ב' אדר תש"ם, 20.2.1980 מיספר 2216 המחיר : 40.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

הזה

וידוי אישי של טלי ליבני:

„אני רוצה ילד מידלין!"

אמנון מוגש בקלות!

אמנון זה מושט. אותו דג קל, טעים וחסכוני.

ממש בקלות, תוכלי להכין דג טעים ומשביע-אמנון קל להכין... קל לחסוך... קל לאכול... עם הרבה בשר דל שומן ועשיר בחלבונים (מומלץ ע"י שומרי משקל). לך ולכל משפחתך — אמנון מוגש בקלות.

בקשי בחנות את חוברת המתכונים של האמנון ותמצאי את הדרך להגיש בקלות מנה עיקרית, טעימה ומשביעה.

ניתן להשיג אמנון טרי במשקל או אמנון קפוא בשקית, נקי ומוכן לבישול בחנויות ההיפרשוק, ברשתות הגדולות לשרות עצמי ובחנויות הדגים.

מרכז ההדרכה של תנובה עורך קורסים להכנת תבשילי דגים.
הקורס כולל 4 הרצאות בליווי הדגמות וטעימות
מחיר הקורס רק —.240 ל"י
ההשתתפות מותנית בהרשמה מראש
פרטים והרשמה במרכז ההדרכה של תנובה —
שד' בן־גוריון 47 ת"א טל. 243157/8

הוזלה מיוחדת לתקופה קצרה

תנובה

תנו·רל

„העולם הזה", שבועון חדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צוות מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„חדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קול קורא

המלוויזיה הקרינה לפני שבועיים סרט על בעל תחנת־הדלק בנואיבה, צבי סוויט קטוע־הרגליים. כל צופה התרשם, בוודאי, מדמותו של האיש, מנחישות אופיו, מעקרונותיו המוצקים.

אצל צופה אחד עורר הסרט זיכרונות מסויימים מאד.

אני הייתי הצופה הזה.

פגישה ברחוב חשוך

הזיכרונות חוזרים אל שנות ה־50' המאוחרות.

באחד הערבים צילצל הפעמון של דלת דירתי. כשפתחתיה, ראיתי לפני נער נר־גש. (אחרי שראיתי את הסרט, אני מניח שהיה זה יאיר ז"ל, שנפל במילחמת יום־הכיפורים.) הוא אמר לי שאביו רוצה לשוחח עימי בעניין פרטי מאד. מאחר שהאב הוא נכה, אין הוא יכול לעלות לדירתי. הוא מבקש שארד אליו.

תגובתי הראשונה היתה שלילית לגמרי. איני אוהב אנשים בלתי־מוזמנים, הבאים אלי הביתה. הסיפור עצמו נראה חשוד. באותם הימים עדיין היו לנו זיכרונות טריים מאד מנסיונות לחטיפה ולהתנקשות. אולי היתה זאת מלכודת?

יתר על כן, העולם הזה משמש כתובת קבועה לכל מיני טרדנים, ביניהם אנשים רבים שאינם שפויים בדעתם. אלה באים למערכת, תובעים את התערבותנו המיי־דית בטענות מטענות שונות, לרוב דימ־יוניות לגמרי.

האם בא אלי נכה נוסף, לשפוך את מרי־ליבו ולתבוע כי העולם הזה ייצא למיל־חמה נגד פקידי־שיקום, שוטרים או עס־קנים שעשו לו עוול, לדעתו?

בכל זאת שוכנעתי, איכשהו. אולי מרצי־נותו של הנער, שעשה רושם של צעיר רציני ומחונך היטב. ירדתי. ליתר ביטחון לקחתי עימי אקדח טעון.

למטה, ברחוב החשוך, ראיתי דמות היר־שבת במכונית־נכים גדולה. ברגע הראשון לא ראיתי שחסרו לו שתי הרגליים. הוא ביקש שאכנס למכונית. רגשותי היו עדיין מעורבים מאד, אך נכנסתי. הוא התניע את המכונית, ונסענו.

תוך כדי נסיעה הוא שאל אותי אם אני מוכן להסתכן ולהיכנס לפרשה ביט־חונית כמוסה, כל־כך כמוסה עד שעצם העיסוק בה כרוך בסכנה גדולה. הדברים פשרו את הרושם הראשון שלי, שהנה ני מיקרה אופייני של אדם בלתי־שפוי, אך סקרנותי התעוררה, הייתי כבר במכו־נית, ולא היה מה להפסיד. השתכנעתי כי אין צפויה סכנה לחיי.

האיש עצר בפינה חשוכה בשכונת רמת־ב. שם פנה אלי, וסיפר לי על האיש לאחר מכן בשם „האדם השלישי".

אלמוני בכלא

„האדם השלישי" הוא אברי זיידנוורג, והוא אחיה של רות סוויט, אש־תו של צבי.

ידעתי אז את הסיפור הכללי של „העסק־ביש", שאירע במצריים ב־1954, כי עקבתי אחרי העיתונים המצריים שדיווחו על מה־לך המישפט. התרשמתי כבר אז כי המצרים דוברים אמת, וכי הסיפור, שהתגלה במה־לך המישפט, הוא אמיתי, מדהים ככל שהיה. ידעתי גם משהו על אשר התרחש מאחרי הקלעים של המימסד הישראלי, סביב סי־לוקו של פינחס לבון מתפקיד שר־הבי־טחון.

אולם במהלך אותה שיחה, ושיחות נו־ספות שהיו לי עם סוויט ועם אשתו, נת־גלה לי עולם שלם חדש. הם סיפרו לי על אברי, על אשתו, על הצורה שבה גוייס לתפקיד ראש הרשת שביצעה את העסק־ביש, על פרטי הפעולות, על הדרך שבה הובא אברי ארצה, על התככים בין שרות־הביטחון ואמ"ן, על החקירה הביטחונית שנפתחה נגד אברי, ועל המישפט.

היו אלה אז הפרטים הסודיים ביותר במדינת־ישראל, ומסופקני אם היו בארץ תריסר אנשים שהכירו את הפרטים האלה. הציבור הרחב לא ידע כלל שקיים אדם

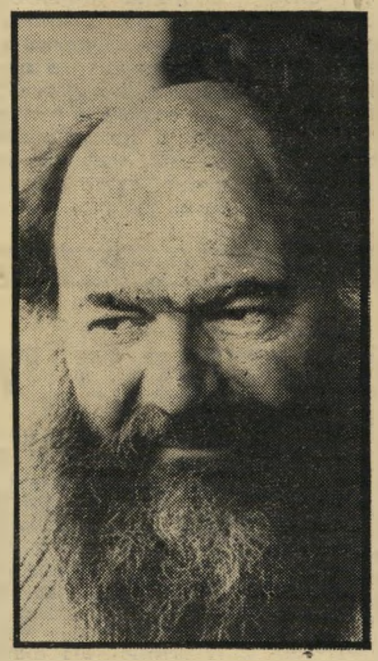

צבי סוויט
איש העקרונות

בשם אברי, היושב בכלא ושנגדו התנהל מישפט. דמויות מרכזיות במדינה עדיין לא ידעו דבר על הפרשה שעמדה להפיל את ממשלת־ישראל, ולגרום למשבר מדי־ני ומוסרי אשר יגרום לשינוי סדרי־בראי־שית במדינה. השאלה „מי נתן את ההר־ראה?" עדיין היתה חבוייה בניבכי העתיד.

גם כאשר החלו דולפים עיקרי העסק־הביש, לא ידע הציבור במה המדובר. אברי נודע רק בשם „האדם השלישי".

כל אחת משיחותי עם סוויט ואשתו היתה בחזקת סיכון. העולם הזה היה אז על כוונת שרות־הביטחון. הממונה על ה־שרותים. איסר הראל (שגם את שמו אסור היה להזכיר), ראה בנו את „האוייב מס' 1 של המישטר", כפי שסיפר לאחר מכן בסיפרו. ידענו שיש האזנה לשיחותינו ועיקוב אחרי תנועותינו.

גם למישפחת סוויט לא היתה אשליה לגבי הסיכון שהיא מקבלת על עצמה, כי שהיא מגלה את הסודות הכמוסים, קל וחו־מר כשהיא מגלה אותם להעולם הזה.

יתכן שלפי החוק הבן־גוריוני, כפי ש־הופעל על־ידי איסר הראל וחבריו, ניתן היה להעמידנו לדין באשמת ריגול חמור, ברוח האשמה שביגללה ישב אהרון כהן, איש שער־העמקים, שנים ארוכות במאסר. לכן נזהרתי. רשמתי רק חלק קטן ממה ששמעתי, ולא החזקתי את הרישומים ב־מערכת או בבית.

„פרשת אלכסיס"

תוצאת השיחות האלה היתה פיר־סום, שנשאר עד היום מייוחד במינו בתולי־דות העולם הזה, וגם בתולדות העיתו־נות הישראלית (ואולי העולמית). כוונתי לפרשת אלכסיס (העולם הזה 1385, 1386).

אז כבר היתה בידי הגירסה השלמה של אברי על פרשת העסק־ביש. אברי עצמו ישב בכלא, ולא ניתן בשום צורה שהיא להיפגש עימו. אך רות סוויט ובעלה דאגו להעביר לי את גירסתו המלאה, להעביר

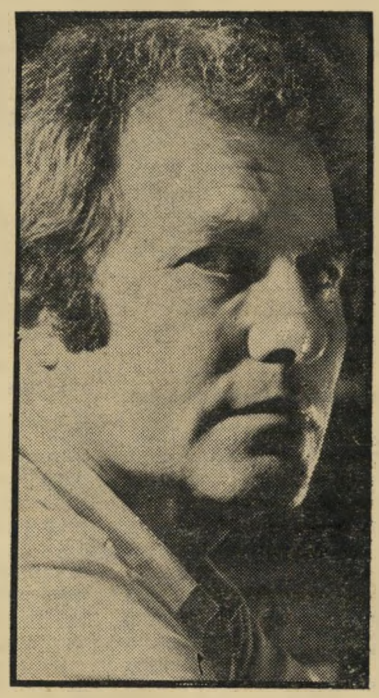

אברי זיידנוורג
האדם השלישי

אליו את שאלותי ואלי את תשובותיו. כבר נוצרה התמונה השלמה (לפי גירסתו).

ישבתי על הסקופ של המאה, ולא ידעתי מה לעשות בו. הייתי משוכנע כי חובה לאומית היא לפרסם את הדברים, עם כל הסכנה הכרוכה בכך. הציבור חייב היה לדעת מה נעשה בשמו, איך מתנהלים ענייניו החשובים ביותר ואילו דברים שפ־לים מתרחשים במסווה של „ענייני ביט־חון".

התחבולה שנקטתי בה היתה כתיבת סיפור „דימיוני", על רקע סיכסוך יוון־תורכיה. תוארה בו פרשת ריגול וחבלה של היוונים בתורכיה — וכך, תוך הסוואה קלה בילבד, פירסמתי בשני המשכים את כל פרשת העסק־ביש, על פרטי הפרטים.

עד היום לא יכולתי לגלות מניין באו לי פרטים אלה. נדמה כי עתה, כעבור זמן כה רב, אחרי חילופי כל הגיבורים, וגם חילופי־השילטון, מותר לגלות את האמת.

במהלך שיחותי עם צבי ורות סוויט תמהתי לא פעם מניין להם הכוח הנפשי והעוז הגופני לעשות זאת. אומץ־הלב שלהם הדהים אותי. אחרי הכל, אנחנו, אנשי העולם הזה, היינו מיקצועניים, ו־קיבלנו על עצמנו את הסיכונים בתוקף השקפתנו העיתונאית והלאומית. אך איך העזו שניים אלה לעשות זאת?

ביקורי התכופים בביתם באפקה הוכיחו לי שהם רחוקים מאד מלהיות עשירים. הם התפרנסו בקושי רב. הם היו אחראים ל־שלום ילדיהם. ובכל זאת עשו ימים ולילות כדי להוציא את הצדק לאור, על פי אמו־נתם, ביודעם היטב שהם מתגרים בכוחות האדירים ביותר במדינה, שכבר הוכיחו שהם מסוגלים כימעט לכל דבר.

כך הכרתי את האופי המיוחד של שניים אלה. רות סוויט, אשה שופעת חיים ר־הומור, ייקית טיפוסית מאוסטריה, היתה אשה בלא־פחד. אחרי מות אביה, שהיה מנהיג סוציאל־דמוקרטי חשוב במולדתו, קורבן המישטר הנאצי (באוסטריה שמר עדיין זכור היטב, ולא פעם הוזכר בשיחותי עם ברונו קרייסקי), ראתה את עצמה אח־ראית לאחיה.

אולם רות לא פעלה רק מתוך נאמנות של אחות לאח. היא היתה משוכנעת לחלו־טין כי נעשה עוול לאברי, וכי חובה ציבורית היא להתריע על העוול ולסלק את בעלי־העוולה. אך תוך כדי כך לא חסכה דיברי־ביקורת מאחיה. היא התמרמרה על כי נבחר ביכלל למשימה זו.

אברי לא הובא למישפט על חלקו בעסק־ביש. אנשי־הביטחון אמנם היו משוכנעים כי אברי מסר את הרשת לידי המיצרים (והם דבקים באמונה זו עד היום), אולם הם לא יכלו להוכיח זאת, ואי־אפשר היה להעמיד את אברי למישפט על כך.

תחת זאת נערך חיפוש במקומות שבהם ביקר אברי. נמצאו מיסמכים ביטחוניים חשובים. אברי נאשם והורשע על החזקת חומר ביטחוני זה. במהלך מישפט זה גילה לשופט (כיום ח"כ) בנימין הלוי את חלקו בעסק־ביש, והשופט הנדהם העביר את המימצאים לממשלה. כך התגלגל כדור־השלג של „הפרשה".

רות סוויט היתה בטוחה כי העבירה הביטחונית הזאת בויימה כולה על־ידי שרות־הביטחון, כדי להושיב את אברי ב־כלא — כתחליף על האישום בעניין קא־היר, שלא ניתן היה להגישו. הדבר נראה לה כעוול משווע, והיא החליטה להילחם נגדו בכל מחיר.

במשך שעות ארוכות עברנו על כל פרט ופרט של האירועים שהובילו לאישום זה. זה היה סיפור מרתק, והשתכנעתי כי יש מידה רבה של סבירות בטענותיה של רות. למרבה הצער לא הועמד הדבר מעולם במיבחן מישפטי, מכיוון שאחרי שיחרורו לא היה אברי מעוניין — מטעמים השמורים עימו — לעבור מיבחן מישפטי נוסף.

האשה הלוחמת

לעימת רות, שופעת החיים, שלחמה עבור אחיה, פעל צבי סוויט בפרשה זו מתוך דבקות לעקרונות טהורים.

כמו רות, ואולי עוד יותר ממנה, הוא ראה את אברי כפי שהוא, בלי אשליות. הוא היה רחוק מלראות בו טלית שכולה תכלת. גם הוא התמרמר על כך שאדם בעל חולשות כה בולטות נבחר למלא משימה כה מיוחדת ומסוכנת מאחרי קווי האוייב.

אולם צבי סוויט היה משוכנע כי ב־עיקבות קירבתו לאברי זיידנורג ניתן לו — כימעט במיקרה — להציץ לתוך עולם חשוך, שבו נעשים דברים בלתי־מוסריים, והוא החליט לעשות את הכל כדי לבער את הנגע.

בדיעבד ניתן לקבוע שהוא אכן הצליח בכך. גילויינו על פרשת העסק־ביש תרמו תרומה נכבדה לגילוי כל האמת על פרשה עגומה זו, ולחשיפת המישטר שבו יכלה לצמוח פרשה כזאת. שבירת המיתוס הבן־גוריוני, הרחקת איסר הראל מתפקיד ה־ממונה על שרותי־הביטחון, המעבר ממיש־טר בן־גורין למישטר אשכול (שהיה יותר מחילופי־אישים) והשינויים הגדולים שחלו במדינה מאז — כל אלה קשורים לא במעט במה שגילינו אז.

כיום ניתן לאמר כי פרשת העסק־ביש (או „פרשת לבון", כפי שנודעה בעולם) גרמה בישראל לאותו משבר עמוק ומבריא שפרשת־ווטרגייט גרמה לו בארצות־הברית.

לצבי ולרות סוויט היה בכך חלק גדול, שלא נודע עד היום. הצדק מחייב שייוודע.

שמחתי להיווכח, באותו סרט־טלוויזיה, שהם נשארו כפי שהיו — בעלי־עקרונות, טהורים, בלתי־נגועים מן ההתדרדרות של החברה הישראלית.

כל עוד יש בישראל אנשים כאלה, וכל עוד הם מחנכים בנים ובנות בעלי עקרונות דומים, יש תיקווה למדינה הזאת.

אמריקה, אמריקה - מדינת היהודים

הרצל אמר „אם תרצו — אין זו אגדה". ולא ידע כי „מדינת היהודים" שלו תהיה, למעשה הגדה.

על סיפורה של מדינת היהודים (1967—1948) שלו (הרצל) יסופר בהגדת העם היהודי.

■ ■ ■

אמריקה היא מדינת היהודים, מאז שנת 1967.

עד למלחמת שלוש־עשרה השנים (עד כה, מאז 1967) היו יהודי ארצות־הברית נחבאים אל הכלים.

היכן היו יהודי ארצות־הברית בעת מילחמת־העו־לם השנייה?! מי שמע את קולם כשמיליוני יהודים הובלו אל גיא החריגה, אל כיבשני הגאזים ואל גר־דומי המוות?

היכן היו יהודי ארצות־הברית כשעם ישראל נלחם את מילחמת העצמאות? כמה יהודים אמריקאים עלו לישראל, לפני ואחרי הקמתה של מדינת ישראל?

בספרי דברי־הימים מסופרת אמת אכזרית: יהודי ארצות־הברית לא תרמו, מכספם או מגופם, למילחמת העצמאות. יהודי ארצות־הברית לא התגייסו לצה"ל בהמוניהם. יהודי ארצות־הברית לא באו לעזרת מדינת ישראל, עד שזו ניצחה ניצחון משמעותי, היסטורי, חד־פעמי, במילחמה שכונתה, בטעות, מילחמת ששת הימים.

אחרי מילחמת „ששת הימים" יצאו יהודי ארצות־חברית מתחורים. העכבר היהודי האמריקאי המצוי ניפח את חזהו, שאף אוויר ונשף אותו החוצה, בצורה של שטרות ירוקים, שהסיסמה האלוהית „באלוהים אנו מאמינים" מודפסת עליהם בדפוס של סימני־מים.

יהודי ארצות־הברית קנו את מדינת ישראל בכספם. עם כל 100 מיליון דולר, שהזרימו אל המגבית היהודית המאוחדת, רכשו היהודים האמריקאיים השפעה נוספת בישראל, שחדלה להיות מדינה יהודית, ככל ש־100 מיליון דולרים נוספים, 100 מיליון אחרי 100 מיליון, המשיכו לזרום אליה בזרם אדירים.

■ ■ ■

דויד בן־גוריון ז"ל ידע את האמת המרה. הוא ידע שיהודי ארצות־הברית יצאו לרכוש השפעה מדינית בכס־פם תירוק. בן־גוריון נילחם מילחמת חורמה ב„ציונים" האמריקאים, בנסיונותיו הנואשים (שנכשלו) להגדיר את ה„ציוני" כמי ששואף לעלות למדינת ישראל ולהתיישב בה. מי שאין בדעתו לעלות — טען בן־גוריון בשכלו הישר — יכול להיות ידיד־ישראל, יהודי־אמריקאי, או סתם אמריקאי, אך אין לראות בו „ציוני" או ישראלי־בכוח, שאת קולו ודעתו יש לשמוע ולכבד, כמו (או יותר) אזרח ישראלי הגר וחי בישראל.

אחרי בן־גוריון (לוי אשכול, גולדה מאיר, יצחק רבין, מנחם בגין) נפרץ הסכר: השטרות הירוקים חביאו את ועידת־הנשיאים האמריקאית (מוסד פיקטיבי שעליו נאמר „נשיאים ורוח וגשם אין") למעמד מקביל לממ־שלת ישראל, הנהלת הסוכנות היהודית, ההנהלה הציו־נית וכנסת ישראל.

התלות הישראלית בכסף היהודי האמריקאי (ובאמ־צעות הלובי היהודי בוושינגטון: בכסף האמריקאי בכלל) הביאה לתוצאות מרחיקות לכת במעמדו של הישראלי בארצות־הברית. היהודים האמריקאים ראו בישראלי („היורד", „נפולת של נמושות") הבא לאר־צות־הברית, לעסוק במיקצועו, כמו אחיו היהודים — בוגד, גייס חמישי, אלמנט־חברתי שיש להתרחק ממנו ולהישמר מפניו. ישראלים לא התקבלו, כמובן, לפעולות המגבית היהודית המאוחדת או למיפעל מילווה העצ־מאות („הבונדס"), והקהילות היהודיות האמריקאיות ניזהרו שלא לשתף בחיי הדת, החברה והתרבות שלהן מישפחות יהודיות־ישראליות שהתיישבו בסביבתן.

הנציגויות הישראליות בארצות־הברית עשו הכל כדי

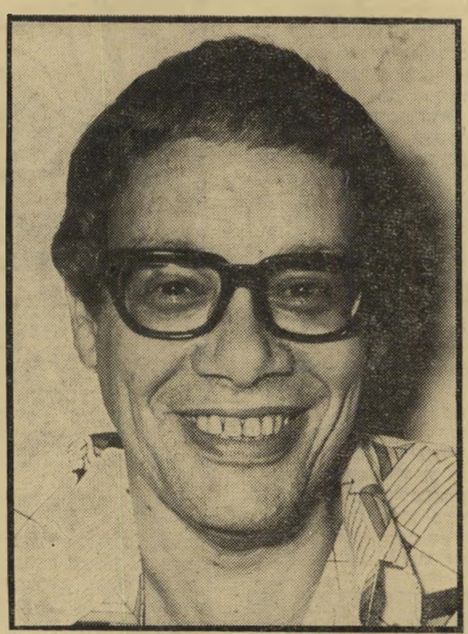

אם תרצו - היתה זו אגדה

לבודד את הישראלים ולנתקם מהקהילה היהודית, מהאירגונים היהודים, מקרנות הסיוע לישראל או אפי־לו מבתי־הכנסת. ברבות הימים הפך התהליך האנטי־ישראלי (בברכת ממשלת ישראל ונציגיה) בארצות־חב־רית, לאסמכתה של הצדקה למדיניות מחלקת החגירה האמריקאית להצר אפילו את צעדיהם של ישראלים הרוצים רק לבקר בארצות־הברית כתיירים. אלה צרי־כים להשכים קום לפתחה של השגרירות האמריקאית בישראל, להצטייד במיסמכים המוכיחים שיש להם חש־בונות־בנק, מקומות־עבודה ושורשים במדינת היהודים (לשעבר); וגם אז מתירים להם לבוא לארץ המובטחת (ארצות־הברית) לחודש או חודשיים בלבד. אזרחי מדינות מערביות אחרות (אפילו אלה שאין להן „מעמד מייוחד" ביחסיהן עם ארצות־הברית) זוכים באשרות כניסה לארבע שנים או לתקופה בלתי מוגבלת, ארבע שעות אחרי הגשת דרכונם להחתמה, בקונסוליה של ארץ מגוריהם.

ארצות־הברית היא מדינת היהודים, אך ישראלים אינם נהנים מחוק־שבות אליה.

■ ■ ■

אמריקה היא מדינת היהודים.

ישראל היא המושבה של העם היהודי האמריקאי.

העם היהודי האמריקאי (באמצעות נשיאיו המדומים, משיחי השקר, נביאי הכזב, מנחיגי המירמה) המיוצג על־ידי הלובי היהודי בוושינגטון, רוצה למכור את מו־שבתו לממשלת ארצות־הברית.

לממשלת ארצות־הברית יש היצע גדול של מושבות במיזרח התיכון. סומאליה רוצה להעביר לאמריקאים את הבסיס הסובייטי שנזנח; מצריים מוכרת את ארצה ותושביה במחיר השווה לכל נפש; מדינות המיפרץ הפרסי רוצות בשוטר אמריקאי כדי לשמור על נפשן (ועל חשבונות הבנק בשוויץ). במיכרז הבינלאומי לחכירת בסיסים וצבאות שכירים, בשירות מדיניות הנפט והחב־רות העל־לאומיות האמריקאיות — ההצעה הישראלית אינה הטובה או הזולה ביותר. ממשלת ארצות־הברית יכולה להציע לעם ישראל הצעה נגדית: היא תקים את בסיסיה במדינה ערבית, תחמש את צבאות אותן המדינות הנראות לה כידידותיות (בעבר: איראן; היום: מצריים וסעודיה) ותפעיל את בסיסיה וצבאה ממדינות אלה להגנתה של ישראל אם תותקף על־ידי צבאות של מדינות ערביות אחרות. קח או אל תיקח — סוף פסוק.

■ ■ ■

שיבת ציון היתה מאז ומעולם מסע־יסורים. ממושך.

הדרך אל מדינת היהודים זרועה מוקשים ונפתולים. מישרד ההגירה האמריקאי הנהיג „ספר לבן" המונע מישראלים לעלות לארצות־הברית. רק יהודים, המהג־רים מארצות שאינן מדינות יהודיות רשאים להיכנס לארץ המובטחת.

כך נסגר מעגל הקסמים. פרנץ קפקא, שכתב את „אמריקה, אמריקה", לא חלם, שכמו לכל ספר מוצלח ייכתב לו המשך: „אמריקה, אמריקה — מדינת היהו־דים", וכי למדינת היהודים של בן־דורו, בנימין זאב הרצל, תוקם מדינת־המשך.

יהודי ארצות־הברית זכו בניצחון, במאבק על חג־דרתם העצמית: אם מדינת ישראל לא הצדיקה את „ציוניותם" (עובדה היא שלא רצו לעלות אליה) הקימו לעצמם מדינה יהודית בביתם. כדי למנוע את הסרת מסיכת הצביעות הלאומית מפניהם — הם מונעים מישראלים לדרוך על אדמת הקודש של מדינת היהודים שלהם.

הציונות חרישמית הוכיחה פעם נוספת כי אינה תנועה גזענית, כפי שמעלילים עליה מפעם לפעם. יהודי ארצות־הברית, שחם מיעוט במדינתם היהודית החדשה, מוכנים ש־214 מיליון תושבים (גויים) ישכנו לצידם בשלווה ונחת.

שאו ציונה נס ודגל — דגל ארצות־הברית.

אם תרצו — היתה זו אגדה.

אלכס מסים, ניו־יורק

הערבי - בזיעת אפו אוכל לחם

אין אני רוצה לדון בשאלת העבודה־הערבית־השחו־רה מהבחינות הפילוסופיות או הפוליטיות שלה, אלא רק לגעת בצד האירוני שבדבר ובתוצאותיו המעשיות, כמו תופעות־לוואי חברתיות וכלכליות. כלכלת הארץ בתקופת המנדט היתה כלכלה לא מפותחת, שעיקרה חקלאי. ההתיישבות הציונית חוללה שינוי מהיר — מכלכלה חקלאית לא מפותחת אל שוק מפותח־למחצה „בתחילת היישוב". והדבר הצריך ידיים עובדות. היישוב היהודי היה זעום. הפלסטינים נדחפו, לכן, לעבודות שחורות, בחקלאות ובתעשיה.

למרבה האירוניה התרחשה התופעה הזו הודות לציונות, שחרתה על דגלה לא רק את סיסמת כיבוש האדמה („גאולת הקרקע") אלא גם את הסיסמה „עבודה עברית" (כלומר: לא ערבית!).

■ ■ ■

באותם ימים של כיבוש הקרקע וכיבוש העבודה — המושג „כיבוש" לא נחשב אז על־ידי בעלי הדבר כמשהו שלילי דווקא — נערכו פעולות של הסגר וחרם; מישמרות עבודה נגד פועלים ערביים ותעמולה נגד קניית תוצרת ערבית. במיקרים מסויימים גורשו מוכרי ירקות ערביים מן השווקים וחובלה סחורתם.

היום התהפכו היוצרות ויש קשר הדוק בין המשק הכפרי לבין שאר חלקי המדינה. הקונספציה המשקית של הכפר נהרסה והמשק היהודי המתפתח נזקק יותר ויותר לעבודה־שחורה של ערבים. התלות הזו הלכה ונתהדקה ללא תמורה הולמת. בפני הערבים פתוחה האפשרות לעבודת כפיים שחורה, אך השליטה על ההון ועל אמצעי המשק היא, בעיקרה, בידיים יהודיות.

התופעה מחריפה פי כמה בגין אי־השיוויון המשווע שבין יהודים לערבים בשטחים חיוניים, כמו פיתוח מערכות חינוך ובתי־ספר (כולל מיבנים מודרניים, מעב־דות, כוח הוראה מיומן וכו'). לדוגמה: לאחרונה הודה אדם שהיה אחראי על כוח־אדם במישרד החינוך והתר־בות, כי שירותי־הביטחון נוהגים להפעיל לחצים, בכל הנוגע למינוי מורים בבתי־ספר ערביים. אוריינטציה פו־ליטית זו וזו כשרה, ואילו אוריינטציה אחרת פסולה.

■ ■ ■

כל הבקיא במצבם של הערבים בישראל יודע, כי אחת התוצאות של מצב זה היא הנשירה ההמונית מבתי־הספר והתרוקנות מוסדות החינוך מתוכנם וייעו־דם האמיתיים. ומנשירה לעבודה־שחורה הדרך קצרה. ראוי לזכור, כי מיספרם הכולל של הסטודנטים הער־ביים בישראל הוא כ־2000. לעומת 55 אלף סטודנטים יהודיים, הרי ששיעור הערבים מגיע לכדי 4%—3%. לשם השוואה: הערבים מהווים כ־17% מכלל האוכלוסיה.

בקרב האוכלוסיה הערבית התחוותה פרולטריון ע־רוני. אלא שבניגוד לתהליכים מוכרים בארצות אחרות, זהו פרולטריון המבלה מרבית שעות היום בתנאים בל־תי־אנושיים בעיר הגדולה, אך חוזר עם ערב לכפריו, שהפכו למעין בתי־מלון לילה. אכן, זהו המצב, והחס־תדרות אינה מהווה אירגון יעיל לפועלים אלה, שייצוגם בו זעום והשפעתם אפסית.

שכר עבודתו של הערבי הוא מן הזולים ביותר, לפי סטטיסטיקות שונות. נוצר מצב אבסורדי ומגוחך, שיהודי הרוצה להזיז ארון מחדר לחדר באותה הדירה, כדאי לו לשכור ערבי לצורך זה. ומיקרים כאלה אינם נדירים.

באחרונה התלוויתי לחבר יהודי מאוניברסיטה, שחיפש עבודה בשעות הפנאי, בניקוי חדרי־מדרגות. פני־נו לשכונת־יוקרה סמוכה לקמפוס — קריית וולפסון בירושלים, שתושביה אינם יזועים דווקא כבורים, צרי־אופקים או גזענים. בעלת־הבית, אשת רופא, ניצולת השואה, הסבירה את פרטי העבודה ושאלה שאלות. תוך כדי כך העירה משהו בנוסח „תשמע יהידי, העבודה הזו אינה בשבילנו. אפקיד אותה בידך, אך אתה תדאג לאיזה ערבי ממיזרח העיר, שלא יהיה פרימיטיבי זשיידע לסחוט את הסמרטוט..."

חברי נדהם. לא היתה בפיו מילה. ואני נזכרתי בקבלת־הפנים שערך מיודענו ראש העיר החביב, טדי קולק, למשלחת השחורים בראשותו של ג'סי ג'קסון. הוא טרח להציג בפניו עיר של שיוויון ורווחה, שבה נהנים כל התושבים מחופש...

■ ■ ■

התהליך הזה, של הגדלת ממדי העבודה הערבית במשק הישראלי, והרצון לספח את השטחים שנכבשו ב־1967, יובילו, במהרה ליצירת מדינה דו־לאומית, לפחות מהבחינה המיספרית. וזאת חרף העובדה שישנם שלומיאלים רבים בפוליטיקה הישראלית הדבקים בחזון המדינה היהודית הדמוקרטית, שבה נהנים כל האז־רחים מחירויות־יסוד ומשיוויון בעבודה ובשכר. המצי־אות היא, כמובן, אחרת — מדינה המסובסדת כל ה־ בדולרים מארצות־הברית ומיהודי העולם, ושבה נ של משרתים ועם של אדונים ומנהלי־עבודה.

אפשר לצחוק ואפשר לבכות, כשנזכרים ב שונים, כמו בורוכוב וז'בוטינסקי, ורואים חזונם בפועל, במציאות.

הם מתהפכים בוודאי בקיברם.

חאלד חליפה, י

72"

לעבור זמנים קשים
עם חיוך על השפתיים!..

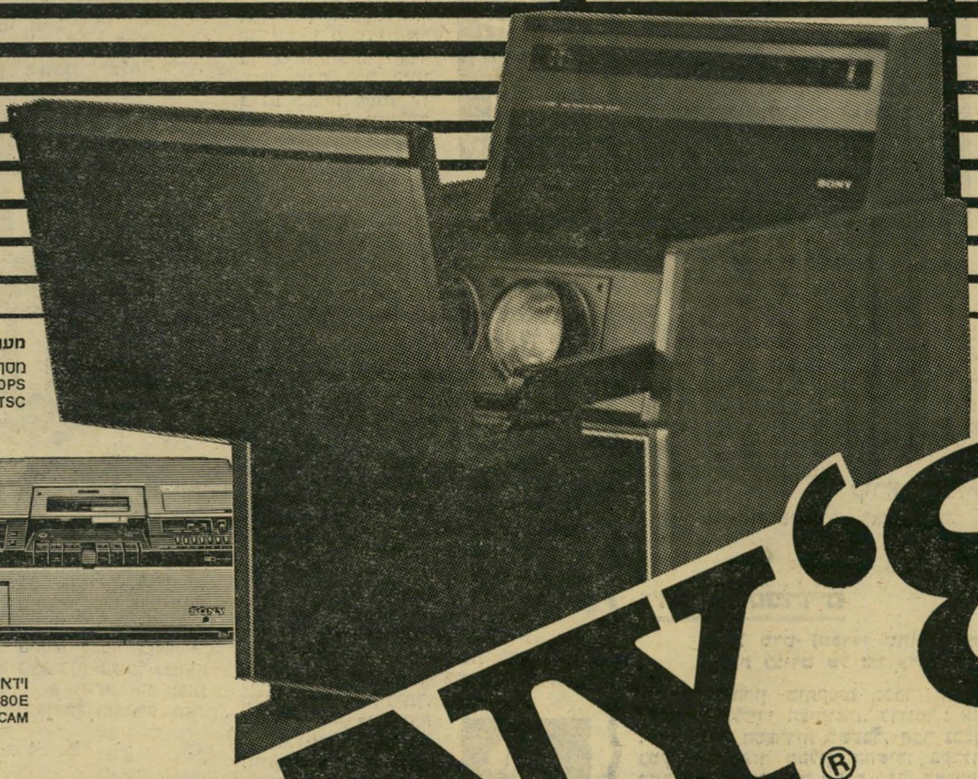

מערכת הקרנה-וידאו:
מסך הקרנה "72
KP-7210PS
PAL/SECAM/NTSC

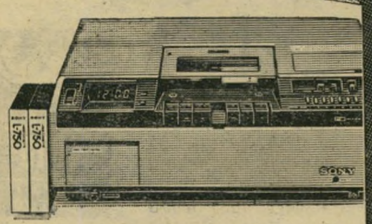

וידאו ביתי
BETAMAX SL-8080E
PAL/SECAM

SONY'80®

• ציוד HI-FI
• מטרכות סטריאו
• דדיו טייפ-קסטות
• רשמקולים
• טרנזיסטורים
• טלויזיות צבטוניות
• טלויזיות שחור לבן
• ציוד VIDEO
• טלויזיה במטגל סגור
• אולפן VIDEO
• אביזרים למטרכות
• מחלקת שרות
• מטבדות אודיו ווידאו

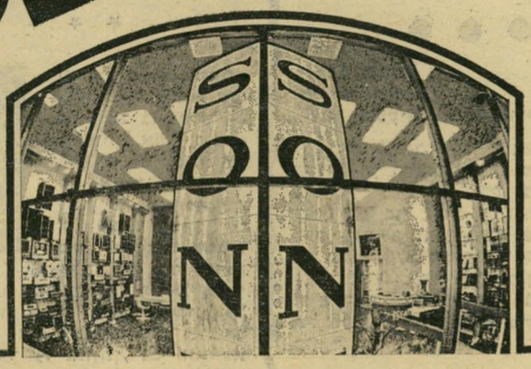

בוא לראות ולשמוע הדגמה
באולמי התצוגה של סוני, במגדל שלום, בתל אביב
או אצל סוכנינו המורשים ברחבי הארץ.

כרסום מלניק | רפאל טיראן

מכתבים

מי כבש את בית־המיקדש?

יוונים, רומאים, ערבים — כולם אותו חדבר אליבא דרמטכ"ל רפאל איתן.

רצ"ב גליון מס' 1 של הביטאון זיקה, בהוצאת המטכ"ל של צה"ל, קצין חינוך ראשי ומישרד־הביטחון. זהו ביטאון שנר־עד לחיילי מילואים בחוץ־לארץ (והם רבים, כידוע...), כדי לשמור על זיקתם למולדת.

והנה, בגיליון הראשון התפרסמה פנייה תגיגית של רפול אל הקוראים, ערב חג

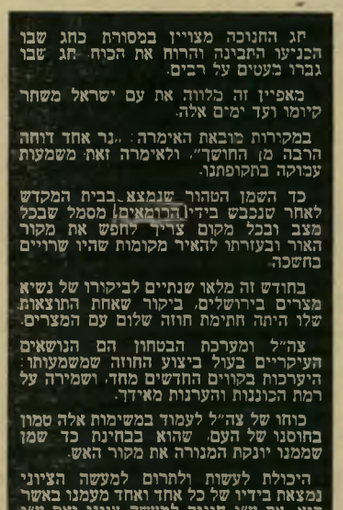
חג החנוכה מצויין במסורת כחג שבו הכניעו החבינה והרוח את הכוח. חג שבו גברו בעטים על רבים.
כאפיין זה כלווה את עם ישראל משחר קיומו ועד ימים אלה.
במקרורת מובאת האימרה: „בר אחד דוחה הרבה מן החושך". ולאימרה זאת משמעות עמוקה בתקופתנו.
כד השמן הטהור שנמצא בבית המקדש לאחר שנכבש בידי הרומאים, מספל שבכל מצב ובכל מקום צריך לחפש את מקור האור ובעזרתו להאיר מקומות שהיו שרויים בחשכה.
בחודש זה מלאו שנתיים לביקורו של נשיא מצרים בירושלים, ביקור שאחת התוצאות שלו היתה חתימת חוזה שלום עם המצרים.
צה"ל ומערכת הבטחון הם הנושאים העיקריים בעול ביצוע החוזה שמשמעותו: היערכות בקווים החדשים מחד, ושמירה על רמת הכוננות והערנות מאידך.
כוחו של צה"ל לעמוד במשימות אלה טמון בחוסנו של העם. שהוא בבחינת כד שמן שממנו יונקת המנורה את מקור האש.
היכולת לעשות ולתרום למעשה הציוני נמצאת בידיו של כל אחד ואחד מעמנו באשר הוא. אם ע"י חינוך למעשה ציוני ואם ע"י הגשמתה הלכה למעשה.
עם חזק, שרוחו איתנה, הוא הערובה להמשך קיומנו בארץ ישראל ריבונית וחופשית.
חג אורים שבח
רמאי איתן, רב־אלוף
ראש המטה הכללי

דבר הרמטכ"ל
מקור האש

מחנוכה, ובה שגיאה מדהימה, המוכיחה כי האיש לא יודע היסטוריה של עם ישראל. לדידו, הרומאים ולא היוונים (סורים) כב־שו את בית־המיקדש, או שמא אין זו שגיאה, אלא השקפת־עולם: כל הגויים הם אוייבי ישראל וכולם אותו הדבר — עמלקים, היטלרים וכו'.

קורא, ירושלים

● דברי הרמטכ"ל — ראה גלופה.

● ● ●

להגנת הספרדים

קורא ס"ט (ספרדי טהור) נוצץ להגנת כבודם של בני עדתו.

בזמן האחרון מופקפים נכבדי העדה הספרדית על־ידי העיתונות. לדוגמה: את נשיא העדה הספרדית לשעבר, חבר נכבד במערך, אליעזר מטלון, החשידו בקבלת מתת מתושב עזה. את חברת קרסו האשימו בהונאת המכס, ואת בעל קולנוע רמה, מנכבדי היישוב הישן, שמו ללעג באמצעות שיחה טלפונית מוקלטת עם יהודה ברקן.

אני, כבנו של סוחר הקרקעות הראשון בתל־אביב, הזדעזעתי מן ההתקפות האלת על בוני תל־אביב הספרדים, ומקוה כי יושם הקץ להשפלות אלה.

שלמה מיזרחי, תל־אביב

● ● ●

ייצוג שווה

דופקים את השחורים!

מרבים לכתוב, לדבר ולנאום, על הפער העדתי ואי־הייצוג השווה של כל העדות בישראל במיפלגות. רק עשרים חברי־כנסת הם בני עדות המיזרח. כך קראתי פעם בהעולם הזה. מתוך מאה ועשרים! רק שלושה שרים הם בני עדות המיזרח. (כולל אחד... בלי תיק). וכך בכל המיב־זרים הפוליטיים האחרים. ב„המחליטנים" של שלמה פרנקל הומחש הפער באופן החד ביותר.

אני קורא בזה לכל המיפלגות בישראל, בלי יוצאת מן־הכלל, לעודד שילובם של כוחות מוכשרים בני עדות המיזרח בצמרת הפוליטית של המדינה. על כל המיפלגות להבטיח מקומות ריאליים ברשימותיהם ל־כנסת הבאה (שאני מקוה שתבוא במהרה) למיספר רב יותר של נציגים מוכשרים של בני העדות הללו, ולסלק אחת ולתמיד את הרגשת הקיפוח שלהם.

יש די כוחות ומוחות מוכשרים בקרב העדות הללו, לייצוג שוה יותר, בהתאם למיספרן באוכלוסיה (יותר מ־60% מכלל האוכלוסיה!). חמשימות הלאומיות שהמדי־נה עומדת ותעמוד בפניהן בקרוב, בכל תחומי החיים במדינה — כפי שמשתקף היטב מעל דפי העולם הזה — מחייבות שיתוף שווה של כל העדות בישראל ב־צמרת הפוליטית במדינה.

שירלי מן־ראבני, ירושלים

● ● ●

חי כלב

על „חגסטאפו של צ'יצ' " („העולם הזה" 2214).

שאו ברכה על שטרחתם להתעלות מעבר לגורמות המקובלות בכנסת־ישראל ונתתם דעתכם על מצוקת הכלבים. לדאבוני, נדי־רים הם אנשי הציבור המוכנים להשקיע זמן ומרץ בפעולות הומאניות שאינן טומ־נות בחובן גמול אלקטוראלי דווקא.

אופיר אלמן, תל־אביב

על כגון דא כבר נאמר: פני הדור כפני הכלב.

מיכי, דן והכלבה יאסי, תל־אביב

היחס הבארבארי לבעלי־חיים, שתואר בכתבה בעיתונכם, מעורר מחשבות נוגות על טיב החברה שבה אנו חיים. אני מוכנה לקבל שיש מיקרים שבהם חובה להמית בעלי־חיים משוטטים, אך ההתלהבות של אנשי העירייה, ויותר מכך, האמצעים שבהם הם נוקטים (הרעלה הגורמת יסורים) — מעוררים חלחלה. מי שמתייחס כך לכלב או לחתול עלול, ביום מן הימים, להתייחס

תא־הגאזים בכלביה
פני הדור

כך גם אל בני־אדם. וכבר היו דברים מעולם.

אתם עצמכם הזכרתם בכתבה תא־גאזים שהוכן בכלביה העירונית, ודי לחכימא ברמיזא.

מיכאלה לאופר, ירושלים

● תא־גאזים כשיר לפעולה ומצוייד בבלון גאז, בכלביה העירונית בתל־אביב — ראה תמונה.

● ● ●

על טכסים וסמלים

שתי גדות לירדן — או, אולי, רק גדה אחת?

אני מדריך בכיר במועז בית"ר בראשון־לציון. השתתפתי בכנס המדריכים האחרון בכפר המכביה, שהיה אמור להיות כנס רעיוני ושהפך למועצה אירגונית המחלי־

(המשך בעמוד 8)

רצונך לשפר את רמת־חייך הוא לגיטימי ב־החלט, אך לשם־כך עליך להתצייד במידה נדושה של סבלנות. אם תנסה לדחוק את הקץ, אתה עלול למ־צוא את עצמך בנקו־דת ההתחלה, ללא כל סיכוי של ממש להשיג את קו־המטרה: חייך הרומנטיים רצו־פים משברים ומשברי־זוטא. ליבשי סגול.

* * *

הידיעה שהביא לך ידי־דך הצעיר מחברך הסוב הנמצא בחוצלארץ — תעורר בך השתאות מרובה. אך שיחת־טל־פון שתנהל ימים אחדים לאחר־מכן, תפתור את התעלומה. בת שור: אל תושפעי משפע „העצות הטובות" שמרעיפות עליך ידידותייך „אוהבות". סימכי על כו־שר שיפוסק בלבד. לבן שור שבוע רגיל.

* * *

שבוע לא־נורמלי! כ־אילו במייוחד, כל מה שציפית לו, מגיע דוו־קא השבוע! ברור ש־זאת ההזדמנות הגדולה שלך, ומותר לך ליהי־נות ממנו. אך כמו כל איש־צבא טוב דע לנ־צל ההצלחה, והמשך במסע־ניצחון פרטי מ־שלך. עם הכישרונות שלך, וללא המיג־רעות, אין ספק שתדבר יעלה בידך.

אתה לא־מעט אומלל, דווקא לא באשמתך. אר־לי היה טוב יותר אילו היית שומע בעצת ידידך הקשיש, שרצה באמת בטובתך, אך להכות על חטא אין עתה כל ערך. היזהר והישמר מעשיית מעשה נחפז בהשראת מצב־רוח עגום, כשהוא בן־חלוף. בת־סרטן: אל תדחי את עצות הורייך. הם רוצים בטובתך ומבינים יותר.

* * *

מריבה קלה עם אדם קרוב תתפתח לסיכ־סוך ללא מוצא, לא מעט באשמתך. כדי לפתור את הבעייה יהיה עליך להתייעץ עם ידיד משותף לך ולבת־זוגך לסיכסוך. אין ספק שבכוחות משותפים יעלה בי־כם, בסופו של דבר, לצאת מן הסבך. ידיעה משמחת תתברר לך כבדותה.

* * *

התקדמות בקריירה שלך תפתח לפניך שערים חד־שים, ואיתם אפשרויות טובות לקשירת קשרים חברתיים עם בני החו־גים שאינך בא איתם בדרך־כלל במגע יומיו־מי. השיפור שיבוא ב־חייך הציבוריים ישפיע על תוכניותיך לעתיד. זהו הזמן הפתוח בתיכנון יסודי — בתחילה לטווח קצר ובינוני, ואחר־כך לטווח ארוך.

שתי המסרות שהצבת לך — הושגו, אך לא במעט עמל: את חשה עתה ריקנות, לאחר תקופת המתח בה היית שרוייה בזמן ה־אחרון. כדי לצאת מה־מרה־השחורה התוקפת אותך לעיתים, והמחש־בות אודות חייך כחסי־רי־תכלית, טוב תעשי אם תציבי לעצמך מט־רות נוספות, שיגוונו את חייך. אל תתני ל־בעיות תקציביות להעיב על חייך. בעיות אלו תבואנה על פיתרונן בסוף השבוע והאושר ישכון שוב בביתך.

* * *

במקום ליישר את כל החדורים בשיחה כנה מלב אל לב, אתה אוגר את כל זעמך בתוכך, ומעמיד פנים שמחות. אם תמ־שיך בכך — לא תפ־תור שום בעיות, ואי־חבנה תגבר. תגיע הזמן לומר מה שכו־אב לך, בצורה שקטה וחביבה. אל תפחד מ־חבוס שלך — ואל תחסוך לומר לו את דעתך על בעיות ח־מישרד. בסופו־של־דבר הוא ייווכח בצידי־קתך, ויודה לך על כך אם כי בעקיפין.

* * *

בן־קשת, שים־לב: מים שקטים — חודרים עמוק! אין ספק ששמעת כבר את הפיתגם הזה, אך כניראה מעו־לם לא חשבת עד כמה הוא נכון לגביך. היז־הר, אם־כן, מיזידך הנו־סף נופת־צופים, ואשר מפזר ארס לכל כיוון ברגע שאתה מפנה לו את גבך. אל תיפתח להאמין כי חיי העסקים הינם מים שקטים. בת קשת: רדי מעליו וה־ניחי לו, בכוח לא תוכלי להחזיק בו. את אשר זרעת במשך הזמן, את קוצרת עכשיו.

* * *

השבוע יחיה רצוף תהפוכות, ועל אף זאת, עשה כל שביכולתה לחימנע ממרי־בות, ומליצור לך אויי־בים או אוייבות. רק כך תוכל ליחנות מן הבשורה שתגיע אליך לקראת סוף־השבוע ב־מיברק מפתיע, או ב־מיכתב אקספרס. בן גדי: לא חיופי — כי אם האופי הוא העי־קר. כמו שכבר אמרו חכמינו ז"ל: אל תס־תכל בקנקן אלא במה שיש בתוכו. לך, בת גדי, מצפה שבוע רומנטי.

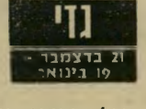

* * *

השבוע שלפניך מורכב משתי יחידות. ה־אחת — בת שלושה ימים — בה מוסב שלא תצא מפתח־ביתך, והשנייה — אף היא בת שלושה ימים — בה תנהל אורח חיים רגיל, ובטופה צפויה לך נסי־עה ארוכה למקום רחוק. את היחידה הראשונה של השבוע, כדאי יהיה שתנצל ללימוד ולקרי־אה, מה שלא הירבית לעשות עד כה. את ה־יחידה השנייה של השבוע נצל בצורה בה לא תזניח מאחוריך את מה שהתחלת.

* * *

מריבה קלה שתתחו־ללה בסוף השבוע שע־בר שלא באשמתך — תישכח. את עומדת בפני שבוע שכולו או־שר. אושר מייוחד יב־רום לך בן־זוגך. לך, דג, מצפה בסוף הש־בוע הצלחה כספית קלה. דע לנצל אותה כראוי ותראה תוצאות טובות. אל תורי־די יותר מדי מערך עצמך כשאת נמ־צאת איתו. אם לא תקפידי, ולו אך במעט, לשמור על נאוותך, גם חוא לא יעריך אותך. הקפידי על צורת לבושך.

תה עלית החדש:
רק הטעם שלו יקר.

מחיר היכרות
64 ליר
לאריזת 100 שקיקים

עלית מזמינה אותך לטעום תה חדש בטעם מעולה ובמחיר השווה לכל נפש.
בארזיות חיסכון של 100 שקיקים ו- 50 שקיקים.
בן, עכשיו אינך צריכה להתפשר על איכות בגלל המחיר.
עכשיו את יכולה להרשות לעצמך תענוג שפעם היה יקר: כוס תה מושובה של עלית.

יש תה ויש תה עלית.

טוב לי עם עלית

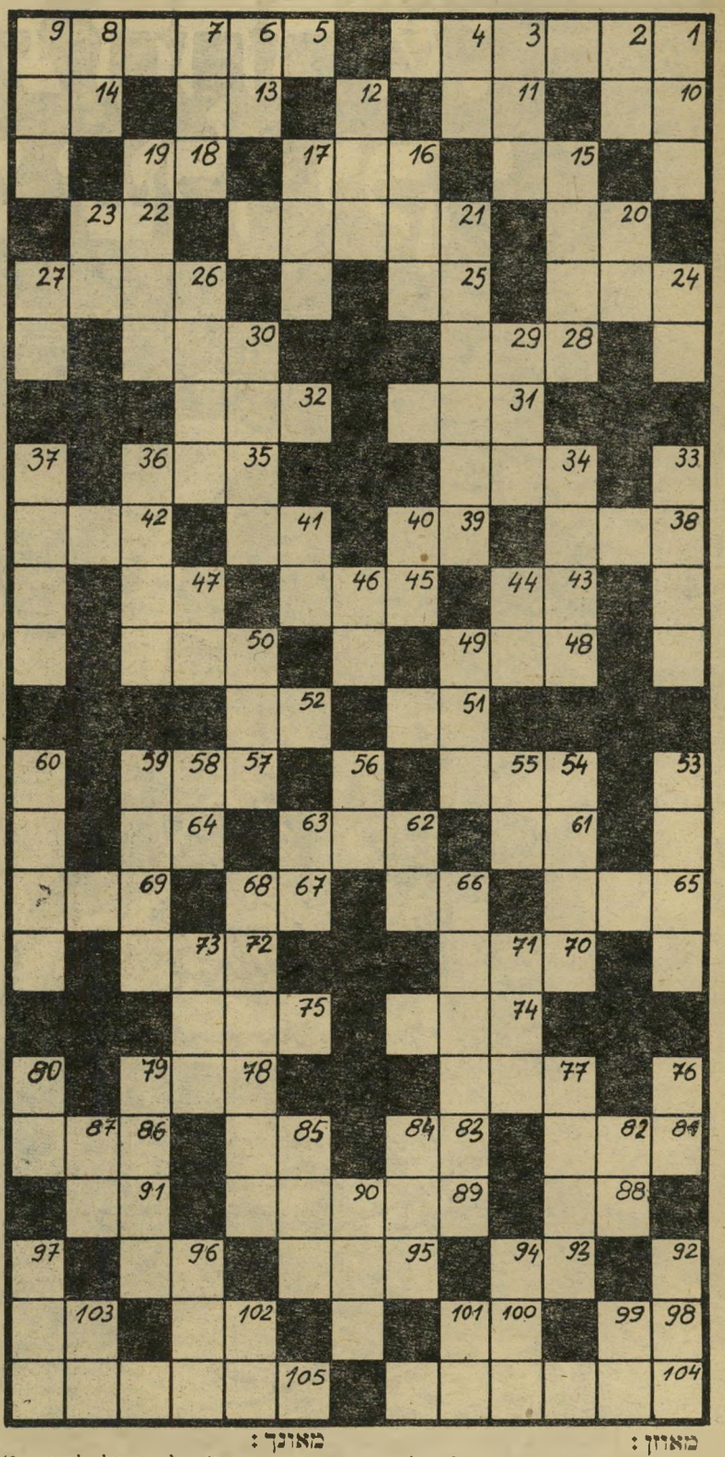

מאוזן:

1) כלי־נגינה; 5) הקמצן של מולייר; 10) התכופף; 11) בעל היים איטי; 13) בהנוכה — רק לראותם; 14) שמו הפרטי של רץ לנשיאות; 15) טיפה; 16) בר, תבואה; 18) בסרט קולנוע מסויים הוא עשוי פח; 20) כועס, זועף; 21) עיר מרי־בה; 22) ילדים קטנים; 24) גוף שלישי, יחיד; 25) אות בא"ב; 26) שכונה חדשה בירושלים; 28) פילוסוף גרמני; 30) גוף מוצק; 31) סלח; 32) עבודה; 34) נגמרו; 35) מספר המגילות בכתובים; 38) דרגה צבאית; 39) רטוב במקצת; 41) נולד לכ־בשים; 42) אחד מפרד"ס; 43) גבורה; 45) מן הדגים; 47) לירה ישראלית; 48) בושם; 50) גורל, 51) דל; 52) דגן למיניו; 54) מדינה בימי אחשורוש; 57) „בילה" בכלא; 61) איש בלי ראש; 62) איוב, משלי, תהלים (ר"ת); 64) מיניסטר; 65) רעד; 66) כלי עינויים; 67) חודש עברי; 69) מטילים איתו במועצת הבטחון; 70) אספקלריה; 72) עץ לעשיית רהיטים; 74) כלי עבודה, סמל הנח"ל; 57) יאיר; 77) משורר עברי בימי הביניים; 78) ודי לחכימא; 81) שרות־קונטינות־מזונונים; 83) יכה; 85) עיר כהנים; 86) חוסר מזל; 88) בקשה; 89) טורף־ימי; 91) עמוד־נוזלים; 93) שליח; 95) מהם, רעש; 96) מסולם הצלילים; 98) באיטיות; 100) ירד; 102) אמן קולינרי; 103) צריך לומר (ר"ת); 104) בית־חולים במרכז הארץ; 105) עירו של שר השיכון.

מאונך:

1) דוגמא; 2) כלי קיבול לשמן; 3) מסביב לביה; 4) עיר עתיקה במצריים; 6) כלי למאור; 7) נהר; 8) יחידת־הספק; 9) הבשהה חגיגית; 12) תרנגול; 15) חזיון בחלום; 16) אבן מאבני־החושן; 17) אחת המגילות; 19) מכשיר בכנסת; 20) מטבע סיני; 21) כפר ערבי ע"י ירושלים; 23) צווי מ־נפל; 24) תבלין תימני; 26) יציר כפיו של המהר"ל; 27) תן; 29) ספינת המדבר; 30) שקע בתוך הקיר; 33) דמות במגילה; 34) ארץ־ישראל; 36) קיים; 37) מוסד־רפואי; 40) חיל נשים; 41) לנגיסת מזון; 44) נכרי; 46) מסמר; 47) מילת תנאי; 49) שקט; 50) תנובת הצמחים; 53) בוקר; 54) בהנדסה, או בכלי מוסיקלי; 55) מפלגה; 56) כל אדם נושא עמו; 58) שמח; 59) תקופה בציור או במוסיקה; 60) מצורות ההתיישבות בארץ; 62) הבל מן הנוזלים; 63) חלק קטן; 66) פרח גוי זעיר; 68) מלחין כבד־שמיעה; 71) הערך; 73) בן־צעיר; 76) זו; 77) שר החוץ המיועד; 79) מעצר־יער; 80) שם משפחתו של סופר יהודי; 82) מידה; 84) השתוקק; 85) משכן, מעון; 87) 14; 90) חיית טרף; 92) מספר; 94) תרופה; 96) מגורי הפרות; 97) שמה הפרטי של סופרת חרשת. אילמת ועיוורת; 99) רסיסי־לילה; 101) שני עמודים בספר; 102) שרות ידיעות (ר"ת); 103) מילת גירוש.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

טה החלטות. מה שמפתיע הוא, שמיספר הצירים בכנס לא היה פרופורציונלי למיספר הבוגרים במעוזיהם; לכן ההחלטות אינן משקפות, לדעתי, את הלך הרוח בקרב בוגרי בית"ר בארץ־ישראל והן אינן חוקיות.

כחבר בוועדת־טכסים־וסמלים הנני מודיע, שלא היתה החלטה עקרונית על החלפת סמל בית"ר — הכולל את שתי גדות הירדן — כפי שפורסם באמצעי־התיקשורת. כמו כן לא דובר בכנס על רעיון שלמות הארץ, שאני תומך נלהב בו. וממילא לא הוחלט לוותר על חלום נשגב זה, שמלווה את תנועתנו מראשיתה. לא הוחלט גם על ביצוע פעולות מעשיות בתחום הרעיוני, אפילו שהדבר חסר לתנועתנו (החלפת מדי בית"ר לא תביא את הישועה, כפי שסבורים כמה בית"רים). אני מקווה שגם בעתיד נמשיך לענוד על כתפנו את סימלה ההיסטורי של תנועת בית"ר.

איקן פיניבסקי, ראשון־לציון

● ● ●

בדרכה האחרונה

מי ומי בחלווייתה של חנה רובינא („העולם הזה" 2214).

תחת תמונתן של שתי נשים אבלות,

קצ'קין וזוין בהלווייה
מי היא מי?

כתבתם כי אחת מהן היא גאולה רבינוביץ. טעיתם. אינני יודע מי היא האשה,

אריאל שרון בציור הירואי
יישום לקחים

אך משוכנע אני שזו אינה אלמנתו של יהושוע רבינוביץ המנוח.

א.ח., תל־אביב

● הדסה קצ'קין (מימין) ועדינה לוין, אשת השופט דוב לוין (משמאל), בהלוויית בעלה של המלכה — ראה תמונה.

מתי גורש טרוצקי?

„השבוע במאה ה־20" („העולם הזה" 2213).

לב דוידוביץ טרוצקי גורש מברית־המועצות לא בשנת 1939, כפי שכתבתם בטעות, אלא ב־1929. למעשה גורש לתורכיה, אחר־כך נדד בארצות אירופה השונות עד שהשתקע במכסיקו, שבה נרצח בפקודת סטאלין ב־1940.

אינג' מ. פנחסיק, קריית־חיים

● הקורא פנחסיק צודק — טעות לעולם חוזרת.

● ● ●

בלי טעות

חיים יבין סרב למסור סרט הקלטה של הטלוויזיה לתת־ניצב בנימין זיגל, לצרכי חקירה מישטרתית („העולם הזה" 2208).

מעניין, שעדיין לא עלה בדעתו של תת־ניצב זיגל, שכדאי למישטרה לרכוש מערכת וידאו־טייפ, שבאמצעותה אפשר להקליט ישירות כל מה שמוצג בטלוויזיה, מבלי לבקש טובות מחיים יבין או מטומי לפיד.

מייק נבון, ברלין

● ● ●

לא צריך לדאוג

על סיפורה של רחל המרחלת „בין פרנסה לאנציקלופדיה" („העולם הזה" 2213).

כמי שמכירה את הזוג דנה עלי וצוקי צוקר, הופתעתי לקרוא על מצבם הכלכלי הקשה. אמנם, יש להם בעיות תקציב, כמו לרבים אחרים, אולם אתם הגזמתם! הצגתם אותם כפושטי־יד ממש. בגללכם התקשרו אליהם כל מיני צדקנים, שהציעו נדבות. שלא לדבר על המישפחה, שנכנסה ממש להיסטריה.

ובכן, אני מודיעה לכולם שהמצב שלהם עדיין לא כל כך גרוע, ובאמת לא צריך לדאוג.

ורה אדר, הרצליה

● ● ●

לגופו של אריק

האם פילחו כדורים את גופו של אריק שרון? (מחוץ לפרוטוקול, „העולם הזה" 2213).

ברצוני להתייחס לשאלתו השחצנית משהו של ח"כ אורי אבנרי — מתי פילחו כדורים כלשהם את גופו של אריק — ולהביא צע קשה בקרב לטרון, במילחמת השיחרור. בעיקבות הקרב הזה הפיק לקחים צבאיים,

(המשך בעמוד 10)

שרתון לגברים כמוך

"מאז ששמתי
את "שרתון" על הכוונת
איני מחליף אותה
באף סיגריה אחרת.
אני אוהב את הטעם
המיוחד של "שרתון".
יש בה תערובת מעולה
של טבק וירג'יניה
והיא נותנת לי
הנאה אמיתית.
עם "שרתון"
קלעתי בול!"

מוקד 55

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20׳ בשבוע שבין ה־20 בפברואר עד ה־26 בו? במדור זה יסקור „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־80 השנים הקודמות בשבוע שבו מופיע הגיליון.

1907

יוסף ויסריונוביץ דג׳וגאשווילי, בולשביק גרוזיני שכונה „קובה", עוסק בשוד כספים למימון הפעילות המחתרתית של מיפלגתו. לימים נודע בשם סטאלין והיה רודן ברית־המועצות.

במוסקבה פועלת באותה עת, באישור השילטונות הצאריים, אגודת חובבי שפת עבר (עברית), שהמירה אחר־כך את שמה ל„תרבות".

1909

21.2 — הצאר הבולגרי, פרדיננד הראשון, מבקר בחצר הצאר הרוסי כדי לזכות בסיוע כלכלי.

גמאל עבד־אל־נאצר
21.2.58

1910

20.2 — ראש ממשלת מצריים, הקופטי בוטרוס גאלי, נרצח בידי קנאי לאומי. בן מיפלגתו, הנושא את אותו השם, מכהן כעבור 70 שנה בתפקיד שר־החוץ בפועל של מצריים ומשתתף בניהול המשא־ומתן עם ישראל.

1913

25.2 — בארצות־הברית הונהג מס־הכנסה כללי.

1915

בגרמניה בונה המהנדס הוגו יונקרס את המטוס הראשון שכולו מתכת; המטוס כונה „חמור הפח". מהירותו המירבית: 170 קמ״ש.

1918

21.2 — יחידות אוסטרליות, הלוחמות במיסגרת הצבא הבריטי, כובשות את ירי־חו ומניסות את החיילים התורכיים.

1919

23.2 — באיטליה מייסד בניטו מוסוליני את היחידה הפאשיסטית הלוחמת הראשונה. לימים הפך רודן איטליה והיה בן־בריתו של היטלר. כעבור 26 שנים, בשלהי מילחמת־העולם השנייה, הוצא להורג על־ידי פרטיזנים איטלקיים שתפסוהו בשעה שניסה להימלט לשווייץ השכנה. גופתו וגופת פילגשו, קלרה פטוצ׳י, ניתלו על רגליהן והמוני איטלקים ירקו לעברן. יומיים אחר כך, בבונקר בברלין, התאבדו בן־בריתו אדולף היטלר ופילגשו אוה בראון על־ידי בליעת רעל.

1920

24.2 — הופעתו הראשונה של היטלר באסיפת המונים במינכן, גרמניה.

1921

הממציא האמריקאי ג׳ון תומפסון בונה תת־מיקלע, שכונה טומי־גאן.

1922

מסירטי השנה: דוקטור מבוזה של הגרמני פריץ לאנג.

1925

24.2 — המיפלגה הנאצית הוקמה מחדש בגרמניה — 27 אלף חברים. באסיפה לציון המאורע, במרתף בירה במינכן, נואם הפירר על „עתידה של גרמניה ותנועתנו". הכניסה ליהודים אסורה.

1926

מספרי השנה: הטירה, מאת פרנץ קפקא, שנפטר שנתיים קודם לכן.

1928

20.2 — בריטניה מכירה בעצמאותה של עבר־הירדן. השליט־בחסד־בריטניה: האמיר עבדאללה בן השריף חוסיין ממכה. נכדו של עבדאללה, חוסיין, הוא מלך ירדן מאז 1953.

1930

4.4 מיליון מובטלים בגרמניה. הצרפתים שוקדים על ביצורי קו מז׳ינו, שנועדו לחסום פלישה גרמנית.

1931

מסירטי השנה: אורות הכרך של צ׳רלי צ׳פלין, ופרנקנשטיין עם בוריס קרלוף.

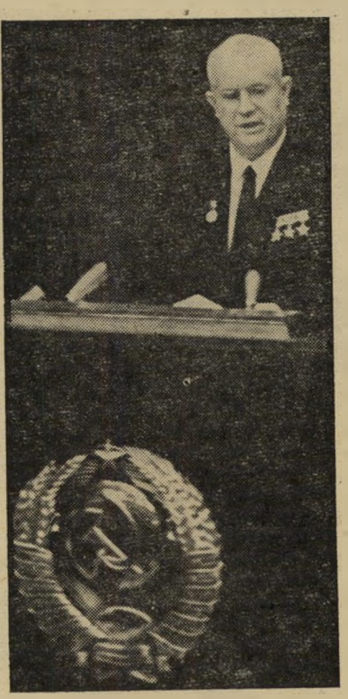

ניקיטה כרושצ׳וב
24.2.56

1932

הנאצי יוזף גבלס מפרסם מהגיגיו תחת הכותרת „שאלות ותשובות לנאצים" וקובע, בין השאר, כי היהודים כמוהם ככינים.

1933

24.2 — האירגונים הצבאיים הנאציים אס־אה ו־אס־אס זכו במעמד של „עוזרי המישטרה".

1937

23.2 — 1400 אתיופים מוצאים להורג בגין התנקשות בחייו של המושל האיטלקי, הגנרל רודולפו גרציאני.

26.2 — מצריים מצטרפת לחברת־הלאומים, האירגון הבינלאומי שקדם לאו״ם בתקופה שבין שתי המילחמות העולמיות.

1941

21.2 — גירוש ראשון של יהודים הורים לנדיים למחנות בגרמניה. באמסטרדם נערכת שביתה כללית לאות סולידאריות עם המגורשים.

1943

26.2 — יהודים שהועסקו בברלין בתעשיות מילחמתיות, מגורשים לאושוויץ.

1945

25.2 — הצבא האמריקאי משחרר את מגילה מעול הכיבוש היפאני.

1946

22.2 — ההגנה תוקפת בסיסי מישטרה בריטיים בשרונה, כפר ויתקין, שפר עם וג׳נין. ארבעה אנשי פלמ״ח נפלו בקרב.

26.2 — אנשי אצ״ל ולח״י תוקפים שדות־תעופה צבאיים בקסטינה, לוד וכפר סירקין. עשרות מטוסים הושמדו ונפגעו. עוצר וחיפושים.

1948

26.2 — ההגנה הכשילה התקפה של אצ״ל ולח״י על בית־הדין הצבאי בירושלים (ששכן באיזור שבו הוקם מישכן נשיאי ישראל), מחשש שתגרום סבל רב לתושבי הסביבה.

1956

24־25.2 — ניקיטה כרושצ׳וב חושף בנאום סנסציוני את פשעי סטאלין וחסאין, באוזני הצירים הנדהמים של הוועידה ה־20 של המיפלגה הקומוניסטית בברית־המועצות. הקומוניסטים בכל העולם, כולל המיפלגה הקומוניסטית הישראלית, מצטרפים לגינוי סטאלין ונשבעים, בהתאם לקו החדש, להיאבק נגד „פולחן האישיות" הסטאליניסטי.

1957

25.2 — אלוף־מישנה מתתיהו („מתי") פלד מונה מושל צבאי ברצועת עזה, שנכבשה בידי צה״ל ארבעה חודשים קודם לכן, בעת מילחמת סיני (29 באוקטובר 1956).

1958

21.2 — מישאלי־עם בסוריה ובמצריים מאשרים את האיחוד של שתי המדינות במיסגרת רע״ם (הרפובליקה הערבית המאוחדת). גמאל עבד־אל־נאצר הוא נשיא המדינה החדשה.

1964

25.2 — קסיוס קליי (היום מוחמד עלי) גבר על טוני ליסטון במיאמי, ארצות־הברית, ושמר על התואר אלוף־העולם באיגרוף במישקל כבד.

1970

20.2 — מטוסים מצריים תוקפים בתעלה. חייל צה״ל נהרג ושניים נפצעו. מטוס ישראלי שחזר מגיחה למצריים נפגע באש מצרית. הטייס נטש את המטוס וצנח בשלום בשטח ישראלי.

1977

20.2 — נתחדשו הקרבות בדרום־לבנון.

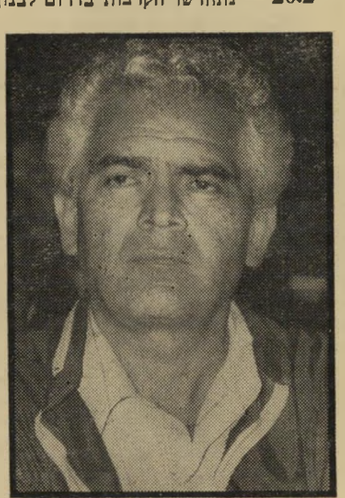

מתתיהו פלד
25.2.57

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

כמו חילוץ פצועים משטח האוייב בכל מחיר, ודאג ליישמם ולהנחילם לפקודיו. פעם נוספת נמצא בפעולת התגמול באיזור כיסופים ב־1954. הכדורים נורו לעברו מרעלת קשר, בשעת ההסתערות על היעד.

אברהם לוי, חיפה

● הקורא לוי צודק. אורי אבנרי מבקש סליחה על הטעות בדבריו.

● ● ●

הבו גודל

„גדול זה יפה!" („העולם הזה" 2214).

נאווה סגל
לגופו של עניין

חזה, חזה — אבל מה עם הפנים?

שמיל גופר ואיציק ברדוגו, תל־אביב

● הפנים — ראה תמונה.

● ● ●

מיטיבנו האהוב

אחוות עמים נוסח בגין.

מי יעז לומר שראש־הממשלה האהוב שלנו, מנחם בגין, הפך סכנה מוחשית חריפה לשלום העולם? הוא — עם אובססיית השטיח־האדום שלו, עם תאוותו לנשק ידיים, עם מגאלומניית־המשיח שלו, גוש־אמונים ו„כך" הקומיים, ותרמית האוסטומיה (שלפי הצהרתו האחרונה של הנשיא קארטר, היא „הבסיס לביטחון לטווח רחוק באיזור כולו")...

שאלו כל רודן דרום־אמריקאי, חבר חונטת הגנרלים הקולונלים בצ׳ילה, גוואטמלה, אל־סלוואדור, הונדוראס. הם יאמרו לכם שהם רואים במנחם בגין שלנו פסיכיוט פולני אמיתי, מסוגו של המרשל פילסודסקי. כזכור, כפי שפורסם במקורות חוץ, העודים ורובי הגליל הישראלים הצילו אותם ואת ממשלותיהם, אחרי שהאמריקאים הבוגדנים סירבו לחמש את המישמר־הלאומי האמיץ שלהם.

אין לי ספק שהגנרלים והקולונלים הצ׳יליאנים, הגוואטמלים, האל־סלוואדורים וההונדוראסים מברכים את מנחם בגין, בעודם מתפללים בכנסיותיהם — אלה שעדיין לא נתפסו בידי מורדים — שראש־הממשלה היקר והאהוב שלנו, מיטיבם הגדול, ישלוט במדינת ישראל עד 120.

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

על מישטר הדת

על יומון מפ״ם ועל דת ישראל.

אני מציע למערכת על המישמר להוסיף את התיבה ב״ה (בעזרת השם) בראש כל גיליון. כעובד הספריה הלאומית של האוניברסיטה העברית בירושלים אני קורא יום־יום את כל היומונים, כולל עיתון השמאל על המישמר. ומה רבה פליאתי לראות כי עיתון זה כותב על ענייני דת — לחיוב ולשלילה — יותר מאשר העיתון החרדי המודיע (יומון אגודת־ישראל).

א. ארנוב, ירושלים

● אם תקבל מערכת על המישמר את הצעתו של הקורא ארגוב, תהיה סיסמת העיתון: „לציונות, לסוציאליזם ולאחוות עמים — בעזרת השם!"

התלוש הזה

לכבוד קלרין CLARIN רח' ריב"ל 18 תל-אביב.

☐נא לשלוח אלי את נציגכם, בלי כל התחייבות מצידי. ☐ברצוני להפגש עם נציגכם במשרדיכם.
☐אני גר מחוץ לתל-אביב, אנא תאמו איתי מועד הסעה מביתי למשרדיכם.

שמי ..... כתובתי ..... עיר ..... טלפון .....

הוא המפתח שלך

למלון ברמה בינלאומית,
שכולו שלך, כל שנה, שבוע בשנה.

● לנופש לכל החיים-לך ולמשפחתך,
בדירת נופש מפוארת, רשומה על שמך בטאבו.

● להשקעה בנכס, שכולו תענוג,
וחסכון בהוצאות הנופש המשפחתיות.

● לתענוג שאתה שומר לעצמך ומחלק עם אחרים,
במלון Time-Sharing

● לנופש שאתה חייב לעצמך-
במחיר שאתה יכול להרשות לעצמך.

● לבידור, בילוי, חוויות וזכרונות נעימים,
שילוו אותך ואת משפחתך כל השנה-בכל שנה.

● להשקעה חד פעמית עם הנאה תמידית,
בחופשה שחוזרת אליך-אך אינה חוזרת על עצמה.

● לחופשה מרתקת ובריאה לך ולילדיך,
ועיסוק בספורט; סקי, שחיה, טניס.

● לתחלופת נופש בינלאומית
ב-160 אתרים ברחבי תבל.

● לחופשה שמשתלמת מעצמה,
בזמן ובמקום שתבחר. כל זה ועוד ועוד...

המחיר: מ-1,780$ עד 3,570$, בתשלומים נוחים.

מונית על חשבוננו!
מלא את התלוש ושלח אותו עוד היום!
אם אתה מעדיף לשמוע מיד על טבריה קלאב הוטל, קח מונית ובוא אלינו.
נספר לך הכל, ונחזיר לך את הוצאות הנסיעה.
אם אתה גר מחוץ לעיר, נשמח להסיע אותך על חשבוננו לפגישה במשרדינו.

קלרין CLARIN
מפעלי נופש ותיירות בע"מ

INTERVAL INTERNATIONAL

טבריה קלאב הוטל

שלך לתמיד.

מלון-Time Sharing-tiberias club hotel

כל הכספים המיועדים לפרויקט מוחזקים בחברה לנאמנות של הבנק הבינלאומי הראשון.

פפקו - קטיפה של הצלחה

כשאומרים אצלנו קטיפה - מתכוונים בדרך כלל לפפקו ולא רק אצלנו - גם בחו"ל. לפעמים אפשר לשמוע לקוח מבקש: „תן לי פפקו" והוא מתכוון לסוג של סריג, שהפך שם נרדף לקטיפה, למושג של איכות ויוקרה בלבוש.
כבר לא אומרים „קטיפה", אומרים „פפקו".
אבל פפקו יש רק של „פפקו".

זה השם שנתן יהודה פלקוביץ למפעל לייצור קטיפה סרוגה שהקים בסוף שנת 1970, בהיותו בן 26 בלבד. היו לו אז טבנאי אחד, שהרכיב את מכונות הסריגה, פועל אחד שידע לסרוג עליהן, עוד 20,000 ל"י חסכונות וסיוע מבנק דיסקונט.

היום יש לפפקו שני מפעלים. האחד בתל־אביב והשני במצפה־רמון ומחזור מכירותיו מגיע ל־62,500,000 ל"י לשנה.
ב־1974 החל פפקו לייצא דגמים לחו"ל ומשנת 1975 הוא „יצואן מצטיין". היום 60% מתוצרתו מיוצאים לחו"ל והקטיפה הסרוגה של פפקו קוטפת הצלחה באירופה ובאמריקה, ב־160 דגמים שונים.

גם פפקו עובד עם בנק דיסקונט.

ראית מפעל שעובד טוב פפקו יש לו בנק שטוב לעבוד איתו

בנק דיסקונט

פרק נוסף בסידרה המנתחת את הרכב השיכבה השלטת בכל תחומי החיים במדינה - ואת הרקע וההשקפות שלה

אידם לכל דורש

המחליטנים הם אותם אלף אנשים, פחות או יותר, המצויים בפיסגת פירמידת־הכוח. אלה הם האנשים המאיישים את המישרות החשובות במקומות ובמוסדות שבהם מתקבלות ההחלטות הגורליות לגבי כל אדם החי במדינת־ישראל, ולעתים גם מחוצה לה. המחליטנים הפוליטיים הם שרי הממשלה וסגניהם, מנהלי המישרדים הממשלתיים, חברי ועדות־הכנסת החשובות ומייצגי קבוצות־האינטרסים במיפלגות הגדולות והבינוניות. מחליטני הכלכלה הם חברי מועצות־המנהלים של הבנקים והקונצרנים הגדולים, החברות הממשלתיות והחברת־העובדים ההסתדרותית, הראשים של איגוד התעשיינים, האיכרים, הסוחרים והתעשייה הקיבוצית. מחליטני הביטחון הם מפקדי הצבא, וראשי המחלקות והאגפים במישרד־הביטחון. לצד אלה ניתן למנות לא מעט „אנשי־ביניים", המתווכים בין המחליטנים מן האגפים השונים: אנשים כממי דה־שליט, ממייסדי ד"ש, או האלוף (מיל.) חיים הרצוג, איש־עסקים פרטי, מייצג אינטרסים זרים, וחבר לישכת מיפלגת־העבודה.

מאת **שלמה פרונקל**

ברשימות שעד כה נסקרה התגבשותם של המחליטנים לעוצמה מלוכדת, השומרת על שילטונה, כתוצאה מן ההתקרבות המתמדת שבין המעמדות החברתיים שמהם מגיעים המחליטנים — „המעמד השליט" ו„המעמד החדש". זוהי תוצאה של השילוב המוסדי, תהליך העמקת הבריתות, השותפויות וההתמזגות שעברו הארגונים הכלכליים והחברתיים מן הסקטורים השונים. נסקרו הארגונים החשובים־באמת של הכלכלה הישראלית, המערכת הפוליטית על רשת הקשרים, והאנשים העומדים בראשם, שהם — ולאו דווקא שרי־האוצר — מקבלים את ההחלטות החשובות הנוגעות לכלכלה. נבדקה המערכת הפוליטית על רשת הקשרים, הירושה והייצוג העוברת בה כחוט־השני. עמדנו על עוצמתה של מערכת־הביטחון, נבחנו דפוסי הרקע החברתי, החינוך והקאריירה של המחליטנים.

מה חושבים האנשים הללו?

חשוב לברר שאלה זו, משום שהשקפת־העולם של המחליטנים היא בעלת משמעות לגבי כל אחד מאזרחיה של מדינת ישראל.

השקפת־עולמו של מחליטן אלמוני־למחצה במועצת־המנהלים של אחד הבנקים הגדולים, או בראש אחד האגפים של מערכת־הביטחון, יש לה משמעות גורלית הרבה יותר מהשקפת־העולם של פילוסוף ידוע מן האוניברסיטה, או של עיתונאי מוכשר, שהכל בולעים בלהיטות את מאמריו. זאת — לא רק משום שאותו מחליטן (יחד עם חבריו במועצת־המנהלים או בצמרת מישרד־הביטחון) מכריע יום־יום בעניינים הנוגעים לרמת־החיים של רבים מתושבי ישראל, או בעניינים הנוגעים לביטחון הפיסי של חייהם, אלא גם משום שאותו מחליטן עשוי להיות אחראי להקצבות לאוניברסיטה מסויימת, או למתן מודעות לעיתון מסויים. ככזה — יש למחליטן השפעה לא־מבוטלת על דיעותיו של הפילוסוף מן האוניברסיטה, או הפובליציסט מן העיתון.

השקפת־העולם של המחליטנים — או, ליתר דיוק, אותן נקודות בהשקפת־העולם שעליהן יש הסכמה בין כל המחליטנים, או רובם, היא־היא הקובעת את מדיניותה של ישראל בכל התחומים, כקפי חוץ וכקפי פנים.

יהיה זה מופרך להניח שלכל אחד מן המחליטנים, או אף לרובם, יש השקפת־עולם במובנו העמוק של המושג: תפיסה כוללת, עיקבית וניתנת לניסוח, המאפשרת לבעליה את הבנת המערכת הכלכלית, החברתית והפוליטית, והנותנת לו את היכולת להסביר את ההתרחשויות הסבר רציונלי, שלא יעמוד בסתירה לתפיסה הכוללת.

מעטים מאוד בין המחליטנים ניחנו בתפיסה כזאת.

כאשר מתבקשים המחליטנים, מפעם לפעם, לנסח את „השקפת עולמם", אין הם נבוכים כלל: כימעט כולם אומרים מייד שהם „**ציונים**", חלקם „**ליברלים**", חלקם „**סוציאליסטים**", כולם „**דמוקרטים**".

באגף הימני תמצא מחליטנים המגדירים את עצמם כ„**לאומיים**". על מחליטני המרכז היתה מקובלת בזמנו הגדרת ה„**פרגמטיזם**", ואילו בשמאל יש עדיין הרואים ב„**מרכסיזם**" את השקפת־העולם שלהם.

כאשר מתבקשים המחליטנים לפרט, התוצאה היא בדרך כלל אסון מחלט מבחינת ההגיון: ה„**ציונות**" של המחליטנים היא משהו שבין הקמת התנחלויות בגדה המערבית ובין העלאת פירות־הייצור של הפועל בבית־החרושת. „**הליברליזם**" של כמה ממחליטני הימין קרוב קירבה מסוכנת מאד לפאשיזם. „**הסוציאליזם**" של מחליטני „תנועת העבודה" מזכיר את תפיסות האגף המתון במיפלגה השמרנית הבריטית, ואין צורך לומר שכימעט כל „**הדמוקרטים**" לא סברו שהדמוקרטיה הישראלית פגומה קצת, משום השליטה על הגדה המערבית, רצועת־עזה ותושבי השטחים הללו. „**הלאומיות**" של אנשי „חירות" אינה פטריוטיזם אלא שוביניזם גיזעני, „**הפרגמטיזם**" אינו אלא אטאטיזם (המדינה מעל לכל). ואילו „**מרכסיסט**" כיעקב חזן ממפ"ם, למשל, אינו רואה כל פסול בהעברת השליטה בפלסטינים מייד ממשלת בגין לידי המלך חוסיין ירום־הודו (וחבריו למיפלגה גם מיתממים ואומרים: מה יש? וכי לאנגליה ולשבדיה אין מלך? ממש גזירה שווה בסיגנון „מרכסיסטי" נוסח מפ"ם!)

משום כך קשה לסמוך על הגדרות־הם של המחליטנים עצמם, כשמבקשים לעמוד על השקפת־עולמם, ומוטב גם שלא להשתמש, לצורך ניסוחה, במונחים המקובלים עליהם.

השקפת־עולמו של המחליטן אינה צמחת יש מאין, וגם אינה מישנה קשוחה, שאינה נתונה לשינויים. השקפת־העולם המחליטנית מתעצבת והולכת כתוצאה של הרקע החברתי, המיטען ההשכלתי והחינוכי, הקאריירה הצבאית, המיסחרית או המינהלית והקשרים האישיים. תוצאת התהליך הזה היא שהמחליטן לומד לזהות את „הטוב", „הצודק", „היעיל" וכמובן את „טובת הכלל", עם האינטרס הישיר או העקיף של עצמו, של המוסד הפוליטי, הביטחוני או הכלכלי שבו הוא ממלא תפקיד חשוב, ושל המעמד החברתי שממנו הוא בא.

לכן אין זה מפתיע לשמוע מפי שר־ביטחון זה או אחר כי צה"ל הוא פאר היצירה של מדינת־ישראל, או מפי שר־חקלאות, שמוצאו בקיבוץ, שהתנועה הקיבוצית היא־היא ההישג מס' 1 של ההברה הישראלית. אנשי „תנועת העבודה" יסברו שההסתדרות היא שהקימה את הכלכלה הישראלית, ואילו אנשי „חירות" טוענים, במלוא הרצינות, שללא אצ"ל לא היתה קמה מדינת־ישראל. אלה הם ביטויים אחדים להשפעות העזות של הרקע האינטרס על עיצובה של השקפת־העולם.

מכיוון שהמחליטנים באו משני מעמדות שונים; מכיוון שהחינוך בגימנסיה הרצליה, לא היה זהה לחינוך בכדורי ומכיוון

(המשך בעמוד 46)

מצא את ההבדל:

„ליברל"

„סוציאליסט"

„דמוקרט"

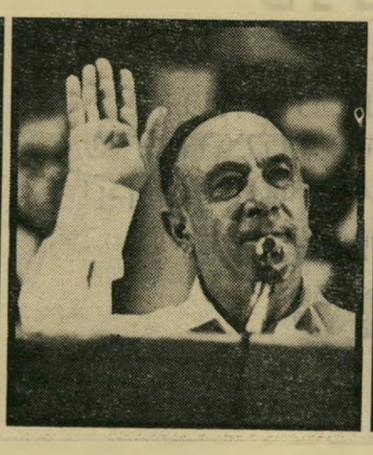

„פרגמטיסט"

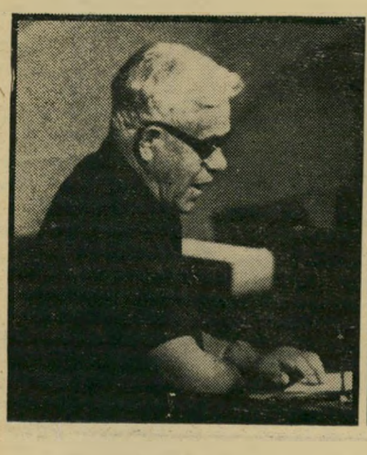

„מרכסיסט"

על כל פנים—

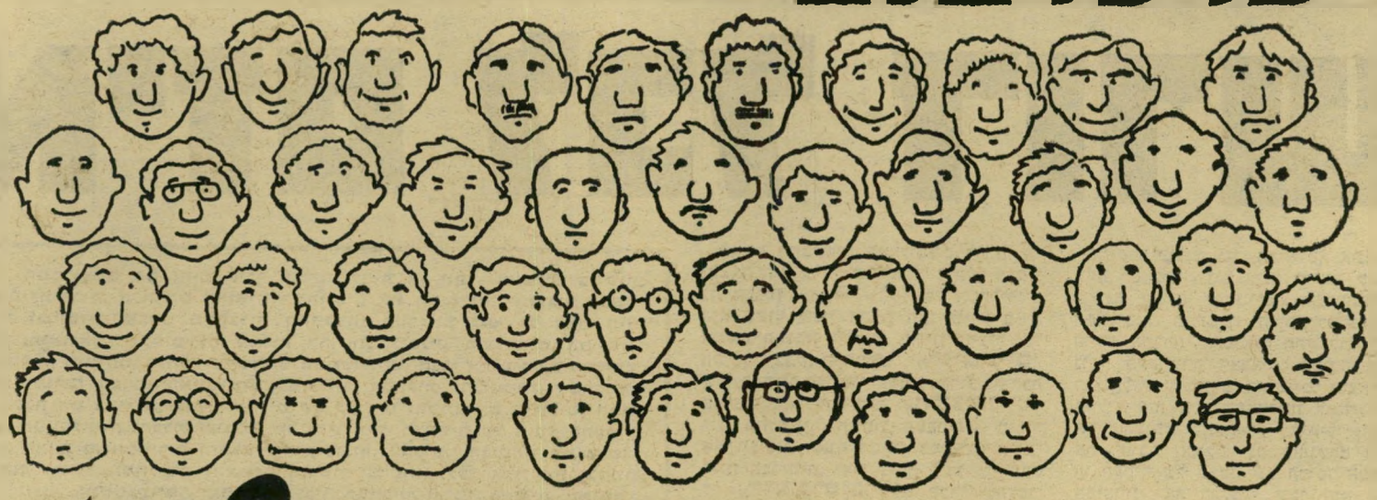

קצף גלוח **הוואי**

1980 המוצר הצבאי

ובכל פה—

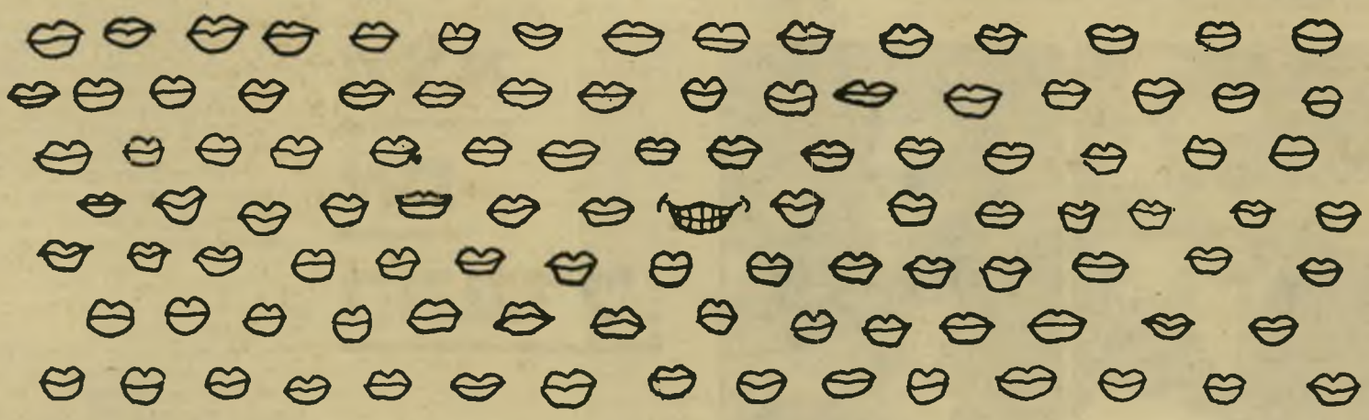

משחת שיניים **שנאון**

1980 המוצר הצבאי

2 תכשירים מבית היוצר של "שמן",
אשר זכו להצלחה אישית ולהערכה פומבית:
קצף גילוח "הוואי", משחת שיניים "שנאון".

מוצר מצוין של שמן כמובן.

שמן

עוזי ברעם כובש את קובה

ד"ר סטריינג'לאב הישראלי, מנהיג מיפלגת התחייה הפרוּ יובל נאמן, ידוע בשיגעון־הגדלות שלו. סידרת־המאמרים שלו, שהתפרסמה לאחרונה בצהרון מעריב, היתה רוויה בבוז תהומי כלפי ארצות־הברית, הרכרוכית והוותרנית.

נאמן היה רוצה שמעצמת־העל תנהג בעולם כולו, כפי שהוא היה רוצה לנהוג בפלסטינים.

קוראי העיתונים בישראל כבר רגילים לביקורת אנטי־אמריקאית מצד ימין. בכל זאת, קשה קצת לעכל את

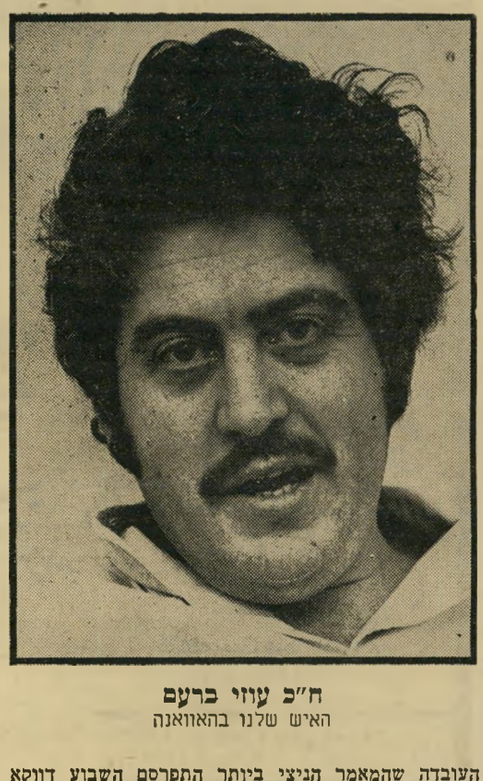

ח"כ עוזי ברעם
האיש שלנו בהאוואנה

העובדה שהמאמר הניצי ביותר התפרסם השבוע דווקא בעיתון פועלי ישראל, דבר.

מחברו, ח"כ עוזי ברעם מסיעת המערך, מנתח את הישגי הסובייטים ומפלות האמריקאים בזירה הבינלאומית. הצעתו האופרטיבית היא ממש חסרת־תקדים. ח"כ ברעם מציע לארצות־הברית לתקוף את קובה, כתגובה על הפלישה הסובייטית לאפגניסתאן. חיסול קובה הסוציאליסטית יפגע, לדברי ח"כ ברעם, במדינה אנטי־ישראלית, ויסייע לארצות־הברית "לייצב את המישטרים באמריקה הלאטינית".

נדמה לי שניתוח כזה לא הופיע ב־20 השנים האחרונות אף בעיתון אחד במערב, אף לא בביטאוני הימין הקיצוני. קשה להאמין שסוציאל־דמוקרט ישראלי מציע ברצינות להרוס את הישגיה המפוארים של המהפכה הקובאית, שחיסלה את הבערות והרעב באי הקאריבי ושהפכה אותו למופת לכל השמאל הלאטינו־אמריקאי.

ארצות־הברית פעלה ופועלת רבות ל"ייצוב" המישטרים באמריקה הלאטינית. אחד ממיבצעיה המפוארים היה חיסולו של נשיאה הנבחר, הסוציאליסטי, של צ'ילה, סלבאדור איינדה, והחלפתו בדיקטטורה פאשיסטית. מיבצע משולב זה של הנרי קיסינג'ר והסי־איי־אי ב־1973 הביא לחיסול המהפכה הצ'ילאית, להגדלת תמותת התינוקות ב־70 אחוז, לאבטלה ולהשפלת צלם האדם העובד.

דפוס זה קיים בכל פעילותה של ארצות־הברית באמריקה הלאטינית. אין בעולם אף פוליטיקאי סוציאל־דמוקרט אחד שיציע, או שיתמוך, בתוכנית כזו.

באורח טיפוסי ומצער מתבטא ח"כ ברעם, כימעט בלי משים, שארצות־הברית "איבדה" את איראן. זהו, דווקא, ביטוי די שיגרתי באמצעי־התיקשורת שלנו. כדאי אולי להזכיר לקוראים בישראל שאיראן איננה שייכת לארצות־הברית או למעצמת־על אחרת. איראן היא מולדתם של עשרות מיליוני האיראנים, שנוצלו באורח מחפיר על־ידי השאה, בעזרת המישטרה החשאית האימתנית שלו, סאוואק, ובתמיכת ארצות־הברית והחברות העל־לאומיות.

גם פאקיסתאן איננה "שייכת" לאמריקה, למערב או אפילו לנשיאה, הגנרל זיא אל־חאק, אלא לעם הפאקיסתאני, שרובו המכריע חי בתנאי ניצול, בערות ותת־תזונה.

יש לחזור ולשנן אמת פשוטה זו לא רק עקב מישקלה הערכי, החשוב כשלעצמו, לקיומם של העמים המנוצלים יש גם פוטנציאל מהפכני עצום, שיש להביאו בחשבון בכל חישוב כלל־עולמי של יחסי־כוחות. השינוי באיראן לא חל בגלל התערבות סובייטית, אלא בעטיים של תהליכים חברתיים־פנימיים בלתי־נמנעים. לשיעבודם של מאות מיליוני אסייאתים, אפריקאים ועמי אמריקה־הלאטינית כדי לשרת בין השאר את ג'נרל אלקטריק ואי־טי־טי יש מחיר היסטורי. אין שום אפשרות להצדיקו מנקודת־ראות סוציאל דמוקרטית.

על צעירי המערך לעשות חשבון־נפש אידיאולוגי, יסודי ונוקב בקביעת האוריינטציה הבינלאומית שלהם. אחרת יאבדו, ובצדק, את מקומם באינטרנציונל־הסוציאליסטי. לא לעולם יוכלו לקיים את קשריהם עם הצעירים־הסוציאליסטים בשוודיה, באוסטריה, בבריטניה או במערב־גרמניה (שלא לדבר על אמריקה־הלאטינית) רק בחסות האשליה שנוצרת על־ידי השלט "מיפלגת־העבודה".

צרפת וגרמניה:
לא בכיס של קארטר

השבוען האמריקאי טיים מצטט השבוע את קאנצלר מערב־גרמניה, הלמוט שמידט: "התחלתי את הקאריירה שלי כחובב אנגלים," אמר שמידט, "הפכתי לפרו־אמריקאי, ולבסוף סיימתי כידיד נאמן של צרפת."

שמידט ונשיא צרפת, ואלרי ז'יסקאר־ד'סטאן, חתמו את ההתייעצות האחרונה שלהם במינשר משותף, שציין שינוי משמעותי במדיניות שלהם עד כה. השניים תבעו מברית־המועצות לפנות את אפגניסתאן, הצהירו אמונים לנאט"ו, אך השאירו את הדלת פתוחה לחידוש הדטאנט. הם תבעו עבור אירופה תפקיד מיוחד, תומך בארצות־הברית, אך שונה במהותו.

ההסבר של טיים למדיניות חדשה זו הוא צולע למדי. השבוען מייחס את התפנית האנטי־סובייטית של צרפת וגרמניה ללחצים פנימיים של האופוזיציה, ובעיקר לפרשת הגלייתו של המדען הסובייטי, אנדריי סחרוב, לעיר גורקי. בשיטתיות די טיפוסית מעיר העיתון שעם גירושו של סחרוב החל "מצב־רוחם" של הצרפתים והגרמנים להשתנות.

בדידות בתוך־מזהירה. לשמידט, ובעיקר לז'יסקאר־ד'סטאן, היו סיבות הרבה יותר טובות לצאת נגד הסובייטים.

למשקיפים אובייקטיביים אין עתה כל ספק שברית־המועצות ביצעה טעות חמורה בעצם הפלישה לאפגניסתאן. האקט התוקפני הזה התפרש בעולם השלישי, ובצדק, כפגיעה במדינה בלתי־מזדהה. המדינות המוסלמיות ראו במיבצע הצבאי באפגניסתאן תוקפנות אנטי־דתית, המכוונת נגד כל מוסלמי בעולם.

עבור צרפת מהווים הקשרים עם העולם המוסלמי עורק־חיים חיוני. רוב האימפריה הצרפתית לשעבר, שנשארה קשורה בטבורה עם פאריס מבחינה מדינית,

מנהיגים שמידט וד'סטאן
הציר החדש

כלכלית ותרבותית, היא מוסלמית. צרפת וגרמניה תלויות בארצות־ערב השמרניות בכל הנוגע לאספקת דלק.

בפעם הראשונה מזה שנים רבות נותרה מוסקבה כימעט בבידוד בינלאומי. לא היתה לצרפת ולגרמניה כל סיבה שלא לעלות על הגל האנטי־סובייטי. צעדם של ד'סטאן ושמידט קירב אותם, במידה מסויימת, לארצות־הברית. עם זאת, חשוב לזכור שהוא נעשה מסיבות אירופיות מובהקות, ובדגשים משמעותיים וחשובים, המפרידים אותו מהמדיניות האמריקאית.

בריטניה: הימין מתאהב בסין

הצדקנות של הימין בכל הנוגע ליחסים בינלאומיים אינם מאפיינים רק את ישראל. כותב על כך השבוע עורך ניו־סטייטסמאן, ברוס פייג' במדורו, יומן לונדוני:

"רבים מאיתנו התנגדו תמיד לעמדות הימין, שסין־העממית איננה קיימת כלל או שהיא מאוכלסת באורח בילעדי בשדים בעלי־קרניים. לכן אנו רשאים עתה להקיא במצפון שקט, נוכח המחזה הבלתי־סניטארי של הימין המתגה אהבים עם סין.

"כל רשימת־החטאים, שבה מאשימים את ברית־המועצות, היא רלוונטית גם לגבי סין: דיכוי מיעוטים, כליאת מתנגדי־המישטר, מדיניות־חוץ תוקפנית מבחינה צבאית.

"לכן מוזר לראות קבוצה גדולה של אנשי־ימין מובהקים עורכת יום־עיון המוקדש לאספקטים שונים, כלכליים וחברתיים, של סין. בסדר־היום לא נכללה סגירתו של קיר הדמוקרטיה בסין. כדאי, אולי, להזמין את אנדריי סחרוב לומר כמה מלים בעניין זה."

עד כאן ברוס פייג'. אפשר להתנבא, ללא הסתכנות מופרזת, שמסע־התעמולה פרו־סיני יתחיל בקרוב גם בישראל, ודווקא בעיתונים כמו מעריב והארץ.

ליקוי מאורות. צרפת וגרמניה הזהירו, אמנם, את ברית־המועצות שלא יחול שום שיפור ביחסי מיזרח־מערב עד שהסובייטים יפנו את אפגניסתאן. אלא שהמעצמות האירופיות רואות בצעדה של מוסקבה ליקוי־מאורות זמני, ולא שיטה מדינית חדשה במדיניות־החוץ הסובייטית.

נשיא־צרפת לא הסתיר כלל את כוונתו לחזור למדיניות של דטאנט בהקדם האפשרי. הוא הביע התנגדות עזה ליצירת הגושים מחדש, וסירב לשלוח את נציגיו לפגישה בין שרי־החוץ האירופיים וסיירוס ואנס, שתיערך השבוע בבון.

הצהלה בוושינגטון היא, לכן, מוקדמת, ומבוססת על הנחות וניתוחים מוטעים. העובדה הנחרצת ביותר, שנקבעה בפאריס השבוע, היא חישולה של הסולידריות הצרפתית־גרמנית. שתי אויבות ותיקות, שלחמו ביניהן שלוש פעמים מאז 1870, יצרו ברית הדוקה, שתקנה להן הגמוניה מוחלטת באירופה.

מדיניותה הפרו־אמריקאית העיוורת והבלתי־ביקורתית של ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, בודדה את הבריטים באירופה. חובם הגדול של הבריטים לשוק האירופי, עוינותם לשיטת־מטבע אירופית אחידה ועמדתם האנטי־צרפתית באשר למדיניות החקלאית של השוק, הביאו עתה לקרע לא רק עם צרפת, אלא גם עם גרמניה.

הציר הגרמני־צרפתי החל עתה בתוכנית־ייצור של 5000 טנקים כבדים, בהוצאה משוערת של 10 מיליארד דולרים. אם תצליח התוכנית, יהפוך הציר לספק ראשון־במעלה של נשק שיגרתי למדינות הקטנות יותר.

בין הלקוחות לא ייגרע חלקם של מדינות האיסלם וארצות־ערב.

להוריד את המחירים? בסדר.
אבל יש גבול לפשרות!

קנה עתה, לפני פסח, ארון "ענג" ב־20% הנחה. איכות "ענג" נשארת ללא פשרות - חומרים מעולים ומיומנות מקצועית. כך תמיד היה וכך תמיד יהיה. זו הסיבה מדוע ההנחה שנותנת לך "ענג" היא ההנחה האמינה ביותר בשוק. (המחירים כוללים מ.ע.מ. אך אינם כוללים הובלה והרכבה).

ארונות ענג ב־20% הנחה

מבצע פסח בפברואר

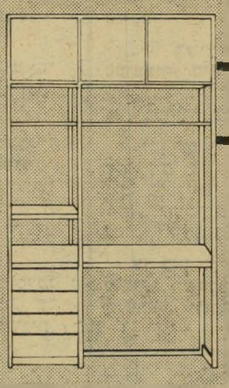

מערכת קיר דגם 9-200

~~12,890~~ ל"י

10,312 ל"י

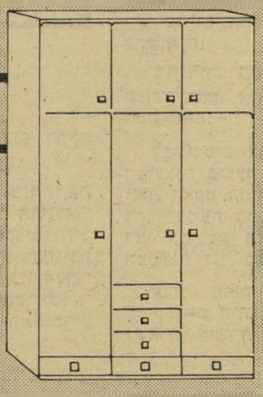

ארון 3 דלתות דגם 14-343, גובה 2.40 מ'

~~23,860~~ ל"י

19,088 ל"י

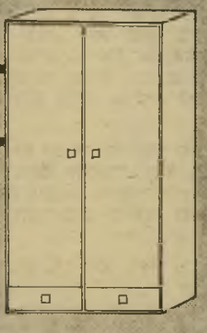

ארון 2 דלתות דגם 11-382, גובה 1.80 מ'

~~11,530~~ ל"י

9,064 ל"י

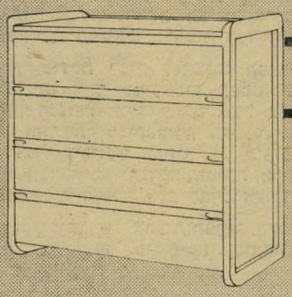

ארון טיפול דגם 12-329

~~6,900~~ ל"י

5,520 ל"י

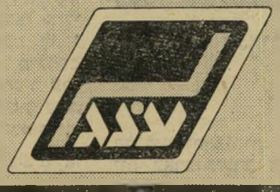

שאל כל אמא

אולם תצוגה במפעל: בני-ברק, רח' החשמונאים 3, טל. 784104.

רהיטי "ענג" ניתן להשיג

תל־אביב: "ענג" – עליה 13, כל־בו מתתיהו – פנקס 33, שילב – אבן־גבירול 14. **ירושלים:** גאנז־מוביליה – הרצוג 61, חדר הילד – שטראוס 7, סגל – המלך ג'ורג' 4, שילב – יפו 68. **חיפה:** "ענג־קמחי" – הנביאים 15. **אילת:** הוכמן – מרכז מסחרי. **באר־שבע:** שילב – הרצל 90, שוקרון את גרוס – קק"ל 65. **בני־ברק:** ביה"ח "ענג" – החשמונאים 3. **חדרה:** קרשנבאום – הרברט סמואל 51. **טבריה:** רהיטי הצפון – רח' הגליל. **כפר־סבא:** תינוקט – ויצמן 34. **כרמיאל:** ביבלינד – הגליל 16. **נהריה:** פינת הילד – בנין אגד חדש 5. **נצרת עלית:** רוזנפלד – מרכז מסחרי חדש. **נתניה:** עולם התינוק – הנוטע 1. **עכו:** פינת־הילד – גיבורי סיני 5. **פתח־תקוה:** קרינגל – חובבי ציון 16. **קרית אתא:** לתינוק ולילד – העצמאות 68. **קרית ביאליק:** עולם התינוק והנוער – קרן היסוד 74. **קרית־שמונה:** קרייזל – מרכז מסחרי. **רחובות:** "ענג עשאל" – בית הפועלים 3. **רמלה:** וינברג – הרצל 85. **רמת־גן:** כל־בו תינוק – ארלוזורוב 1. **רמת־השרון:** כל־בו תינוק, ויצמן 1. **ראשון־לציון:** שילב – הרצל 73, ג'ורדני – רוטשילד 27.

אנשים בעולם

הזוג המלכותי שהולנד פחדה ממנו

כשנשאה המלכה יוליאנה את נאום־הפרידה הנרגש שלה מכס־המלוכה ההולנדי, היא ידעה היטב מדוע זלגו הדמעות מעיניה. העם בארץ־השפלה הביע, לא אחת, את הסתייגותו מיורשת־הכתר. הנסיכה ביאטריקס, על שגישאה, למרות מחאתו, לדיפלומט הגרמני קלאוס פון אמסברג. (בתמונה העליונה נראים השניים ביום נישואיהם ב־10 במארס 1966.)

קלאוס הואשם בהשתייכות לפלוגות־הסער של היטלר, ולאחר מכן לוורמאכט. „הייל קלאוס!" שאגו ההולנדים כשמרכבת הזוג עברה ברחובות אמשטרדם, ופצצות מחאה הובערו מכל עבר. אבל יוליאנה לא ויתרה על שום הזדמנות רישמית להוכיח מי יירש את הכתר, ולאט לאט התרגלו ההולנדים לכך שביאטריקס תהיה מלכתם, ואולי נרגעו עקב אושרם המישפחתי של בני הזוג והתנהגותו הסימפטית של קלאוס.

המלכה יוליאנה ובעלה ברנארד (מעליה), ביאטריקס (משמאלה), בעלה קלאוס (מעליה), הנסיכה מריה ובעלה קרלוס (מעליה) וילדיהם (מסביב).

הנסיכה ביאטריקס ובעלה קלאוס במעון־הנופש שלהם באיטליה. החיוכים המשותפים הדביקו את העם.

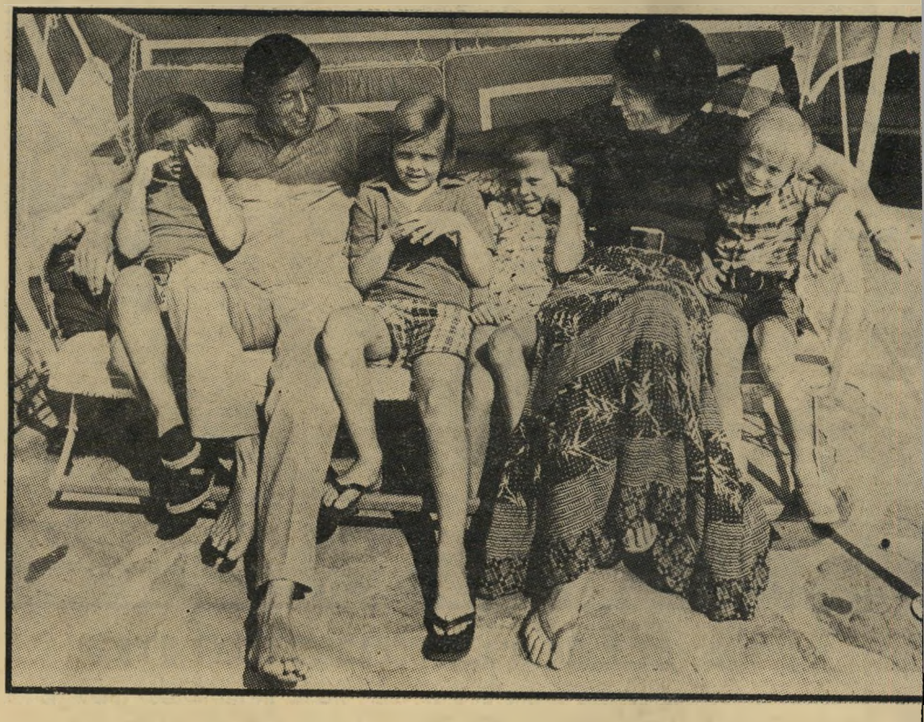

מישפחת הכתר החדשה: ביאטריקס וקלאוס, שלושת הנסיכים: ויליאם אלכסנדר, יוהן פריזו וקונסטנטין והדוכס קארלוס מבורבון — פארמה.

אנשים בעולם

סולומאייך מסרב: לא רק הרקדנים בורחים, גם המורים באים

כך נראו המורה לבאלט סולאמייך מסרר ובנה מיכאיל, רקדן הבולשבוי, כשעזבו במכונית את נמל־התעופה קנדי בניו־יורק אחרי שערקו למערב. מרוסיה ליפן. „אמא זקוקה לטיפול רפואי בניו־יורק. כך יעצו לה מומחי רפואה יפניים," אמר הבן על אמו בת ה־71, אך לא פירט מהי המחלה. דומה שרקדני בריה־המועצות מרגישים טוב יותר במערב, ומוריהם באים בעיקבותיהם.

קירק דאגלאס: פגישה לבבית עם ידידה ישנה

כדי לשוות לטכס הוליוודיות מירבית הזמינו הצרפתים לחלוקת פרסי הסזאר את קירק דאגלס, ואף ביקשו אותו לשאת נאום. דאגלס הפגין נדיבות אמריקאית ולמד נאום שלם בצרפתית מגומגמת, אבל עם הרבה חן, כרגיל אצל שחקן זה. עידוד נוסף שאב מידידה ישנה נושנה שלמראה לא עצר את שימחתו: לסלי קארון שהופיעה עימו פעם בסרט משותף, אם כי לא באפיזודה משותפת: סיפורן של שלוש אהבות.

קלוד ברי: הסרט היומרני מכולם

חיוור מהתרגשות חיבק הבמאי קלוד ברי את נסטסיה קינסקי, בטכס שבו קיבל לידיו כמפיק את פרס הסזאר, הלא הוא האוסקר הצרפתי. אומנם חברי־השופטים, המורכב ממבקרי קולנוע יחד עם נציגי התעשייה, שכח אפילו לציין את שמה בחלוקת הפרסים, אבל לאושרה לא היה גבול: מה שהיה בשנה החולפת המוצר היוקרתי והיקר ביותר של התעשייה הצרפתית, יביא לכולם תגמול נאה.

קלוד בראסר: גם הוא אדיפוס שמדיפוס?

קלוד בראסר, הנחשב היום יורשו של מישל פיקולי בתפקיד הגבר הבשל והבעייתי החוצה את שנות הארבעים, נראה מתלחש עם אשה יפהפיה. זוהי אמו אודט ז'ואייז, אשתו לשעבר של אביו פייר בראסר, מי שהתפרסם בשעתו כבעל הקול המרשים ביותר על הבימה הצרפתית. פעם חשב קלוד כי עליו לפרוץ חוב פירסומי לאביו. היום אין לו צורך עוד לשלם חובות כלשהם, הישגיו צוברים ריבית סירסו האחרון שהוקרן בישראל היה סיפור פשוט, עם רומי שניידר.

אמנדה ליר: נישאתי לכלב־ים חמוד

קוקסינל או לא קוקסינל, הרכילאים באירופה עדיין לא החליטו סופית. דבר אחד ברור: ההשפנית אמנדה ליר (משמאל) היא הייצוא המרשים ביותר של גרמניה לעולם, מאז מכונית הפולקסוואגן. כשהודיעה הגברת, המרכזת סביבה את כל המי ומי בצרפת, שהיא עומדת להינשא, הובעו תגובות שונות. „דאלי, האמן הידוע, שלח לי ניחומים עד שהכיר את בעלי. אז אמר לי: איחולי, בחרת לך כלב־ים חמודי.״

לפי שעה השתקעו אמנדה ואלן פיליפ (בתמונה, מימין) בביתו של הנסיך ספרסן, מאהבה של מארי אנטואנט, כשכלב־הים החמוד משקם את עצמו מעברו כ„מיליארדר בהריסות.״ אילבא דאמנדה. בתקופה זו היא עסוקה ברפורטז׳ה המצולמת הראשונה שלה כצלמת וכעיתונאית גם יחד. הנושא: אלן פיליפ, כמובן.

קלוד ריש: השחקן האמיתי הוא הכלב

אחד השחקנים החביבים ביותר של הבד והבימה הצרפתיים הוא קלוד ריש. סירטו האחרון, אשה שוטרת, עם מארלן ז׳ובר וקלוד בראסר עולה עתה בהצגות בכורה בצרפת. את שעות הפנאי שלו הוא מבלה עם כלבו. הצלם שצילם את השניים יחד, החליט שהתכונה הבולטת ביותר של קלוד ריש היא החמימות האנושית. במבט אחד אפשר לראות מדוע.

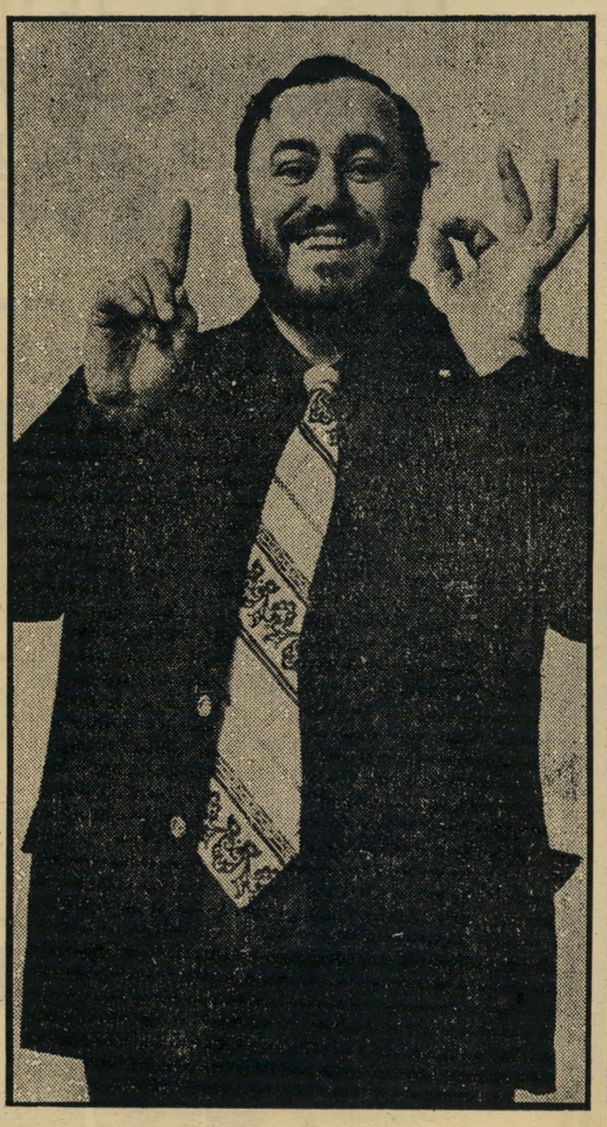

לוצ׳יאנו פאוורוסי:

לשיר זה תענוג

ללמד לשיר זה

יעוד

משווים אותו למאריה קאלאס, כסנגור, או לאורסון וולס כזמר. אולם בניגוד לשני אלה הוא כמעט אינו לוקח בהתקפי דיכאון, לפחות לא בפומבי. מבחינה מוסיקלית־סוליסטית הוא עומד בראש המאפייה הישראלית במוסיקה, יחד עם זובין מהטה, בסיועם של בארנבוים, פנחס צוקרמן ויצחק פרלמן (האחרון שר איתו בקונצרט שייזכר לדורות בלינקולן סנטר).

רק מעטים יודעים שכשם ש־הוא אוהב לאכול, הוא אוהב ללמד לשיר, וכל מי שיכול להרשות לעצמו, מסתגן לכיתות הדוגמה שלו בג׳וליארד. „אני חושב שהדור הצעיר הוא הכוח החיוני לכל אמנות ש־בעולם. בהיותי מורה אני יוצר חיים חדשים באמנות ועל כך אני מאושר.״

מה הבעיה?

1 כשסירי הנירוסטה אינם מבריקים.

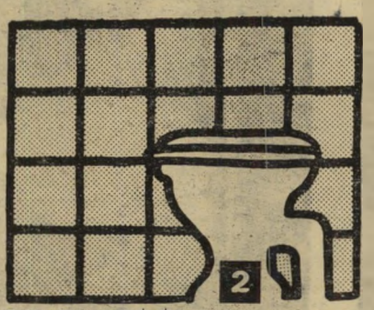

2 כשנמאס לך לשפשף את השרותים.

3 כשהכיור סתום.

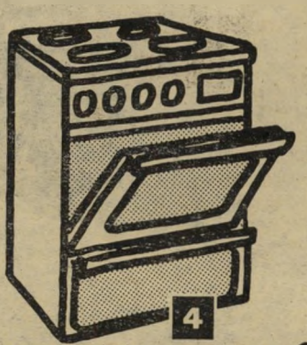

4 כשהתנור מלוכלך בשומן ופיח.

5 כשהשטיח ספוג בלכלוך.

6 כשהמקקים חוגגים.

7 כשאת רוצה חלונות שקופים באמת.

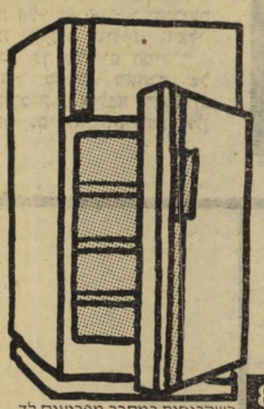

8 כשהריחות במקרר מפריעים לך.

9 אם יש כתם על המעיל.

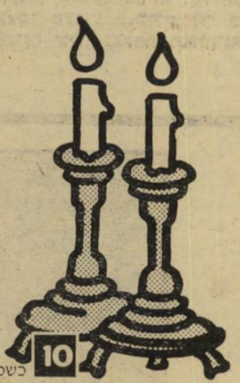

10 כשכלי הכסף אינם מבריקים.

100,000 ל"י פרס*

50,000 ל"י ופרסים נוספים יוגרלו בין פותרי החידון של סנו. כיצד פותרים את החידון? בחלק העליון של העמוד מצויירות 10 בעיות. בחלק התחתון מופיעים 10 ממוצרי סנו שנועדו לפתור בעיות אלה.

עלייך להתאים כל בעיה למיצר שפותר אותה.
לדוגמא–סנו־תנורים נועד לפתור בעיה מס׳ 4(כשהתנור מלוכלך) לכן עלייך לסמן את הספרה 4 במשבצת שמתחת לסנו־תנורים.

זה כל כך פשוט. אז מה הבעיה? קחי עט, פתרי את החידון ושלחי לסנו ת.ד. 21207. תל–אביב.

והעיקר: לפני שאת שולחת את הפתרון, כדאי לך להכניס למעטפה גם שקית מילוי של סנו–x. אם המעטפה שתעלה בגורל תכיל שקית מילוי של סנו–x, חברת סנו תכפיל את סכום הזכיה. במקרה כזה את עשויה לזכות ב–100,000 ל"י!!! בהצלחה!

לכבוד
סנו, ת.ד. 21207
תל–אביב

שם .....

כתובת .....

.....

סנו–אינסטלטור
פותח סתימות בכיור. בעיה מס׳ ☐

סנו סילבר
מנקה כלי כסף. הפתרון המבריק לבעיה מס׳ ☐

סנו שמפו לשטיחים
פותר באופן מקצועי את בעיה מס׳ ☐

סנו–נירוסטה
מסייע לך בבעיה מס ☐

סנו–x מנקה ומבריק חרסינה, ואסלות. בעיה מס ☐

סנו–סופג
ריחות מהמקרר. מחסל את בעיה מס ☐

סני–תנורים
פותר ביעילות את בעיה מס 4

סנו–מסיר כתמים
הפתרון המקצועי לבעיה מס׳ ☐

סניטוקס מחסל חרקים, זוחלים ומעופפים.
לבעיה מס׳ ☐

סנו–חלונות (WINDOW PLUS)
פותר בעיה מס׳ ☐

על התשובות להגיע ל"סנו" עד יום 4.4.80.

ההשתתפות במבצע אסורה על עובדי החברה הדרומית לשיווק ועובדי פרסום טרגט.

קחי סנו

Target Adv.

אנשים

מנכ"ל משרד ראש־הממשלה על עכוזו של הקוף, ולורד האו־האו בעיריית תל־אביב

■ כאשר נשאל המנכ"ל החדש של משרד ראש־הממשלה, **מתי שמאלביץ**, אם יתחילו עכשיו לחטט בעברו, כפי שעושים לכל איש־ציבור, השיב: „איש־ציבור משול ל־קוף. ככל שהוא מטפס גבוה יותר, רואים בבירור את אחוריו."

■ כאשר עלה שר־הבריאות **אריעזר שוסטק** למטוס אל־על בדרכו לארצות־הברית, לא ידע כי יעורר בעיות. השר, שמישרדו קנה עבורו כרטיס במחלקת־התיירים, ישב ככל־האדם בין הנוסעים. בעבר היתה מעבירה החברה את"מים למחלקה־הראשונה, אף ששילמו עבור כרטיס רגיל. ההנהלת אל־על היתה במבוכה, כי לא יכלה להעביר את השר למחלקה הראשונה, בעיקבות החלטה של מועצת־המנהלים, האוסרת על העברות אלה. ההנהלה ביקשה מקברניט המטוס, **אורי יפה**, להתנצל לפני השר. יפה סירב ואמר כי אם הנהלת החברה אינה יכולה להסתדר עם ההורי־אות שהיא מוציאה, שתתנצל היא.

■ ח"כ **מרדכי וירשובסקי** מספר כי הוא מכיר גברים ההולכים למיטה עם מצלמה. כאשר נתקל וירשובסקי במבטי תמיהה של השומעים, הוא מסביר: „זה בגלל ש,עם אגפא זה מצליח."

■ למנהלי מוסיאון ישראל בירושלים גרמה בשבוע שעבר הפתעה. אל המוסיאון הגיעה קערה עתיקה שנרכשה בתחילת המאה בארץ. השולחת לא היתה אלא **דורה קיסינג'ר**, אמו של שר־החוץ האמריקאי לשעבר **הנרי קיסינג'ר**, המתגוררת בשבדיה, שהחליטה לתרום את הקערה למוסיאון.

■ ראש הפקולטה למישפטים באוניברסיטת תל־אביב, הפרופסור **יורם דינשטיין**, להוט ביותר אחרי הכרוב הממולא, שאמו נוהגת לבשל. אחת לשבוע, מביאה האם לבית־הבן ציצנת מלאה במאכל זה, ומדי יום מוציא ממנה דינשטיין מנה. לאיש מבני־הבית אסור לגעת בציצנת זו.

■ כשנשאל חבר־הכנסת **פסח גרופר** אם היה מעוניין להיות שר־החקלאות, השיב: „אני כבר לא בטוח. אחרי מה שעשה שר־החקלאות הנוכחי, **אריק שרון**, כבר אין חקלאות בארץ הזקוקה לשר."

■ חבר־הכנסת **שימעון פרס** נוכח בהצגת הגשש ה־חיוור בהיכל התרבות בתל־אביב. בראשית ההופעה אמר **גברי בנאי**: „היום מלאו שלוש שנים לתוכניתנו עובדים עלינו עבודה עברית. א־פרופו עבודה, אני רואה כאן את יושב־ראש מיפלגת־העבודה, ש־בא לראות איך אנחנו עובדים עליכם בעיניים."

משה קידרון

צלם העיתונות, היה רק אחד מהצל־מים שהמתינו השבוע בפתח־לישכת ראש־הממשלה בירושלים להופעתו של ראש־הממשלה מנחם בגין, לאחר ישיבת הממשלה. אולם בעוד הצלמים, ביניהם צלמי תחנות־טלוויזיה זרות, ממתינים לבגין, הגיעו למקום פועלים שדחפו עגלה שעליה עשרות גלילי טואלט לשימוש פקידי מישרד ראש־הממשלה.

■ כאשר נשאל שר־הפנים, הד"ר **יוסף בורג**, מה דעתו על הוויכוח בין **חסן אל־תוהאמי** לבין **משה דיין**, על מה שהתרחש בשיחותיהם במרוקו, ענה: „מה אתם רו־צים? זהו ויכוח בין **אבי־ג'ילדה** ואבו־חסן." אבו־ג'ל־דה היה ראש־כנופייה במאור־עות 1936, ובשם זה כינה **לוי אשכול** את דיין.

■ השבוע הודיע ראש־הממשלה **מנחם בגין** להנהלת תנועת־חרות שאם התנועה תב־חר בו, הוא ימשיך לעמוד בראש רשימת הליכוד גם בב־חירות הבאות. הגיב על כך חבר־הכנסת **חיים בר־יב**: „בגין מכהן עתה בו זמנית שלוש קדנציות. אחת — הרא־שונה שלו, אחת — האחרונה שלו, ואחת — בכלל מיותרת."

■ בעת תוכנית רבותי העי־תונות, שנערכה בצוותא בתל־אביב, נשאל שגריר ישראל במצריים, **אליהו בן־אלישר**, על־ידי **דויד פלדר**, מפעילי „שלום עכשיו". מדוע הוא מכנה את חברי־התנועה בשם „פוחזים". השיב בן־אלישר: „אתם מאוד מתוחכמים. הנה חיכית כימעט עד סיום התוכנית כדי לשאול אותי זאת. פוחז הוא בעיני פזיז, קל־דעת ונטול־אחריות."

■ המאבק בין רבה של ירושלים הרב **בצלאל זולמי**, לבין ח"כ **מנחם פורוש**, שני־הם מראשי אגודת ישראל, התחיל לגרום הפסדים כספיים ניכרים לפורוש. זולטי הצליח לשכנע שני בתי מלון גדולים בירושלים, מלון המלך דויד ומלון פלאזה להפוך ממלונות כשרים למלונות כשרים למהד־רין. עד כה היה המלון היחיד בירושלים שנשא בתואר כשר למהדרין מלון המרכז שבבעלות פורוש. עתה עזבו את מלון המרכז האורחים הקבועים ה־עשירים שלו ועברו לשני מלו־נות הפאר.

■ בעיקבות פרשת צידד־הכלבים של עיריית תל־אביב, מכנה **עמיקם שפירא**, דוברו של ראש־העיר **שלמה להט**, את ראש אגף־התברואה בעי־ריה, **אריה קרמר**: בשם „לורד האו־האו". שפירא גם טען שאילו היה קרמר עורך מיבצע זה לפני הבחירות, היה הליכוד מפסיד.

■ אחד מראשי תנועת ארץ־ישראל השלמה, הפרופסור **עזריה זוהר**, החליט להעתיק את מקום מגוריו לירושלים, או כפי שהוא מכנה את הבירה, „ירושלים השלמה". תענוג זה עולה לזוהר יותר מ־20 אלף לירות בחודש, מאחר שהוא נוסע מדי יום ביומו, לפחות פעם אחת, מירושלים לבית־החולים תל־השומר, שבו הוא עובד, וחוזרה.

יוסף בורג

שר־הפנים היה אורח הכבוד בטכס חנחת אבן־הפינה ליישוב אפרת בגדה המערבית. בורג התקשה לעבור מצד אחד של אתר הטכס לצד האחר, בגלל הקרקע הלא־מעובדת, וכאשר היה צריך לדלג, עזר לו צלם העי־תונות הירושלמי, רחמים ישראלי, שעד כה הפריע לבורג בצילומים.

■ היומון על המשמר עומד להוציא חוברת המוקדשת למצריים, המכילה איורים של הצייר **שמואל כץ** וטכסט של העיתונאית **סמדר פרי**. על הציורים שצייר כץ במצריים, בעת ביקורו שם, מתנוססת חתי־מת המצויירים. ביניהם יש ציורים של הנשיא **אנוור אל־סאדאת**, השחקן **עומר שריף**, יועצו של הנשיא **סעיד מרעי**, הסופר המצרי **נגיב מחפוז**, עורך אל־אחבר **מוסא צברי**, ו**אנים מנצור**, עורך השבועון אוקטובר.

■ בחוברת ישנם כמה גי־לויים. מוסא צברי מספר על ישיבתו בכלא יחד עם אל־סאדאת בשנות ה־40. צברי עזר לסאדאת לברוח מן הכלא, ומאז הם ידידים קרובים. הוא מספר כי מדיניות־השלום של אל־סאדאת היא, למעשה, המ־שך התיזה של **גמאל עבדל־נאצר**. „נאצר היה באופיו יותר פחדן מאשר אל־סאדאת," אומר צברי.

■ סעיד מרעי, יועצו המיוחד וקרוב־מישפחתו של הנשיא המצרי, שהיה יושב־ראש הפרלמנט המצרי וקיבל גם את פרס הנובל לשלום, ש־הוענק לנשיא, מספר על תכו־נותיו של הנשיא. הוא אומר שאל־סאדאת הוא שקט מאוד, וכאשר מדברים אליו, נדמה לעתים כי אינו מקשיב, אך הוא שומע כל מילה. בנו של מרעי הוא בעל בתו של אל־סאדאת, **נוהא**. הוא טוען כי אל־סאדאת סבלני ביותר, אך כאשר הוא מתפרץ, כולו ברק ורעם.

חיים דרוקמן

ח"כ המפד"ל וחבר גוש־אמונים שיצא חוצץ כמה פעמים נגד מדיניות הנסי־גה של ראש־הממשלה מנחם בגין, נפגש השבוע עם בגין, כאשר בגין חבש כיפה. דרוקמן לא יכול היה להתאפק, ניגש אל בגין ואמר לו: „כאשר אני רואה אותך עם כיפה, יש לי עוד תיקווה בלב." מנחם בגין חייך ולא השיב לחיים דרוקמן.

אנשים

תת־ניצב אברהם תורגמן תלה ציור של תנור בחדרו הקר של הדובר. ויגאל אלון מסביר שפירוק הפלמ"ח היה מיקרה־עין

■ בראיון שערכה סמדר פרי עם הנשיא המצרי, הוא ישב על נדנדה, בחצר־ביתו הכפרי. הוא הזמין את סמדר להצטרף אליו לנדנדה, דבר שגרם לה קשיים בכתיבה. כאשר נשאל אל־סאדאת אם החליט לבוא לירושלים בפעם הראשונה רק משום ש**מנחם בגין** היה בשילטון, השיב בשלילה. הוא היה מוכן לעשות זאת גם עם **שימעון פרס, גולדה מאיר**, ואפילו עם **משה שרת**.

■ בחוברת יש גם מתכונים למאכלים מצריים, שהביאה סמדר ממצריים. בין המשלים והפיתגמים שם מצוי אחד ה־אומר: „שתהיה לי שריפה בבית, ואפילו שיטפון, העיקר שחמותי לא תגור בביתי."

■ דובר משטרת מרחב חיפה, פקד **עדי גונן**, התלונן הכנסת **יגאל אלון**, מי שהיה מפקד הפלמ"ח, מדוע פירקו את הפלמ"ח, השיב: „זה היה מיקרה־עין." אחר כך הסביר כי הוא לא התכוון ל**משה דיין**, אלא לצרות־עין.

■ לתוכנית מוקד, ששודרה בצוותא, הגיעה הבמאית **דרדי־נה ארז** ולא הורשתה על ידי השומר בפתח־האולם להיכנס. רק אחרי שזיהה אותה קצין־הביטחון של שר־האוצר, **יגאל הורביץ**, וסיפר לשומר כי היא גיסתו של נשיא־המדינה, **יצחק נבון**, הצליחה ורדינה להיכנס.

■ הסופר **א. ב.** („בולי") **יהושע** סיפר בשיחה עם ידידים שהוא אינו סבור שסופר חייב להיות אדם בודד ולסבול ייסורים קשים. „אני איש־מישפחה מסור, כותב חמש שעות בכל־יום, אינני זקוק לשקט מיוחד, וסולד מאד מכל אותם סופרים אגו־צנטריים, המתרוצצים ברחובות."

■ ראש־מועצת אזור, **יצחק אדישיב**, הופתע השבוע פעמיים. קודם־כל, כאשר עלה בידו ללכוד שני עברריינים צעירים במירדף בכביש ירושלים—תל־אביב, והם הובילו אותו למקום־מחבואם. במקום נמצאו חפצים גנובים רבים. עם שובו ללישכתו מצא על שולחנו מיברק אישי מ**יוהאנס ראו**, ראש־הממשלה המחוזית של צפון חבל־הריין־וסטפאליה, המדינה הגדולה ביותר בגרמניה המערבית, שהזמינו לפגישה אישית במלון פלזה בירושלים. ראו הגיע ארצה לביקור רשמי של שבוע, כדי להיפגש עם ראשי־המדינה, אך הוא לא

ריבקה מיכאלי החליטה לארח לא רק אומנים חברים שבאו, בתוכנית טלוויזיה שצולמה במייוחד לכבודה במועדון „צוותא" בתל־אביב, אלא גם אמנים שלא באו: היא התלבשה ממש כמו חבדרנית חביבת הילדים, ציפי שביט, וחיקתה אותה בסידרה של שירי ילדים.

בפני מפקד המרחב תת־ניצב **אברהם** („תורג׳י") **תורגמן** על כך שאין לו תנור במישרדו. תורגמן הסביר לגונן כי תקציב המישטרה אינו מאפשר לרכוש תנור, אולם גונן לא קיבל את ההסבר. תורגמן מצא לכך פיתרון. הוא צייר תנור על דף נייר, ותלה את הציור בחדרו של גונן.

■ בתוכנית־הטלוויזיה ש־הוקדשה ל**חיים חפר**, פנתה **דליה גוטמן** אל קהל־הצופים וביקשה מהם ל־הסיר מעליהם את המעילים והז׳קטים. הסיבה — התוכנית תשודר בקיץ, והקהל חייב להיראות קייצי.

■ כאשר שאלו את חברי הכנסת **יגאל אלון**, מי שהיה מפקד הפלמ"ח, מדוע פירקו את הפלמ"ח, השיב: „זה היה מיקרה־עין." אחר כך הסביר כי הוא לא התכוון ל**משה דיין**, אלא לצרות־עין.

■ לתוכנית מוקד, ששודרה בצוותא, הגיעה הבמאית **דרדי־נה ארז** ולא הורשתה על ידי השומר בפתח־האולם להיכנס. רק אחרי שזיהה אותה קצין־הביטחון של שר־האוצר, **יגאל הורביץ**, וסיפר לשומר כי היא גיסתו של נשיא־המדינה, **יצחק נבון**, הצליחה ורדינה להיכנס.

■ הסופר **א. ב.** („בולי") **יהושע** סיפר בשיחה עם ידידים שהוא אינו סבור שסופר חייב להיות אדם בודד ולסבול ייסורים קשים. „אני איש־מישפחה מסור, כותב חמש שעות בכל־יום, אינני זקוק לשקט מיוחד, וסולד מאד מכל

שמעון לב־ארי הזכור מ„ניקוי־ראש" השתתף עם טוביה צפיר בצילומי תוכנית הטל־ויזיה שהוקדשה לריבקה מיכאלי. הצמד צפיר את לב־ארי החליטו גם הם להגדיל את מיספר האמנים האורחים וחיקו, הן בהופעה והן בשירה, את צמד „הפרברים".

שכח את אלישיב, שעמד בראש מישלחת ראשי־מועצות, שביקרו בגרמניה לפני שנתיים.

■ ביום שבו הוקרן בטל־ויזיה הסרט סוסעץ, בכיכובו של **גדליה כסר**, הובהלה השחקנית **ליאורה ריבלין** לבית־החולים, שם ילדה בן בחודש השמיני להריונה, וב־ניתוח קיסרי. גדליה וליאורה מתגוררים בצוותא כבר כמה שנים.

■ אורחי מלון דן קיסריה שנסגר לעונת החורף, עומדים להתאכזב עם פתיחתו מחדש של המלון בקיץ. סגן־מנהל המלון, **איתן ווינשטיין**, כבר לא יהיה שם. לווינשטיין שהצליח להתחבב בכשרון יח־סי־הציבור שלו על האורחים, ואף זכה לתשבחות מרעיית הנשיא, **אופירה נבון**, ומשר החקלאות **אריק שרון**, החליט לפרוש מעסקי המלונאות ולחזור למיקצוע הישן שלו: יחסי־ציבור. השבוע עזב לווינשטיין את רשת מלונות דן ופתח מישרד יחסי־ציבור בתל־אביב.

■ **מיכאל הנדלזלץ** החליט להעביר את תוכניתו בגלי צה"ל, הלילה, מהיום הרביעי בלילה ליום השלישי בלילה. הסיבה: שיפור טיב הסרטים, שמקרינה הטלוויזיה ביום הרביעי.

■ **נאוה אייזן**, העוזרת הפרלמנטרית של חברת־הכנסת **אורה נמיר**, נוסעת לטכסס לתקופת־לימודים בת שנתיים. נערכה לה מסיבת־פרידה בביתה של **מרים קונדה**, ראש־המחלקה לתרבות בוועד הפועל. למסיבה הגיעה גם המחליפה שלה, **אורית גדיון**, עם בעלה ועם התינוקת שלה. העירה נמיר: „קשה לי להבין את ההורים הצעירים של היום, הגוררים עימם את ילדיהם לכל מקום!"

■ על דלת חדר־השרותים של הגרפיקאי **יאיר קפלן** כותבים ידידיו, הבאים לבקרו, אימרות־שפר שונות. כאשר ביקר אצלו הסופר **יגאל גלאי** כתב על דלתו: „גם אחרי שמורידים את המים, אני מקווה שיישארו קצת מים ביד." מים ביד הוא שם ספרו החדש של גלאי.

■ אחד מבתי־המלון בתל־אביב אירח את היהודים הראשונים שבאו לביקור ממצריים. בידרו אותם הזמר **אריק לביא** ואשתו **שושיק שני**. אחרי שהשניים הציגו לפני האורחים מערכונים, התעקשו אלה לרקוד הורה. אריק לא התעצל, ואירגן מעגל של ריקודי־עם, על רחבת הריקודים הסלוניים של בית־המלון.

■ הפיזמונאי **דידי מנוסי**, הבונה בית ליד תל־השומר, נתבקש על־ידי חבריו להזמין אותם לשמפניה, לכבוד הבית. אמר דידי: „אתם לא תצליחו להחריב לי את הבית הראשון!"

יוסף כרמון השחקן, המכונה בפי כל קורמן, חגג ב„כסית" את מסיבת הפרידה שלו לפני שהוא עולה על אוניית משא ויוצא לסיבוב אמריקאי. יוסי עזב את ביתו ואת אשתו אתי לפני כשנה, כאשר הצהיר כי בכוונתו לעלות על אוניה, אך משום מה התעכב העניין עד עכשיו. בתמונה עם בתו הצעירה אביטל ולידה חברתו של יוסי, תמר אשל.

לאה רבין התעניינה יותר בצד החברתי של אירוע תצוגת־האופנה מאשר בדגמים. גם כאשר עברה מול רביד הדוגמנית תמי בן־עמי, המשיכה רבין בשיחה.

אנשים השר בודק אישית

מבט לצד שולח שר־התעשייה גדעון פת, כאשר הדוגמנית תמי בן־עמי, מסירה את בגד־החוף ומגלה תחתיו בגד־ים נועז. השר היה אורח־הכבוד בתצוגת־האופנה שערכה חברת „גוטקס" במיסגרת המרד של „גוטקס" נגד שבוע־האופנה, שאורגן על־ידי מישרד־התעשייה

„אני אוהב את גוטקס, אשתי אוהבת את גוטקס, לכן אנחנו כאן." שר־התעשייה גדעון פת הצטרף באימרה זו ובעצם בוא לתצוגת האופנה הפרטית של גוטקס, שנערכה ביום החמישי בשבוע שעבר, למרד של מיפעל אופנת בגדי הים והחוף נגד שבוע האופנה, שאורגן בין השאר על־ידי מישרדו של השר.

בשנה שעברה כבש גוטקס את שבוע האופנה בתצוגת האופנה המרהיבה, שעלתה יותר ממיליון לירות. הקניינים מחוץ־לארץ זכרו את התצוגה של גוטקס, ושכחו כלל שהיא נערכה במסגרת שבוע האופנה. השנה לא איפשרו לגוטקס לערוך את תצוגת־האופנה המסורתית שלו והמיפעל החליט למרוד ולהחרים את האירוע שהיה צריך להיות המרכזי ביותר בחיי האופנה בישראל.

אולם פטור בלא־כלום אי־אפשר. גוטקס ערך במיפעלו תצוגת־אופנה פרטית, שבה השתתפו מרבית דוגמניות הצמרת של ישראל. כל השרים וחברי־הכנסת הוזמנו יחד עם רעיותיהם לתצוגה. אולם רובם לא באו. הם ביכרו להישאר בבית ולהתבונן בטלוויזיה במישחק הכדורסל, שנערך באותו הערב.

אולם דווקא השר הממונה על תעשיית האופנה, גדעון פת, בא. יחד עימו הגיעו מיכל, רעיית ירי־בו במיפלגה, יצחק מודעי, לאה אשתו של ח"כ יצחק רבין, והשגריר למצריים הד"ר אליהו („אלי") בן־אלישר. אולם בן־אלישר, שבא, אכל ושתה, לא נשאר לתצוגה.

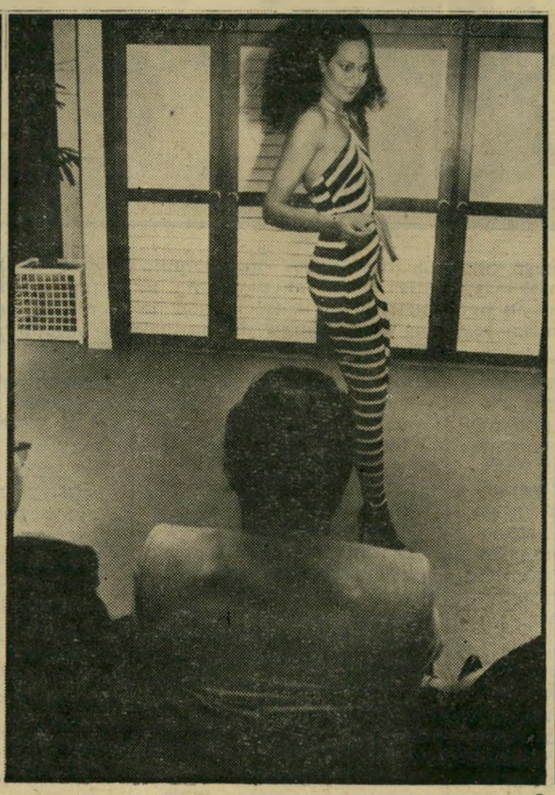

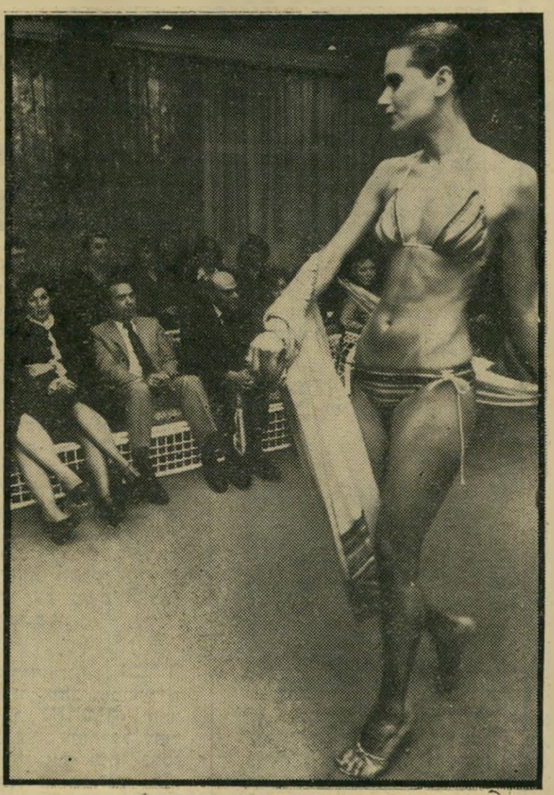

שר־התעשייה גדעון פת מול הביקיני (מימין) לפני בגד החוף ומחבונן בעניין (משמאל) בבגד־הים השלם

אנשים

במה דומה יובל נאמן לווינסטון צ׳רצ׳יל ולשארל דה־גול ומתי מותר לאשה דתית להשתמש באמצעי־מניעה

■ התכשיטאית **רחל גרא** היתה מופתעת ביותר כאשר טסה באל־על ביום הולדתה, וזכתה בעוגת יום־הולדת עם נרות ושירת דיילים ודיילות יום הולדת שמח. רק כאשר נחתה בנמל־התעופה בן־גוריון הסתבר לה כי את המסיבה האווירית אירגן לכבודה ידידה הצעיר, המשרת בשירות סדיר בצה״ל, ששלח טלקס לניו־יורק והזמין כל זאת עבורה.

■ בדו־שיח שנערך בין הפרופסור **יובל נאמן**, ראש תנועת־התחייה לבין **יצחק ליבני**, נשאל נאמן, איך זה אדם רציונלי כמוהו, מוכן ל־היות בתנועה קיצונית כל־כך. השיב נאמן: „גם על **וינסטון צ׳רצ׳יל** ועל **שארל דה־גול** אמרו שהם מטורפים. לבסוף הסתבר שצדקו.״ נאמן הוסיף ואמר שאם יעלה לשילטון, כותב הד״ר, ולכן הם מותרים כיום לנשים דתיות, שכבר ילדו בן ובת, ושקיימו בכך את מיצוות „פרו ורבו״.

■ להקת ע׳נבל חייבת כסף רבים לפירסומאי **דויד פלקין**. כאשר התראיין מנכ״ל הלהקה, **יעקב בן־חרצ׳**, ב־תוכנית־הרדיו בלי מחיצות, נש־אל מדוע הפסיקה ע׳נבל את הפירסומים בעיתונות. בן־הרצל השיב כי מחמת הצימצומים ה־אחרונים הוא מעדיף שהלהקה תופיע ותחסוך בהוצאות פיר־סום. הוא הודה שהלהקה חיי־בת כסף לבלקין, אך ציין כי הוא נושה טוב. אחרי התוכנית טילפן הפירסומאי לבן־הרצל ואמר לו: „לפחות שמעתי מי־לה טובה, זוה שווה היום הרבה כסף.״

■ האמן **מנשקה קדיש־מן** הגיע לפתיחת אחת התערו־כות בעיר. כאשר התחילו ה־אורחים להתפזר, הלך לחדר האחורי בגלריה ולקח לעצמו את אחת הבונבוניירות שהביאו לצייר. כאשר נשאל על־ידי ידידיו אם הפסיק בדיאטה ה־רצחנית שלו בעזרת מחסומי שיניים, והתחיל לאכול דברי־מתיקה, השיב: „חס וחלילה! את הממתקים אני לוקח לילדים שלי בבית!״

■ השיגעון האחרון בקרב נשות החברה הוא מתיחת עפע־פיים. **מלכה רוזנשטיין**, אש־תו של עורך־הדין **אמנון רוזנשטיין**, עברה ניתוח כזה לאחרונה, ושילמה עבורו 15 אלף לירות. גם **רוזי מרש**, אמה של נערת־הזוהר **שרונה מרש**, עברה ניתוח זהה. אשת־חברה אחרת, **יונה רחוביץ**, החליטה תחת לעבור ניתוח כזה שהיא מעדיפה לפתוח דף חדש בחייה, ועברה להשתקע באר־צות־הברית.

■ לראשונה מאז מונה כשר, לקח עימו שר־התחות, **אהרון אבו־חצירא**, את אשתו לתוך־לארץ. אבו־חצירא נסע כאורח הקהילה היהודית בצרפת. יומיים אחרי שהגיעו בני הזוג אבו־חצירא לפאריס, הודיעו להם מהארץ שאביה של רעיית השר נפטר. באותו יום לא היתה טיסה של אל־על ל־ארץ ואבו־חצירא החל לחפש טיסות של חברות אחרות. ב־ערב היתה צריכה להערך קב־לת פנים לשר בה אמור היה להשתתף גם **ניסים גאון**, שהגיע לשם כך באופן מיוחד משווייץ. כאשר נודע לגאון כי קבלת הפנים של אבו־חצירא מתבטלת בגלל האבל, ועל קשיי השר ואשתו להגיע לישראל להלוויה, הוא העמיד לרשות אבו־חצירא את מטוס הווסט־ווינד הפרטי שלו.

■ שר־התיעוד, **זבולון המר**, אינו אוהב שמסרידים את אשתו **מנחמיה**. המר החליט כי הוא אוסר על עתו־נאים לראיין את אשתו בהס־בירו: „אני לא השתנתי והיא לא השתנת מאז מוניתי כשר. אני מוכרח לסבול את כל ה־שטויות האלה של הראיונות, האלה של הראיונות, אבל מה היא אשמה?״

■ דובר המישטרה החדש, סגן־ניצב **אריה ארד**, החליט כי הטלפון הישיר המוצב ב־לשכתו, מיועד רק לשיחות חרום. כל מי שמתקשר לטלפון זה מתבקש על־ידי ארד להת־קשר בטלפון הרגיל של המטה־הארצי ולשמור את הקו הפתוח למקרי חרום. עד כה לא היתה לארד אף שיחת חרום אחד ב־טלפון זה. אגב ארד הוא היחיד מכל קציני המטה, כולל המפכ״ל, רב־ניצב **הרצ׳ שפיר**, שהכ־רין על הטלפון שלו כטלפון חרום.

■ מסיבת יום הולדת מיוחדת במינה נערכה בשבוע שעבר לח״כ הליכוד **אסף יגורי**. מזכירתו של יגורי, רינה צבר, החליטה להפתיע את ה־בוס שלה במסיבת הפתעה, ו־אפתה במיוחד לשם כך עוגה. צבר ביקשה ממזנון הכנסת לסגור את החדר הקטן במיזנון, שם נערכות פגישות של חברי־כנסת למסיבת יום ההולדת ו־הזמינה חברי כנסת רבים ומז־כירות סיעה למסיבת ההפתעה. לאכזבתה ולאכזבת יגורי הגיעו למסיבה רק מזכירות ועוזרי־ח״כים.

יש כרמליטה יש חגיגה!

כרמליטה סנגריה - אין מה להוסיף, הכל כבר בפנים.
כרמליטה סנגריה - מתחרה בהצלחה מזה 10 שנים בסנגריות הספרדיות ברחבי העולם, עשוייה ממיטב הענבים של כרמל.
כרמליטה סנגריה - זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

כרמליטה
סנגריה
הלהיט החדש
של
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

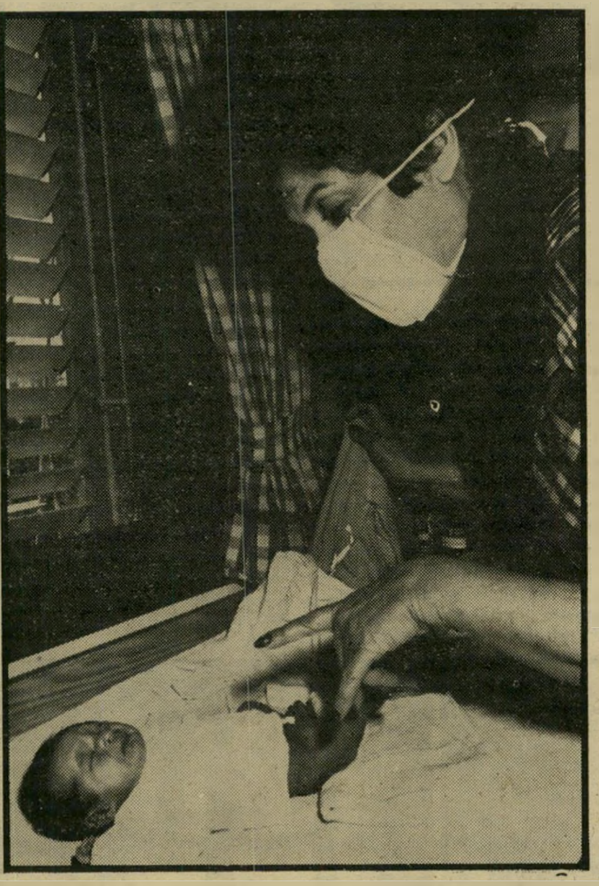

מוקד

יפה ירקוני הזמרת, מחתלת את נכדתה החדשה, שעדיין לא חוחלט אם לקרוא לה דפנה או טליה. יפה שמה על פניה מסיכה מבודדת. „כי אני מצוננת ולא רוצה להדביק את הקטנה,״ הסבירה. בתמונה משמאל: יפה עם בתה הצעירה רותי, הלומדת בארצות־הברית חינוך מיוחד. לארץ קפצה לכבוד המאורע המשמח, עם בתה הבכורה אורית, עם הנכדה ועם חן, בתו של יגאל שוחט, בעלה של אורית, מנישואיו הקודמים. „כל נכד חדש מוסיף אור לביתנו,״ הסבירה חזמרת הסבתא.

תוצאות הכדורסל

עניינו את המארחת יעל דיין יותר מתצוגת־האופנה. היא האזינה למישחק בטרנזיסטור שהביאה עימה. לידה זינייב אבו־שנף, אשת ראש המשלחת הצבאית המצרית, עקרת־בית ואם לשלושה ילדים. זינייב הביאה גם את אחותה לביקור בישראל. כאשר סיפרה יעל על אירוח המצריות, אמרה שהן חזו גם בלהקת ריקודי־עם בשם „שלום עכשיו", אך מייד תיקנה את טעותה וציינה, כי חזו בהופעת להקת „שלום 80".

בלבוש לאומי

הגיעה אחת מנשות הגנרלים לתצוגה. היא התבוננה בעניין בעלון של מיפעל האופנה, אשר נכתב בעברית ולא יכלה להבין את הכתוב.

אנשים נשות הגנרלים

רופאת־שיניים

קאמיליה סיפרה כי היא עובדת שש שעות, שישה ימים בשבוע במיקצועה, ונהנית. היא נשואה לגבר עשיר ויש לה שני ילדים.

רעייתו של האלוף

חזתה בתצוגה בעניין. גם לה שני ילדים בבית, שאליהם התגעגעה מאד ולא חדלה לדבר עליהם. היא קנתה להם צעצועים ושוקולד.

„ב יגדי־העיר במצריים זולים יותר מאשר כאן," העירה קאמיליה.

„הדגמים היפים נראים טוב רק על דוגמניות רזות כל־כך," אמרה זינייב.

„יש נשים יפות מאד בישראל," פסקה נהד.

„אני מתגעגעת יותר־מדי לילדים שלי וזה מפריע לי להנות מן הביקור בישראל," אמרה אחרת.

הדברים נאמרו במלון הילטון בתל־אביב, שבו נערכה תצוגת־אופנה מיוחדת לשמונה נשות גנרלים מצריים. זו הפעם הראשונה שנשים גילוות לבעליהן בביקור רישמי בישראל. את המצריות, הנשואות כולן לאלופים בצבא מצריים, אירחו נשות אלופים בישראל. הישראליות ביקרו במצריים עם בעליהן ושם התארחו אצל אותן מצריות, המחזירות להן עתה ביקור.

בראש המארחות היתה יעל דיין, בתו של שר־החוץ לשעבר, משה דיין, ואשתו של תת־אלוף דב שיאון, ראש־המישלחת הצבאית הישראלית. בעוד הגברים עסוקים בשיחות עבודה, נלקחו הנשים לסיורים בארץ.

אחרי שתיכננו להתפלל במיסגד אל־אקצה בירושלים, הגיעה הוראה מקאהיר שאסרה עליהם לבקר בירושלים. האכזבה אצל המצריות היתה גדולה. כפיצוי לקחו אותן לסיור בים־המלח.

האורחות, הנראות ישראליות לכל־דבר, דיברו ערבית וקשה היה להן לפתח שיחות עם הישראלים. רובן עקרות־בית, אך נמצאו ביניהן רופאת־שיניים אחת ושתי מרצות באוניברסיטה של קאהיר. כולן אימהות לילדים שהתעניינו במחירים בסופרמרקט, בצעצועים, בגני־ילדים ובקוסמת־חולים. אחת הנשים כל־כך התגעגעה לילדיה, שתחת לחזות בתצוגת־האופנה, העדיפה להישאר בחדרה במלון. בעלה, שאמור היה לצאת לחזות במישחק־הכדורסל שנערך באותו ערב באיצטדיון בית־אליהו, ויתר על המישחק ונשאר עימה בחדר.

תצוגות־אופנה, אינן חידוש גדול עבור נשות־הגנרלים. הן סיפרו כי אחת לשבוע הן הולכות למלון הילטון של קאהיר, לחזות גם בתצוגת־אופנה. מה ששובב את ליבן היו הנחשים הממולאים שקיבלו במתנה מאחד מבעלי בית־אופנה בארץ. בין סיור לסיור הן התארחו בביתה של יעל דיין לקפה ועוגה ולארוחת־ערב עם הבעלים.

ראש הלישכה

רחל, קצינה בכירה בצה"ל, שהגיעה למקום בלבוש אזרחי, היא ראש לישכתו של דב שיאון. על צווארה ענדה נחש עשוי בד והצליחה להכניס אווירה צבאית לאירוע החברתי במקורו.

עקרת־בית

נחד עבדול מונחאם, אשת סגן ראש הממשלחת המצרית, היא מתבוננת בנחש שקיבלה ושאותו תביא לילדיה. מאחוריה הדוגמנית יפת כפיר, ולידה זינייב אבו־שנף ויעל דיין.

ההתפעלות הגדולה ביותר שלהן היתה מהדוגמן היחידי שהשתתף בתצוגה. „אצלנו מדגמנים רק ילדים, גברים אינם עוסקים בזאת," הן אמרו.

כאשר חזרו הבעלים ממישחק הכדורסל, אמר ראש־המישלחת המצרית אבו־שנף: „כאשר אתם ביקרתם במצריים הראינו לכם את התרבות העתיקה שלנו. אתם לעומת־זאת לקחתם אותנו למישחק כדורסל, ואת נשותינו לתצוגת־אופנה."

3 צעדים פשוטים לעור בריא ויפה...

...מאת האנשים המופלאים שאינם מייצרים "קוסמטיקה".

כדי שעורך יהיה בריא ויפה, אינך זקוקה לקוסמטיקה. מה שדרוש באמת הוא ניקוי העור, הזנתו והגנה עליו מפני פגיעות חיצוניות ומהזדקנות מוקדמת שלו. חברת "וישי" עוזרת לך לעשות זאת בקלות וביעילות. כפי שאת כבר ודאי יודעת, "וישי" היא המובילה באירופה במוצרים לטיפוח העור.

הסידרה הבסיסית

שלושת מוצרי הטיפול בעור של "וישי" בסידרה הבסיסית, משלימים זה את פעולתו של זה, ומהווים תכנית טיפול פשוטה לטיפוח עורך:

1. חלב פנים – מיועד לניקוי העור מן השומן והפסולת שעליו.
2. מי פנים – תפקידם לנקות את הפנים מחלב הפנים ומשאריות השומן והפסולת.
3. קרם יום – קרם לחות המגן על העור במשך היום ומשמש בסיס מצויין למייק-אפ.

את התכנית הבסיסית הזאת תוכלי להשלים בעת הצורך בקרם לילה. קרם להחייאת תאי העור, מיועד להזנת עור עייף ומתבגר. שימי נא לב להוראות שעל גבי האריזות. טיפול יומיומי בתכשירי "וישי" יבטיח לך עור נקי ובריא, ופירוש הדבר: עור יפה ורענן.

נורמדרם (NORMADERM)
תכשירי טיפול לעור בעייתי.

סידרת תכשירים חדשה ומיוחדת לטיפול בעור שמן ובעייתי נגוע בפצעי בגרות וב"נקודות שחורות". בסידרה שלושה תכשירים: אל-סבון נוזלי, תמיסת ניקוי וקרם ריפוי.
בקשי מהרוקח שלך מידע נוסף והדרכה.

לא לחינם נמכרים מוצרי "וישי" ב"מחירי בית מרקחת".

לעתים, מוצר של "וישי" דורש פיתוח של עד 7 שנים. 800 אנשי מחקר, דרמטולוגים, רופאים וביולוגים, עובדים בשיתוף עם אוניברסיטאות, בתי-חולים וגופים רפואיים בצרפת. כל מוצרי "וישי" מיוצרים בתהליכי יצור הדומים לאלה הנדרשים ביצור תרופות. אלה הסיבות שמוצרי "וישי" נמכרים ב"מחירים של בית מרקחת".

אם באמת חשוב לך עור פנים בריא ויפה, כדאי לך לדעת שאת מוצרי וישי תמצאי אך ורק בבתי מרקחת.

VICHY

יבוא ושיווק בלעדיים בלבד בע"מ. התכשירים מיוצרים ונארזים בוישי, צרפת. ונציגים אליך באריזתם המקורית.

טליאויי

בסרט „אפוקליפסה עכשיו" יש מסר לכל אדם -
ובמיוחד לאדם הישראלי

פרשי האפוקליפסה

מ עזם לא שרה דממה כזאת באולם מלא של קולנוע ישראלי כמו בתום הצגת־הבכורה של הסרט אפוקליפסה עכשיו.

הקהל היה המום. יותר מזה: הוא היה במצב של הלם.

במשך כמה שעות הציץ אל תוך עולם של אחרית־הימים. אך הוא ידע כי עולם זה קיים, שהדברים המתוארים בסרט אכן התרחשו במציאות לפני שנים מעטות, ו־שהם עלולים להתרחש בכל עת מחדש.

כליכם של בעלי־המחשבה שבקרב הצופים עלו גם אסוציאציות ישראליות — שמות כמו דניאל

הסרן וילארד

הגיון־החמיחמה עד למסקנתו הסופית: אין רחמים, אין שיפוט, אין רגש אנושי כלשהו — האכזריות חייבת להיות מוחלטת. האכזרי ביותר, הוא אשר ינצח.

הלוחם חייב להינתק מכל נורמה מצ־פונית, הן של החברה, הן של עצמו.

הדברים מזכירים את המונולוגים של אדולף היטלר ליד שולחן־האוכל בימי ה־שואה, ואת הדברים שהשמיע היינריך הימלר לקלגסיו בשיא ההשמדה. החלש נדון לכליון, העולם ניתן לחזקים, האכזרי והקשוח הוא החוק.

מעשי־הזוועה של ג'ינגים חאן מבוצעים באמצעות הטכנולוגיה המרעית המשוכללת של סוף המאה ה־20.

■ ■ ■

א פוקליפסה פירושה (ביוונית) התגלות. ההכוונה היא להתגלות של אחרית־הימים, כפי שהיא מתוארת בהתגלות של יוחנן הקדוש, הספר האחרון של הברית החדשה.

באירופה של ימי־הביניים הטילו „ארבעת הפרשים של האפוקליפסה" — הדבר, הרעב, המילחמה והמוות — את מוראם על הבריות.

הסרט מחווה התגלות כזאת.

פרשי האפוקליפסה הזאת הם פרשי־האוויר האמריקאיים, היורדים על כפר ויאט־נאמי.

רגע אחד — שלווה עמוקה. ילדים יוצ־אים מבית־ספר. מורה צעירה וחייכנית מפקחת עליהם. איכרים עובדים בשדות. נשים מוכרות ירקות בשוק.

ולפתע — להקת מסוקים, כמו

„אפוקליפסה עכשיו": פרשי־האוויר תוקפים את הכפר

מלאכי־מוות, מופיעים מכיוון הש־מש המסנוורת. תוך שניות נמ־חק הכפר מעל־פני־האדמה במטר של פגזים וראקטות.

הילדים מתרסקים, אנשים וחיות נהרגים בצליפות מן האוויר. מפציצים מבעירים את הג'ונגל בפיצצות נאפאלם. תופת של דם ואש, צעקות ואנקות.

ובתוך התופת הזאת — הסגן קילגור (רוברט דובאל).

כך מי שהיה אי־פעם בקרב מכיר את הטיפוס היטב.

קילגור הגיבור. המפקד הנערץ על־ידי חייליו. הרוצח בעל החיוך. האביר המיפ־לצתי („אוייב הממשיך להילחם כאשר המעיים שלו משתפכים, ראוי שישתה מן המימייה שלי!"). החבר הטוב, הדואג לחייליו בכל התנאים.

קילגור משמיד, שורף, הורג, בהנאה. הוא חובש מיגבעת שחורה עתיקה של חיל־הפרשים. אין הוא מתכופף במטר פיצצות־המרגמה, ואינו מוריד את הראש כאשר יורים בו. הוא משמיע את המו־סיקה ההירואית של ריכארד ואגנר (חתו־נת הוואלקיריות) ברמקול של המסוק, בעת שמסוקיו פותחים במיבצע־הזוועה. הוא גולש על גלי־החוף („שני מטרים גובה!") בשעה שמאות הגופות פזורות על החוף. ריח הכפר, העולה באש הנאפאלם, ממלא אותו חדווה. „זהו ריח הניצחון!"

זוהי המיפגשת האנושית במעי רומיה, „החייה הבזונדית" של פרידריך ניצשה.

■ ■ ■

ל ש כסילים רבים בישראל — ובעיקר בחוגי הצמרת ובאמצעי־התיקשורת — המפטפטים לאחרונה בלי הרף על „הת־אוששות ארצות־הברית מן הטראומה של ויאט־נאם".

הם אומרים זאת בשימחה. הטראומה של ויאט־נאם, כך מסתבר מדיבריהם, היתה תופעה שלילית מאד. טובת העולם וטובת ישראל מחייבות שארצות־הברית „תצא מן הטראומה", שתשכח, שתהיה מוכנה להס־תכן במילחמה חדשה.

מי שמדבר כך, אינו מבין מה היתה הטראומה של ויאט־נאם. מוטב לו שייקח לראות סרט זה.

בבוץ של ויאט־נאם טבעו מאות שנים של תרבות מערבית. מושגים של טוב ורע, טהר־הנשק, מוסר־המילחמה — עלו באש הנאפאלם. בג'ונגל אבד צלם־האנוש של האדם האמריקאי. מי שלא נהרג במילחמה, חזר הביתה כשליבו מת ונפשו הרוסה.

הורים שמעו את סיפורי־הזוועה מבניהם, נשים מבעליהן, ילדים מאבותיהם. מבחינה מסויימת, זיעזעה חוויה זו את האמרי־קאים יותר מכפי שזיעזעו זוועות הנאצים את הגרמנים.

כי זוועות ויאט־נאם לא בוצעו על־ידי יחידות מייוחדות, כמו הס"ס הנאצי, ב־מחנות נידחים. הן בוצעו על־ידי כל בני־האומה, מגוייסי־חובה, וביניהם הבן ה־נחמד של השכן והילד הטוב של בעל־המכולת.

וכאשר הגיע יום חשבון־הנפש, שאלו האמריקאים את עצמם: איך זה קרה לנו?

■ ■ ■

ב וויאט־נאם נמחקו כל ההבדלים בין לוחמים ובלתי־לוחמים, גברים ונשים, חיילים וילדים, אוייב חמוש ושבוי. הש־מדת כפרים, רציחת נשים וילדים, הריגת שבויים, הרעלת הצימחיה, השמדת חיות — כל אלה היו שיגרה יומיומית.

איך זה קרה?

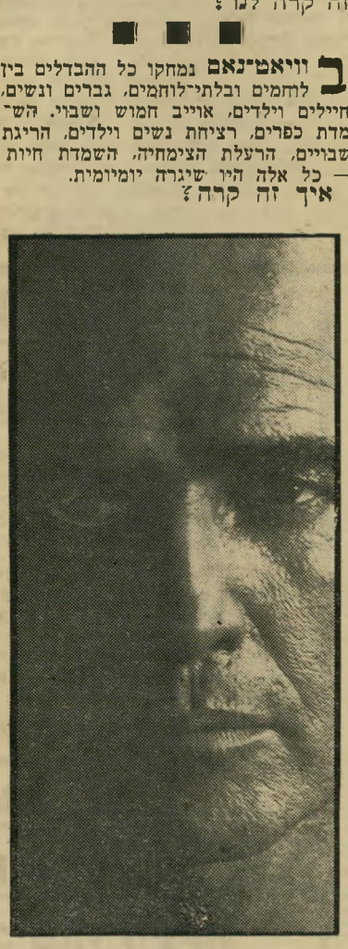

אלוף־מישנה קורץ

בוושינגטון ישבה חבורה של פוליטי־קאים ציניים, שעלו בחוסר־המוסר שלהם אף על המקובל. הנרי קיסינג'ר מטורף־הכוח, מוכה שיגעון־הגדלות, היה רק אחד מהם. אנשים קטנים כמו לינדון ג'ונסון, טיפוסים פאראנואידיים כמו ריצ'ארד ניק־סון, עמדו אובדי־עצות מול התבערה של ויאט־נאם, שאותה הציתו קודמיהם.

הגנרלים האמריקאיים נגררו לתוך מער־בולת של טירוף כאשר נוכחו לדעת כי המכונה הצבאית המשוכללת ביותר בעולם אינה מסוגלת לנצח במילחמה קטנה ב־ג'ונגלים נידחים. ככל שהתרחקו סיכויי־הניצחון כן גבר סיחרור הזוועה. אווירת הטירוף של הפיקוד בוויאט־נאם מתוארת בסרט בצורה המעוררת חלחלה קרה.

החייל בשדה עמד מול אוייב מיסתורי, קטן וחלוש, שהתגלו בו לפתע כוחות על־אנושיים. השינאה לאוייב הבלתי־מובן והמפחיד לבשה צורות גיזעניות. ממול לא עמד עוד עם רגיל, הלוחם על חרותו, אלא תת־אדם, גזע נחות, חלאה צהובה.

האמריקאים לחמו בוויאט־נאם כפי שלחמו נגד האינדיאנים. ה־מילחמה הפכה מיכצע־השמדה, רצח־עם.

(המשך בעמוד 52)

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

משבר חמור בקרב יבואני הרכב הפרטי

הנתונים של מכירת מכוניות־נוסעים בינואר מראות ירידה דראסטית במכירות. המצב גרם קשיי־נזילות חמורים לכמה יבואנים, ואם לא תחול התאוששות בענף, צפויות פשיטות־רגל גדולות.

בינואר מכרו כל היבואנים 1057 מכוניות, לעומת 3967 באוקטובר. המכונית היחידה שעלתה היא „סובארו", שבאוקטובר היתה 20% מהשוק, ובינואר 40%. בינואר נמכרו מכוניות מדגם „סובארו" — 631, „פז'ו" — 83 (לעומת 300 באוקטובר), „פורד" — 148, „פולקסוואגן" — 49, „לנצ'יה אוטוביאנקי" — 135, „רנו" — 92, „ליאו גולדברג" — 41, „מכשירי תנועה" — 6, „וולוו" — 50, ב.מ.ו. — 13, „אלפא רומיאו" — 14, „ווקסהול" — 13.

גם מכוניות „פיאט" החזיקו מעמד יפה. בינואר נמכרו 232 לעומת 289 באוקטובר.

במצב חמור נמצאים יבואנים, שמכרו מאות מכוניות לחודש, והחזיקו מלאי של כמה חודשים. יבואני „פז'ו", למשל, מחזיקים מלאי של אלפי מכוניות, המוערך ב־10 מיליון דולר. „פורד" מחזיק במלאי 700 משאיות לא־מכורות. „פיאט" מחזיק בנמל יותר מ־1000 מכוניות.

לדברי יבואנים, המפתח למכירות הוא המחיר. מכונית במחיר זול נמכרת עדיין. „אונגר סוכנויות", יבואני „אוטוביאנקי" ו„בריטיש ליילנד", שמכרו קודם 10 מכוניות ביום, ירדו עתה ל־3 ביום. משאיות שהובאו ארצה יוצאו שנית ונמכרו למדינה אפריקאית, והזמנות רכב־נוסעים בחברה האיטלקית מבוטלות עתה במהרות. מכירת 45 המשאיות, במחיר מיליון לירות כל אחת, הסירה נטל כבד מעל החברה. החברה מכרה עתה 320 מכוניות „אוטוביאנקי" ל„הרץ" ו„אביס", וגם דבר זה הקל עליה.

מנחם גולן לא יפיק בישראל

המפיק **מנחם גולן** הודיע לאיגוד־המפיקים על התפטרותו מנשיאות האיגוד, כיוון „שאין בתוכניותיו להפיק סרטים בהארץ." כך מוסר פרוטוקול הנהלת איגוד־המפיקים בישראל.

הנהלת האיגוד החליטה להעסיק אדם, שיטפל מטעמה בנושאים הדורשים פעילות בין חברי־כנסת ומישרדי־ממשלה. הוצעו שני מועמדים: **ראובן ריבלין** ו**נחמן אוריאלי**. הצעה מעין זו נידונה מזמן בין המפיקים, שנרתעו כל העת, בגלל התוצאה הכספית הכבדה הכרוכה בכך.

שוקלים העברת מיפעלים לאירלנד

בעלי מיפעלים ישראליים באיזורי־פיתוח בודקים עתה העברת ההשקעות לצפון אירלנד, בגלל המדיניות הפוגעת בהשקעות של הממשלה.

מיפעל „ציוד ספורט בינלאומי בע"מ", שהוקם בכרמיאל לפני כמה שנים, ב־השקעות גרמניות וישראליות, מייצא עתה ציוד ב־2 מיליון דולר. המיפעל התחיל לפני שנה לפעול להקמת מיפעל נוסף במיצפה־רימון, תוך רכישת מיפעל הפלסטיק המקומי, והשבתו למיפעל לייצור מוצרי־ספורט פלסטיים לייצוא. למיפעל יש הזמנות־ייצוא בטוחות של 900 אלף לירות אנגליות. שינוי מדיניות הממשלה לגבי השקעות באיזורי־פיתוח הביא את המשקיעים הזרים לביטול התוכניות, והעתקתן לצפון־אירלנד.

נשיא החברה, **יוסף כפרי**, ציין כי המשקיעים רוצים עתה לבטל כליל את השקעותיהם בישראל. הסיבה לכך היא ביטול עידוד הייצוא מצד הממשלה. אומנם מכריזה הממשלה כי לייצוא לא יחסר מימון, אך בפועל דורשים נגד האשראי לייצוא ערבויות שתספקנה את הבנקים. חברות גדולות אינן נדרשות על־ידי הבנקים לתת ערבויות כאלה, אך חברות קטנות, שכל נכסיהן משועבדים כבר, אינן יכולות להמציא את הערבות הנדרשת, כדי לקבל מימון עבור ייצוא.

ל„רסקו" אין ערבויות לביטוח דירות

חברת „רסקו" אינה יכולה להמציא ערבויות מספיקות לביטוח דירות, שהיא מוכרת בהתאם לחוק. הסוכנות היחודית, שהיא בעלת „רסקו", מסרבת להעמיד לרשותה ערבויות אלה. אם לא תתפתר החברה את הבעייה, היא לא תוכל למכור דירות.

בהתאם לחוק, חייב קבלן המוכר דירה לבטח את הדירה, כדי לחבטיח את כספי הקונה. חברות־הבנייה הגדולות הקימו חברה משותפת לביטוח, בשם „חרמון". כל החברות נוהגות לתת ערבויות לחברת „חרמון" תחת לשלם לה את הפרמיות הנדרשות. לחברות יש בעלי־מניות חזקים, המסוגלים להעמיד ערבויות אלה. כך, למשל, חברות הבנייה של „דיסקונט" („גד", „נכסים" ו„בניין") מקבלות ערבות מ„בנק דיסקונט". „רסקו" נהגה כל העת לתת ערבויות של הסוכנות, אולם עתה מסרבת הסוכנות להמשיך בנוהל זה.

הגואל שוקל התפטרות

מנכ"ל משרד־האנרגיה, **דויד הגואל**, שוקל התפטרות מתפקידו, בגלל אי־יכולת לעבוד עם השר **יצחק מודעי**.

חילוקי־הדעות בין השניים הם בעיקר על רקע הוראות לא־הגיוניות והתנהגות לא־סבירה של השר מודעי.

הגואל היה קודם־לכן מפקד הגדה־המערבית.

מציעים 500 מיליון דולר אשראי לחברות ישראליות

חברת „סאטון אנד ראנד אינטרנשיונאל", שנשיאה הוא **מיכאל שטרן**, שלחה מיברקים לכמה חברות בישראל והודיעה על הקמת קרן לאשראי לחברות ישראליות, בהיקף של 500 מיליון דולר. הקרן תפעל החל בתחילת 1981, בתנאי־מימון רגילים. כל חברה שתעמוד בתנאי־הבדיקה תוכל לקבל סכומי אשראי של 50 אלף עד 2.5 מיליון דולר.

כדי להסביר לחברות הישראליות את מטרות ודרכי פעולת הקרן, היא תקיים בתחילת מאי בישראל שני ימי־עיון בבתי־מלון בתל־אביב וירושלים: ב־6 ב־מאי במלון „דיפלומט" בירושלים ול־מחרת ב„דיפלומט" בתל־אביב.

ישראלים לניהול אגודת הידידות הגרמנית

חברי „אגודת הידידות ישראל־גרמניה" בפרנקפורט הביעו מורת־רוח מנסיון נציגי „בנק האיגודים המיקצועיים" הגרמני להשליט את נציגיו בהנהלת האיגוד, תוך העדפת ישראלים, שליחי מדינת ישראל, על גרמנים מקומיים.

אגודות־הידידות, הפועלות הדדית ב־ישראל וגרמניה, נוהגות לבחור בראשי

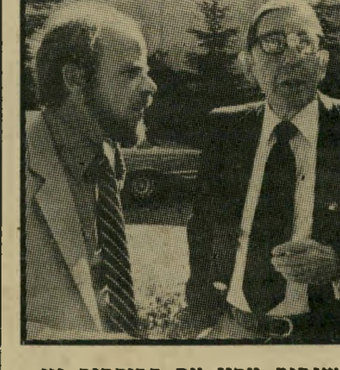

שגריר מרוז עם פרופסור ויץ
דרכון דיפלומטי ואזרחות כפולה

האגודה בכל ארץ באחד מאזרחי המדינה המקומית, כדי לקרבם לענייני המדינה־האחות. כך, למשל, ראשי אגודת־הידידות הגרמנית בישראל הם כולם אזרחי ישראל.

לאחרונה התקיימה אסיפת־יסוד של סניף האגודה בפרנקפורט, בה השתתפו שגריר ישראל **יוחנן מרוז** ויו"ר האגודה בגרמניה, הפרופסור **ארהרד ויץ**. במהלך האסיפה הציע נציג „בנק האיגודים המיקצועיים", ישראלי בעל אזרחות כפולה בשם **משה חס**, חמישה חברים להנהלת האיגוד. הצעתו כללה את עצמו וגם את **יוסף קידר**, בעל דרכון דיפלומטי ישראלי, המנהל את מישרד־התיירות בפרנקפורט. התנגדה עורכת רוגו, וכמה משתתפים גרמניים שאלו באסיפה מדוע אין מכניסים להנהלה שמות בולטים כמו חברת־הפרלמנט הגרמנית, **רנאטה בלזן**, או חבר הנהלת העיר, **היינץ רודולף**. אחרי ויכוח הוחלט להגדיל את מיספר חברי ההנהלה לשבעה, ועל הוספת שני המועמדים הגרמניים, תוך השארת חס וקידר בתפקידיהם.

הבורסה

רק בכוח

רב־סרן שמועתי מת בבורסת ניירות־הערך, והכוחות הדוחפים כיום הם קבוצות המשקיעות הזן רב בהזזת המניה. רק כאשר המניה החלה צוברת תאוצה, יכולים סיפורים לסייע.

כך, למשל, מניות „אתא". לקבוצה, הדוחפת להשקיע בביקושים חמישה מיליון לירות, היה דרוש שבוע כדי להרים את השער בחמש נקודות, ורק כאשר החלה המניה לזוז, החלו גם סיפורים — כמו חוזה גדול עם הצבא הגרמני, ואחר כך חוזה עם הצבא הסיני.

קבוצות דומות התלבשו גם על מניות־הנפט, ביגלל הודעות האוצר על גיוסי־נפט גדולים. אפילו מניות „ירדן" עלו ב־43%. עליות אלה הן טפשיות, שכן הודיע האוצר על הנפקת איגרת־חוב למימון עסקי־הנפט, והביקוש יהיה להן.

בעיקרו של דבר תיקנה הבורסה, בשבועיים האחרונים, את המפולת של נובמבר. במאמצים אדירים של הבנקים חזרו המניות לרמתן הסבירה. פרט לקבוצת „כלל", שלא טיפחה את שעריה, כל יתר הקבוצות הסולידיות הוכיחו משקיעים כי ניתן לסמוך עליהן. הבעייה העיקרית של המשקיעים היא האינפלציה. המשקיעים במניות מתפללים לכך ששיר־האוצר יבלום את האינפלציה, שכן אז התשואה מאיגרות־החוב תהיה קטנה, והחן יופנה למניות.

כישלון האוצר במדד ינואר היה מכה קשה, אולם נראה כי נוכח כמויות־ההון הזורמות לבורסה, אפילו עלייתמדד של 7.3% לעומת תחזית של 5 עד 6 אחוזים לא תשפיע הרבה. משקיעים ממולחים סבורים כי בפברואר יעלה המדד יותר, שכן מכירות סוף־העונה נגמרו, ומתחילות הקניות לפסח, הגורמות להרמת מחירים.

נראה כי נגמרו הסוסים שעליהם ניתן לרכוב. המניות הסולידיות עולות בממוצע של 20% לחודש, תשואה נקיה נאה ביותר. מניות שכדאי לשים לב אליהן: „הכשרת הישוב", הנדחפת בכוח רב על־ידי קבוצת בל"ל. „הסנה" חוזנחה לאחרונה, ושעריה ירדו ב־10%, ויש לצפות לחידוש התמיכה. „בנק המיזרחי", העומד לרכוש את „בנק טפחות" ו„הבנק הבינלאומי", שעשה מאזן מצויין.

מיהו סוחר בניירות־ערך?

בבורסה לניירות־ערך פועלים מזה שנים מאות אנשים, שעיקר עיסוקיהם והכנסותיהם באים מפעילות בניירות־ערך. למרות זאת, אין הם משלמים כל מס־הכנסה על הכנסותיהם אלה, כיוון שהם מצהירים על עצמם כעל בעלי מיקצוע אחר, ממשיכים אף לקיים מיקצוע אחר זה, ולשלם מס מלא על ההכנסות ממנו. במרבית המיקרים, ההכנסות מן המיקצוע האחר הן זעומות, לעומת הכנסות מניירות־ערך. החוק מחייב את שילטונות המס להכריז כי המיקצוע המכניס יותר, כמותית, ייחשב כמיקצוע העיקרי, ובהתאם לכך היה על מס־ההכנסה לחייב פעילי־בורסה אלה לשלם מס מלא על הכנסותיהם מניירות־ערך.

המצב הוא שההחלטה על הכרזה כזו נתונה בידי כל פקיד־שומה, ואם יש לנישום קשרים מיוחדים עם פקיד־השומה, הוא לא יכריז על הנישום ועיסוקו בניירות־ערך כמיקצוע עיקרי. מיקרים אחרים, שנבדקו לאחרונה, הראו כי כמה פקידי־שומה החליטו לחייב מנהלי־חברות בניירות־ערך. באחד המיקרים חייבו בעל חברת־ביטוח לחישבם כסוחר בניירות־ערך, וטענו שאם עשה יותר מ־300 פעולות לשנה, הוא נחשב כסוחר. אחרי ויכוחים ממושכים הסכימו לבטל את ההגדרה, תמורת התחייבות האיש שלא יעשה יותר פעולות בניירות־ערך בכספיו שלו, או בכספי החברה, עבור אחרים.

האיש הצביע על ראשי קונצרנים פיננסיים במשק, שכולם פועלים בבורסה תוך שימוש בכספי הקונצרנים ובידע שיש בידיהם כתוצאה מעמדתם הציבורית. משום־מה אין נוהגים פקידי־השומה כלפיהם לפי החוק.

פרש שותף מבעלי „הלו ישראל"

דניאל גולן פרש מבעלותו על שליש המניות של שבועון־התיירות „הלו ישראל". המניות התחלקו עתה בחלקים שווים בין **אברהם דיין** ו**יצחק תמיר**. בכך גם ירד מהפרק הניסיון למכור חלק בשבועון ל„דפי זהב", המוציאים שבועון מתחרה בשם „השבוע בישראל".

העם בעל־הברית האבוד

האיש שניצח שני ענקים צמאי־דם, חציץ דרך אחרת למדינת־ישראל?

„בכל פעם, כשאני נוטה למות, אני מעלה בדמיוני את שימחתו של סטאלין בשעה שיקבל את הידיעה על מותי. לכן אני נשאר בחיים!" כך התלוצץ לפני שנים רבות יוסיפ ברוז.

סטאלין מת מזמן, ואילו ברוז, המכונה טיטו, שנאבק השבוע על חייו בפעם האחרונה, הגיע לגיל מופלג מאד.

דם רשלג. יחד עם יוזף ויסאריונוביץ דז'וגאשווילי־סטאלין, וינסטון צ'רצ'יל, פראנקלין דלאנו רוזוולט, אדולף היטלר, בניטו מוסוליני, מוהנדאס גאנדי, צ'אנג קיי־שק ומאו טסה־טונג, היה טיטו שייך ל„דור הנפילים", שהטילו את צילם על הרבע השני של המאה ה־20. אך הוא היה היחידי שהגיע אל הרבע הרביעי.

כל אנשי הדור הזה עלו לגדולה ערב מילחמת־העולם השניה או בה, וכימעט כולם הלכו לעולמם בה או למחרת סיומה. מוסוליני נהרג במילחמה, רוזוולט מת בה, היטלר התאבד בה. גאנדי נרצח זמן קצר אחריה, וצ'רצ'יל הודח מתפקידו כעבור זמן קצר. שני הסינים האריכו ימים יותר, זה בגלות טייוואן וזה בבירת היבשה. דה־גול האריך ימים, חזר לשילטון והוכרע. טיטו נשאר אחרי כולם.

הוא נשאר ביגלל אותו כוח־חיים, ש־[illegible] אותו במשך כל ימיו. המהפכן הנוק־[illegible] שלחם כבר במילחמת־האזרחים הספ־רדית, החזיק מעמד וניצח במילחמת־הפר־טיזנים האכזרית בהררי יוגוסלביה. היתה זאת מלחמה משולשת: הנאצים וגרורי־הם המקומיים לחמו באכזריות נוראה ב־שתי תנועות־המחתרת, שלחמו זו בזו ב־אותה אכזריות — התנועה הקומוניסטית של טיטו והתנועה הימנית־מלכותית של דראז'ה מיכאילוביץ, הצ'טניקים.

המאבק היה ממושך ועקוב־מדם. בני־גוד למחתרות אחרות באירופה הכבושה, שיכלו רק לדקור את שילטונות־הכיבוש דקירות של מחט, אילצו אנשיו של טיטו את הגרמנים לרכז כוחות ניכרים ביוגוס־לביה ולהילחם בהם מילחמה של ממש. הדבר חייב גם את המנהיגים לעבור תל־אות רבות, להשתתף במיבצעים מפרכים בשלג ובגשם, לעמוד בקרבות־פתע, כש־לא היה הבדל בין המפקדים והלוחמים. טיטו עצמו נפצע.

הוורמאכט המהולל לא הצליח לגבור על הפרטיזנים, למרות הפעלת שיטות של זוועה. בתום המילחמה, יכלו היוגוסלבים להכריז, בצדק, שהם העם האירופי היחידי שהצלח לשחרר את עצמו בשדה־הקרב.

יוסי מכה את יוסי. לעובדה זו הי־תה השלכה חשובה ביותר על ההמשך, שהפך את טיטו לדמות בינלאומית, גי־בורם של כל העמים הקטנים בעולם.

אהצות מיזרח־אירופה שוחררו מעול ה־נאצים על־ידי הצבא של סטאלין, והרודן האדום לא חלם להעניק להם חרות. הוא לא כפה עליהן רק מישטרים קומוניס־טים, אלא גם נטל ממישטרים אלה כל קורטוב של עצמאות.

רק בארץ אחת הוא נתקל בקושי. טי־טו לא ראה בסטאלין משחרר, אלא לכל היותר בעל־ברית. עוד בימי המילחמה דאג טיטו לקשור קשרים אמיצים עם בריי־

(המשך בעמוד 31)

טיטו כמפקד הפרטיזנים
בן־גוריון לא רצה

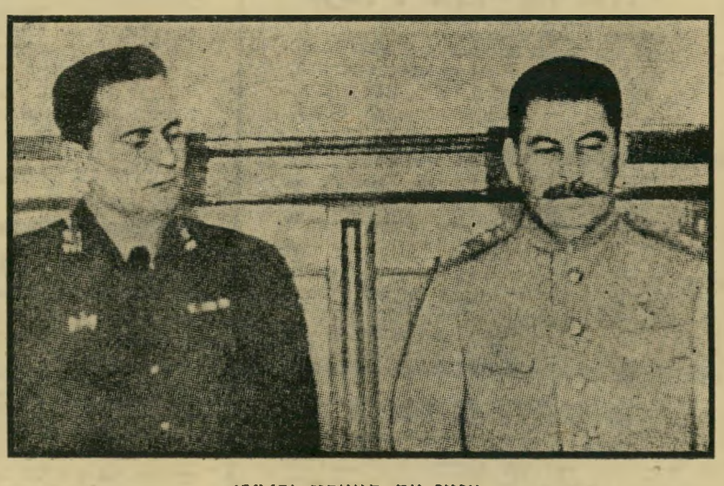

טיטו עם סטאלין (1945)
יגאל אלון הבטיח

מה יש לך נגד קשקשים?

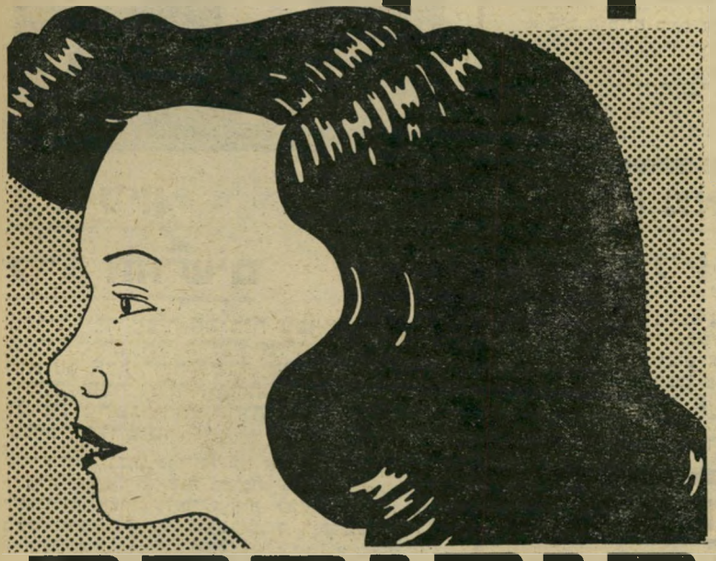

פיריידקס שמפו

פיריידקס שמפו — יעיל נגד קשקשים וגרויי עור הנובעים מכך.
פיריידקס שמפו הוא פיתוח מיוחד של מעבדות דר' פישר המתמחות בייצור תכשירים קוסמטים בידע רפואי.
פיריידקס שמפו ריחני ונעים לשימוש.
פיריידקס שמפו מחטא את עור הראש ומנקה את השיער משומן, לכלוך ומקשקשים.
פיריידקס שמפו — דרשו אותו בבתי המרקחת ובפרפומריות המובחרות ותופתעו גם אתם מיעילותו.

PYRIDEX Antidandruff Shampoo
מוצר של ד"ר פישר.

לאה פלטשר

מורה יחידה בישראל המוסמכת ללמד מקצוע
טפוח החן ודוגמנות,
מברכת בזה את תלמידותיה הדוגמניות
שהציגו בשבוע האופנה:

חוה לוי	שרי חן
ליאורה לפידות	יחודית נגר
שרית דמיר	אילנה שושן
תמי בן עמי	אורלי ברכה
מלי דונס — בש	גילת מסיקה
שרונה מרש	נטלי פישר
ליליאן קפון	רעיה זיסקינד
יהודית ארדיטי	דבי רז
גילי זכות	אביבה פלנקפורט

אם הינך נאה, תמירה ואינטליגנטית ורוצה להצליח כמו תלמידותי הנ"ל, טלפני לקבוע ראיון והרשמי לקורס האחרון לפני פגרת הקיץ.

אבן־גבירול 50, ת"א, טלפון 267682

עשה למענך!

היה איכפתניק ולא פלגמטניק
פעל לשיפור איכות החיים שלך
ע"י דוגמא אישית בנימוס, התחשבות
בזולת, שמירה על הנקיון, סבלנות ועוד...

נשמח לשמוע ממך

אזרחים למען איכות חיים ת. ד. 1097 גבעתיים

תשקיף

2 מיליון
ל־3 חודשים

שכר־הדירה עבור המיכנה שבו שוכנת עתה שגרירות־ישראל ברוכבע אידוקו בקאהיר הוא 50 אלף דולר לשנה שהם כ־2 מיליון לירות. שכר הדירה שולם מראש לשנה, למרות שהשגרירות תהיה בבניין זה רק שלושה חודשים.

שכר־הדירה גבוה במיוחד גם אילו היתה השגרירות נשארת במבנה זה שנה תמימה.
לשגרירות אסור על־פי החוזה להשכיר את הבניין בשכירות־משנה, כך שהוא יעמוד ריק משך 9 חודשים.

עברון העלים
מהממשלה

שגריר ישראל בוואשינגטון העושה עתה בארץ, אפריים („אפי") עברון, העלים פרטים רבים מדיעת חברי־הממשלה בישיבת־הממשלה האחרונה. בעיקר דאג עברון שלא לדבר על ההשפעות הקשות של ההתנחלויות על מצבה של ישראל בארצות־הברית.
עברון עשה זאת על פי בקשתו האישית של ראש־הממשלה בעקבות שיחה מקדימה שהיתה ביניהם, בה מסר עברון לבגין את מזיג הפרטים.

הגשם לא הציל

בניגוד לדעה כי הגשמים הרבים הציפו את מאגר מי־התהום בישראל, מסתבר מדין־וחשבון שיגיש השבוע נציב־המים, מאיר בן־מאיר, שאפילו כמות גדולה זו של גשמים לא הצילה את מאגר מי־התהום באזור־החוף. מאגר זה, הגדול והמשמעותי בארץ, נחשב עכשיו על־ידי נציבות המים כהרוס ללא־תקנה.

תחחדש מילחמת
הורביץ - גפני

שר־האוצר, יגאל הורביץ, זועם על הודעות בנק־ישראל, שלפיהן התקציב שמציג הורביץ אינו מרסן את האינפליציה. השר כועס גם על נסיונות אנשי בנק־ישראל להימנע מלחתום, יחד עם משרד־האוצר, על התחזית הכלכלית לשנה הבאה.

הורביץ עומד לפתוח במיתקפה חזיתית על בנק ישראל ועל הנגיד, ארנון גפני.

אריק יעלה
נושא חברון

בסוף ישיבת הממשלה שנערכה השבוע פנה ראש־הממשלה, מנחם בגין, אל שר־החקלאות, אריק שרון, ושאל אותו: „מה קרה? למה לא העלית את נושא ההתיישבות בחברון?" שרון התנצל וביקש להעלות את הנושא מייד. אך בגין טען כי זה מאוחר מדי והשניים הסכימו שהנושא יועלה בישיבת־הממשלה בשבוע הבא.

שערוריית תל־חי
חפרוץ מחדש

פרשת „קרן תל־חי" של מיפלגת חרות עומדת לצוץ מחדש, והפעם בסערה ציבורית גדולה.

גורמים במערך אוספים עתה חומר חדש הנוגע לפעולות הבלתי־חוקיות של הקרן שבהן היו מעורבים אישים הנמנים כיום על צמרת השילטון. פעילות המערך באה אחרי התקפות הליכוד על המערך בעקבות סיפרו של אשר ידלין.
כידי המערך חומר חדש על פעולות הקרן בארצות אירופה ועדויות של יהודים אשר נפנו קורבן לאנשי „קרן תל־חי".

עברון מאשים
את דיניץ

שגריר־ישראל בוואשינגטון, אפריים („אפי") עברון, האשים בישיבת־הממשלה האחרונה אישים ישראליים מסוימים המשמיצים את המדינה וגורמים לה נזק רב בעת שהם מבקרים בארצות־הברית.
אחר־כך הסביר עברון לכמה שרים באופן פרטי, כי האשמותיו מכוונות נגד קודמו בתפקיד, שימחה דיניץ.

שפיר יעיף
קצינים בכירים

מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב הרצל שפיר, הודיע לקצונה הבכירה כי יפטר מהמישטרה כל קצין בכיר שיתגלה כי הדליף מכנס ספ"ק, הוא המטכ"ל של המישטרה.
שפיר זעם על כך שקצינים בכירים מדליפים מישיבות שבהן ביקש שפיר, באופן מיוחד, שלא להדליף.

ידלין לא יבוא

גם אם תחליט ועדת־הכנסת לביקורת־המדינה לזמן לחקירה את אשר ידלין, לא יבוא ידלין לכנסת. האסיר־המשתחרר החליט שלא לבוא לכנסת, ולוועדת־ביקורת־המדינה אין סמכות לאכוף עליו את העדות.
הוועדה עשויה להעביר את חקירת הפרשה לידי מבקר־המדינה. המבקר יכול להכריח את ידלין להעיד בפניו.

הלפרין וברק
יסולקו

שר־האוצר, יגאל הורביץ, עומד לסלק מתפקידם את היועץ־הכלכלי בשגרירות־ישראל בוואשינגטון, דן הלפרין, ואת נציג משרד־האוצר בניו־יורק, שלום ברק.

הורביץ טוען כי השניים אינם מלאים את תפקידם כהלכה והם יידרשו לחזור לארץ.

העובדים
נגד צ'חנובר

עובדי מישרד־החוץ עומדים לנקוט בצעדים נגד מנכ"ל המישרד, יוסי צ'חנובר. העובדים טוענים כי צ'חנובר „בגד" בהם כאשר התייצב לימין דרישת השגריר בקאהיר, הד"ר אלי בן־אליישר, לקחת עימו את פניה („פאני") אשכנזי כמזכירתו לקאהיר, למרות שאינה נמנית על סגל עובדי מישרד־החוץ.
צ'חנובר הביא לפני ועד־העובדים את בקשת ראש־הממשלה, ממלא־מקום שר־החוץ, מנחם בגין, לאשר את נסיעת פאני, ודרש מהעובדים לקבל את בקשת בגין.

פעולה סודית
של המייוחדת

היחידה המיבצעית המיוחדת של המישטרה, אשר הוקמה למקרים של פעולות מחבלים, כמו מעלות וכביש־החוף, ערכה בתקופה האחרונה פעולה מיוחדת יסודית דווקא בנושא הפשיעה.

יחידה זו גם התפרצה לבית ברמת־גן שבו איימה מלכה חגג על חיי תינוקת. בסוף השבוע שעבר. כוונת המישטרה להפעיל את היחידה יותר ויותר בנושאי פשיעה רגילה.

צה"ל יקים
מחנה איקלום

צה"ל עומד לקבוע מסלול חדש למתגייסים בעייתים, אשר יכלול בתוכו הדרכה מיקצועית ומעקב פסיכולוגי. המדובר בכעשרת אלפים חיילים בשנה אשר עבורם יוקם מחנה איקלום מיוחד שבו יבלו חלק משרותם הצבאי.

ההוצאה הכספית המוערכת היא כחצי מיליארד לירות לשנה, שהם תוספת של כ־80 מיליון לירות על ההוצאה של צה"ל על מתגייסים אלה היום.

האמריקאים מגדילים
את ההזמנות

שגרירות ארצות־הברית בישראל מגדילה השנה את מיספר ההזמנות לסיורים על־חשבונה באמריקה לאישים ועיתונאים ישראלים.
השנה מתכוונת השגרירות להזמין כמה שרים, ביניהם שר־האוצר יגאל הורביץ, חברי־כנסת, פקידים בכירים ועיתונאים.

העיתונאים שכבר הוזמנו ונענו, הם שימעון שיפר מהרדיו, עוזי בנזימן ואברהם טל מהארץ ואבי אנג'ל מהטלוויזיה.

ימכרו בתי אריזה

מועצת הפרחים עומדת למכור שני בתי אריזה לפרחים, שבנייתם עדיין לא הושלמה ושהושקעו בהם עד כה למעלה מ־300 מיליון לירות. בתי האריזה נמצאים האחד בהר־טוב והשני בבאר־טוביה.

דובר רוה"מ פורש

דובר מישרד־ראש־הממשלה, שלמה („נקדי") נקדימון, יפרוש ממישרתו בסוף החודש הבא ויחזור לעבודתו הקודמת במערכת ידיעות אחרונות. חוזהו של נקדימון במישרד־ראש־הממשלה מסתיים ונקדימון אינו מתכוון להאריך אותו.

זמיר טרם החליט

היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, עדיין שוקל את פנייתה של העיתונאית מירה נוף, רעייתו של ח"כ עקיבא נוף, להסיר את החסינות הפרלמנטרית מבעלה.

מירה התקוננה בפני היועץ־המישפטי על תקיפות גופניות חמורות שתקף אותה הח"כ ובקשה כי היועץ־המישפטי יפנה לכנסת להסיר את חסינותו של נוף כדי שאפשר יהיה להעמיד אותו לדין פלילי.

על מותו של

נתן ילין־מור

לוחם חרות־ישראל

ולוחם השלום

אביהם

רחל ואורי אבנרי

ובית „העולם הזה".

„העולם הזה" יעמוד על אישיותו ודרכו של נתן ילין־מור בשבוע הבא.

במדינה

(המשך מעמוד 29)

טניה. בכך מצא שותף נבון ומרחיק־ראות בווינסטון צ'רצ'יל, שהבין את המתרחש. הוא נטש את המחתרת הימנית והעניק לטיטו תמיכה קיצונית, למרות השקפתו האנטי־קומוניסטית העזה.

סטאלין לא סבל בעלי־ברית, אלא רק גרורים. חיש מהר התנגש עם הפרטיזן העקשן. תחילה התייחס בזלזול לטיטו, שמינה את עצמו ל„מרשל" ושעטף את עצמו במדים מסגוניים ובעיטורים לרוב. אולם סטאלין למד שמסוכן לזלזל ביר־גוסלבים ביכלל, ובטיטו בפרט. יוסף טיטו היכה את יוסף סטאלין.

לעיני העולם המשתאה, שהתקשה להי־אמין למראה עיניו, קם טיטו על הענק האדום. הוא מרד בו בגלוי, במישור הי־לאומי ובמישור הקומוניסטי כאחד. סטא־לין חשש שאם יפלוש ליוגוסלביה יהיה גורל צבאו שם כגורל הצבא הנאצי. הוא גם חשש שמא תגרום פלישה כזאת למיל־חמת־עולם שלישית, שבה יפעילו האמ־ריקאים נשק גרעיני. בחריקת שיניים נאלץ לוותר.

הדרך השלישית. האיש שניצח שני ענקים צמאי־דם הפך גיבור עולמי — וב־גיגוד לגיבורים רבים, היתה לו גם בשו־רה עולמית.

בזירה הפנימית, ניסה טיטו שיטה שלא היתה תלוייה במיזרח הסובייטי ובמערב הקאפיטליסטי, אלא התכוונה להיות דרך שלישית: קומוניזם דמוקרטי, בעל מג־מה הומאניסטית, שאימץ לעצמו כמה ו־כמה תכונות קפיטליסטיות.

בזירה העולמית, היתה בשורתו חשו־בה ומקורית עוד יותר. הוא הרים את דגל העולם השלישי, קרא תיגר על ה־שילטון העולמי של שתי מעצמות־העל, יחד עם ג'וואהראלאל נהרו ההודי, גמאל עבד־אל־נאצר המצרי ואחרים, גיבש גוש של „מדינות בלתי־מזדהות", שלא נועד רק להגן על העולם מפני מילחמת־עולם שלישית, אלא גם להביא לחלוקה צודקת יותר של משאבי כדור־הארץ, תוך צימ־צום הפער בין עשירים ועניים.

פעולתו זו של טיטו העניקה לו חשי־בות כלל־עולמית, כאחת הדמויות הבול־טות של המאה ה־20. הוא היה גביאה של מהפכה, הנמצאת בעיצומה, ואולי רק ב־תחילתה.

בשורה לישראל. כמנהיג הגוש ה־בלתי־מזדהה, היתה לטיטו גם בשורה חשובה לישראל.

טיטו היה פרו־ישראלי. הוא העניק ל־יהודים בארצו את זכות־העליה, תמך ב־ישראל במילחמת־עצמאותה, הושיט לה סעד מוסרי ורעיוני בכל הזדמנות. שג־רירותו ביפו היתה אחת החשובות בישר־אל בשנות ה־50'.

אולם טיטו, כמו פידל קאסטרו אחריו, תמך ברעיון של ישראל השייכת לעולם השלישי, המבקשת לחיות בשלום עם ה־ערבים ולהיות בלתי־תלוייה במעצמות־העל. דרישה זו עמדה בסתירה מוחלטת לתפיסה של דויד בן־גוריון ויורשיו, עד מנחם בגין ועד ביכלל: שישראל היא חיל־החלוץ של המערב, נציג האינטרסים האמריקאיים במרחב, אוייבת העולם הער־בי. זוהי ירושתו של תיאודור הרצל, ש־כתב כי מדינת־היהודים תהיה חלק מן „החומה של אירופה נגד הברבריות של אסיה."

תפיסה זו היתה מוכרחה להוביל להת־נגשות עם טיטו, שראה את עצמו כמנ־היגם של עמי־אסיה, אפריקה ואמריקה, השואפים לעצמאות ולשיוויון.

תרגיל יגאל אלון. המשבר הגיע ערב מילחמת־סיני של אוקטובר 1956.

באותם הימים שהה יגאל אלון בבל־גראד. טיטו, ששמע על ריכוזי־צבא ישר־אליים, היה מודאג ושאל את אלון לפשר הדברים. אלון, שלא ידע דבר על כוונתו של בן־גוריון לפלוש למצריים בתיאום עם צרפת ובריטניה, הבטיח לו שאין לו מה לדאוג.

למחרת היום החלה המילחמה. טיטו לא האמין כי אלון, גנרל־בדימוס, לא ידע מה עומד לקרות. הוא היה משוכנע כי אלון נשלח אליו כדי להונות אותו ולהסיח את דעתו, בשעה שהישראלים תיכננו מיבצע מלוכלך, למען האינטרסים של שתי מדי־נות קולוניאליות. זה נראה לו כחלק מה־תרגיל.

עד לניתוק סופי של היחסים בין יוגוס־לביה וישראל ב־1967, הלכו היחסים והת־

(המשך בעמוד 42)

יו"ר מועצה שיפמן
הצבעה נגד הרוב

הקרב על המזח

ה נהלת חברת־החשמל שלחה ב־ימים אלה מיכתב לקבוצה של חברות איטלקיות המייוצגות בישראל על־ידי ה־מהנדס יצחק גרינבאום, ובו הודעה כי הצעתן התקבלה על־ידה, ועתה יש לגשת לחתימת החוזה.

בשליחת מיכתב זה דחתה חברת החשמל את הצעת החברה המתחרה מדרום־אפרי־קה, המייוצגת על־ידי עורך־הדין גידעון הרנוי (אחיה של השחקנית חיה הררית), למרות שההצעה הדרום־אפריקאית היתה זולה מהאיטלקית בכמה מיליוני דולרים וטובה יותר מבחינה הנדסית.

הנושא: בניית מזח לפריקת הפחם ל־תחנת־החשמל החדשה בחדרה, במחיר של כ־50 מיליון דולר. העדפת ההצעה הגרו־עה יותר נעשתה בדרך המעוררת ספקות חמורים.

חלק מפרטים על־כך נודעו לראשונה ליושב־ראש מועצת־המנהלים של החב־רה, דויד שימען, שגם הוא לא ידע דבר על הנעשה מאחורי הקלעים, למרות ש־לדבריו חש כל־העת כי משהו אינו כשו־רה בהעדפת האיטלקים. לכן תמך כל־העת במסירת העבודות לדרום־אפריקאים. אולם, לדבריו, עכשיו הדבר מאוחר מדי, ונותרה רק האפשרות של עתירה לבג"ץ.

דוגמה לערפל האופף את זכיית האיטל־קים במיכרז ניתנה בתשובתו של שר־האנרגיה, יצחק מודעי, בכנסת, בעיקבות הצעה־לסדר־היום של ח"כ משה שחל. השר הצהיר לפני שבועיים כי האיטלקים ביקשו תמורת העבודה 43.5 מיליון דולר, לעומת 46.5 מיליון דולר שדרשו הדרום־אפריקאים. הוא גם קבע כי למרות שהאי־טלקים הציעו למסור 10 מיליון דולר מחלקם לקבלנים ישראליים, לעומת 14 מיליון דולר שהציעו הדרום־אפריקאים, ההפרש אינו מצדיק העדפת ההצעה ה־יקרה יותר.

תשובת השר הפתיעה את הגורמים ה־מצויים בפרשה. המיספרים שבהם נקב השר לקוחים מעולם הדמיון, ואין להם כל קשר עם המציאות.

בלי שובר־גלים

ה צעת־התמחיר הראשונה לתחנת־הכוח החדשה בחדרה, הוגשה לוועדת־השרים לענייני־כלכלה ב־1974, והיא הגי־עה אז ל־440 מיליון דולר. ההצעה היתה מושתתת על שימוש בפחם במקום בנפט, דבר שייקר את תוצאות ההקמה, אך הב־טיחה חיסכון בתיפעול, בגלל הפרשי־המחירים שבין הנפט לפחם, חצי מיליון דולר ליום.

ההחלטה האמיצה של חברת־החשמל ב־1974, להקים תחנה שתעבוד בפחם הוכיחה את עצמה בצורה יוצאת־מן־הכלל. תרמו לכך החוזים לקניית פחם בדרום־אפריקה ובאוסטרליה, שנעשו ב־1977 במחירים נוחים ביותר. כיום צריכה התחנה לעלות כ־615 מיליון דולר, וההפרש של 40% נובע כולו מהתייקרויות רגילות בשש ה־שנים שחלפו.

תחילה רצתה חברת־החשמל לבנות מזח־פריקה לפחם ליד התחנה, בצורה שמ־רנית, ולהגן עליו בשובר־גלים. שובר־הגלים לבדו היה צריך לעלות 50 מיליון דולר. החברה הזמינה הצעות לתיכנון כולל של מזח־הפריקה, וקיבלה בין היתר הצעה מהפכנית של מישרד המהנדסים ירון את שמעוני, שהציע הקמת מזח־פריקה ל ל א שובר־גלים. האוניות תפרוקנה את הפחם אל המזח בלבים, והוא יוסע על מסילה־נעה למאגרים על החוף.

המציעים הצביעו על מזח כזה, המעמיס פחם בטסמניה שבאוסטרליה, והציעו להקים מיתקן דומה בארץ. בדיקות הוכיחו את צידקת הצעתם, והיא התקבלה, תוך גרימת חיסכון מיידי של 50 מיליון דולר. כתוצאה מכך מינתה חברת־החשמל את ירון־שמעוני כמהנדסים מפקחים ויועצים רא־שיים, צירפה אליהם גם את מישרד ה־מהנדסים מילר־שנבל־צחר ומישרד של יועצים הולנדיים בשם ליוונסה.

התחנה החדשה בחדרה צריכה להפיק 1400 מגאוואט חשמל, באמצעות ארבע יחי־דות. כל ייצור החשמל בארץ כיום מגיע ל־1800 מגאוואט. פרוייקט זה הוא אחד הגדולים בארץ, וכולו באחריות חברת־החשמל.

האחראי הראשי על הפרוייקט הוא ה־מהנדס הראשי של החברה, יוסף לבער. הוא מינה כאחראי פרוייקט־הפחם את בנימין גרוסמן, שהיה יושב־ראש הוועדה הטכנית של החברה ושיצא לפנסיה. יד־ימינו של גרוסמן הוא מהנדס אמריקאי ממוצא רומני, סרג' סלומון. סלומון הועסק בזמנו על־ידי האמריקאים אשר פיקחו על הקמת מזח־הפוספטים באשדוד. מזח

שר מזדעי
תביעה להכחשה

זה נבנה על־ידי אותה קבוצה איטלקית שניגשה עתה למיכרז מזח־הפחם. גרוסמן הביא את סלומון ארצה ועשה אותו ליד־ימינו בפיקוח ובמשא־ומתן על המזח. יחד עם גרוסמן מתחלקים בפיקוח ובאחריות לפרוייקט־הפחם גם גבריאל ארבל, מנהל מחלקת־הביצוע (מחליפו של גרוסמן), פורת פיק, מנהל מחלקת־ההנדסה האזרחית בחב־רה, ודויד זוהר, מהנדס במחלקת־הביצוע. גרוסמן ופיק הם שהופיעו בפני הנהלת החברה וועדותיה השונות.

פלדה מול בטון

כ אשר הזמינה חברת־החשמל הצעות לבניית המזח, הגיעו עד התאריך ה־קובע, ה־31 באוגוסט 1979, שלוש הצעות עיקריות.

ההצעה הזולה ביותר היתה של חברה הולנדית, בשיתוף גופים ישראליים. אולם ההולנדים נרתעו אחרי הגשת ההצעה, כנראה בגלל החרם הערבי, ויצאו מהתמו־גה.

שתי ההצעות העיקריות היו של האי־טלקים והדרום־אפריקאים.

(המשך בעמוד 42)

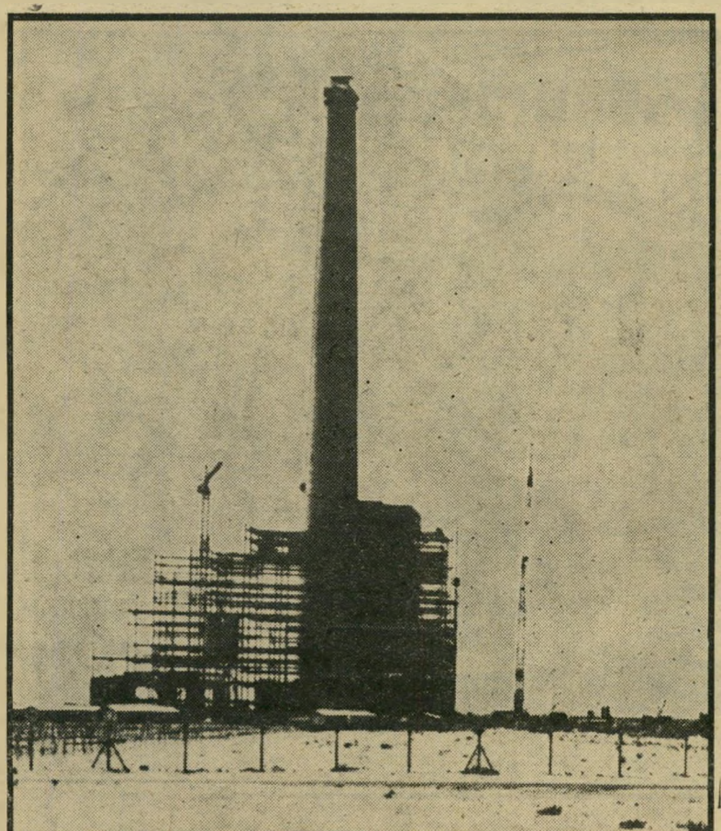

מיפעל־החשמה בחדרה
משהו קרה למיספרים בדרך להחלטה

שלושה ניספו השבוע, כשנפל מטוס לים - אך סכנה מרחפת גם על חבריהם

טייסי הריסוק

מטוס ה„אצטק" המריא משדה־דוב בשעות הערב המאוחרות. שלושת הגב־רים שישבו בפנים היו אהבי־טיס מוש־בעים. דקות ספורות לאחר ההמראה נדם המנוע. הקשר האלחוטי נותק, והיה ברור כי דבר־מה קרה למטוס. חלק משברי־המטוס נמצאו למחרת בבוקר על־ידי צוותי־חיפוש שנשלחו למקום.

את גופותיהם של מוריס בן־שושן, בעל המטוס, ושל אדי שדה מצאו אחרי חיפו־שים ממושכים. החיפושים אחר דני היימן, נמשכו. בין שברי המטוס שהתגלו נמצאו שתי האנטנות, ומקווים כי בעזרתן יוכלו להבין מה קרה בדיוק.

מטוס הפייפר הדו־מנועי (כל שמות דגמי הפייפר לקוחים משמות שבטים אינדיאניים כמו פוני, סנקה ואצטק), נקנה על־ידי בן־שושן לפני כשנה וחצי. הוא נרשם בארצות־הברית והועבר לארץ לפני כחצי שנה. מאותו יום רדף אותו הביש־מזל. הוא הוכנס לתיקונים שונים ונתגלו בו תקלות כמעט מדי כל טיסה. יחד עם זאת ברור לכל מי שמעורה בטיס הפרטי בישראל כי הסיבה לאסון לא היתה אלא טעות־אנוש.

הכל נמנעים מלהביע דיעה עד לתוצאות החקירה שהוחל בה עם גילוי שיברי ה־מטוס. „נוח מאוד לומר שזו היתה תקלה טכנית," אומרים טייסים ומכונאי־טיס, „כי דני היימן היה טייס טוב ומאומן, וקשה לחשוב שהוא נכשל בשיפוט שלו. אבל בכל זאת 99 אחוזים מהתאונות נגי־רמות על־ידי טעויות אנושיות, שכן מטוס בנוי כך שתקלה באחד מחלקיו אינה גורמת בדרך־כלל לנפילת המטוס כולו. לכל חלק שיוצא מכלל פעולה יש תחליף. גם אם מנוע אחד מתקלקל, יכול המטוס לטוס או לנחות בעזרת מנוע אחד בלבד."

ההשערה היא כי היימן המריא, הגיע עד לגובה של 200 רגל ופנה מייד ימינה, לכיוון שדה־התעופה בלוד. באותו רגע של הפניה, נעלמו מעיניו אורות העיר תל־אביב. הוא לא ראה את קו האופק, והתמצאותו בשטח היתה אפסית. לשניות ספורות הוא לא הצליח להבין היכן הוא נמצא. במצב כזה נטה המטוס. הטייס לא הצליח להשתלט על עצמו ולהתיישר, הוא הרגיש סחרחורת, לא שלט על ה־הגאים ותוך שניות ספורות נפל לים.

התחושה של חוסר־ההתמצאות ואובדן־ההתייחסות לאופק קרוייה „ורטיגו" והיא מהווה איום ומקור מתמיד לחרדה לטייס.

החוק הישראלי קובע כי אסור לטייס בעל רישיון־מקומי, לחטיס מטוס בלילה, אלא אם הוא בעל הגדר־מכשירים, כלי־מר טייס המאומן לטיסה עיוורת, ללא ראיית האופק וללא הסתמכות על ראות־עיניו. הוא מפעיל את המטוס רק על פי הכווני השעונים שלמולו. אין חובה ל־טייסים פרטיים לעבור הגדר־מכשירים (קורס ממושך וקשה). טייס יכול לקבל רשיון לטיס אזרחי גם מבלי שידע לטוס על פי מכשירים, כלומר שיכוון את עצמו על פי הראות בלבד. לפי החוק הישראלי אין טייס כזה מקבל רשות־טיסה מעבר לתחומי הקפת השדה בתנאי־ראות חוד־גים, כמו חושך, עננים ולחות גבוהה.

בקובץ חוקי הטייס האמריקאים לא קיים חוק כזה, וכל טייס בעל רשיון־טיס יכול לטוס בלילה גם ללא הגדר־מכשירים.

מאחר שמטוסו של בן־שושן היה רשום בארצות־הברית, הוא הצריך גם רשיון־טיס אמריקאי, שאותו קל מאד להשיג במינהל־התעופה־האזרחית בארצות־הברית. להיימן היה רשיון אמריקאי, אך לא היה לו הגדר־מכשירים.

מאחר שהמטוס אמריקאי וטייסו בעל רישיון אמריקאי, חלים עליו חוקי־התעופה האמריקאים בכל מקום שבו הוא נמצא, בתחומי הנתיבים הבין־לאומיים. הנתיב שהה־דוב — גמל־התעופה לוד, מוגדר כנתיב בין־לאומי, ולכן אי־אפשר היה לאסור על היימן את הטסת המטוס ב־חושך.

„טייס מאומן היטב לא היה נוהג כמוהו. זה רק הקלוקים — הטייסים הטריים — נתהגים כך," אומר קרוזו רוזנטל, מרא־שוני הטייסים ובוני המטוסים בארץ. „הוא היה צריך לטוס עד 400 רגל ומשם לס־גות לכיוון לוד אך ורק על־ידי מכשירים, אסור לו להסתמך על הראות. רק אחרי שהתאזן לגמרי הוא יכול להרשות לעצמו להסתכל הצידה. אחרת הוא מסתכן ב־וורטיגו שלטייס בלתי־מאומן קשה לצאת מזה."

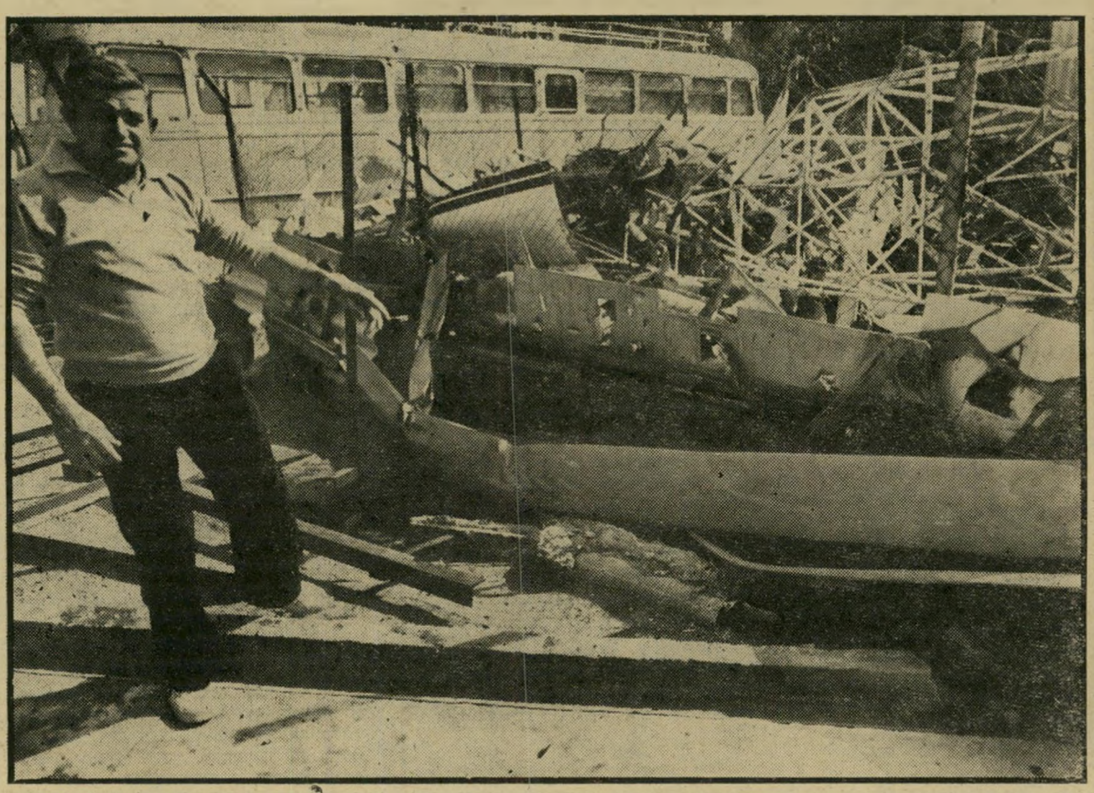

הסיכון הראשון הוא מזג־האוויר

תאונות־טיס מתפרסמות תמיד ב־הבלטה רבה. לפני שבועות אחדים התרסק מטוס ערבה במלאווי תוך כדי הדגמת המטוס לקניינים. בהתרסקות נהרגו טייס־הניסוי של התעשיה האווירית דויד לוין ואיש המכירות אלי מור, גם הוא טייס חיל־אוויר לשעבר. תאונה דומה, בתצוגת־מטוסים אירעה לפני כשנתיים בלה־בורז' שבצרפת, גם היא תוך כדי תצוגה. טייסי־הניסוי משתדלים, למול עיני הקניינים, למצות את כל מעלות המטוס המתעמד למכירה. הם מטיסים אותו מעל ומעבר למיגבלות הידועות להם. ההשערה היא כי במלאווי, סחט לוין ממטוסו את המכסימום האפשרי, ולא התייחס די ה־צורך לתנאי הלחות והגובה המוגזמים שהיו במקום. התוצאות היו עגומות.

בטיסות הפרטיות נדירות מאוד התאונות באוויר. בארץ אחוז התאונות קטן ביותר בהשוואה לארצות־הברית ואירופה.

„אנחנו מאמנים את התלמידים שלנו לכל אפשרות," אומר יסי הדרי בעל בית־הספר שחף לטיסה, „ישנם שיעורי לימוד שאפילו אינם נכללים בחוק הישראלי.

„אי־אפשר להשתמש בהגדרה של סי־כון," ממשיך הדרי, „כי לעבור במעבר כזים שיברי מטוסים אחרי תאונות. „עד 300 שעות טיסה הטייס לא מסוכן. כשהוא עובר את זה הוא בטוח שהוא טייס מנוסה מאין כמוהו, ואז הוא מתחיל להיות מסוכן בשעת הטיס."

ביח־קברות למטוסים

קרוזו רוזנטל מוותיקי הטייס־סים הפרטיים מצביע על פינה בשדה־התעופה בהרצליה, שבה מרו־

חציה זה הרבה יותר מסוכן. חוץ ממיקרים שלא צריכים לקרות. הסיכון הראשון הוא מזג־האוויר. וגם גורם זה אינו גורם קבוע. הכל תלוי במיומנות הטייס. אנחנו בבית־הספר משתדלים לתת לתלמידים לטוס בכל מזג־אוויר עד למגבלות החוקיות, כשמגיע טייס בעל רשיון־טיס ומבקש ממני להשכיר לו מטוס, אני תחזר ובודק את המיומנות שלו, אם הוא לא טס חודש או יותר, אני מציע לו לטוס עם מדריך, אני עושה את זה בצורה חברית, שלא תביך אותו, אבל אני לא נכנע."

עד שנת 1971, השנה שבה נהרג דני מושביץ ז"ל בתאונת מטוס פרטי, ספנה 150 ו־152. מחיר שעת לימוד, הכוללת 60 דקות מרגע ההתנעה עד לכיבוי המנוע, הוא 50 דולר, שהם כ־1900 לירות ולזה מוסיפים 480 לירות למדריך. שיעור טיסה למעשה הוא 40 דקות, והמחיר בהתאם לכך.

השכרת מטוס לטיסה פרטית מחירה 70 דולר, כ־2700 לירות, לשעה.

בארץ יש כעשרים מטוסים פרטיים, בעיקר לאנשי־עסקים שמיפעלים שלהם מצויים באיזורים מרוחקים למדי. ליהודה פלקוביץ בעל בית־חרושת לפקו יש מיפעל במיצפה־רימון, שאליו הוא טס שלוש פעמים בשבוע. הוגו שוורץ, שמטוסו הראשון לקוח ביותר בחושך, זכנראה גם לענן או קירעי עננים. שנית ספורות אחרי הפניה הוא נמצא בחושך מוחלט וללא אפשרות להתייחס לתוואים חיצוניים או לאופק. בשעה זו, יש להניח, התלבט הטייס בין רצונו להמשיך בטיסת־ראות לבין הצורך לעבור לטיסת־מכשירים. חוסר האימון והנסיון מצד אחד, והרצון להישאר בטיסת־מגע מצד שני גרמו כנראה לחוסר־התרכזות בטיסת־מכשירים, כפי שהמצב מחייב. הטייס נכנס למצב של אי־התמצאות את (ורטיגו), ובגובה שבו הוא נמצא די בשניות מעטות של אי־התמצאות כדי להביא לאיבוד שליטה במטוס, להפסד מהירות וליפילה.

מתעצמת ככל שרבים התלמידים. המחירים בשני בתי־הספר שווים, שעת שכירות שווה, דגמי המטוסים וחידושם גם הם באים זה בעיקבות זה.

חלום בהתגשמותו

כ**שבע נשים** לומדות בבתי־הספר. אחת דניאלי, מורה בבית־ספר, קיבלה רשיון־טיס לפני שלושה חודשים. „אני לא מבינה את העניין הזה, שלנשים אסור לטוס," היא מציינת בתרעומת, „אני מסוגלת לכך בדיוק כמו כל גבר אחר, ואולי יותר. אני גם נגד הטיעון הטיפשי שרק מיליונרים יכולים להרשות לעצמם ללמוד לטוס. נכון שלהם זה הרבה יותר קל, ואולי גם יותר קצר, אך גם לנו, הפשוטים, מגיע ללמוד. בשבילי זה חלום בהתגשמותו, כל החיים רציתי לטוס. בסוף הצלחתי לשכנע את המישפחה ולא רק שהסכימו, הם גם עזרו לי לשלם."

בשחף טס הטייס הדרוזי הראשון בישראל, סעיד קרמני מירקא. לפני שנתיים שוחרר משירות־הקבע בצבא בדרגת סרן, ונכנס למיפעל המתכת המישפחתי. „רוב עבודות המיפעל נעשות בדימונה ובסדום," מספר אסעד אבו־יוסוף, בן אחותו של סעיד, שהגיע לשדה כדי לראות את דודו טס וכדי להרגיש אוויר־פסגות בשעת טיסה אחת ויחידה. „המישפחה מחזיקה את כל העבודה במיפעלים. לכל אחד שטח אחר. סעיד הוא מהמוכשרים במישפחה, לכן הוחלט שהוא יהיה גם הטייס של המישפחה."

המיפעל משלם את שכר הלימוד, וקרוב לוקח את התלמידים ברציונות רבות. מדי שבת הוא מגיע להרצליה, לוקח שלושה או ארבעה שיעורים מעודד המדריך. „אני חושב שתוך חודש־חודשיים אני מסיים את העניין," הוא מציין בהחלטיות.

„עתיד התעופה בישראל תלוי ביחסים עם מצריים," מסכימים שני בעלי בתי־הספר, יוסי הדרי ופרד אינדיק, „הארץ שלנו קטנה מדי, אין לאן לטוס ואין מה לעשות עם המטוסים. ברגע שיהיו יחסי־מיסחר תקינים ואנשי־עסקים יוכלו ויבואו, לא יהיה כדאי להם לטוס במטוסים מיסחריים כי אז יאלצו לחכות שם לטיסה הבאה. יהיה זול יותר להכור מטוס וטייס שלנו."

סיכוי נוסף לפיתוח התעופה הפרטית נעוץ בעסקות־חבילה עם מועדוני־טיס באירופה. „בעוד חודש יבואו מאנגליה

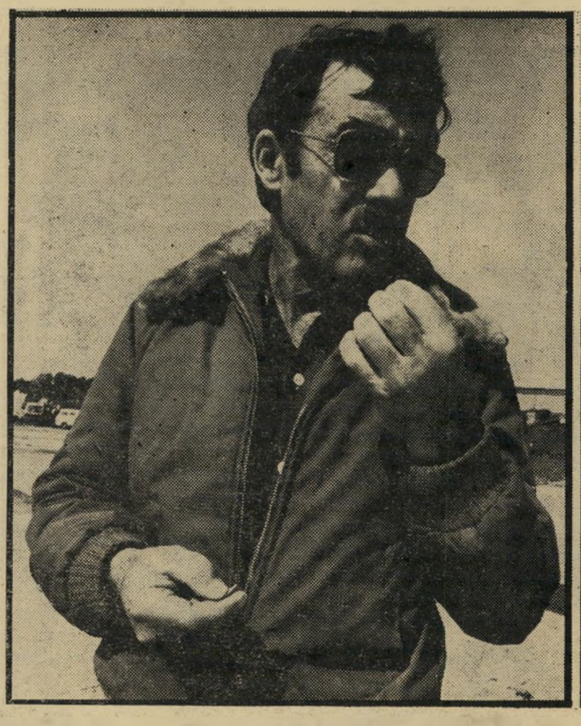

„שעורים לא חוקיים"

בית־ספר שחף, יוסי הדרי, „לפעמים רים על החוק ומלמדים בתנאים אסורים, וכל זה בידיעת המינהל ובהעלמת עין. לכולם ברור שאי־אפשר אחרת."

ניונים לתלמידים שלנו," אומר בעל אנחנו אפילו עוב־

„התקנות חמורות מדי!"

אומר יצחק („צחיק")

יבנה, מי שהיה טייס בחיל־האוויר וכיום טייס ראשי בשחף. „טענת המינהל היא — בטיחות. אך למעשה התקנות החמורות הן אנטי־בטיחות. האיסורים הרבים מונעים מיומנות מהתלמידים."

לא היו כמעט מיגבלות או פיקוח על הלימוד והטיסות הפרטיות בארץ. דני מושביץ נהרג בשדה־התעופה בהרצליה. שניות ספורות אחרי המראתו נסק, כמעט אנכית, מסיבה בלתי־ברורה. המטוס לא עמד במעמס ההמראה הלא־רגילה, לרגע נעצר, ואז נפל לקרקע.

מאז החל הפיקוח הצמוד של מינהל־התעופה־האזרחי. כשהאחראי הישיר תיום ולמעשה היחידי המפקח על הטיסה האזרחית הוא הממונה על הרישוי, שלום שחורי, נוטה־טייס במיקצועו. ארבעה בתי־ספר לטיסה קיימים בארץ. שחף בבעלותו של יוסי הדרי, אוויה של פרד אינדיק, חברת כימאוויר, המשכירה שני מטוסים לטיסות פרטיות ולהדרכה, ומועדון־תעופה של התעשיה האווירית, שבו לומדים רק עובדי המיפעל במחירים מסובסדים.

החוק בארץ מחייב להחזיק בכל חברה טייס ראשי, מדריך ראשי וקצין־מיבצעים. החניך שוכר את המטוס מהחברה, ושוכר מדריך כראות עיניו. הוא משלם למדריך בארופן נפרד ויכול להביא עימו כל מדריך, גם אם הוא שייך לבית־ספר אחר.

אחרי שבית־הספר מקבל מעמד של בית־ספר מאושר, יכול שר־התחבורה לתת אציל עליו סמכויות לביצוע מיבחנים מעשיים ותיאורטיים. עד עתה מתעקשים אנשי מינהל־התעופה שלא להעביר סמכויות כאלה.

הצעד הראשון ללימוד טיסה הוא הוצאת רשיון מתלמד אחרי בדיקות רפואיות ותעודת־יושר מהמישטרה. ישראל היא המדינה היחידה הדורשת תעודת־יושר כשהטיעון הוא — ביטחון.

התלמיד לומד למיבחנים תיאורטיים בעזרת מדריך, ספרים או בבית־ספר לטיס, ועומד למיבחנים במינהל־התעופה־האזרחית. המיבחנים הישראליים הם מקשים בעולם, הם אינם עדוכים כיאות, ואין סיפרי לימוד מתאימים. „התלמיד לומד כאילו לדוקטורט, אבל הוא בסך־הכל מקבל בי־אי," אומר יצחק יבנה, הטייס הראשי של בית־ספר שחף.

הלימודים הבסיסיים נעדכים על מטוסי

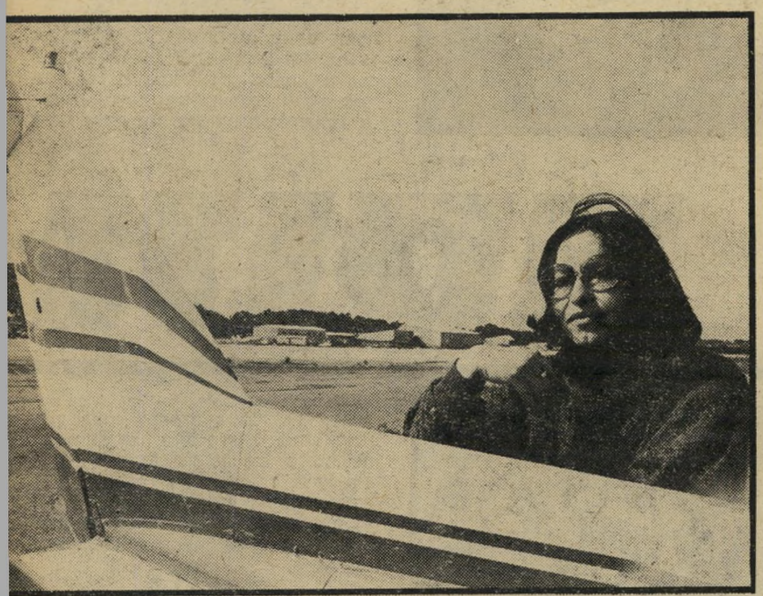

הטייס התלבט ואיבד השליטה

א**חת הבעיות** המטרידות את טייסי התעופה הפרטית היא התקנות החמורות מדי, לטעמם, בנושא הפיקוח על מיגבלות מזג־האוויר. „הם יוצרים מיגבלות חמורות," טוען יצחק („צחי") יבנה, „אז קשה ללמד איך להגיב במצבים חריגים, כמו טיסה במזג־אוויר גרוע, או נחיתת־אונס בתנאים מסויימים."

לפני כשלוש שנים אירעה תאונת־מטוס ליד אחד משדות־התעופה בארץ. הטייס היה מיומן מאוד ומאחוריו היו אלפי שעות־טיסה, יותר מאלף שעות במטוס המסויים שבו טס באותו בוקר, ללא תקלה מחוץ מיוחדת במכשירים. המטוס היה כשיר לטיסה. מזג־האוויר היה גרוע, הלחות גבוהה והראות לקויה (ראות תקינה בימונחי טיס היא 1500 מטר למטה ו־5 קילומטר קדימה). המטוס הדו־מושבי המריא בטרם עלות השחר, ומיד לאחר ההמראה, כשהוא בגובה 100 רגל, פנה שמאלה. אירות המטוס נעלמו מיד בגלל העננים והערפל הכבד ששרר במקום. כשעה וחצי אחרי כן נמצאו שיברי המטוס במרחק של כשני קילומטרים משדה־התעופה. הדו"ח של ועדת־החקירה העלה כי: בסניה שמאלה הוא נכנס לתנאי משקל נמצא בשדה־התעופה בהרצליה, קנה את המטוס עם בניית מיפעל פרישקן־קראטיק בדימונה. עוד מחזיקים מטוסים פרטיים אבי יושבה, מפרומין, משה הכטמן בעל בית־חרושת למנועים, ובעלי עסקים אחרים. מעטים הטייסים המחזיקים מטוס פרטי לשם טיסת עינוגים. בארץ ידוע רק על טייס אל־על אחד שמחזיק מטוס למטרות בילוי. מחירו של מטוס ספנה 152 לקונה הישראלי הוא 24—19 אלף דולר כולל מכשירים ומיסוי. המיסוי על מטוסים פרטיים קטן מאוד. הדלק למטוסים, אוקטן 115, גם הוא פטור ממיסים.

„צריך לשמור תמיד על כושר"

מסביר את דניאלי, טייסת

טריה. „חודש לא טסתי, ועכשיו, כשהגעתי, צירפו אלי מדריך מבית־הספר. לא נפגעתי, כי כשעובר זמן מאבדים הרבה מהכושר, וחייבים להחזיר ביטחון־עצמי."

עשרים תלמידים," מספר הדרי, „הם חנים יעברו באנגליה. יש להניח כי אחרי קורס אחד או שניים, כשיראו מה הרמה שלנו, אז גם יאשרו לנו לבצע את המיבחנים. אנחנו זולים יותר מכל מדינה אירופאית אחרת, בעיקר בגלל ערך הכסף, ומלבד זאת, באנגליה צריך לחכות הרבה זמן לימים יפים ואצלנו זה דבר די שכיח."

סמדר קורן

זוהי "הנערה האש"פית"

"אף פעם לא שמעתי על אש"ף," גילתה אמירה אבו־קישק בת ה־12 ממחנה־הפליטים עסקר, שליד שכם. אמירה מאושפזת עתה במחלקת ההשתלות בבית־החולים הדסה בירושלים.

"גם כשבאים למחלקתי מחבלים פצועים, אני מטפל בהם כמו בכל חולה אחר," טען הדוקטור מיכאל פרידלנדר, המטפל באמירה.

אמירה התפרסמה בשבועות האחרונים עקב השתלת כיליה בגופה. העיתונים זעקו בכותרותיהם כי כיליותיו של יהושע סלומה, תלמיד ישיבת ההסדר בקריית־ארבע, שנרצח בחברון, הושתלו בגופם של נערה ערביה ושל יהודי. הדבר קומם חוגים חרדים בארץ, שגינו בחריפות את המעשה. מעל במת הכנסת טען ח"כ אגודת־יש־ראל, מנחם פרוש, כי הכיליה הושתלה בנערה מחוגי אש"ף.

אחיה לכיליה, תושב באר־שבע בשם יוסי, הוא האדם אשר בגופו הושתלה הכיליה השנייה של יהושע סלומה.

יוסי שוכב בחדר הסמוך לזה של אמירה. במיטה שלידו שוכב אזרח ירדני. אמירה, יוסי והאזרח הירדני מאושפזים בחדר אחד.

"לפני שנכנסתי לבית־החולים לא ידעתי איך נראה יהודי"

פזים כבר כמה ימים במחלקה. הם מטיילים אחד אל מיטת השני, שכן אסור להם לצאת את החדר. הם משוחחים ומתחרים ביניהם מי יחלים מהר יותר.

"כל יום אני עושה עם אמירה תחרות, מי ישתין יותר," חייך האזרח הירדני. המיבחן לפעילותה התקינה של הכיליה המושתלת מתבצע בכמות השתן שנותן החולה. "אם אשאר כאן הרבה זמן, אלמד את אמירה דיקדוק ערבי וסיפרות." הביטיח, "אבל אני מקווה שאשתחרר מהר. כולנו מקווים להחלים ולחזור מה שיותר מהר הביתה."

"ביום החמישי שמעתי ברדיו על היעדרו של חייל הישיבה," סיפר יוסי, "באותו הלילה הודיעו לי שתורי להשתלה הגיע. אשתי ואני הבנו שהכיליה שאקבל תהיה של החייל, אבל עד לפירסום הידיעות בעיתונות וכל הרעש שקם מסביב לא התעניינתי של מי הכיליה וגם לא היה איכפת לי למי משתילים את הכיליה השנייה.

"כשבאתי למחלקה פגשתי את אמירה, ורק אחרי כמה ימים נודע לי שהיא בעלת הכיליה השנייה של יהושע סלומה. אז מה? היא פחות בנאדם ממני? מצידי היא יכולה להיות ילד, אשה או גבר, יהודי, ערבי או תורכי. מה שחשוב זה הצד האנושי שבעניין."

אמירה נראית צעירה בהרבה מגילה. היא קטנת קומה, לבושה בפיג'מה לבנה המגלה בטן נפוחה מהתרופות שקיבלה לפני ההשתלה. ידה השמאלית אדומה ומצולקת מהדיאליזה שבוצעה בה.

"לכתוב ולקרוא בעברית"

אמירה (נסיכה בערבית) אינה מתלוננת ומחייכת בכל הזדמנות. את יומה היא מעבירה בקריאת ספרים, ציור, ריקמה וצפיה בטלוויזיה. לפעמים היא יושבת בחדר־האחיות הסמוך ועונה לטלפונים. "הלו! לא. פרופסור אריה דורסט עסוק עכשיו, הוא בחדר־ניתוח. תוכל לצלצל עוד שעה? תודה!" כך היא מנהלת את השיחות בעברית צחה ורושמת את ההודעות לרופאים בערבית בכתב־יד מסודר.

אמירה היא בת למישפחה ענייה. יש לה שלושה אחים ואחות. אביה עובד בתל־אביב ואמה עקרת־בית. עד שחלתה היתה אחת התלמידות המצטיינות בכיתתה. "אהבתי ללמוד הכל, אפילו חשבון," סיפרה אמירה. "אחרי הלימודים הייתי עוזרת שעורים וקוראת. הכי הרבה אהבתי לקרוא שירה ערבית ארץ־ישראלית.

"פיתאום לא הרגשתי טוב. זה היה לפני שנה. הייתי מקיאה הרבה והיה לי חום. לקחו אותי לרופא בשכם והוא שלח אותי לבית־חולים בשכם. עשו לי צילום, הייתי שם 12 ימים, אבל הרופאים לא היו טובים. הם לא ידעו איך לטפל בי. כל הזמן נתנו לי מחטים בטוסיק וזה כאב נורא.

"העבירו אותי לבית־החולים שערי צדק בירושלים, ושם גילו שיש לי שתי כליות חולות. אז עשו לי דיאליזה בבטן ושלושה ימים ישנתי. כשהתעוררתי מצאתי את

"אני בת 12. במשך שנה סבלתי. עכשיו ק'בלתי חיים חדשים"

עצמי במחלקה לטיפול נמרץ. ברור שאני יודעת את כל המונחים הרפואיים. הרי אני כבר שנה בבתי־חולים. לפני שנכנסתי לבתי־החולים לא ידעתי מילה בעברית. היום אני מבינה הכל. הייתי רוצה גם ללמוד לכתוב ולקרוא בעברית, אבל בינתיים אני יודעת רק לכתוב את שמי בעברית.

"בשערי צדק היה לי טוב, כי היו לי שם הרבה חברים וחברות, גם יהודים וגם ערבים, והיה לנו גן־ילדים שם, אבל הרגשתי לא טוב."

על אותה תקופה סיפרה פסיה מאוטנר, האחות שטיפלה בה אז: "כשראיתי את אמירה, מיד נקשרתי אליה. היה לה מין מבט מת בעיניים. אמא שלה והקרובים היו באים לבקר, אבל היא היתה עצובה רוב הזמן. היא נראתה מבוגרת מגילה. היה לי קשה לדבר איתה, כי אז ידעה עברית כמו שאני יודעת ערבית וזה מעט מאוד. הייתי יושבת שעות ליד מיטתה ובעזרת פנטומימה מנסה לשעשע אותה מעט. היא היתה בדיאטה וזה היה קשה לה. היה אסור לה גם לשתות והיא סבלה מכאבים. אף פעם לא העליתי בדעתי מי יהיה התורם לכליה שלה. רק קיוויתי שתשיג תורם במהירות, כי כאב לי הלב עליה.

מוסר כליות

"לדעתי אסור לקשר את המיקרה של היהודי מחברון למיקרה של הילדה. אם אדם מת — יש כליה חופשייה ויש פחות אדם שסובל. אולי זה נשמע מזעזע, אבל זה הצד שאני מכירה, ואמירה בלטה בייאוש שלה. היה קשה לה להירדם בלילות. נקשרתי אליה לא בגלל שהיא ערביה. בשבילי היא יכלה גם להיות הפאתחית הכי גרועה, אבל אם היתה שוכבת במחלקה, הייתי מתייחסת אליה אותו דבר כמו אל השאר. בחוץ אולי הייתי מרגישה אחרת, אבל לא בבית־החולים. כשעזבתי את המחלקה אמירה בכתה הרבה."

"הוא ואני כמו אחים"

קשה לדעת אם אמירה יודעת של מי הכיליה שהושתלה בגופה. "לפני שבועיים אמרו לי שיש בשבילי תורם," סיפרה. "אחר־כך סיפרו לי שזה יהודי, אבל אני לא יודעת מי זה היה. לא פחדתי מהניתוח, כי ישנתי ולא ידעתי מה יקרה לי.

„עכשיו אני מרגישה הרבה יותר טוב. מותר לי לאכול הכל, אפילו מלח. הבוקר נתתי 1900 סי־סי שתן וזה טוב מאד, ואפילו ירדתי קילו וחצי במישקל. אני שוקלת עכשיו 25 קילו. לי זה לא משנה בכלל אם הכיליה היא של יהודי או ערבי. זה היה בן־אדם טוב שנתן לי את הכיליה. ככה אמרו לי במחלקה. לפני שהלכתי ל־בית־חולים לא ידעתי בכלל מה זה יהודי. אני לא יודעת מה זה אש"ף. אף פעם לא

„לא המין, הגזע או הדת, קובעים אצלנו למי להשתיל"

שמעתי שמדברים על דבר כזה אצלנו בבית. מה שחשוב זה שכבר לא כואב לי, רק קצת בית, אבל אני רוקמת הרבה ורואה מיקי־מאוס בטלוויזיה. בחדר השני שוכב בנאדם שהשתילו לו את הכיליה השנייה של התורם. אני מרגישה שהוא ואני כמו אחים."

„אנחנו רופאים, לא פוליטיקאים"

בדרך־כלל אנחנו לא מעדיפים חולה אחד ברשימה על אחר, ולא הגזע, המין או הדת קובעים אצלנו למי להשתיל, אלא מידת ההתאמה של הכי־ליה לחולה, ואת זה אנחנו קובעים לפי בדיקות מעבדה," כך טוען ד"ר פרידלנדר המטפל באמירה. „כאשר יש גופה בחדר־מיון לוקחים ממנה דם לבדיקת מעבדה. המעבדה קובעת אחרי כשש שעות מי ה־מועמד המתאים להשתלה. במיקרה הזה היו לנו שני מועמדים מתאימים — אמי־רה ויוסי. אמירה היתה בדיאליזה בשערי צדק. החיים של אנשים כאלה הם לא חיים. הם תלויים במכונה, שעושה את העבודה בשבילם. הם לא יכולים לנסוע רחוק או לתפקד בצורה נורמלית. וזה סבל עצום לבוא כמה פעמים בשבוע ולהתחבר אל הכיליה המלאכותית. לכן אנחנו שמחים על כל חולה שנמצא לו מתרים ושמחים כאשר ההשתלה מצליחה והכיליה נקלטת.

„מה שהאנשים בחוץ לא מבינים, זה שאנחנו מעדיפים את ההשתלות כאשר זה ילד או מיקרה חמור, או כאשר סוג הדם מת־אים, בלי שום מניעים פוליטיים מטר־פשים. אנחנו רופאים, לא פוליטיקאים, ואם מישהו רוצה להחליט במדינה הזאת שלא צריך לטפל פה בערבים, שיוציא על כך חוק בכנסת. אני לא מקבל פקודות מאף אחד, חוץ מראש המחלקה שלי.

סוד רפואי

„קראתי בעיתונים שכאילו הילדה באה עם סיסמות של אש"ף. אלוהים אדירים. זאת ילדה בת 12. אולי באמת היא שמעה בבית דיבורים כאלה או אחרים, אבל האם אני, כרופא, צריך לקבוע לפני הניתוח שמפני שהילדה הזאת מזדהה עם אש"ף, אני לא אנתח אותה? זה אבסורד."

רופא אחר מהמחלקה, שהעדיף שלא יצויין שמו, הוסיף: „הילדה האומללה הזאת, ששתלנו בה את הכיליה, לא שונה בעיני מאף חולה אחר. מי שרצה להדביק לילדה קטנה כל מיני אותות של משרתת פת"ח זה עניינו שלו. מעניין מה יקרה אם הוא יזדקק להשתלת כיליה. אז כבר ידבר אחרת. לפני שהגיעה אמירה לכאן ידעתי רק את שמה ושהיא המועמדת המת־אימה ביותר. זאת לא הערביה הראשונה שהושתלה אצלה כיליה. מעולם לא בדק־תי אם למושתל שלי יש פיאות או כפיה, יתר על כן, אנחנו שומרים על שם התורם והמתרים כסוד רפואי, כדי שאחר־כך לא יהיו לחולים ריגשות־אשמה או חששות. עד המיקרה הזה נשמר הסוד היטב. בש־בילי אין דבר יותר משמח מכך שהכיליה פועלת היטב ושהילדה הזאת, שכבר הר־בה זמן לא חייכה, שמחה ומבריאה."

יאירה יפמין ■

מתנה לכתבת

אמירה מבלה הרבה מזמנה בתחנת־האחות הסמוכה לחדרה. היא עונה לטלפונים בעברית צחה, שאותה למדה במשך שהותה בבתי־החולים בירושלים, ומציירת על נייר מיכתבים של הדסה, שהאחיות נותנות לה. הילדה התיידדה עם הכתבת שבאה לבקרה ונתנה לה במתנה ציור שעליו רשמה בערבית: „מאמירה למונירה."

הירהורים

כאשר שואלים את אמירה על מה היא חושבת, היא אומרת: „על בית־הספר."

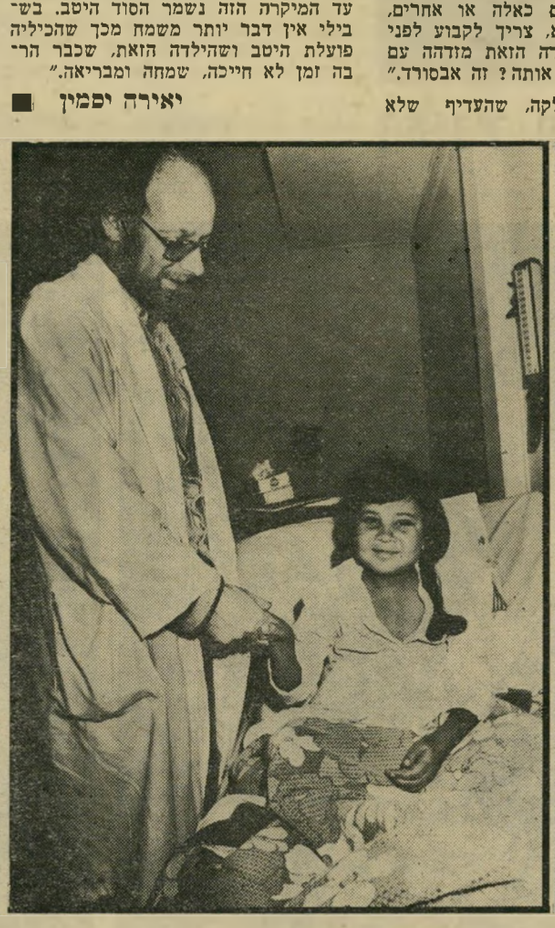

ריקמה במיטה

מעסיקה את „המחבלת הקטנה" פרט לצפיה בטלוויזיה בסירטי מיקי־מאוס, קריאת שירה ערבית אצל ידידיה מהחדר הסמוך — הירדני והישראלי, שלו הושתלה הכליה השנייה של סלומה.

ביקור רופאים

דוקטור מיכאל פרידלנדר, ש־מטפל באמירה במסירות, בא לבקרה כל בוקר ושואל לשלומה. „אין פה ילדים בגילי," מספרת אמירה, „או כל הרופאים והאחיות הם החברים שלי עכשיו."

בן הגנן ובת הקבלן נישאו בחתונת־השנה

חתונת המ

חתן וכלה אבי מורדוך, בנו של האחראי לגנים הירושלמים ואורית רג׳ואן, בת הקבלן וסוכנת־הנסיעות. גבוהי־קומה, יפים, חייקים בשירות־סדיר, היו העילה לחתונה שהסעירה את ירושלים. השניים מכירים עוד מבית־הספר היסודי.

כוהת קיסה, נאה, לבושת שמלת־מלמלה שחורה וחשופה, ריחפה גיא־אורה, היא גוגה רג׳ואן, בין מאות מכו־בדים, בשרים־קרים, סלטים אכסוטיים, פי־חות־עיראקיות ומוס־שוקולד. היא היתה הכלה האמיתית של הערב.

בתה אורית, הכלה הרישמית, נראתה משועממת ולא גילתה עניין מיוחד ב־

המזכיר הצבאי

במרכז רחבת־הריקודים פתחו ה־מחותנת גוגה ומזכירו הצבאי של ראש־הממשלה, אפריים („פרוייקה") פורן, בריקוד סוער, כשפרוייקה מנחם את גוגה: „את עדיין הכי יפה מכל הבחורות שמסתובבות כאן!"

מדי פעם נעלם פו־בשרים. אחרי־כן ו שנערכה לכבוד את העוגות, שהא

ההורים מורים רג׳ואן, אבי הכלה, בריקוד עם אשת הנשיא אופירה נבון (**בתמונה למעלה**). מימין גיא־אורה („גוגה") אם הכלה, לבושה בשמלת מלמלה שחורה שנתפרה על־ידי גדעון אוברזון, בריקוד סוער עם אבי החתן, שהוא עדיין חייל בשירות סדיר.

ישרים, בחברי־הכנסת, ברופאים הבכירים, בעיתונאים, בבעלי מיסעדות־הצמרת וב־מיליונרים הירושלמים שהתאספו ובאו לחזות ולטעום בחגיגת־החתונה של ה־מחותנים מוריס וגוגה רג׳ואן, מבכירי ה־חברה הירושלמית.

מוריס, יליד עיראק, הוא הבכור למיש־פחת קבלנים ובעלי חנויות למוצרי־חשמל. לבד מעסקי המיסחר שלו, הוא גם חבר מועצת־העיר ועומד בראש רשימת ה־מיפלגה הליברלית בבירה. אשתו, גוגה, נמרצת ומרשימה בהופעתה, ילידת־הארץ, בת להורים יוצאי פולין, החליטה לפני כמה שנים שהכסף לבדו אינו די בשבילה. היא רצתה לנסות את כוחה־היא והצליחה. גוגה פתחה מישרד־נסיעות שתוך זמן־קצר הפך משגשג ביותר בירושלים. היא גם מעניקה את שמה ומירצה הבלתי־נדלים לפעילות התנדבותית באקי״ם ובמיחד״א.

אורית, שעד ערב־החתונה היתה חיילת בשירות־סדיר, החליטה על חתונה סופר־מודרנית, למגינת ליבם של הוריה. היא הופיעה לחתונה כשהיא תפוחת־בטן בחלי־פת־מיכנסיים מרשימה שהכין למענה גדעון אוברזון. החתן אברהם, חייל בשירות־סדיר, שהכיר את אורית עוד בבית־הספר היסודי, הוא בן למישפחת מורדוך. דר־וויש מורדוך, אבי־החתן, הוא מנהל המח־לקה לנטיעות ולגוי בעיריית ירושלים.

שמועות עקשניות טוענות שהחתו־נה עלתה כשלושה מיליון לירות. „זה מצחיק," אומרת גוגה, „זה עלה ב־10 אחוזים פחות ממה שאומרים." מנהל ה־מלון אומר: „אנחנו לא מדברים על ענ־יניהם של הלקוחות."

שמחה ארליך וסדי קולק היו בין ה־מעטים שהצדיפו להסתלק מיד בתום הטכס, ולא להשתתף בהילולת־הזלילה שנערכה בקומה התחתונה של המלון. שני־הם חשו, כנראה, שותפים לצערו של

של האצולה החדשה

ליונים

ייקה בכיוון המעליות כשבידיו צלחות עמוסות
ברר שהוא לוקח את האוכל למסיבת־הפרידה
ר״ר אליהו בן־אלישר באולם אחר במלון.
ים לא חיסלו, לקחה גוגה למוסדות־סעד בעיר.

הורביץ, שישב אבל וחפוי־ראש באחת הקו־
העליונות של המלון, כשהוא שומע את התוצ־
הישירות של הפעילות הכלכלית.
למחרת בבוקר,״ מספרת גוגה, ״אספתי את הער־
שהאורחים לא יכלו יותר לבלוע, והבאתי אותם
מוסדות־הסעד בעיר, גם למישטרה.״

פ״יסי והנשיאה

כשבידו השמאלית הוא אוחז בידה של אופירה נבון ובימנית בסיגר שלו, עומד ח״כ פסח גרופר אחרי זלילה רבתי, שלמענה ויתר על הדיאטה.

ג׳וקי והכתבת

ציפורה רוקן, העיתו־ נאית היפה של שבועון נשים עם תת־אלוף (מיל.) דוד (״ג׳וקי״) הנאל.

איש הגלגלים

נציג הספרדים הטהורים (ס״ט) הוא עזרא בלילוס, בעל הסוכנות והמוסך המרכזי למכונית **מרצדס.** מעשירי ירושלים וממבליה. לידו אשתו, טרזה, יפהפיה עדויית יהלומים ממוצא הונגרי.

הידידה

לודמילה תיכון, ידידה למישפחת רג׳ואן, מי שהיתה מועמדת הליברלים למועצת־העיר.

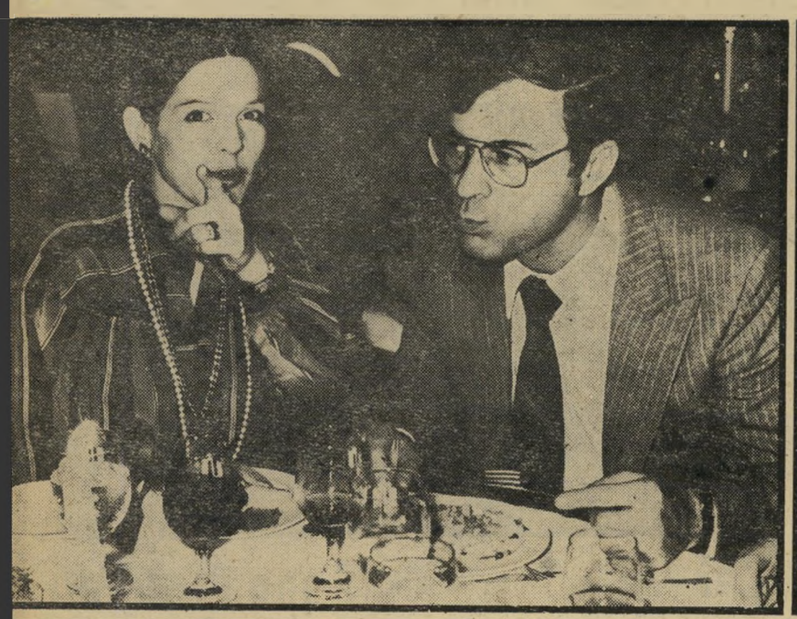

עלת המיסעדה

קטי אוחנה, בעלת מיסעדת היוקרה הצרפתית **קטי** בחברת ידידה ז׳אן דה־מורה, עורך־דין שווייצי שהגיע לארץ
בוע עסקות כנציג חברה שמושבה בציריך. הוא הכיר את קטי, התאהב והחליט להישאר בירושלים.

הכנסות המדינה

אוריאל לין, הממונה על הכנסות המדינה, הגיע לחתונה בלוויית אשתו יהודית שעד לידת בתם, מיכל, עבדה במישרד הפירסום **דחף.** יהודית השגיחה שלא יצלמו את הממונה אוכל.

סיפורה האישי של מלכה חגג, שהסעירה את הארץ כולה כאשר איימה לרצוח את בת בעלה וידידתו. מלכה מאשימה את הרב שלמה גורן בטרגדיה שלה

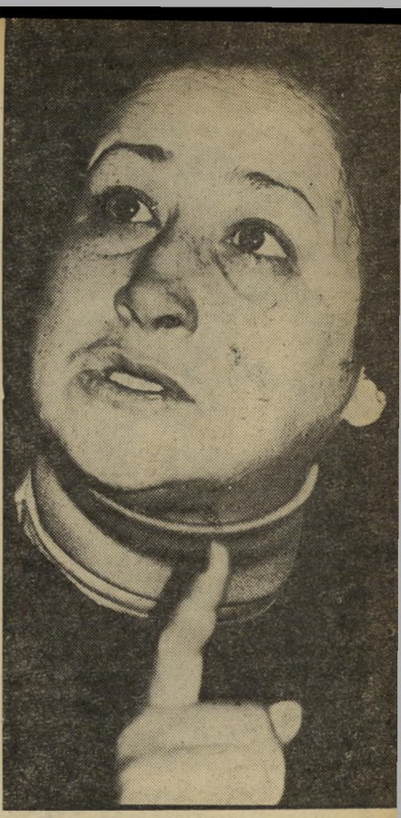

האקדחנית

שחת־טלפון בבוקר היום השישי בשבוע שעבר חרצה את גורלה של מלכה חגג. מלכה התקשרה מבית־הספר היסודי רמב"ם בעכו, שם היא משמשת כמזכירת המנהל, אל פרקליטה. היא ביקשה לדעת אם כבר הגיעו לידיו תוצאות המישפט המתנהל בינה לבין בעלה, בבית־הדין הרבני העליון. תשובתו של הפרקליט הסעירה את רוחה.

ללא שהיות פנתה מלכה אל תיקו של המנהל, שלא היה באותה עת במישרד. היא ידעה את אשר חיפשה. בעבר גילה לה המנהל, כי הוא נושא בתוך תיקו אקדח, וביקש ממנה להשגיח עליו בעת העדרו. בקור רוח שלפה מלכה את האקדח והכניסה אותו לתיקה. שניות אחדות לאחר מכן כבר היתה בדרכה לרמת־גן, אל הדירה שבה מתגוררים בעלה ואהובתו. משהגיעה, החלה הדרמה שלא הסתיימה אלא כעבור שמונה שעות.

מטרתה של מלכה היתה להרוג את בעלה, אלברט חגג. היא הודיעה על כוונותיה לאהובתו של אלברט, שולמית וייסנברג וליידידתה ששהתה יחד עימה בדירה. תחת איומי אקדח גירשה את הידידה, ושלחה את שולמית להזעיק את אלברט, על־מנת שתוכל להרגו. כבת־ערובה השאירה בידיה את התינוקת, בת 19 החודשים, של אלברט ושולמית.

שולמית יצאה אחוזת אימה מהדירה, והזעיקה את המישטרה. תוך דקות אחדות הגיע למקום כוח מישטרתי גדול. הבית, שברחוב תרע"ד 10, הוקף, והחל משא־ומתן מתמשך בין מלכה והשוטרים.

במשך שעות עמדה מלכה על מירפסת הקומה השלישית, והכריזה קבל עם ועדה, כי היא נחושה בדעתה להרוג את בעלה. כל אותה עת היתה התינוקת בדירה. מאמצי הפסיכולוג המישטרתי, צבי ידין, להרגיע את רוחה של מלכה עלו בתוהו. היא עמדה על דרישתה כי בעלה יעלה לדירה, כדי שתוכל לחסלו. מלבדו לא הסכימה להניח לאיש להיכנס.

הדרמה הסתיימה רק לאחר שאנשי היחידה המיוחדת ללוחמה בטרור פרצו לדירה והשתלטו על המתבצרת. השוטרים הופתעו אז לגלות כי באקדחה של מלכה לא היו כלל כדורים.

כך זה התחיל

מלכה ואלברט חגג ביום נישואיהם, לפני 21 שנים. חייהם היו מאושרים עד אחרי הולדתו של בנם הבכור, שלמה. כאשר הרתה מלכה בשנית, התעוררו ביניהם חילוקי־דעות לגבי המשך ההריון. מאז לא פסקו המריבות וההאשמות ההדדיות, שגלשו גם לתחומים אחרים. מלכה ואלברט חיים כיום בנפרד, אך הם עדיין נשואים.

דמותה הצנומה של מלכה חגג משכה את תשומת־לב בית־המישפט, כאשר היא הגיעה לשם בלוויית פרקליטה, עורך־הדין צבי לידסקי ואנשי מישטרה. התנהגותה השקטה, והמראה הפשוט והתמים שלה, עמדו בניגוד גמור למעשים החמורים שיוחסו לה.

סיפרה מלכה לכתב „העולם הזה":

אני שלמה עם מה שעשיתי. אלברט עינה אותי במשך שנים. מגיע לו למות. אני לא מתחרטת. אם רק אוכל, אהרוג אותו.

ביום שישי בבוקר התברר לי שהפסדתי במישפט נגד אלברט. בית־הדין הרבני החליט לטובתו. החלטתי שאם זה הצדק בעולם שלנו, אני לא רוצה לחיות בו יותר. יותר טוב למות. אבל אני לא מוכנה למות לבד, ולהשאיר הכל לאלברט. הוא צריך למות יחד איתי. סבלתי בגללו כל השנים. אני לא אתן לו מנוחה. הוא הביא אותי למצב הזה.

לא ידעתי שבאקדח אין כדורים. באמת רציתי להרוג אותו. בתוך הבית ברמת־גן ניסיתי לירות. לחצתי על כל הכפתורים, והאקדח לא ירה. אם הוא היה עולה לדירה, הייתי מאיימת עליו באקדח ומכריחה אותו לקפוץ מהמירפסת למטה.

המטרה שלי היתה להתאבד אחרי שאהרוג את אלברט. אין לי יותר כוח לחיות אחרי כל הצרות שהוא עשה לי. בשביל מה לחיות אם בית־הדין מחפה ונותן לו גיבוי להתעללות בי? הכל בגלל הרב גורן. הוא עשה עם אלברט יד אחת נגדי. מה נשאר לי לעשות אם לא למות? הייתי הורגת את עצמי אחרי אלברט. אבל לבד אני לא מוכנה למות. את התענוג הזה אני לא אתן לו.

עד כאן סיפורה של מלכה.

בראש בית־הדין הרבני העליון, שפסק דינו הביא להתפרצותה של מלכה, ישב הרב הראשי לישראל, שלמה גורן. יחד עימו ישבו בדין הרבנים יוסף קאפח ומרדכי אליהו. בפסק־הדין קבעו הרבנים כי דירתם המשותפת של מלכה ואלברט חגג „תוערך כתפוסה על־ידי הבעל, והאשה תקבל רק שווי מחציתה כתפוסה." פירושו של פסק־דין זה הוא כי מלכה תקבל רק שישית מערך הדירה, וכל שאר הסכום יזרום לכיסו של אלברט.

מלכה חגג איבדה את עשתונותיה לא רק בגלל עצם ההחלטה, המקפחת את זכויותיה. מאחרי החלטה זו עומד סיפור ארוך של סבל וייסורים, אשר פרשיות ממנו נגולו כבר בעבר בבתי־דין רבניים. הטיפול המתמשך בנושא הביא לעינוי־דין, שהתמשך לאורך שנים. החלטת בית־הדין הרבני העליון, היתה רק הקש ששבר את גב הגמל.

אבא זנח אותנו

מלכה ואלברט חגג נישאו לפני 21 שנים. הם הכירו זה את זה בעת שאלברט ערך עבד בליישכת־העבודה לנוער בנהריה. במשך השנים נולדו לבני הזוג שלושה ילדים: שלמה, בן 20, נשוי ומשרת בשירות־חובה. רחל, בת 19, נשואה ואם ללילד. ושרון, בן 12.

עד הטרגדיה שפקדה את מישפחתו, סיפר שלמה חגג:

אבי הוא יליד תוניס ובעל מנטליות פרימיטיבית. אמי היא ילידת תורכיה ובעלת אופי משוחרר, ישראלי טיפוסי. ההבדל ביניהם יצר חיכוכים תיכף מההתחלה. אבי התנהג בשתלטנות, ורצה שאימי תהיה השיפחה שלו. כשאמי היתה מסרבת לו, הוא היה משתולל והורס כל דבר בבית.

אמא פתחה בית־מלאכה לייצור פיסלונים. לאמי היה ניסיון בעבודה הזאת והיא ניהלה את העסק. בשלב מסויים אבי ניסה להשתלט על המיפעל. הסיכסוכים והמריבות לא פסקו כל הזמן, עד שאמי החליטה

ב. ונראה בעיניני שעל אף שלא צדק הפערער בכל הנוגע לכוונת פסק הדין הקודם של בית"ד האזורי הרי בעיקרו של דין צודק הבעל בערעורו, כיון שהאשה זנחה את דירת הזוג למעלה משמונה שנים ועברה לגור אצל גבר זר והדירה שמשמה למגורי הבעל ומקום עבודתו, לפיכך מקבלים את הערעור, ומבטלים סעיף א' מפסה"ד נשוא הערעור. ומחליטים שהדירה תוערך כתפוסה על ידי הבעל, והאשה תקבל רק שיווי מחציתה כתפוסה.

ג. דוחים את בקשת הבעל להצמיד למדד את הסכומים שהאשה חייבת להחזיר לו, ועל האשה להחזיר לבעל את הרכוש והחפצים בהתאם לפס"ד האזורי מיום י"ח אייר תשל"ח.

ד. על הצדדים להתגרש מיד ולא להשהות בצוע הג"פ עד לסיום ההליכים בעניין הרכוש.

ה. ממנים ב"כ שני הצדדים לבצוע סעיף ב' מהחלטה זו בהקדם.

ו. אין צו להוצאות.

ניתן היום ט"ו בסיון תשמ"ב.

שלמה גורן — רשיא

יוסף קאפח

מרדכי אליהו

הסיבה להחקף

היתה החלטת בית־הדין הרבני העליון, שבראשו ישב הרב הראשי לישראל, שלמה גורן. בפסק דינם קבעו הרבנים כי דירתם המשותפת של מלכה ואלברט חגג „תוערך כתפוסה על־ידי הבעל, והאשה תקבל רק שווי מחציתה כתפוסה." כלומר, רק כשישית בערך הדירה.

כך זה נגמר

מלכה חגג יורדת במדרגות הבית שבו התבצרה בליווית סגן מפקד מרחב דן, סגן־ניצב יגאל לושי. במשך שמונה שעות עמדה מלכה על מירפסת הדירה בקומה השלישית והכריזה קבל עם ועדה, כי היא נחושה בדעתה להרוג את בעלה. הדרמה נסתיימה רק אחרי שאנשי היחידה המיוחדת ללוחמה בטרור פרצו לדירה והוציאו מידי מלכה את האקדח שהיה ברשותה.

כיר את הבית ברמת־השרון. עברנו לגור בדירה שכורה בעכו.

אבי חזר מפריס אחרי שנה. הוא חיכה עד שיגמר חוזה־השכירות של הדיירים, ואז נכנס לגור חזרה בבית ברמת־השרון.

אמא התאהבה בנהג מונית מעכו ועברה לגור איתו. אבי התחיל לעשות לה אז צרות ברבנות. הוא שיקר ואמר שהיא מרדה בו. לא עזרו הטענות שלה שהוא זנח אותה. בית־הדין הרבני החליט שבגלל שהיא גרה עם גבר זר, הילדים צריכים לעבור אל האבא. אחרי התערבות המישטרה נאלצה אמי למסור אותנו לאבי.

שנים של עינוי־דין

אצל אבי היה לנו גהינום. הוא לקח אותנו רק כדי להתנקם באמי. כל הזמן היו לו נשים ואותנו הוא הזניח. את אחותי ואותי הוא שלח לפנימיות.

מאוחר יותר גיתה לי חברה. אבי עשה הכל כדי לבייש אותה. הוא צעק לעברה ברחוב שהיא זונה ומופקרת. הלך למישפחה שלה ועשה סקאנדלים. כזה מן טיפוס הוא.

לפני שלוש שנים הכיר אבי את הבחורה הזאת, שולמית וייסנברג. אנחנו, הילדים, ברחנו ממנו. הוא עבר לגור יחד עם שולמית. היא ילדה לו את התינוקת. היום אבי הוא בן 50. שולמית היא בת 24. הוא יכול להיות האבא שלה.

הצלה איש מישטרה יורד במדרגות הבית, אחרי ששיחרר את התינוקת מידי מלכה חגג. התינוקת הוחזקה על־ידי מלכה כבת־ערובה.

הרעיה השנייה

שולמית וייסנברג, בת ה־24, חיה יחד עם אלברט חגג מזה שלוש שנים. לשניהם תינוקת בת 19 שהוחזקה כבת־ערובה. בני הזוג מתכוונים להינשא מיד אחרי הגירושים של מלכה ואלברט.

במשך כל השנים אבי המשיך לענות את אמי בהליכים מישפטיים. הוא החזיק את הבית ואת המיפעל, ואמי נשארה בחוסר כל. הזמן פעל לטובתו. הוא לא מיהר לקבל החלטה של בית־הדין הרבני. אמי סירבה לתת לו גט עד שיתחלק איתה ברכוש. הוא טען שאין לה זכויות בגלל שהיא חיה עם גבר זר. הוא בעצמו חי עם בחורה צעירה, אבל זה לא הפריע לו. הגבר שאיתו חיה אמי עזב אותה לפני כמה חודשים, והיא נשארה לבד.

אחרי שנים של עינוי דין, שבהן אבי לא שילם לאמי את דמי המזונות המגיעים לה, גזל ממנה את הרכוש ואת הילדים והזניח אותה, החליט בית־הדין הרבני העליון לנשל את אמי כמעט מכל רכושה. זה הוציא אותה מדעתה.

אמי עשתה את מה שעשתה מתוך כעס. אני יודע שיש לה לב טוב. היא לא מסוגלת להזיק אפילו לזבוב. בכל אשמים הרבנים. אם הם לא היו עושים יד אחת עם אבי, לא היינו מגיעים למצב הזה.

אני מכיר את אבי ואני יודע איזה סוג של אדם הוא. רק אדם אכזרי ורע־לב מסוגל להתאכזר בצורה כזו לאשתו.

עד כאן סיפורו של שלמה חגג.

אלברט חגג טוען כי בית־הדין קיבל בצדק את דרישותיו. הוא דוחה את הטענה כי בתי־דין רבניים נוטים בדרך־כלל לטובת הבעל.

סיפר אלברט חגג:

מלכה מציגה את עצמה היום כקורבן, תבניות עבור המיפעל. הוא עלה על מטוס ונעלם. לא שמענו ממנו ולא קיבלנו שום הודעה. אחרי חודש התברר שהוא נמצא אצל אחותו בפריס. אמי התקשרה אליו והוא הציע לה לבוא אליו עם הילדים. אמי סירבה. הוא נשאר אצל אחותו וזנח אותנו בארץ. אמי פנתה אז לרבנות וביקשה דמי מזונות. בגלל המצב הכלכלי הקשה נאלצנו למכור את המכונית שלנו ולהשתגרש. אבל אבי לא הסכים לתת לה גט. למרות המריבות, המצב הכלכלי שלנו היה טוב. המיפעל הכניס כסף טוב. התגוררנו תחילה בדירה בעכו ואחר־כך עברנו לרמת־גן. משם עברנו מאוחר יותר לווילה ברמת־השרון.

בשנת 1972 חלה נסיגה כלכלית. העסק לא עבד כמו פעם והתחלנו להתרושש. אבי הודיע שהוא נוסע לאיטליה להביא

בן חובק אם

בנם הבכור של מלכה ואלברט חגג, שלמה, יחד עם אימו בבית־המישפט. שלמה, בן ה־20, נשוי ומשרת בשירות חובה. את ההודעה על הדרמה קיבל שלמה בעת שהיה בתורנות שבת. הוא מיהר להתייצב לצד אימו בשעותיה הקשות. שלמה מאשים את אביו בטרגדיה.

אבל זה לא נכון. אני הוא הקורבן. במשך כל השנים היא התעללה בי ולא אני בה. עצם מה שהיא עשתה מעיד על האופי שלה. היא חטפה תינוקת ואיימה על החיים שלה, עד לכך היא הגיעה.

אני לא מבין למה זה לקח כל כך הרבה זמן עד ששיחררו את הילדה. כשהגעתי למקום כבר היתה שם כל המישטרה. רציתי תיכף לעלות אליה, אבל לא נתנו לי. אמרו לי „תעמוד בצד ואל תתערב.“ המישטרה משכה את הזמן, ודיברה עם מלכה במשך שעות. כל הזמן הזה התינוקת היתה בסכנה.

לא פחדתי לעלות. ידעתי שיש לה אקדח, ושהיא רוצה להרוג אותי, אבל אני הייתי מסתדר. שרתתי בצבא ואני יודע איך נוהגים במצב כזה. זורקים אבן לצד אחד, וכשהיא יורה לשם קופצים ומוציאים לה את האקדח מהיד. רציתי להוציא את הילדה מכלל סכנה. אם היו נותנים לי, הייתי גומר את כל העניין ברגע אחד.

אחרי שנולד לנו הבן הקטן, שרון, המצב של מלכה הלך ונהיה גרוע. היא מירדה לי את החיים. פעם אחת ביקשתי ממנה לבוא לעזור לי בעבודה, אז היא אמרה לי „לך!“ והלכה לשחק קלפים אצל השכנה. בערב היא עשתה לי כזה סקנדאל בבית, עד שכבר לא יכולתי. מרוב עצבים שברתי בקבוק שהיה לי בידיים. היא רצתה אז גט, אבל בסוף התחרטה.

(המשך בעמוד 42)

שבוע האופנה שנגעל עמד בסימן החיסכון וההאטה הכלכלית -

הראשונות שהרגישו בכך היו הדוגמניות, שנפלו קורבן לחיסכון

מיתון על המסלול

דורין טל היא דוגמנית מבוקשת ביותר בשוק הדוגמניות הישראליות. כאשר נערך בשנה שעברה שבוע־האופנה קשה היה לדורין להחליט באלו מהצעות הרבות לבחור. חברות־ההלבשה עטו עליה ועל דוגמניות־צמרת האחרות, והציעו להן סכומים אגדתיים כדי שהן תצגנה את דגמיהם בחדר הצר של מלון הילטון בתל־אביב מול עיניהם של הקניינים מחוץ־לארץ. „השנה הייתי אמורה לעבוד אצל חברה מסויימת," סיפרה דורין, „אבל לבסוף הציעו לי פחות מ־2000 לירות ליום, לכן סרבתי. זו הפעם הראשונה מאז שאני דוגמנית שלא השתתפתי בשבוע האופנה."

דורין לא היתה הדוגמנית היחידה שלא השתתפה. גם רותי ירון היפהפיה לא קיבלה הצעות מחברות בעלות־שם. „פנו אלי משלוש חברות קטנות ולא מוכרות, אבל פחדתי לעבוד איתן. לבסוף החלטתי שלא להשתתף כלל בשבוע־האופנה," מספרת רותי.

מן החדרים במלון הילטון בתל־אביב, ניבטו בימי שבוע־האופנה עיניים בלתי

הדוגמניות שהופיעו בשבוע האופנה: תמי בן־עמי, קרין דונסקי, בתיה דיסנצ'יק
לשמור על השם הטוב, למרות המצב הקשה

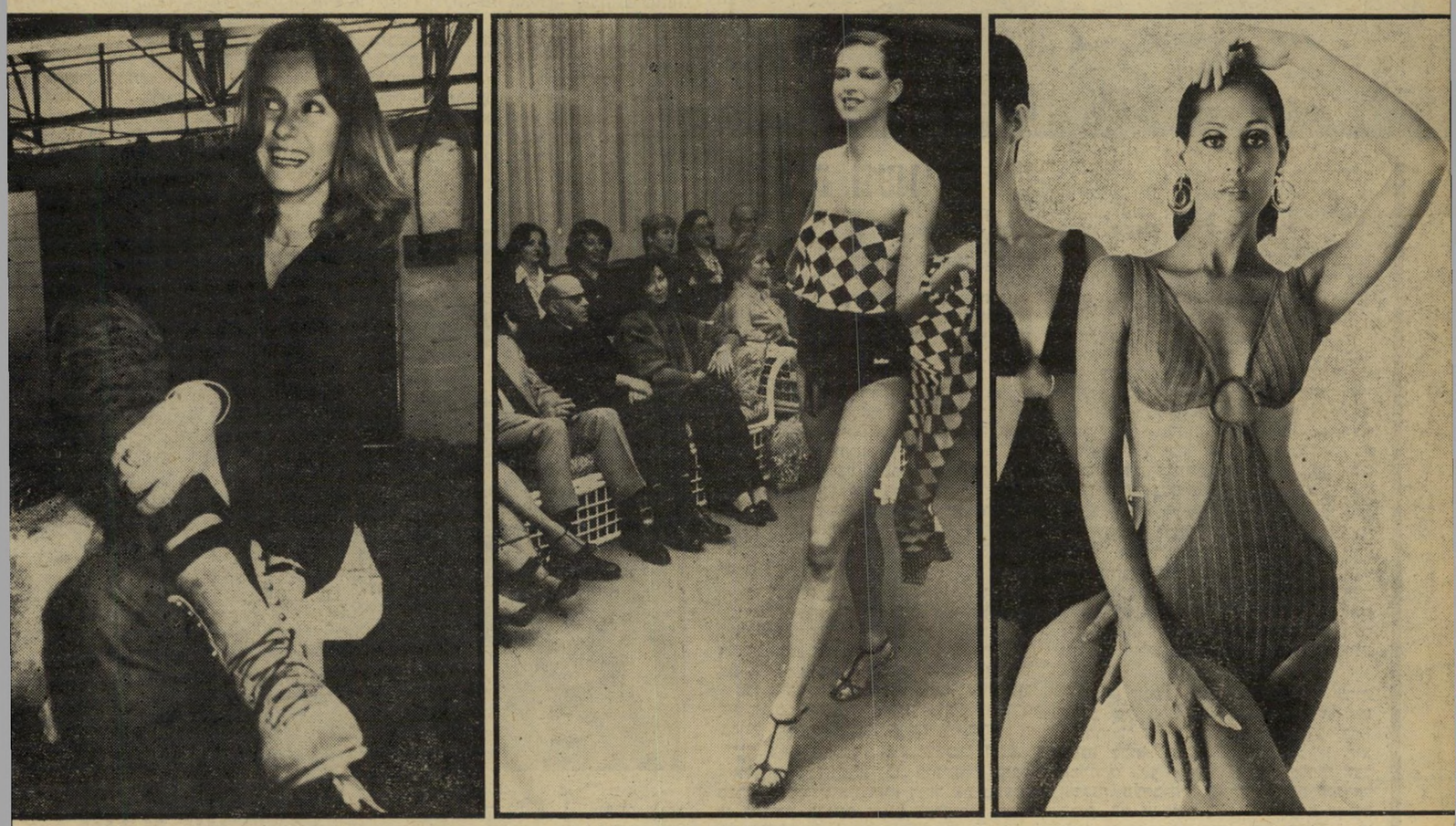

ליאורה לפידות, ניבה פוין־וייזר ויהודית ארדיטי
מארצות־הברית במיוחד לשבוע האופנה

הדוגמניות שלא הופיעו: חלי גולדנברג, קטי ממון, רות ירון
לא לוותר על הקו האדום

בתיה ישראלי, דורין טל ואתי זבקו
„בדרך־כלל מחפשים אותי"

המפעלים הישראליים צימצמו את היקף השתתפותם, הקניינים מחו"ל לא הגיעו, התוצאה: שבוע אופנה דל מאד

מוכרות ודוגמניות הסכניות, שניכר בהן שזו להן ההופעה הראשונה בשבוע־האופנה ובעולם הדוגמנות בכלל. בחדרים רבים לא היו דוגמניות בכלל, ובעל־החברה טרח לשכנע את הקניינים המעטים שהגיעו מחוץ־לארץ, בעזרת חלקת לשונו וסרוספקטים ישנים, ובעזרת הקולבים שניצבו בחדר מקיר אל קיר.

לשמור על השם

א ריכה היא שורת דוגמניות־הצמרת, שלא השתתפו בשבוע־האופנה.

חלי גולדנברג טוענת כי „לא היה שווה לה" להתעסק בשבוע־האופנה, מאחר שהיא עסוקה בסרט חדש. בשנה־שעברה לא יכולה היתה סיבה כזו להניא את חלי מלהשתתף בשבוע היוקרתי. בתיה ישר־אלי, אשתו של קריין הרדיו אלי ישראלי, לא הסכימה לעבוד עבור 2000 הלירות, ונשארה בבית. אתי זבקו, הדוגמנית ששיחקה בפרשת וינשל, טענה: „אני לא רגילה לחפש עבודה. בדרך־כלל מחפשים אותי. השנה צריכה הייתי לחפש עבודה בעצמי, אז החלטתי לוותר על כל העניין."

קטי ממון לעומת זאת חיפשה עבודה, אך לא הצליחה למצוא מי שישלם לה את המינימום שעליו החליטו דוגמניות הצמרת כקו האדום: 3000 לירות ליום.

היו חברות שלמרות המצב הכלכלי הקשה, החליטו לשמור על השם הטוב שלהן. בתקווה לשפר את סיכויי שבוע־האופנה החליטו להשקיע כסף בדוגמנית מקצועית ולא להעסיק סטודנטית, שהחברים באוניברסיטה החליטו שהיא חתיכה, ולשלם לה כמה מאות לירות. קארין דונסקי עבדה עבור חברה לא־ידועה יחסית המייצרת בעיקר בגדי ג'ינס. לי־אורה לפידות, אחת הדוגמניות היפות והמקצועיות ביותר, עבדה עבור חברת חיה מילר, המייצרת בגדים לא־יקרים שאינם מוגדרים כאופנת־עילית והמשתתפת בפעם הראשונה בשבוע־האופנה. בתיה דיסנצ'יק עבדה עבור חברה שמעטים שמעון את שמה קודם־לכן — מאי טיים — זוהי חברה לקונפקציה ולא לאופנה־עילית. בגד־ערב החליט לשמור על רמה למרות הקשיים הכספיים של המיפעל ושכר את שרותיהן של תמי בן־עמי ושל חוה לוי שהגיעה במייוחד מארצות־הברית כדי להשתתף בשבוע־האופנה. מירי אורן ויהודית ארדיטי עבדו עבור חברות קטנות. התגלית של הדוגמניות בשנה האחרונה, ניבה פון־וייזל, דיגמנה את הדגמים של מיפעל נירקם.

אך השפל לא ניכר רק בשורות הדוגמניות. מיפעלי אופנה רבים החליטו שלא להשתתף כלל בשבוע־האופנה. התענוג של החדר בהילטון עלה לכל משתתף לפחות 35 אלף לירות, ובמצב של היום היו חברות רבות שהיססו אם ההוצאה הכספית תצדיק עצמה. חברת גוטקס הכריזה על מרד נגד שבוע־האופנה (ראה עמוד 23). בעלי דיוה טענו כי לא כדאי להם להשתתף וגדעון אוברזון הודה כי הוא פשוט חוסך.

הגרמנים לא באו

ב וצר גדול חוזר. המיפעלים הישראלים לא השתתפו, או צימצמו את השתתפותם בגלל מיעוט הקניינים מחוץ־לארץ והקניינים מחוץ־לארץ לא הגיעו לשבוע־האופנה בגלל צימצום מיספר המציגים. כך־או־אחרת היה שבוע־האופנה השנה דל מאוד. אפילו הקניינים הגרמנים, שהציפו את ישראל בשבועות־האופנה הקודמים, לא הגיעו הפעם. „מי שרוצה למכור לנו, שיבוא אלינו," אמר אחד מהם בשיחת־טלפון ליצרן ישראלי. הקניין של רשת השק"ם האמריקאי, אחת הרשתות הגדולות בעולם, בא, וכמעט ולא קנה מאומה. מארכס־אנד־ספנסר הידוע מאנגליה, שבעבר רכש פריטי לבוש רבים בארץ, רכש רק תחתונים ממיפעל טפרון.

האקדחנית

(המשך מעמוד 39)

עברנו לגור ברמת־גן, ואחר־כך לרמת־השרון. הייתי צריך לנסוע לאיטליה להביא תבניות בשביל בית־המלאכה. מלכה בעצמה הביאה אותי לשדה־התעופה. איך היא יכולה להגיד היום שברחתי בלי שידעה?

מאיטליה נסעתי לאחותי בפריס. ישבתי שם שבועיים. יום אחד הגיע טלפון ממלכה. בא לי אז הרעיון להישאר בפריס. חשבתי שמשנה מקום משנה מזל. הצעתי למלכה בטלפון להצטרף אלי עם הילדים. אמרתי לה שתחשוב על הנושא, ושתשלח לי מיכתב תשובה. במקום תשובה קיבלתי הודעה לתשלום מזונות מהרבנות.

חזרתי לארץ אחרי שנה, ומצאתי שהיא השכירה את הבית ברמת־השרון, ומכרה את המכונית ורכוש אחר.

מלכה גרה בעכו ושם היא גם הכירה את נהג־המונית שאיתו היא חיה. התחלנו בהליכי גירושין שנמשכים עד היום. העניין נסחב בגלל הרכוש. בינתיים הוצאתי נגדה צווים שהילדים יהיו אצלי, בגלל שהיא גרה עם גבר אחר. הילדים עברו אלי, אבל היא משכה אותם חזרה אליה.

במשך כל הזמן הזה היא לא הפסיקה למרר לי את החיים. היא הסיתה את הילדים נגדי. הילדים שלי עצמם קמים נגדי בגללה. אני תמיד דאגתי להם. כשבית־הדין קבע שיעברו אלי, היא שלחה לי את הילדים בלי בגדים. הייתי צריך לקנות להם הכל מחדש.

בשלב מסויים נשארתי בלי כסף. הייתי חייב לה עבור מזונות. היא היתה הר־

מלכה עם פרקליט לידסקי
ניסיון לרצח

לכת להוצאה לפועל ותובעת כל פעם חלק קטן מהסכום, כדי שכל פעם יעצרו אותי מחדש. כל מה שהיא רצתה זה רק למרר לי את החיים. אבל הצדק היה איתי. בית־הדין פסק לטובתי. זה שיגע אותה. היא תעשה הכל נגדי, אבל אני לא מפחד.

עד כאן דבריו של אלברט חגג.

בניגוד לאלברט חוששת אהובתו, שר למית וייסנברג, מצעדיה הבאים של מלכה. „אני לא קשורה לכל הפרשה הזאת," סיפרה שולמית. „אין לי שום דבר נגד מלכה. אני אפילו לא מכירה אותה. אבל אם היא היתה מסוגלת לחטוף תינוקת, מי יודע למה היא מסוגלת? אני מפחדת.

„אלברט ואני אוהבים ואנחנו רוצים להתחתן. מלכה לא רוצה לתת לו גט, אבל אני חיכיתי עד היום ואני אמשיך לחכות עד שייתגרש ממנה. אני רק מקווה שהכל ייגמר לבסוף בטוב."

סופה של הפרשה עדיין לא ברור. מלכה תיבדק בימים הקרובים על־ידי פסיכיאטר ולהחלטתו יהיו בוודאי השלכות לגבי עתידה. המישטרה הודיעה כי עליה עוד להשלים את החקירה ולגבות עדויות מכל המעורבים בפרשה. אולם הרב שלמה גורן, שישב בראש בית־הדין הרבני העליון, אינו נכלל ברשימת המעורבים.

הקרב על המזח

(המשך מעמוד 31)

על חברת־החשמל היה להחליט תוך חודשיים למי משתיהן למסור את העבודה. ההצעות נמסרו ליועצים כדי שיכינו ניתוח טכני של ההצעות, וניתוח כספי ריאלי של ההוצאות שתידרשנה להשלמת החסר ב־הצעות השונות.

היועצים הגישו דין־וחשבון מפורט, שקבע חד־משמעית כי להצעה הדרום־אפריקאית יש עדיפות מוחלטת.

האיטלקים הגישו שתי הצעות, בשתי שיטות־בנייה. הסכום שנקבע כסופי, היה נמוך אמנם מן הסכום שהציגו הדרום־אפריקאים: 51 מיליון דולר. אולם בדיקת ההצעה האיטלקית, הראתה כי היא כמו מכונית ללא פגושים, מגבים, פנסים, רי־פוד ועוד חלקים. כאשר הוסיפו היועצים את החסר להצעה האיטלקית, התברר כי היא עולה 54 מיליון דולר, לפחות.

היועצים פסלו את ההצעה האיטלקית גם בגלל ליקויים בטיחותיים. בעוד ש־הדרום־אפריקאים הציעו כי המזח יוקם על עמודים כפולים, הציעו האיטלקים עמוד מרכזי אחד, שיעלה פחות. אולם התברר כי החומרים שהציעו להכניס בכל עמוד אינם עומדים בתקן, וכאשר הוסיפו את החסר יצא כי עמוד איטלקי אחד עולה כמו שניים בהצעה הדרום־אפריקאית. אבל עמוד אחד הנושא על גבו 1000 טון מעמס, הוא פחות בטוח משני עמודים הנושאים רק 500 טון כל אחד. השינוי גרם לתוספת של ארבעה מיליון דולר.

ההצעה האיטלקית הציעה עוד כי ה־מזח יושתת על ריצפה של לוחות פלדה, שיסופקו על־ידי מספנות־ישראל. לוחות כאלה יש לצבוע כל פרק־זמן, כדי למנוע חלודה, והדבר הוסיף עוד כמה מיליונים לתחשיב. ההצעה הדרום־אפריקאית דיברה על קורות־בטון שאינן מחלידות, שיסופקו על־ידי סולל בונה.

יתרון בולט אחר לדרום־אפריקאים היה מבחינת הערך־המוסף. האיטלקים הציעו כי עבודות בהיקף של שישה מיליון דולר יימסרו לישראלים, בעיקר הזמנת קורות־הפלדה במספנות־ישראל. הקורות הן, לי־מעשה, יבוא טהור, ומרכיב הערך־המוסף שבהן הוא קטן ביותר. הדרום־אפריקאים הציעו מרכיב ישראלי של 22 מיליון דולר, שרובו מורכב מיציקות־בטון, ה־עשוי ממלט ומחומרים המייוצרים בארץ.

ספקות לגבי המיספרים. ראשית, לקחו כבסיס הצעת־מחיר איטלקית של 52 מיל־יון דולר, ולא 54 מיליון דולר, בטענה שהאיטלקים הסכימו להוריד. שנית, בעוד שלגבי הדרום־אפריקאים חישבו את הרי־בית על ההשקעה, לפי הצעת הדרום־אפרי־קאים, ב־16%, הרי שלגבי האיטלקים עשו חישוב של 7%. האיטלקים הגישו שתי הצעות — האחת בריבית של 7% והשנייה בריבית של 16%, והדבר השפיע, כמובן, על המחיר הכולל. הוועדה בחרה שרירו־תית בהצעה שכללה את הריבית היקרה יותר, אך עשתה תחשיב לפי הריבית ה־זולה יותר. בכל זאת הסתכם המחיר ב־מיליון אחד יותר.

כאשר קרא עורך־הדין הרנוי, נציג ה־דרום־אפריקאים, את דברי השר בכנסת, הוא פנה אל השר בתביעה כי יחזור בו מדבריו, שאין להם כל אחיזה במציאות.

רק אז פנתה חברת־החשמל, בפעם ה־

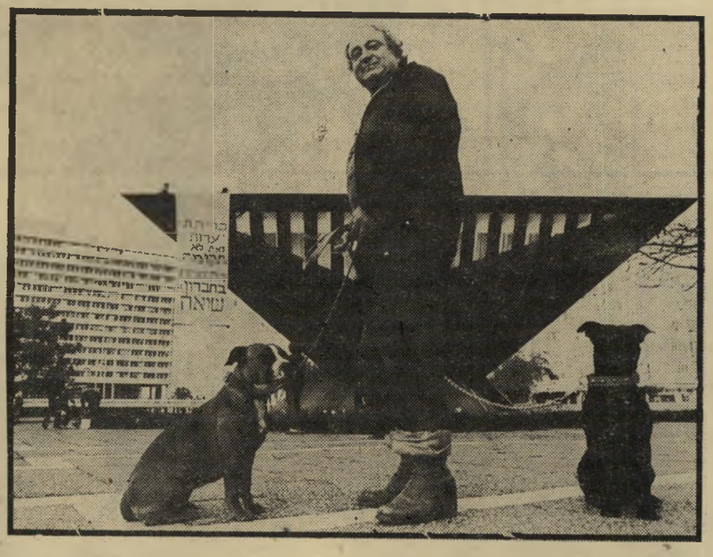

יגאל תומרקין בהפגנה (ליד אנדרטת השואה שלו)
שני כלבים נגד מפגינים

ראשונה, לדרום־אפריקאים, וביקשה פי־רוש לגבי הערך־המוסף בחלק הישראלי שבהצעתם. תשובתם הראתה כי החלק הישראלי של הערך־המוסף אצל הדרום־אפריקאים עולה כ־15 מיליון דולר על זה של האיטלקים.

המהנדס הראשי של החברה, יוסף לבער, לא היה מוכן להגיב כלל והפנה אותי לדובר החברה או יו"ר מועצת־המנהלים שלה.

כאשר היצגתי לפני דויד שיפמן את כל הנתונים, הגיב בגילוי־לב מוחלט. לד־ברין „הוצגו הנתונים על־ידי אנשי חברת־החשמל באופן שהראו בבירור כי האיטלקים עדיפים. גרוסמן יחד עם פורת וסלומון, הציגו כמה פעמים את עדיפות האיטלקים.

„אני עצמי אמרתי כל־הזמן שיש להביא בחשבון את המרכיב הישראלי. אני נלחמתי להצעה שתיתן עבודה לכור ולסולל בונה.

„אחרי בדיקה נוספת שוב הראו הנתו־נים, שנמסרו לנו, כי לאיטלקים עדיפות גם מבחינת הערך־המוסף.

„בכל זאת הצבעתי תמיד נגד הרוב. אולם עתה, סגורה הפרשה מבחינת חברת־החשמל, ואינני יכול לעשות דבר."

אין ספק כי החלטת חברת־החשמל אינה סוף־פסוק. נוסף לפעילות של הדרום־אפריקאים, יעלה כל העניין לפני ועדת־הכלכלה של הכנסת. אם יזמנו היועצים להעיד לפני הוועדה, תתברר האמת על הדרך שבה הועדפו האיטלקים דווקא.

יגאל לביב

ספינה או מזח צף

ה דין־וחשבון של היועצים הוגש ב־סוף אוקטובר, ומאז לא הוזמנו היו־עצים אף לפורום אחד של חברת־החשמל. נותק עימם כל מגע. מאז גם לא הראו להם כל מיסמך נוסף, ולמעשה הוצאו מן התמונה. רק פעם־אחת הוזמן נציגם להו־פיע בצורה כללית לפני הוועדה הטכנית של החברה. איש לא פנה אליהם למלא את תפקיד היועץ. אין הם יודעים גם אם הדין־וחשבון שהגישו נמסר לחברי מו־עצת־המנהלים. אם הוגש, קשה להבין את התמיכה בהצעה האיטלקית.

אחרי שהגישו היועצים את הדין־וחש־בון, ניתנה הוראה לוועדת הכספים של חברת־החשמל להכין בדיקה משלה על עלות ההצעות. הוועדה הכינה דין־וחשבון שקבע כי ההצעה האיטלקית יקרה רק בכמה־מאות־אלפי דולרים משל המתחרים, אולם יש להעדיפה בשל מועדי קבלת־הכספים. היא קבעה גם שהאיטלקים הציעו להביא לצורך העבודה ספינה שטה, ו־הצעה זו טובה יותר מהצעת הדרום־אפריקאים, שהציעו להקים מזח צף. הוועדה גם ביקשה מן האיטלקים להעלות את ההקצבה לחלק לישראלי, ואלה הציעו מייד כי החלק הישראלי יגיע ל־14 מיליון דולר, ומתוכם 10 מיליון דולר ערך־מוסף.

בדיקת הדין־וחשבון הזה מעלה כמה

במדינה

(המשך מעמוד 31)

דרדרו. טיטו נואש, כנראה, מישראל, אף כי מעולם לא תקף אותה בזדוניות ובארסיות. רק ההיסטוריון יוכל לקבוע, בבוא העת, אם לא איבדה ישראל הזדמ־נות היסטורית, כאשר סירבה לקבל את הקו של טיטו, אשר היה מסוגל להשכין שלום בינה ובין העולם הערבי עוד לפני 25 שנים.

כוחה של אישיות. מה תהיה דמו־תה של יוגוסלביה אחרי טיטו?

עם רדתו מן הבמה, תצטרך יוגוסלביה להתמודד עם כל הלחצים, מבפנים ומ־בחוץ — החל בצבא הסובייטי הכביר, האורב מעבר לגבול, וכלה במגמות הבדל־ניות של העממים מבפנים.

תהיה התוצאה אשר תהיה, השם טיטו, שיוסיף ברוז אימץ לו אותו במחתרת, יוסיף להתנוסס בעמודי־ההיסטוריה של המאה ה־20.

הפגנות

הבז לא הפגין

הפגנה עזובה ושני כלבים כמעט והפכה לתבערה בגלל לפידים זעירים

„תלכו לעבוד! תעשו משהו שמאלנים שכמוכם!" זעקו שני אברכים שזה עתה יצאו מבית־הכנסת, אחרי תפילת־ערבית של שבת. „אם הייתם עובדים לא היה לכם זמן להפגנות, מה מעניין אתכם מה קורה בחברון!"

גבר זקן, שהתלווה לשני הצעירים, צעק: „רק היטלר ידע מה לעשות ביהו־דים, הוא אמר שאת כולם צריך לשים באותו מקום ואז הם יהרגו אחד את השני!"

„חתיכת שמאלני, חבל שהיטלר לא הרג לך את ההורים." צווח בחור כבן 18. ו־התגובה לא אחרה לבוא. עורך־הדין גיל ליידנר, איש „שלום עכשיו" מתל־אביב, הגיש תלונה למישטרה.

בשבת, בארבע וחצי אחרי הצהריים, הופיעו כמה בחורים מסניף תל־אביב של „שלום עכשיו", טיפסו על אנדרטת השואה והתקומה, שברחבת כיכר העיריה בתל־אביב, ותלו סדין לבן שעליו כרזה: „כריתת יערות זאת לא תקומה. התנחלות בחברון = שואה."

כמה עשרות חברים, ששמעו על יוזמת חבריהם, הגיעו והדליקו לפידים זעירים ונעמדו ליד הכרזה. לפתע הצטרפו אליהם כמה ממתפללי בית־הכנסת הקרוב והת־חילו בוויכוח שלוה בניבולי פה וקריאה: „תסתלקו מהארץ שלנו, איפה הנוער של פעם!"

תומרקין זוקף כלבים. לחבורה הצ־טרף יגאל תומרקין, מי שהקים את אנ־דרטת־השואה לפני כחמש שנים. הוא הגיע כשהוא מלווה בשני כלבי הספורדשר־בולי

(המשך בעמוד 44)

בית **העולם הזה**

משתתף באבלו של

אברהם סיטון

מנכ"ל חברת העולם הזה בע"מ

וראש מינהלת השבועון

במות עליז אמו

הלוח הזה

המחיר למודעות פרטיות -.25 ל"י למילה, למודעות מסחריות -.20 ל"י למילה ו־4 הופעות רצופות.

המדור נערך ע"י פרסום אפרסמון, רח' אלנבי 95 ת"א, טל. 290367

חוגים

אסטרולוגיה בתנופה! נפתחות קבוצות לימוד (אפשרות לחוגי בית) בערים הגדולות ובישובים. מסלולים להכשרת יועצים אסטרולוגיים וקורסים באסטרולוגיה עצמית. למידע נוסף: „המרכז לתכנון אסטרולוגי", ת.ד. 21256 תל־אביב, טלפון 218316(03), בימים א'—ה', בין השעות 09.00—13.00.

הנגים

אפשרויות חדשות של תפיסה ומודעות! משחקי תודעה בשיטת מאסטרס ויוסטון — ספורט פסיכולוגי מרתק ומפתח! פגישות שבועיות ומרתונים בסופי שבוע בכל הארץ. למידע נוסף: „לגעת במופלא", ת.ד. 1193, רמת השרון.

חיות בית

חיות בית, ציוד וספרות מקצועית, צמחי בית בבקבוקים וכלי נוי מיוחדים במחירים הזולים ביותר בעיר. אצל רוני, אבן גבירול 77 טל: 237850.

מסג'ים

מסג' כללי ורפואי לנשים וגברים ע"י מסג'יסטית מוסמכת. סאונה פינית. תאום מראש. „מועדון־הבריאות", מלון „מוריה", 241252(03).

שרותים

„המלטש" — פוליש והדברת מזיקים באחריות. 650840(03) ובערב טלפון 838558(03).

אופנה

אופנת אולימפוס — ייצור ושווק מכנסי עילית לגברים. מכירה בסיטונאות. כצנלסון 145 גבעתיים.

J.P.ACE — יבוא של בגדים משומשים, U.S.A, עברנו לרחוב רציף העליה השניה — יפו.

למה לזרוק בגד ישן? רחל תופרת ומתקנת בגדים במחירים זולים. השרות מהיר ואדיב טל: 282041.

בלוז — ביגוד הודי, עבודות יד בעור, תכשיטי כסף, כיסויי מיטה, דיזנגוף 75 (במרתף).

תחתוני האש של רודיקה — אופנה אינטימית. דיזנגוף 85, תל־אביב.

גלריות

אפוקה — גלריה לדברי נחושת ואומנות. ייצור ושווק גם לחנויות בהנחות גדולות. אבן גבירול 54 ת"א.

טלפונים

אם קבלת חשבון טלפון מנופח התקן חוסם לשיחות בין עירוניות ובין לאומיות. „טלפון־סנטר" 293029(03).

הסבות לטלפונים לחיצים + זכרון, טלפונים ומזכירות אלקטרוניות, חיוגנים אוטומטיים, המבחר הגדול ביותר בארץ, „טלפון־סנטר" 293029(03).

מקררים

ג'נרל אלקטריק, חדשים מארה"ב בייבוא אישי, אספקה תוך שבוע. 244841(03).

הכרויות

סטודנט, אירופאי, נחמד 23/174 בן בחורה לידידות ת.ד. 2899, חולון.

הכרויות

צעיר בעל אמצעים מעוניין בהכרות אינטימית ודיסקרטית. ת.ד. 2596, רמת־גן.

נאה, מרוקאי (35) מעוניין במתאימה. אברבנאל 21/4, פתח־תקווה.

איש עסקים צעיר (27), מעוניין בהכרות אינטימית ודיסקרטית. ג. / ת.ד. 30184 ת"א.

מכוניות למכירה

פיאט 600, 1958, מצב מכני טוב, טסט לשנה. טלפון 286186(03).

מכוניות

מפספורט לפספורט רנו־18, אוטומטית, 1980 + תוספות. 334989(03).

דארט 1979, צבע אורגינל, מזגן, מצב מצויין, הגה כח ובלמי כח. טלפון 286186(03).

מפספורט פיג'ו 305 G.L. 1979 13,000 ק"מ. 716267(03).

מכונות כתיבה

מכונת כתיבה קונטיננטל עתיקה לאספנים טל: 316696(03) בבית, ב־עבודה 280171(30), נתן.

הצעות עבודה

עובדת נקיון לחנות, פעם בשבוע, בשעות הבוקר. טל: 226575, למיכל.

עבודה

לפרווייקט פרסומי חדש ומעניין סוכנים/ות אחראים/ות בעלי הופעה ומוטיבציה. טל: 290367(03).

מעונין בהכנסה נוספת? דרושות לנו סוכנויות נוספות ברחבי הארץ לאסוף מודעות לכל העתונים. תנאים מצויינים. לפנות בכתב לת.ד. 30184 ת"א עבור סוכנויות.

ריהוט עתיק

רהיטים עתיקים: שולחנות לסלון ־ אוכל, כורסאות, רהיטים מסוגננים ל־מערכות סטריאו, טלוויזיה ועוד. גניה 999646(03) — 941738(03).

נופש

„פלתורס" מזמינה בחופשת הפסח צעירים וצעירות עד גיל 35, לבלות שבע של כיף אמיתי ביוון, הכולל טיולים, בילוי והכרויות. פרטים והרשמה: במשרדי „פלתורס" ובכל סוכנויות הנסיעות.

נסיעות

בית ההארחה עין גדי מחכה לך נוה מדבר אמיתי, 8 ימי נופש הכוללים טיולים באזור, סרטים והרצאות במחיר מיוחד, וכן חופשות סוף שבוע. סוכנות ראשית להזמנות: „קל־תור", אלנבי 95 תל־אביב טל: 286186(03) ובסניפי קל.

מבנים לתעשייה

500 מטר לתעשיה קלה באיזור המרכז קרקע. לפנות בכתב בצרוף פרטים ומחיר נדרש לת.ד. ז/201841.

לכ'
פרסום „אפרסמון", ת.ד. 30184, תל־אביב

שם המזמין .....

כתובת .....

טלפון ..... לפרסום ב„הלוח הזה" במדור .....

מצ"ב נוסח המודעה + צ'ק/המחאת דואר לפקודת פרסום „י.ב. אפרסמון".

מודעות פרטיות —.25 ל"י למלה, כולל מ.ע.מ. (מינימום 10 מלים).

מודעות מסחריות (חנויות, בתי עסק, וכד') —.20 ל"י למלה, כולל מ.ע.מ. (מינימום 15 מלים ו־4 הופעות רצופות).

במדינה

(המשך מעמוד 42)

טרייר שלו, סיקיטו וטגה. „אני באתי לכאן במקריות מכוונת," אמר תומרקין. קודם כל בשביל ייעוץ טכני ואסטטי. חוץ מזה הכלבים שלי נהגים ממש לעשות את צרכיהם בסביבה הזאת. איפה שהכי הרבה שונאים את האנדרסה שלי." שני כלביו של תומרקין לא נזקקו לחוסמי־פה, „יש תקנות של הבריטים משנת 1934 שכלב יותר נמוך מ־22 אינטש לא צריך סוגר. ולא חשוב אם הכלבים שלי הם קשוחים מאוד." תומרקין היועץ היה אחד מעשרים המפגינים הבודדים שהיו במקום.

המישטרה, שהגיעה לרחבת העיריה, ביקשה לעצור את אורגד ורדימון, מי ש־לקח על עצמו את האחריות להגנה ה־בלתי־חוקית. „אנחנו צריכים לעצור אותך מיד," אמר לו סמל מישטרה.

„מה עשיתי?" שאל אורגד, „הדלקת אש לפני צאת השבת." טען השוטר ברצינות רבה וניסה לכוון את ורדימון לכיוון ה־ניידת. „תשמע, אם לך מותר להדליק אש בגפרור, אז לי מותר להדליק אש בחבית קטנה."

השיחות נמשכו, ובהמשך כימעט ואף שהיתה תיגרה בין קומץ הפגינים ליוצאי בית־הכנסת. „בשלב זה אני הולך הביתה," אמר תומרקין. „לפני חודש פוצצו לי את הצלעות בהפגנת יחיד שערכתי. מאז אני מתרחק ממכות, לוקח איתי תמיד לפחות שני כלבים ואם המצב בארץ ימשך כך, אז אני מחפש לי בז ואני אאלף אותו לשמור עלי מפני מזיקים."

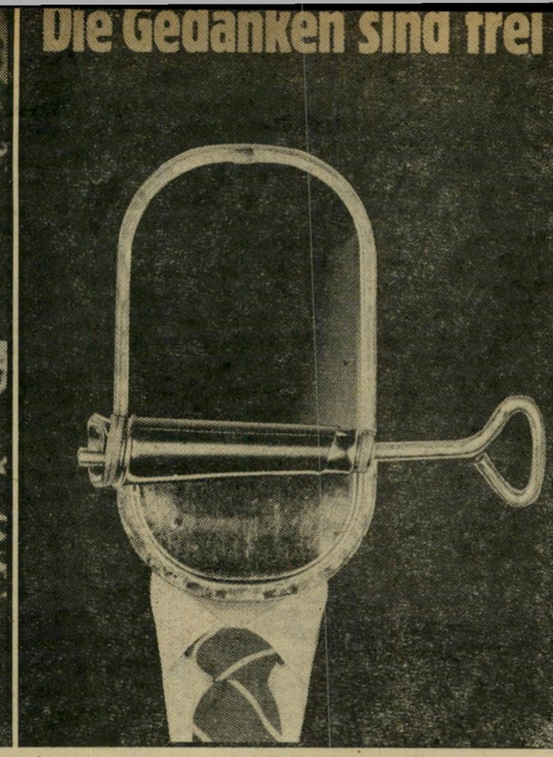

„המחשבות הן חופשיות" „אנחנו, רוצחי־ההמונים, תובעים התיישנות"

השלום מסכן את מקומות־העבודה

„מוכטר בגיל 16" „בקרו בהיידלברג היפהפיה"

מי שרוצה למות כגיבור, צריך להתאמן מגיל צעיר

תערובות

גרמניה אחרת לגמרי

היינריך הינה שוקע בים, הרוצחים תובעים התיישנות ופועלי־הנקיון עונדים מגן־דויד

„המחשבות הן חופשיות!" אומרת הכו־תרת של הכרזה, תוך ציטוט שיר עממי גרמני ידוע. מתחת לכותרת נראה גופו של גבר. אך במקום הפנים יש לו קופ־סת־סרדינים פתוחה וריקה.

זוהי דעתו של קלאוס סטאק, צייר־כר־זות גרמני ידוע, על החברה הגרמנית.

סטאק השמאלני, עורך־דין במיקצועו, כבר עורר בעבר צעקות־זעם רבות ב־כרזותיו עזות־הביטוי, המותחות ביקורת קטלנית על החברה הגרמנית החדשה. השבוע יכלו גם הצופים הישראליים להגיב על כרזות־מחאה אלה. הן מוצגות במכון־התרבות הגרמני בתל־אביב*, ומראות לישראלים עד כמה חסרה בישראל תר־בות של פלאקאטים פוליטיים.

„אנחני ריצחי ההמונים..." רק כרזה אחת קשורה במישרין בישראל. על רקע של תמונה מימי הרייך־השלישי, המראה חיילים נאציים הורגים יהודי, רשם סטאק באירוניה צורבת: „אנחנו, רוצחי־ההמונים, תובעים התיישנות לפשעינו, ואחר־כך נתבע פיצוי עבור השנים שבי־לינו במחתרת!"

הפלאקאטים האחרים מזכירים בעיות גרמניות, שלפחות חלק מהן קיימות גם בישראל. למשל:

● כרזה שבאה להגיב על ההחלטה להרוס בתים ישנים בעיר היידלברג, כדי לפנות מקום לכביש חדש. הפלאקאט מר־אה נוף עירוני הרוס, ומתחתיו הכתובת: „בקרו בהיידלברג היפהפיה!"

● תמונה של נער החובש כתר העשוי מניירי־עיתון. הכותרת: „עטרת שיטתנו ה־כלכלית: מובטל בגיל 16."

● כיתה צפופה, בציווף הכתובת: „למען הקטנים שלנו, שום כיתה אינה גדולה מדי!" מורות ישראליות רבות היו חותמות על כך.

● ספר של הסופר הגרמני־היהודי היינ־ריך היינה, כשסרגל צמוד אליו. הספר שו־קע בים. הכותרת אומרת: „החרות מתה סנטימטר אחרי סנטימטר."

● כתבה המתריעה עם זיהום הים ב־נפט. היא מתיימרת להיות כרזת־פירסומת של חברת של, ואומרת: „תושבי החוף יכולים לשאוב עכשיו את הדלק הדרוש להם להסקה ישר מן הים."

● ספריהם של הינריך בל, זיגפריד לנץ, וילי בראנד וגינתר גראס מונחים על מוקש. הכותרת: „יש לייבש את הבי־צה של איהדי השמאל."

● כרזה למען הבטחת שכר הסופרים: ציור ישן של סופר השוכב במיטה, ומט־ריה מגינה עליו מפני הגשם הדולף מן התיקרה. הכותרת: „רק בעוני נולדות יצירות גדולות. (חוכמת מו"לים.)"

● תמונה של ילד מוכה, הסגור ב־כלוב, ותחתיה הכותרת: „אבל אנחנו או־הבים חיות!"

● חתן וכלה על ספסל, בתוך ענן של עשן עירוני. הכותרת: „עד שהמוות בחנק יפריד בינינו."

● ילד לובש מסכת־גאז, בעומדו מאחו־רי המכונית של אביו, הפולטת עשן סמיך. הכותרת: „נסיעה טובה, אבא!"

● מיפעל המייצר פגזים, תותחים וטי־לים. הכותרת: „השלום מסכן את מקו־מות־העבודה!"

● תצלום של כמה ספסלים בפרלמנט הגרמני, התפוסים כולם על־ידי גברים. הסיסמה: „כל ציר שני בפרלמנט הוא אשה."

● רעלום של ילדי־אסיה, הגוועים ב־רעב. הכותרת: „כל גרמני שני סובל מעודף־מישקל!"

במקום הטיאי הצהיב. המנהל ה־צעיר והממושקף של המכון, אלברט ואס־נר, שקיבל את תפקידו לא מכבר, לא העז להציג את כל הכרזות שברשותו. הוא נמנע מלהציג את הפלאקאטים שצייר סטאק למען המיפלגה הסוציאל־דמוקרטית, מפני שהם שייכים למילחמת־המיפלגות. הוא גם גנז כמה פלאקאטים מתוך חשש שמא יגיב עליהם הקהל הישראלי בשלילה. למשל: פועלים זרים המובילים סחי־אש־פה, כשהם עונדים טלאי של מגן־דויד. ואסנר חשש שמא תעורר השוואה זו, שנו־עדה למחות על היחס הרע לפועלים־„אורחים", תגובה שלילית של ישראלים, שיהיו סבורים כי השוואה כזו אינה במקומה.

פלאקאט אחר, שלא הוצג: ילד משחק בנשק־צעצועים, על רקע של חייל־גרמני הנהרג במילחמה. הכותרת: „מי שרוצה למות כגיבור, צריך להתאמן מגיל צעיר." במיקרה לובש הילד חגורה שעליה מת־נוסס אבזם דמוי מגן־דויד, וואסנר חשש שמא יראו בכך כוונה.

מילחמות ויהודים. למנהל הצעיר יש תוכניות רבות ליצירת קשר חי יותר בין התרבות הגרמנית החדשה וישראל. מאז הקמתן של ישראל והרפובליקה הפדרלית הגרמנית התרחקו שני העמים, לדעתו. לגרמנים קשה להבין את המישקע שנוצר בארץ בעיקבות המילחמות בערבים, ואילו הישראלים אינם מבינים את המישקע שנו־צר בגרמניה בעיקבות המהפכה של ה־סטודנטים של 1968 והתנועה האקולוגית החדשה („הירוקים").

יש למנהל עוד בעייה: השם הרישמי של המוסד הוא מכון גתה, על שם הסופר הלאומי הגרמני, וולפגאנג פון־גתה. אך כמה ישראלים יכולים לבטא את השם הזה?

---

* בבית אסיה, רחוב וייצמן 4, התע־רוכה פתוחה משעה 9 בבוקר עד 7 בערב.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 906
תאריך: 24.2.1955

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה כדיוק, הביא את אחד הסיפורים המרתקים בהיסטוריה המדינית של מדינת ישראל, תחת הכותרת „מדוע סולק לבון ?", סיפור שהיה גם כתבת־השער. בין השאר כתב העורך: „תפקידו של שר־הביטחון הוא תפקיד אחראי מאד. אין אחראי ממנו. הוא קובע את גורל חייהם של אלפי צעירים עבריים, הוא משפיע באופן מכריע על עתיד האומה. השתיקה יפה לפרטי פעולותיו, אולם סודיות מצדדקת זו יש לה גבול הגיוני. מעבר לגבול זה היא הופכת סכנה לאומית כשהיא באה לחפות על מעשים פוליטיים...". מדור ה„תחבורה" סיקר את שביתת נהגי המוניות בתל־אביב, ומדור ה„תיאטרון" הביא את סיפור הנוכח אילם התיאטרון ה„קאמרי" החדש, ומדור ה„אמנות" הביא את דיוקנה של הרקדנית רינה שחם. בשער האחורי, הובא עוד פרק מתוך החלק השני של „פנים אל פנים" מאת אבא קובנר.

בשער הגיליון: שר־הביטחון המודח, פינחס לבון.

רצח שושנה הר־ציון ועודד וגמ"יסטר מעבר לגבול ✶

הדחתו של פינחס לבון ✶ „דבר' אגור בן־יקה"

העם

נתיב הכבוד

בעוד שערכי הליכלוך המיפלגתי, חוסר־האחריות של עסקנים משוגעי־גדלות והצרניות של מנהיגים נטושי־אידיאלים כיסו את הבמה הפוליטית של המדינה, הבהיק בשמיים ברק חד, שגילה לרגע קט עולם נפשי אחר.

שבעה קילומטרים מעבר לקו שביתת־הנשק גילו סיירים, מתחת לגל־אבנים את גופותיהם של שני צעירים עבריים: שר־שנה הר־ציון, בית־אלפאית בת 18, ועודד וגמייסטר, איש דגניה ב', בן 17. היה זה סיום של פרשה שהעסיקה במשך שבועות את ידידי השניים. לא היה זה סיום מפתיע.

הספורט הלאומי. שושנה בת למיש־פחה אהבת־סיור, שהיתה כבר כילדה שבוויית־הסורים, עת חצתה את הגבול בצפון *; וחברה, אף הוא משוטט נלהב, עסקו בספורט לאומי חדש, טראגי ועטוף־הוד: הספורט של הכרת המולדת. לפי כל הסימנים עברו השניים את הגבול ליד סדום, כשבכוונתם לחצות את מידבר־יהודה כשילטון הירדני, להגיע ירושלימה. הם היו שייכים לכת קטנה של מטורפים נעלים, צעירים המכסים כל קיר לומטר של נוף המולדת בזיעתם, חודרים לפינות הנידחות, כורתים מחדש את הברית בין הצעיר העברי לבין ההרים והגבעות בני־האלמוות.

היה זה סימלי כי שני שקי־הדואר הטראגיים, שהכילו את שרידי גופותיהם, חצו את גבול ישראל ביום שבו הגיעה הקרמדיה הטראגית הפוליטית בממשלה לשיאה. היתה זאת, כאילו, מחאה אילמת של כל היפה, הטהור והאצילי בנפש הדור הצעיר נגד כל המעוכש, הרקוב ועטוף־הזיקנה.

בשעה שמנהיגים תועים ללא דרך וללא מטרה ועוסקים בהרפתקות הרות־סכנות, יודעות הרגליים הצעירות את הדרך הטבעית — נתיב הכבוד **.

הממשלה

מקיאוזל במהדורת־כיס

(ראה שער).

לפני שנתיים, זמן קצר אחרי שדויד בן־גוריון מינה כממלא־מקומו את חברו־למיפלגה, קצוץ שערות־השיבה, פינחס לבון, נאם ממלא־מקום־שר־הביטחון ב־בכנסת. הוא לעג לאותם שהתריעו נגד שבירת רהיטים של פלאחים מרודים בשעת חיפוש פראי. דבריו עוררו הד עולמי, צוטטו באו"מ, יצרו שיא חדש של ציניות אכזרית. ליגלג השר: „...לא נשברו שם רהיטי מהגוני..."

פוליטיקה במקום רעיון. מאותו היום נדבק לפינחס לבון הכינוי „מאהגוני".

הוא עשה את הכל כדי להצדיק אותו בהמשך מעשיו. פינחס לבון (51), בן מישפחת חסידים מגיטו פורצ'נצה, הפך מזמן הר־פתקן פוליטי. איש הבלגה מובהק בימי המנדט, הריח כי אבן־הכאכים הפוליטית היא עתה רכיבה על דבר האקטיביזם. הוא ידע היטב כי במדינה הנמצאת במצבה של ישראל, האיש המחזיק בתיק־הביטחון, עומד על ראש קרש־הקפיצה הפוליטי רציני ביותר. הוא חשב כי מליצות אקטיביסטיות יחבבו אותו על פקודיו, יקנו לו ידידים.

הקאריירה של איש זה במשך שנתיים אלה היא מיסמך לאומי — אות־קלון למצב השורר במדינה מאז הקמתה, כשהזירה הפוליטית מלאה מנהיגים שאינם יודעים מה לעשות, שאין להם פתרון לבעיות־היסוד של הקיום הלאומי.

איש זה שלא אמר אף מילה חדשה אחת, שלא הגיש שום פתרון לשום בעייה, שכל כוחו היה בלחג לשון, ובשצף של פולמוס חסר־ערכים, הפך, תוך חודשים מעטים, מתחרה רציני של ראש־הממשלה משה שרת, מנהיג של מחנה אדיר שהקיף מיפלגות שלמות ופלגים רציניים של מיפלגות אחרות. כל זה נעשה בכוחה של מילה אחת, חסרת כל משמעות שהיא: אקטיביזם.

„דפוק את העזים". היה זה אות הזמן. המוני המדינה, הרואים לפניהם מצב קודר, היו מוכנים לכל קורבן, לכל מאמץ נפשי וגופני, לו הציע לפניהם מישהו את הדרך הקשה והארוכה לפתרון של אמת — אפילו תארך דרך זו דור שלם. אולם לא נמצא במדינה גם מנהיג אחד בעל שיעור־הקומה הדרוש. שביקש את חוכמת־הדורות. במקומו בא אדם שהצטיין בהתחכמויות של הרגע. מאחר שאיש לא הציע לעם תוכנית המשלבת את ערכי המוסר, מתח האידיאלים וראיה פוליטית מציאותית, הלך הולל אחר האיש הראשון שהציע „אקטיביזם ביטחוני", במקום אקטיביזם המוביל לביטחון.

במקום שאין בו ערכים של אמת, שאין בו גישה מוסרית עמוקה וגם לא ראיה החובקת תהליכים של שנים. שם נולד טיפוס של מקיאוולי־במהדורת־כיס, שיכור מהתחכמויותיו של עצמו, המשלה את עצמו שהוא מסוגל „לדפוק את העולם." עד שהיד הצמוקה של הכישלון טופחת על כתפו.

חבר־הכנסת בן־גוריון חוזר לשילטון

ראש־הממשלה לשעבר, דויד בן־גוריון, שב מהמידבר הפוליטי זמשדה־בוקר, לכהן כשר־הביטחון בממשלת שרת, אחרי הדחת לבון, בגלל הפרשה שהושתקה.

דרכו הפוליטית של מהאגוני הגיעה לפי שעה, לסוף. אם כי כוחו במיפלגתו עוד רחוק מלהתחסל. אולם שיטת מהאגוני, הקרקע שהצמיחה פרי־באושים של ציניות וחוסר־אחריות, לא חוסלה.

עיתונות

„רכב על דבר אמת"

„עיתונות ישראל היא שתקנית באופן יוצא מן הכלל," העיר הטיימס הלונדוני בליגלוג. „שתיקה זו אינה נראית כאילו נבעה מרצון עצמי..." אולם באותו שבוע הוכיחה העיתונות העברית, ובראשה העיתונות הבלתי־תלוייה, למרות כל המיכשולים, את זכות־קיומה וחיוניות תפקידה, יותר מאשר בכל עת אחרת מאז גירוש האנגלים.

מאורעות השבוע נגרמו במידה לא מועטה על־ידי פירסום אמיץ של פרטים מסויימים בעמודי למרחב, עיתון התנועה לאחדות העבודה, שהפר בצדק כללי־שתיקה מוסכמים־כביכול המזיקים לאינטרסים העליונים של המדינה. אולם גיבורי השבוע היו הארץ הבלתי־תלוי, ועורכו הממושקף, גרשום שוקן.

במאמר ראשי מקוצץ־כראוי (מצונזר) כתב הארץ: „בדרך־כלל הצטיין מר לבון במשך התקופה של שנה ורבע, שבה כיהן כשר־הביטחון, על־ידי הבלטת גישה של ציניקן. כמעט התפאר בכך כי השכיל להשאיר מאחורי גבו הרבה מן האידיאלים והדיעות שהטיף להם בתקופת טרום־המדינה... ייתכן כי (בן־גוריון) הרגיש את עצמו חייב לתקן את הנזקים שכהונתו של מר לבון גרמה למדינה — כי הרי היה זה מר בן־גוריון עצמו שקבע את מר לבון וכיורשו..."

מילים־כדורבנות אלה, שהיכו גלים במדינה, הרעישו את צמרת השילטון, שהתלכדה מייד לחפות על לבון, להסתיר את הגורמים להתפטרותו.

עוד יעבור זמן רב עד שעיתון עברי יוכל לגלות את רקע מאורעות השבוע *. בבוא יום זה יעריך הקהל ביתר הבנה את מאבקם של אותם העיתונאים שניסו השבוע, לומר את האמת.

אנשים

● בבעיות לשוניות עסק הסופר **מידד** (שמעון צהמרא) **שיף**. אחרי שפתר לפני שלוש שנים את בעיית בחירת השם לבתו הבכורה, **ברקת** (חורז עם מינקת), שנטל משם אחד מתריסר אבני חושן הכוהן הגדול **. עיין גם השבוע בתנ"ך, ובחר שם לבנו. השם: **אגור** (חורז עם סגור), שם הלקוח מפסוקו הראשון של פרק ל' בספר משלי — „דברי אגור בן־יקה." היקה במישפחת שיף — אשתו **חוזה**, ילידת ברלין.

---

* היה זה **העולם הזה** הראשון בעיתוני ישראל, שמצא דרכים שונות ומשונות (אחת מהן היתה, סיפור בדוי תחת הכותרת: „פרשת אלכסיים") בהן סיפר, תיאר, שב וסיפר לאזרחי ישראל את פרשת לבון.

** 11 האבנים האחרות של החושן, בעל הגודל של זרת מרובע: אודם, אחלמה, יהלום, יושפה, לשם, נופך, ספיר, פיטדה, שבו, שוהם ותרשיש.

המחליטנים

(המשך מעמוד 13)

שהאינטרסים של התאחדות־הסוחרים אינם זהים עם האינטרסים של המטכ"ל, למשל, כשם שהחיים בגינוסר, אינם העתק מדוייק של החיים בסביון, ברור שיש הבדל בין השקפות־העולם של המחליטנים השונים, ואי־אפשר להצביע על השקפת־עולם אחת, המאחדת את כולם.

אך מכיוון שבכמה עניינים בסיסיים שוררת בין כל המחליטנים הסכמה עמוקה, ניתן בהחלט להצביע על כמה נקודות עקרוניות, שעליהן מסכימים כל המחליטנים. נקודות הסכמה אלו הן הקונסנזוס הלאומי" האמיתי של ישראל.

(1) מיבצר העולם החופשי

נקודת ההסכמה הראשונה, המאחדת את המחליטנים כולם, מ„חירות" ועד מפ"ם, מ„ברית התעשיה הקיבוצית" ועד להנהלת קונצרן „עלית", היא האוריינטציה הבינלאומית הפרו־אמריקאית של ישראל.

נקודת־הסכמה זו לא התקיימה מאז ומתמיד. בתקופה של מילחמת־העצמאות הכירו דווקא הסובייטים ראשונים הכרה דה־יורה במדינת־ישראל, והראשונים לספק לה נשק למילחמה, כאשר האימפריה הבריטית עמדה מאחרי צבאות־ערב, שילחמו בישראל, כשהיא מספקת להן נשק, סיוע כלכלי ויועצים צבאיים. אך התפנית אל המערב באה מהר מאד, אחרי המלחמה, בתחילת שנות ה־50. לישראל אומנם לא היתה מעולם אוריינטציה סובייטית, אך בשנים הראשונות לקיומה של המדינה עדיין דובר על „נייטראליות" ועל „אי־הזדהות". חבר־הכנסת יזהר הררי מן המיפלגה הפרוגרסיבית אמר בכנסת בשנת 1950:

„ניתוח של רצון הבית אומר שכימעט 99% מחבריו מאוחדים בי־אי־הזדהות עם אחד משני הגושים, בנייטרליות ובעצמאות... ייאמר ברורות עכשיו כל אחד מדוברי הסיעות בבית הזה, שאנחנו כיום נייטרליים, בלתי־מזדהים... ונמשיך לחיות כן כל עוד יש רוח באפינו."

אך מדיניות זו לא נמשכה זמן רב. כבר ב־1951 היטיב עורך הארץ, גרשום שוקן, לנסח את סיבות החיבוק שהעניק המערב לישראל:

„...ישראל הוכיחה את כוחה הצבאי במילחמת־השיחרור נגד מדינות־ערב, ומשום כך חיזוק מפויים של ישראל הוא דרך נוחה למדי בשביל מעצמות־המערב, כדי לשמור על איזון־כוחות פוליטי במיזרח התיכון. לפי סברה זו, נוכחות ישראל תפקיד של מעין כלב־שמירה. אין לחשוש שהיא תפעיל מדיניות תוקפנית כלפי מדינות־ערב, אם דבר זה יעמוד בניגוד ברור לרצונן של אמריקה ובריטניה. אך אם מעצמות־המערב יעדיפו, פעם, מטעם זה או אחר, לעצום עין, אפשר יהיה לסמוך על־כך שישראל תהיה מסוגלת להענישׂ כראוי אחת או כמה מהמדינות־השכנות שלה, שחוסר הנימוס שלהן כלפי המערב עבר את גבולות המותר."

ניסוח זה של האינטרסים המערביים בישראל, כוחו יפה עד היום. ישראל היתה נכונה להירתם לעגלת המערב בחפץ־לב, תמורת סיוע כלכלי וצבאי מאסיבי. ישראל הפכה מרצונה לכלב־השמירה של המערב במרחב, ולהחלטה זו היו השלכות מרחיקות־לכת לא רק על יחסי ישראל־ערב, אלא גם על אופי המישטר החברתי במדינת־ישראל. להוציא עשור שנים של אוריינטציה צרפתית, שכלל גם את ההרפתקה האומללה בסיאץ ב־1956, הפכה ישראל לבעלת־בריתה זוטרה של ארה"ב, וגם מיפלגות חשובות כאחדות־העבודה ומפ"ם, שהתנגדו לכך תחילה, קיבלו עליהן את הדין. המערכת הפוליטית הישראלית, כמו גם זו הצבאית, וכמובן זו הכלכלית, אמורות על האוריינטציה האמריקאית, ואינן מעלות על הדעת כל עירעור עליה.

היום מנהלים המערך והליכוד ויכוח ביניהם: איזו מדיניות ישראלית תואמת יותר את האינטרס האמריקאי? האם יש־

סופר צ'רטר
super charter
מבית טיולי הגליל

טיסות צ'רטר כל שבוע
לניו-יורק וחזרה
במחיר החל מ-
$599

יציאה ב: 27.3.80
משך השהייה: שבועיים, שלושה וארבעה שבועות.

פרטים: טיולי הגליל
תל־אביב: רח' הירקון 142, טל. 220819, 221372
חיפה: טיולי זייגר, המגינים 43, טל. 522958
ירושלים: מלון "דיפלומט" קומה "C" טל. 712892
טבריה: הירדן 10, טל. 20330, 20550.
ואצל כל סוכני הנסיעות.

בשיתוף עם Jaffa Tours: U.S.A.

קבלת מודעות
לכל חעיתונים
במחירי חמערכת
טלפון 227117, 227118

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אבן־גבירול־סוקולוב)

נימוס ואדיבות
אינם בושה
חוצפה וגסות
אינם גבורה

אם הינך מאלה המוכנים לפעול למען איכות החיים במדינה, אנא כתוב אלינו ונשלח אליך חומר הדרכה.

אנחנו משתדלים

אזרחים למען איכות חיים,
ת.ד. 1097 גבעתיים

בעיות ולבטים
בחיי המין
מאת
הד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

תן
טרמפ
לחייל

ראל בשליטת הליכוד, או ישראל בשליטת המערך היא המגינה הטובה והיעילה יותר של „העולם החופשי"?

היום מתחנכים מרבית המחליטים ה־ישראליים במיכללות האמריקאיות. עש־רות חברות אמריקאיות מעורבות במשק הישראלי. החימוש של הצבא הישראלי הוא כבר כולו אמריקאי — מרובה־יסער של איש חיל־הרגלים ועד למטוס־הירוט החדיש. השיטה האמריקאית חודרת גם לנוסח החיים הפוליטיים, לשיטת הניהול, ליחסי־העבודה — לכל תחום. ישראל הפ־כה מעין „אמריקה קטנה" במרחב, והמח־ליטנים הישראלים שהביאו לכך מקפידים לשמור על ההישג, ולהעמיק את התהליך.

(2) יד רוחצת יד

ב קודת־ההסכמה העקרונית ה־שנייה, אשר זה שותפים כל מח־ליטני ישראל, היא המשך קיומו של המשק ה„פלורליסטי", שבו חיים יחד ומשתפים פעולה הסק־טורים השונים.

נקודת־הסכמה זו היא חשובה ביותר, שכן היא מבטיחה את האגפים השונים של המחליטנים מפני „הסכנה" של חיזו־פי־שילטון פוליטי.

מיפעלי ההסתדרות, התנועה הקיבוצית ותנועת־המושבים, או תנועת הקואופרציה, אינם צריכים לחשוש לאינטרסים שלהם, כאשר עולה הליכוד לשילטון, כשם ש־בעלי התעשייה הפרטית, הבנקים והמיסחר אינם צריכים לחשוש כאשר עולה לשיל־טון „תנועת העבודה". הכל מסכימים על „הפלורליזם", שבמיסגרתו יש לכל אחד מהסקטורים קיום בטוח ושלו. נקודת־הסכמה זו אינה נטולת קשר עם נקודת־ההסכמה הראשונה, כפי שמבהיר יפה חבר־הכנסת, והשר לשעבר, גד יעקבי ב־סיפרו עוצמתה של איכות:

„להיכה, חרות הפלורליזם על רגל המדיניות הכלכלית והחברתית של ישראל, יפחות מאז קום ה־מדינה. הזכות והאפשרות שהסק־טורים השונים יחיו זה בצד זה נבעה לא רק מתפיסה עקרונית, אלא לא פחות מכך מטעמים תכ־יליים ביותר. כתוצאה מתלותו של פיתוח המשק במקורות־חוץ, במשקיעי־חון יחודיים, במענקים ובמילוות של ממשלות, ובמיוחד של ממשלת ארצות־הברית ומוס־דות בינלאומיים במערב, היתה תפיסה זו חיונית ביותר."

העובדה, שהמשק הקרוי ציבורי (ההס־תדרותי, הקיבוצי והקואופרטיבי) פועל בדיוק על פי אותם העקרונות המנחים את המשק הפרטי, אינה מפריעה, כמובן, לשליטי המשק הזה לראות בו מיפעל סוציאליסטי, ממש כשם שהעובדה שהמשק הפרטי בארץ פועל בחסות ביטחונות ו־סיבסוד ממשלתיים, ותוך שותפות עמוקה עם המשק „הציבורי", אינה מפריעה לבע־ליו לראות בו ביטוי „היוזמה החופשית".

חילוקי־הדיעות, במידה והם קיימים, נוגעים למקומן של החברות הממשלתיות. התפיסה שהביא עימו הליכוד, עם עלייתו לשילטון, היא שהחברות הממשלתיות ה־מתגלות כריווחיות יש למכרן „בשוק ה־חופשי". האמת היא ש„תנועת העבודה" אינה מגלה התנגדות נמרצת לתפיסה „אנטי־ממלכתית" זאת: חברת העובדים, בנק הפועלים וקונצרן כלל (הנשלט על־ידי בנק הפועלים) מוכנים בהחלט להש־תתף בתחרות, ולזכות בחלק מהשלל על חשבון הציבור.

מחליטני „המעמד החדש" של תנועת־העבודה מסכימים ל„פלורליזם" מן הסע־מים שעמד עליהם גד יעקבי: קיומו של המשק הפרטי והברית עימו מאפשרים את המשך ההזרמה של ההון הזר, המחפש רווחים קלים ומהירים, ואשר חלק ממנו מגיע גם למוסדות הכלכליים של המעמד החדש. מחליטני „המעמד השליט" הפרטי (מילבד כמה מאנשי „חירות") מסכימים ל„פלורליזם" זה מטעם חשוב ביותר: הבטחת „התנהגותה הטובה" של ההסתד־רות. ברור גם להם שכל עוד שותפה ההסתדרות לחלוקת העוגה המישקית, ל־עולם לא תמלא כהלכה את תפקידה כאי־גוד מיקצועי של ממש, שעניינו לדאוג לשכר ולתנאי־העבודה של השכירים.

ההסכמה של המחליטנים על קיום הפלו־רליזם המישקי, פירושה המעשי הוא, לכן, רצונם לשמר את המיבנה הכלכלי והחב־רתי הקיימים כמות־שהם. הסיבה לכך ברורה: המערכת הכלכלית־חברתית הק־יימת היא המאפשרת למחליטנים לשמור על מקומם בפיסגה.

קומץ „קולט" מיליונים

ב קודת־ההסכמה השלישית נוגעת למחליטנים עצמם, וליחסם אל שאר האוכלוסיה. על־פיה רואים המחליטנים את עצמם, ואת המע־מדות שהם מייצגים כ„קולטי עליה".

יגאל אלון, שמילא תפקידים שונים בת־חום זה בממשלת־ישראל, מתאר את הדב־רים בסיפרו מסך של חול מנקודת־מבט מובהקת של המחליטן הישראלי:

„באמיתו של דבר אין לחתעלם מהמעמסה הטיבעית שמטילה כאו־רח זמני, כל הגירה המונית על ה־אוכלוסייה הקולטת. אין להתעלם מיחודה של קליטת העליה מגלו־יות נחשלות. אין ספק כי במישטר־קליטה נכון ובשיטות אימונים וחי־נוך ההולמות את המנטליות ה־מיוחדת למרבית העולים מארי־צות המיזרח יגיעו למעלת אזי־רחים טובים, משכילים ועמלנים."

המחליטן הישראלי הוא זכר, אשכנזי, ותיק בארץ. לאחר הקמת המדינה, ועם המוני העולים המגיעים לכאן, הופכים המעמד השליט והמעמד החדש, שהוא מיי־צג, למיעוט קטן יותר ויותר. אך כדי לשמר את שילטונו, חייב המחליטן להב־טיח כי הגירסה שלו ל„תרבות המערב", הגירסה שלו ל„מישטר דמוקרטי", הגיר־סה שלו ל„תפיסת הביטחון" וגירסתו ל־„כלכלת רווחה" ימשיכו לשלוט בכיפה. מובן שהדרך לכך אינה התרת התמודדות חופשית או צמיחה־ביחד של תרבויות ותפיסות שונות, אלא השלטת הגירסה הקיימת. הדרך לעשות זאת היא על־ידי „קליטה". כך קורה שמיעוט קטן, בן מאה אלף אנשים (שמאז קום המדינה גדל בערך פי שלושה) „קולט" אל תפיסותיו שלו ואל שילטונו עם בן שלושה מיליונים ויותר.

כדי להצדיק מדיניות זו, טוען יגאל אלון שהקליטה מטילה „מעמסה טיבעית" על האוכלוסיה הקולטת (ומתעלם מכך שההגירה ההמונית העשירה את הישוב הישן, ודחפה שכבות שלמות כלפי מעלה). מובן גם שמדובר בעליה מ„גלויות נחש־לות" (וכאן מתעלם אלון מכך שבאותן שיטות נקטו כלפי עולי מרוקו וכלפי עולי פולין ורומניה, שאליהן, מן הסתם, אין אלון מתייחס כאל „נחשלות", משום שזהו גם מוצאם של המחליטנים עצמם...). לעולי ארצות המיזרח יש **„מנטליות מיוחדת"**, אך אם משתמשים בשיטות נכונות — ניתן להגיע למטרה: „אזרחים טובים, משכילים, מסורים ועמלנים": כלו־מר, כאלה המקבלים, ללא עירעור, מתוך שיכנוע פנימי, את שילטון המחליטנים.

המחליטנים מציגים את עצמם כמי ש־יודעים מה טוב לכולם, כיצד לחנכם, ולשם מה. גם תפיסה זו כאמור, משותפת למח־ליטנים כולם. הם הקימו את המדינה, הם לחמו עליה, הם האחראים לכל המתרחש בה, ותרבותם — אותה תערובת של פלמ"ח־אצ"ל־קיבוץ־פרדס, עם לימודים באוכספורד, ניהול בנוסח אמריקאי וחבר־מניות גסה היא התרבות השלטת, כאשר לכל האחרים נותר להסתפק בפולקלור עדתי, בסלנג שיש בו מילים באידיש ומי־לים בערבית, ובסוגי־מזון מיזרחיים.

היחס אל הערבים תושבי ישראל הוא מעין „שוחה" של היחס לעי־ירים החדשים, כאשר כאן מצטרף גם הנימוק „הביטחוני" לאפייה החברתית, הכלכלית והגיזענית, ומגביר אותה.

קיימות גם נקודות־הסכמה בין המחלי־טנים, שלא הוזכרו כאן. עד לאחרונה היתה בין המחליטנים גם הסכמה מרחיקת־לכת באשר ליחס ישראל כלפי העולם הערבי ואפשרות השגת השלום, אך מאז ביקור אל־סאדאת מתחילה הסכמה זו להתרופף.

נקודות ההסכמה בין המחליטנים מבטאות את המשותף שבהשקפות־העולם שלהם. משותף זה רב בהרבה מהמפריד, והוא הקובע את מדיניותה של ישראל, והופך את מחליטניה לכת ממובדת וחזקה, ש־קשה לראות כיצד תשמוט אי־פעם את השלטון מידיה.

כמה כסף אתה מוציא בשנה על טיפול שיניים?

מאות מליוני לירות יוציאו השנה אזרחי ישראל על טיפול שיניים! כמה תוציא אתה?...
אנו מקוים שלא הרבה, אולם, אם איתרע מזלך, ואתה נזקק לטיפול שיניים העלול להכאיב גם לכיסך, זכור! קופת-חולים מאוחדת מעמידה לרשותך רופאים מעולים, ומרפאות שיניים משוכללות, המצויידות במיטב הציוד המודרני. מחירי הטיפולים בקופת-חולים מאוחדת נמוכים בהרבה מהמקובל.
השווה והווכח!
המרכז: ארלוזורוב 100 ת"א. טל. 233251.

קופת חולים מאוחדת

הצטרף לקופת־חולים מאוחדת!

ישר מהיצרן!!
באופנה שייבק
מבצע מכירות
המכירה תתקיים בבית־החרושת
הנחות עד 40%
המיבצע מוגבל עד 15.3
מבחר:
חליפות 3 חלקים לגבר
חליפות 2 חלקים לגבר
חליפות לחתנים
מכנסי גברים במבחר עצום
אופנת
שייבק
תל-אביב, דרך יפו 44, בפסג' — קומה ג'
פתוח: 09.00—17.30

תן טרמפ לחייל

עם שחרורו מהכלא של בעלה טוענת טליה ליבני־ידלין: „אשר לא היה אשם, הוא היה חייב להודות כדי להציל את חייו ממוות בטוח. עכשיו ברור לכולם מה הפסידה המדינה כאשר הוציאה את אשר מהמישחק."

„אני רוצה ילד מידלין!"

ברק ביקש, אומנם, במלוא הנימוס והצניעות הידועים שלו, פגישה קצרה עם ידלין, אך ליבה של טלי ניבא לה רעות. כאשר חזר ידלין מהפגישה עם ברק, שהפכה מפגישה בת כמה דקות לחקירה בת כמה שעות, שבה השתתפו גם קצי־ני מישטרה, הבינה טלי כי הקיץ הקץ על הנגידות ועל החלומות הוורודים.

ידלין עדיין לא תפס זאת. בביטחון־העצמי המופרז שלו הוא האמין, גם דקות רה ביניהם, בעת הפרשה, מערכת־יחסים מעניינת. בינה לבין אשר יש הערכה הדדית, וזה מספיק בשבילי. היום אנחנו כבר לא חברות כמו שהיינו בזמן המישפט או מייד אחריו. המצב קצת השתנה, אבל בכל זאת אני לא מוכנה לומר שום דבר על דלינקה."

יחד עם טלי, ואולי אף יותר ממנה, הרעישה דליה ידלין, ערב המישפט ואחריו, שמיים וארץ למען בעלה. היא פירסמה מיכתב גלוי בעיתונים, שבגללו אף חשבה הפרקליטות בשלב מסויים, להעמיד אותה לדין. היא באה לכל ישיבות בית־המישפט, נפגשה עם טלי עשרות פעמים בדירה המשותפת של טלי ואשר. באותן פגישות שנמשכו שעות ארוכות, דנו השתיים כיצד אפשר לעזור לאדם שהיה אהוב על שתיהן וישיש בכלא.

אולם אט־אט הן התרחקו. דליה ידלין ביקרה את בעלה בכלא אחת לשבועיים, בימי שישי, כפי שאיפשר לה החוק. טליה ביקרה אותו לפחות פעמיים־שלוש בשבוע, שכן, לעורכי־דין מותר לבקר את לקוחותיהם ללא הגבלה, וטלי נשאה תעודת עורך־דין בכיסה. לדליה נשבע ידלין, לפני שנכנס לכלא, כי הוא אינו אשם במאומה. לטלי הוא לא היה צריך להישבע כלל, היא האמינה לו.

המשבר הגדול של דליה אירע כאשר ביקש אשר ידלין גט. האידיליה המוזרה, המשולש שצלעו האחת בכלא, נשבר לפתע. דליה מצאה את עצמה מחוץ למיסגרת החדשה של מישפחת ידלין, כאשר יצאה מהרבנות, שאליה הובא ידלין מהכלא ב־ליווי שוטרים, אמר לה מישהו: „פירוש המילה גט זה גמר טוב." „אם זה גמר טוב," שאלה דליה, „אז מה זה גמר רע?"

כעבור תקופה קצרה קיבל ידלין חוס־שה נוספת מהכלא. הפעם היה זה על־מנת להינשא. בנוכחות רבים מהידידים המשותפים לו ולדליה נשא אשר את טלי לאשה, בדירת אחותה של טלי ברמת־אביב. למרות שהוזמנה, לא באה דליה לחתונה.

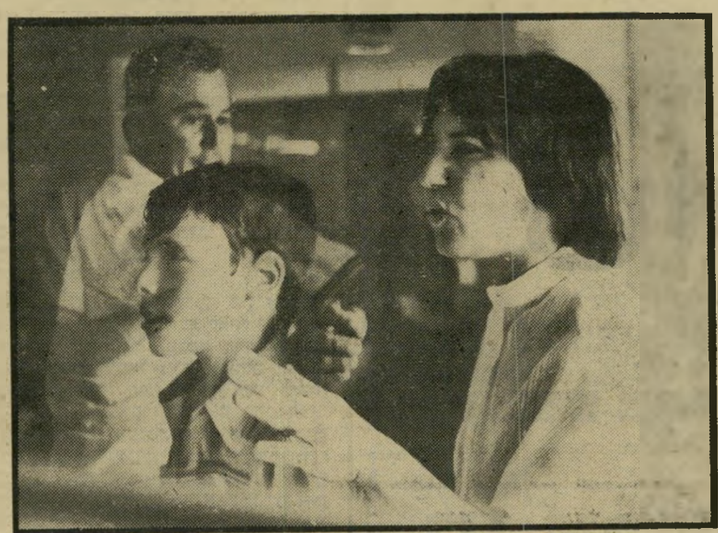

טליה וגיגי טליה ידלין עם גיגי, בנה בן ה־13 מנישואין קודמים, שיתגורר יחד עם טליה ואשר. שני בניו של ידלין מנישואין הראשונים כבר מבוגרים. טליה מגלה כי עו חפצם של בני הזוג ידלין בילד משותף שיסמל דרך חדשה.

הארץ עשתה לאשר עוול

ה שבוע הגיע הפרק הארוך לסיומו. אשר ידלין זכה בשליש המובטח על התנהגות טובה, ושוחרר מהכלא. ימים אחדים לפני שיחרורו היתה טלי ליבני נרגשת במייוחד.

סיפרה טלי:

אני נרגשת. זה ברור שאני נרגשת. התקופה הזו לא היתה קלה והיתה מלאת מילחמות. אני לא יודעת מה יהיה בדיוק כשאשר יצא מהכלא, מה נעשה. אני יודעת שהבית יהיה מלא פרחים, ואני מקווה שלא יבואו אנשים ולא יהיו טלפונים עד הערב. שיהיו לנו כמה שעות להיות לבד. אני אפילו לא יודעת איך להתכונן לקראת צאתו של אשר. אני לא יודעת מה יהיו התוכניות המיידיות שלנו. אני רק יודעת שהמקרר יהיה מלא במאכלים שהוא אוהב.

ה רומן ביניהם התפתח לאט לאט. בתחילה במיסתרים. טליה ליבני היתה עורכת־דין צעירה, נשואה ואם לילד. אשר ידלין היה אחת הדמויות המפורסמות ביותר בארץ, מזכיר חברת־העובדים ואחד האנשים החזקים במפא"י.

טלי לא תיארה לעצמה אז, שבעשר השנים הקרובות היא תתגרש, תעבור לגור עם ידלין, תלווה אותו בנפילתו הגדולה ואף תינשא לו, באדיבות נציב שירות בתי־הסוהר שיעניק לו חופשה בת 24 שעות ממעשיהו. באותה עת אמרה לחברה טובה שלה: „אני מוקסמת מהחוכמה שלו. אני אוהבת להיות איתו. הוא לא בדיוק ואלנ־טינו, אבל עם בעלי, או עם הצעירים ש־מחזרים אחרי, אני לא כל־כך נהנית כמו שאני נהנית איתו."

באותם הימים היה ידלין שרוי באחד ממשברי חיי־הנישואין שלו עם דליה, או דלינקה כפי שמכנות אותה חברותיה. אולם משברים כאלה כבר עברו על בני הזוג ידלין. לידיד קרוב שלו אמר אז ידלין: „אלמלא טלי, אני חושב שהייתי חוזר אל דלינקה. זה כוחו של הרגל, וזה כוחם של הילדים. אבל טלי היא דבר אחר."

במשך כמה שנים הצליחו טליה ואשר להצניע את הרומן שלהם. הפגישות נערכו בדירתו של ידלין ובעיקר בנסיעות המשותפות שלהם לחוץ־לארץ. כאשר היה ידלין פוגש בישראלים בבית־מלון באחת מבירות אירופה או בניו־יורק, לא היתה הצעירה שלידו פוצה פה, והכל חשבו שהיא אינה ישראלית. לעיתים היה ידלין מופיע עם טליה בציבור, אולם הם הקפידו אז להתנהג כזוג מכרים טובים, ולא יותר.

גט זה גמר־טוב

ל פני כחמש שנים התגרשה טליה מבעלה קויה רובין. ידלין, שכל אותם שנים לא חזר אל אשתו דלינקה, החליט כי הגיעה השעה לחיות בגלוי עם אהובתו, ולהוציא את הרומן שלהם אל האור. המיפגש עם הציבור של הגבר המבוגר עם הצעירה־המאהבת, לא היה כה קשה. מרבית חבריהם המשותפים כבר הכירו את טליה קודם לכן, ואהבו אותה. הכל ידעו על היחסים המעורערים בין אשר לדליה, בתו של מפקד־ההגנה אליהו גולומב. מלבד כמה הולכי־רכיל, יריבים של ידלין, אשר ניסו להדביק לבני הזוג את הבדידות על הרב טולידאנו ועל לוי אשכול, כאשר אלה נשאו נשים צעירות מהם, התקבלה טליה ליבני כבת זגותו, הכמעט־חוקית, של האיש החזק של מפא"י.

העתיד נראה ורוד לאשר ידלין ולטלי. הם החליטו שלא ללחוץ על האשה החוקית לתת גט לבעלה, עד שלא יאושר מינויו של אשר כנגיד בנק־ישראל. אחרי המינוי, אפשר היה לקבל גט, ולהינשא. טלי היתה אז בת 32, בעלת מישרה מכובדת, כעורכת־דין, ואהוב המבוגר ממנה ב־20 שנה. העתיד נראה ורוד, עד לאותו יום שישי, אחרי־הצהריים, כמה ימים אחרי שהממשלה אישרה את מינויו של ידלין כנגיד בנק ישראל, כאשר הגיעה שיחת־טלפון לביתם ממי שהיה אז היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור אהרון ברק.

אחדות לפני גזר־הדין, שבסופו של דבר ינצח. אולם טלי הכינה עצמה למאבק ממושך, להמתנה ממושכת ולכמה שנים של „סבל ונידוי חברתי."

ב־40 החודשים שבהם היה אשר ידלין אסיר מיספר 47358 היתה טליה ליבני חברתו־לחיים של 47358 ואחר־כך אשתו החוקית. את חודשי המישפט היא עברה עימו, כשהיא מנוטרת בהצלחה בין צלמי העיתונות, שארבו לשניהם במיסדרונות ובמיזנון בית־המישפט, לבין אשתו של אהובה ושני ילדיו הבוגרים. היא הצליחה ליצור מערכת־יחסים מסויימת מאד עם דליה ידלין. סיפרה השבוע טליה ליבני: „דליה היא אישיות מייוחדת במינה ונוצ־

אני יודעת שהארץ לא היתה טובה לאשר. הארץ עשתה לאשר עוול. אבל אני חישבת שזה היה פרי של סיטואציה מסויימת, של מצב נפשי מסויים של אנשים שהוסתו על־ידי מישטרה ועיתונים. אני חושבת שהיום הארץ הרבה יותר טובה, וש־המצב הזה לא יחזור. אבל מה שבטוח שאנחנו נשארים בארץ.

במשך התקופה שאשר ישב בכלא, בימים שהוא היה מדוכא ובימים שהוא היה אשר כמו שאני מכירה, אנחנו טווינו תוכניות רבות, אני לא יודעת אלו מהן נבצע עכשיו, אבל בוודאי שגם לאשר וגם לי יהיה מה לעשות. לאשר יש כבר כמה הצעות־עבודה רציניות. היום, במצב הכלכלי שבארץ, במצב של האוצר ובמצב של קופת־חולים, אני משוכנעת שיש הרבה אנשים שמצטערים על מה שהם עשו לאשר ידלין ויודעים מה הם הפסידו, ומה המדינה הפסידה כשהם הוציאו אותו מהמישחק. עם אשר כל הדברים האלה לא היו קורים. יש אנשים שמכירים בכוחו ובכושרו של אשר, ואותם אנשים הציעו לו עבודה.

היום לאשר ולי יש שלושה ילדים, שניים של אשר והבן שלי מהנישואין הקודמים, גיגי, שהוא היום בן 13. גיגי יגור איתנו. הוא אוהב את אשר, ואשר אוהב אותו, ואין שום סיבה שהוא לא ימשיך לגור איתי. הילדים של אשר מבוגרים. אבל אני רוצה, ואני יודעת שגם אשר רוצה, שיהיה לנו ילד משותף. אני בטוחה שזה יהיה, ואולי זה יסמל בשבילנו את סיומה של כל הפרשה.

להיוולד מחדש

אני יודעת שלא יהיה פשוט גם לאשר וגם לי להתמודד עם הסביבה הקרובה והרחוקה. אני זוכרת איך היו מסתכלים עלי ברחוב בשיאה של הפרשה, ואני לא מתכוונת רק לאנשים זרים, אלא גם לכאלה שכאשר אשר היה ידלין הגדול, לא מצאו דרכים מספיקות כדי להיות בקירבתו ובעיקר כדי לנצל אותו.

אני משוכנעת עד היום שאשר ידלין לא אשם בשום דבר. בפרשת אליסון, שזה היה העיקר במישפט ידלין, הוא יצא זכאי. זו היתה הפרשה שבגללה עצרו אותו עוד לפני המישפט. אשר ידע מה שאברהם עופר ידע. כאן יש מאבק לחיים או למוות ולא לצדק ולכבוד. אשר ידלין רצה לחיות. לכן הוא עשה את ההסכמים עם התביעה, הודה בכמה דברים כדי שיניחו לו לחיות.

אני משוכנעת שאם לא היו עוצרים אותו לפני המישפט, אם היו נותנים לו להילחם על צידקתו כשידיו אינן קשורות באזיקים, אם העיתונות והציבור לא היו שופטים אותו עוד לפני השופטת, יכול להיות שאשר לא היה מודה באשמה, אלא מנהל את המישפט שלו וזוכה בו.

אבל לגבי אדם חולה כמו אשר, לגבי אדם שעבר את מה שהוא עבר מבחינה רפואית, פירושו של דבר היה גזר־דין מוות, ואני שמחה שאשר החליט לנהוג כפי שהחליט, למרות שבגלל זה הוא שילם בשלוש וחצי שנים של כלא, שלאדם כמוהו זה עונש שאף אחד לא התכוון אליו. כוונתו של אשר ידלין בהודאה שלו בבית־המישפט היתה להציל את חייו, לא להוכיח את צידקתו.

אני משוכנעת שאשר חושל באיזו שהיא צורה בכלא. עקבתי אחר מה שקרה לו בכלא, ואני יודעת שאשר יוצא עכשיו כאדם חדש, חזק יותר וטוב יותר. בכלל, הכלא, למרות שבשבילי הוא מסמל את כל הרע, עשה לנו, לאשר ולי, דבר אחד טוב. אנחנו יכולים להתחיל מחדש. לא להרבה אנשים יש הזדמנות בגיל 57 להיוולד מחדש. אשר ידלין, עם כל מה שעבר עליו בשלוש וחצי השנים האחרונות, כאילו נולד מחדש, כאילו מתחיל את הכל מחדש, וזאת כאשר יש לו הניסיון, הבגרות והחוכמה של גיל 57, לא רק של גיל 57, אלא של אשר ידלין בגיל 57. אני לא יודעת למי אני צריכה להודות על כך, אבל לנו זה עושה טוב.

מיבחן לכולנו

אני יודעת שיש בי מרירות מסויימת, אולי יותר מאשר לו. אני מרירה על נשיא המדינה על ש"התחשב" בכך שמדובר באשר ידלין ונכנע לשר־המישפטים שמואל תמיר, ולא הסכים לחנן את אשר. אני יודעת ש־10 חודשים זה לא הרבה, אבל בשביל מי שיושב בכלא זה ממש נצח. על שמואל תמיר אני לא מתפלאת, אבל על הנשיא, שהכרתי אותו כאשר היינו שנינו ברפ"י, אני מתפלאת. אני גם מתפלאת על חברים שלו, שהיפנו לו את גבם, אבל על זה כבר דיברו מספיק. אני רק מקווה שעכשיו ילמד אשר מהניסיון איך להתייחס לאלה שמציגים את עצמם כחברים, אבל אני בעצם יודעת שהוא לא ילמד מהניסיון: הוא ימשיך להאה לעזור לכל בן־אדם שיפנה אליו.

עכשיו אני סקרנית, וגם קצת חוששת, מהמגע של אשר עם הרחוב ואפילו מהמגע שלי, כאשתו של אשר ידלין החופשי, עם הרחוב. אני אשתו ואף פעם לא אסתיר את זה. כיום אני אומנם חותמת בשם טליה ליבני־ידלין, אבל החלטתי שביום שהוא יצא מהכלא אני אשמיט את הליבני. בימים אלה אנחנו נעמוד במיבחן של המיפגש עם הרחוב, עם הידידים, עם בעל־החנות ועם הזבנית בסופרמרקט. אבל זה לא יהיה לאמיתו של דבר המיבחן שלנו, של אשר או שלי. זה יהיה המיבחן לחברה הישראלית, אם היא התבגרה מאז מחול־השדים המטורף סביב פרשת־ידלין, או שנשארה אותה חברה צמאת־דם. אני חושבת שהחברה תקבל את אשר, כאדם ברוך כישרונות שיכול לתרום עוד הרבה לחברה. אני לא דורשת מאנשים להאמין שאשר באמת אינו אשם. אני יודעת שקשה להסביר לאנשים איך זה שבן־אדם שהורשע על פי הודאתו, טוען שהוא חף־מפשע. מה שאני כן מקווה שיתייחסו אל אשר ואלי כאל אנשים שעברו תקופה קשה, קשה מאד, ורוצים להתחיל מחדש.

במישפט ובחתונה

בתמונה למעלה: המשולש המוזר דליה ידלין (מימין), אשר וטליה (עם הגב למצלמה) במיזנון בית־המישפט באחת ההפסקות במישפט ידלין. בתמונה למטה: חתונתם של אשר וטליה, שלכבודה קיבל אשר ידלין חופשה בת 24 שעות מהכלא. הפרש הגילים בין 20 השנה ומאסרו של ידלין לא הפריעו לסיפור האהבה שלהם להתפתח.

קולנוע

במאים

סרט כמעט אילם

על הקולנוע האיטלקי עוברים ימים קשים מאד. הוצאות הפקת הסרטים עולות, מיספר הצופים בהם יורד. שידורי טלוויזיה מתרבים כפטריות וכוכבים מבקשים משכורות עתק. המפיקים מורטים שערותיהם מרוב ייאוש. יוצרים ותיקים, הטובים שבהם כמעט שאינם עושים יותר סרטים, ואם יוצא כבר משהו מתחת לידיהם, זה יקר כל־כך שאפילו הצלחה יחסית בקופה, לא תספיק לכסות את ההוצאות.

באווירת דיכאון ורוגז זו, כאשר הראי (רשות השידור היטלקית) הוא המפיק הגדול והפורה ביותר של סרטים באיטליה, צצה ועולה מפעם־לפעם נחמה קטנה, הבאה לפזר במעט את ענני־הסערה, ולהבטיח שלקולנוע האיטלקי יש בכל־זאת עתיד.

לפני שנתיים היה זה צעיר בן 24 בשם נאני מורטי, שעשה סרט 8 מ"מ שנמשך כשעתיים וחצי, והוצג בכל בירות אירופה בהצלחה ניכרת. אחריו, עשה סרט נוסף, קומדיה מטורפת בשם אצ'ה בומבו שייצגה את איטליה בפסטיבל קאן ושברה שיאי־קופה בבית, וכל זאת, בעזרת צוות שחקנים וטכנאים אלמונים, ובתקציב שלא היה מספיק לרכישת שרוכי נעליים בסרט של פליני.

שחקנית בדחקת תיאטרון נודדת (בסירטו של ניקטי)
המצאות חזותיות

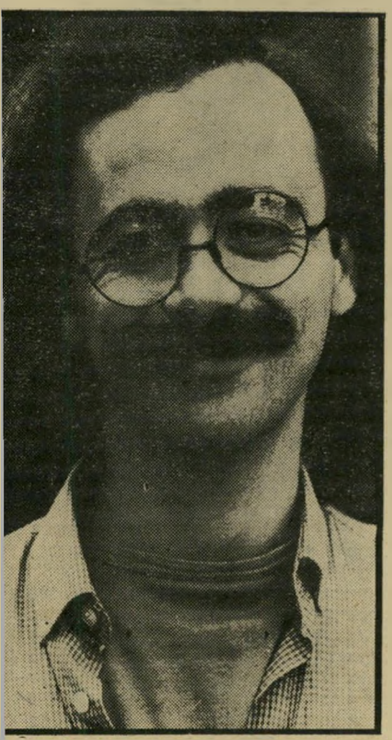

מאוריציו ניקטי
באסטר קיטון שלמד לחייך

אולם מאז לא עשה מורטי מאומה, והתיקוות שעורר כמעט נגוזו. אבל, בפסטיבל הסרטים האחרון בוונציה, תפס את מקומו ברגש אחר, לא פחות מוזר ובלתי ניתן לשיעור ממנו. שמו מאוריציו ניקטי, וכל־כולו מתנשא לגובה של 1.60 מ'. מחציית פניו מכוסה בשפם אימתני, רעמת שערותיו מתנפנפת לכל רוח, והוא מזכיר יותר מכל, פליט מן הקולנוע האילם האמריקאי. תערובת של בן טורפין שאינו פוזל, עם בילי באוון שלאחר דיאטה, או באסטר קיטון שלמד לחייך.

האיר החדש. בגיל 31, נחשב ניקטי לאור החדש שעשוי לעודד קצת את המפיקים המדופרסים. סרטו, בעל השם המוזר ראסאטאפלאן (הצליל צריך לתאר רעם־תופים), בעברית קראו לו: "בא לי לצחוק על העולם", אותו עשה עם קבוצת חברים, קרובים משפחה ומכרים (אשתו, לדוגמא, היא התפאורנית והמלבישה של הסרט) היה לסרט האיטלקי המצליח ביותר של הפסטיבל. מבקרים מן הימין ומן השמאל, שבדרך כלל אינם מוצאים שום שפה משותפת, הסכימו לשבח אותו, ואפילו הקהל הצביע ברגליו והלך לראות אותו בהמוניו.

זאת, למרות שהסרט רחוק מכל הנורמות המקובלות של הקולנוע. הוא אמנם אינו אילם, אבל אין בו כמעט דיאלוגים. כולו, מתחילתו ועד סופו מבוסס על המצאות חזותיות, קומיות, המזכירות את הקומדיה האילמת האמריקאית בדיוק כפי שניקטי מזכיר את כוכביה. העלילה, במידה והיא קיימת, ניתנת לסיכום במשפט אחד: מהנדס צעיר, מובטל מעבודה, מנסה למצוא לעצמו תעסוקה במסגרת תיאטרון חובבים.

כשפנה ניקטי, אדריכל במקצועו, לכמה מפיקים והציע להם את הסרט, לא הבין איש על מה הוא מדבר. בכדי להדגים, הוא הוציא את כל חסכונותיו וצילם על חשבונו רבע שעה. עם תוצאת עבודתו, חזר למפיקים, הראה להם מה הוא מתכוון לעשות. "אם אתה יכול להסתפק ב־100 מיליון לירטות (כ־5 מיליון ל"י) לסרט באורך מלא, אתה יכול גשת לעבודה," אמרו לו אנשי הכספים שלא יכלו לעצור בעד צחוקם בשעת הצפייה.

ניקטי לא היה בטוח שהכסף יספיק, אבל מאידך־גיסא, רצה מאד לעשות את הסרט. הוא חזר לעירו, מילאנו, וגייס לעבודה. ביים, כתב ושיחק בעצמו בתפקיד הראשי, והתוצאה מדברת היום בעד עצמה.

חשבון־נפש. מה מניע אדריכל לעסוק בקולנוע? "בגיל 25", מספר ניקטי, "עשיתי לי חשבון נפש והחלטתי שדי לדבר על יצירתיות, צריך לגשת ליצירה," והיצירה, לגביו, היתה סרט. מאז, הוא מחפש דרכים להגשים מאווייו, והצלחתו של נאני מורטי, לפניו, עודדה אותו במידה רבה.

את השראתו הוא מחפש בהתנהגות האנשים ברחוב, כל תנועה וכל עוויה היא עבורו חומר־גלם. הוא טוען שמטרתו העיקרית היא, להביא מעט רוח־שטות וצחוק אל תוך החיים הרציניים מדי. "אם־שר כמובן לראות בסרט שלי עימות בין מילאנו העשירה למילאנו העניה, ביקורת על חברות רב־לאומיות, פארודיה על דמאגוגים של הבמה, ועוד. אבל איש אינו חייב להבחין בכך, העיקר הוא שיחייך."

ואכן, יש להניח שגם בארץ יימצאו רבים שיחייכו ("בחרתי בסרט כמעט אילם, כדי שיקל עליו לעבור את הגבול"). מה־עוד שמקור ההומור של ניקטי הוא בין־לאומי: הוא יכול להפוך הגשת כוס־מים לאפוס רב־מעללים, צילום זוג בכיכר הדואמו לפאנטומימה, שאפילו היונים נוטלים בה חלק, וסצנת אהבה במחסן תלבושות לחוויה צבעונית מרהיבה. והרי סמרטוטים, צלמים־חובבים וכוסות־מים הם אביזרים המוכרים היטב לכולם.

שחקן־במאי מאוריציו ניקטי ב„בא לי לצחוק על העולם"
גם היונים משחקות

תמונת הסיום של „בא לי לצחוק"
אהבה במחסן תילבושות

אנשים

המשחזר הגאון

„היום יודע כל־אחד לעשות סרטים. פעם, היה בעשייה עצמה משהו מן המיסתורין, היום האנשים כנראה חכמים יותר. אני למשל, איני יודע איך עושים סרט." הדובר הוא אלכסנדר טראונר, תפארון יהודי ממוצא הונגרי, שבגיל 74 זוקף לזכותו לפחות 75 סרטים, שאותם עיצב. ואם, כפי שהוא טוען, אין הוא יודע בדיוק איך עושים סרט, הרי ישנם במאים רבים, מן הגדולים והחשובים של עולם הסרטים, שלא היו מגיעים רחוק, ללא עזרתו.

אכן, טראונר עבד בחמישים שנות הקאריירה שלו עם השמנת של הקולנוע העולמי, מרנה קלר ועד לג'וזף לוזי, ומאורסון וולס ועד ג'ין קלי. סרטים שצרתם החיצונית חשובה כמעט כמו הסיפור, כמו ילדי גן העדן או אירמה להדוס, עמק הפרעונים או הדירה, אותלו (של וולס) או האיש שרצה להיות מלך, השחר עולה או דון ג'יובאני (סרטו החדש של לוזי).

טראונר הוא ברגש בעל חוש־הומור בריא, שלא שאף מעולם להיות במאי־קולנוע, בגלל הסיבה הפשוטה, שלדעתו, היה ונשאר בראש־וראשונה — צייר, (למרות שפרנסתו היתה מאז 1929 כתפאורן). הוא קימץ בראיונות לעיתונות, אולי משום שהוא סבור, באמת, שכדאי לשמור על אותו מימד של מיסתורין המעניק לקולנוע את קסמו. רק באחרונה, אחרי שנודע כי יהיה שופט בפסטיבל־הסרטים

בברלין, שהחל השבוע, ובעקבות העניין הרב שעורר סרטו החדש של לוזי, הס־כים לדבר ארוכות, עם אחד מעורכי עי־תון קולנוע צרפתי, מישל סימן. (אולי משום ששימן, כמוהו, הוא יהודי־הונגרי).

לעזוב את בודאפשט. את השכלתו האמנותית רכש טראונר בבודאפשט, עיר מולדתו, בימים שבהם זרמים שונים הת־נגשו בחריפות בעולם הציורי האירופי. האקספרסיוניסטים הגרמנים, מול האימ־פרסיוניסטים הצרפתים, מול הקוביסטים וכן־הלאה. „את בודאפשט הייתי חייב לעזוב," אומר טראונר, „משום שההונג־רים הם אלה שהמציאו את הפאשיזם של המאה ה־20. אולי זה לא ידוע כל־כך, אבל זאת עובדה. תחילה, היינו רואים את הורתי רוכב ברחובות, על סוסו הלבן, ואחר־כך התחילו לראות גוויות של נידר־נים למוות ברחובות. ההונגרים היו חלו־צים בעניין הזה, למרבה המזל הם לא המשיכו בו עד סופו."

יחד עם ארבעה חברים עזב אז את הונ־גריה, ארבעה מהם שמו פניהם לגרמניה, והוא העדיף את פאריס, שבה הוא ממשיך להתגורר עד עצם־היום־הזה. כאשר הגיע לשם, הצטרף לאותה בוהמה שהיום קור־אים עליה בעיקר בספרים, כדברי טראו־נר עצמו אמנים ללא פרוטה שחיו בצוו־

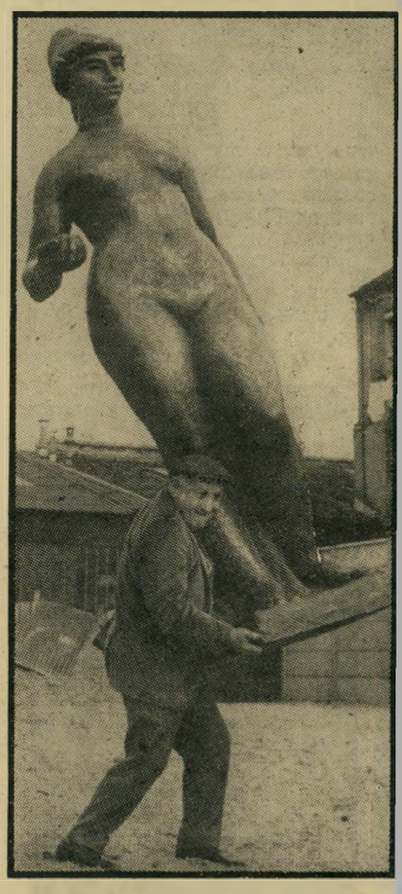

אמן אינסנדר טראונר
„איך לגנוב מיליון"

תא, תמכו זה בזה, ו„מצאנו תמיד מי־שהו, שהתנדב ברגעי־מצוקה, ושילם עבורנו קפה וקרואסן." לאולפן סרטים הוא נכנס בפעם הראשונה בטעות. אל ה־דירה שבה התגורר עם כמה אמנים אח־רים, הגיעה הצעה לעבוד כמה ימים ב־ציור תפאורה. האמנים התייעצו ביניהם והחליטו, שידיד של טראונר, פסל במק־צועו, הוא הזקוק ביותר לכסף והחליטו לשלוח אותו לשם. הפסל יצא לדרך, וב־דרכו עבר ליד מיפעל שביקש פועל. בר־במקום החליט שאין לו חשק לחצות את כל העיר כדי להגיע לאולפן, נטל על עצמו את העבודה במפעל, ושלח את טראונר במקומו, לצייר את התפאורה.

בנזונים בהירים. כך פגש טראונר את מי שהיה במשך שנים מורו ורבו, אחד התפאורנים החשובים של ימי הקול־נוע הראשונים, לאזאר מאירסון. „הייתי מוקסם," מספר טראונר. „רעייתו, מרי מאירסון, היתה אחת הנשים היפות ביו־תר בפאריס (כיום היא מנהלת הסינמטק שם) ודרכי הכרתי כמה מן האמנים הגדו־לים של אותה התקופה, כמו קוקושקה וזה־קיריקו, שהיו ידידיו של מאירסון."

השפעתו של מאירסון באותה תקופה, היתה רבה. הוא הכניס את הגוונים הבהי־רים אל תוך הגוונים הקודרים ששלטו אז בתפאורה. הוליווד התרשמה כל־כך מן החידוש, ששלחה כמה מראשי מחלקת ה־תפאורות שלה לפאריס. הם עקבו מקרוב אחרי עבודתם של מאירסון וטראונר, וכ־ששבו הביתה מילאו את האולפנים באבי־זרי גבס בהירים. „כדרכם, כשהם מאמ־צים לעצמם כיוון של הזוּלת, הם הולכים בו יותר מדי רחוק."

עם אורסון וולס עבד, כאשר עשה את או־תלו במארוקו. היתה זו עבודה שהעמידה ב־מבחן את כושר ההמצאה של טראונר בכל רגע. היה זה כאשר נדרש למצוא פתרונות לשילוב צילום אחד שנעשה ב־וונציה, עם צילום שני מרומא וצילום שלישי ממוגאדור (עיר מרוקאית עתיקה), או כאשר התלבושות שהוזמנו לסצינה מסויימת לא הגיעו בזמן, (כנראה משום שלא שילמו עבורן, חשד טראונר) וצריך היה לרוץ מהר לחייטים היהודים בבאזאר

טראונר משתרע על כביש התפאורה של „אירמה דה דום"
רחובות פאריס קמים לתחייה

אסור עד המסך. פעמים אחדות הצי־עו לטראונר לעבוד בהוליווד, אבל הוא העדיף תמיד להישאר בפאריס, בין חב־ריו וידידיו. גם כאשר פרצה מילחמת העולם השנייה, וסכנת־אמת נשקפה לו בהיותו יהודי, נשאר בצרפת. את שמו אסור היה לכתוב על המסך, וכדי שית־פרנס סידרו לו ידידיו עבודות, והשאילו לו את שמם. בדרך זו עשה כמה מסרטיו הידועים ביותר עם מארסל קארנה, כמו אורחי־הלילה וילדי־גן־העדן.

העיר, שחיפשו עבודה אחרי המלחמה, ולהזמין אצלם בחיפזון תחליפים.

להבדיל מתפאורנים אחרים, הנוהגים לשרטט את ריישומיהם בקווים גסים, שחור על גבי לבן, מקפיד טראונר תמיד, לה־כין ריישומי צבע לתוכניותיו. הוא נזכר בחיוך, שנהג כך גם כאשר הסרטים לא היו עדיין צבעוניים. זה כנראה חלק מ־עצם הרגשתו, שהציור מעניין אותו לפ־חות כמו המוצר הסופי — התפאורה. עבודתו העמידה אותו במבחנים מכל ה־סוגים, בסרטים שנעו מימי מצריים העתי־קה ועד לדרמות אולטרא־מודרניות, דרך רומנטיקה מסוגננת. הוא למד להתאים את עצמו לסגנונם של הבמאים עמם הוא עובד. לתכנון הקפדני ולצילומים הקצ־רים יחסית בסרטיו של בילי ויילדר, או לתנועות המצלמה הארוכות אצל לוזי, ל־דרישות של התאורה, ולהתאמת תפאורה קיימת לאתר צילומים. לעתים הוא בנה תפאורות בשלמות, עד הסרט האחרון בהן, כמו בשחר עולה או ילדי גן העדן, שנח־שב עד היום לאחד השיחזורים המרשי־מים שידע הקולנוע מעודו של פאריס, במאה שעברה.

הוא מכיר את בירת צרפת מקרוב כל־כך, „את כל סימטאותיה ואת רחובותיה של העיר הזאת אני יודע בעל־פה", עד שהיה למומחה הבלעדי לתפאורה פריס־אית בקולנוע. ויילדר התקשר בזמנו עם טראונר, והבטיח, שכאשר יעשה סרט בפאריס או על פאריס, יפנה אליו. ואכן אריאנה סיפור אהבה בין אודרי הפבורן וגרי קופר, על רקע פאריס, היה הסרט המשותף הראשון שלהם, ואילו אירמה לה־דוס איפשר לטראונר להעלות בנאמ־נות רבה כל־כך את עירו האהובה על המסך, ולזכות בתמורה בפרס האוסקר.

תפאורותיו יכולות להיות כמעט אבס־טרקטיות (כמו בארץ הפרעונים), נוטות לקוביזם (כמו בהדירה) או עמוסות לעיי־פה בפרטים (למשל דירתו של מר קליין), עם זאת, מעלתו הגדולה של טראונר, היא בכך שהוא מנסה לפשט ככל האפשר, וליצור את האווירה הנכונה מול המצ־למה במינימום של אביזרים.

אסור לחשוק. „אי־אפשר אף פעם להראות את הכל, ואיני חושב שזה מעני־יין. צריך להראות את המרכיבים שמש־תנים מדי־פעם בפעם, החיוניים להבנת הסצינה, ולהחדיר ביניהם משהו בלתי־צפוי, שבכל־זאת אפשר לקבלו כאמין," מסביר טראונר את עיקרי מלאכתו. „אשר לצבע, קשה מאד לעשות סרט דרמטי ב־צבע. מגוון צבעי הסרט הוסך את הכל לממשי מדי, גשמי מדי. הסרטים הצב־עוניים הטובים ביותר, הם אלה שבהם יש רק מעט צבעים, והייתי אומר דבר דומה גם על ציירים. בעיני, הצייר הצר־פתי הצבעוני ביותר של המאה הוא מא־טיס, למרות שלא השתמש אף פעם ביו־תר מחמישה צבעי יסוד."

על חוויותיו, בקאריירה הארוכה שלו, מוכן טראונר לספר הרבה. על מקצועו, פחות. „איני אוהב לדבר על הטכניקה, תמיד העדפתי להשאיר קצת בצל את המקצוע שלי. אסור לחשוף יותר מדי, אחרת זה יהיה כמו קוסם המגלה את סודותיו."

מהפכה של מהפכה

קובה (דקל, תל־אביב, ארצות־הברית) — המקום: קובה. הזמן: 1959, השבועיים האחרונים לשיל־טונו המפרפר וגווע של פולג'נציו באטיסטה. רוברט דייפס (שון קונרי) שכיר־חרב עשיר, מגיע להאוואנה כדי לאמן את צבאו הכושל של הרוזן, ולסייע בידי אחד הגנרלים המושחתים יותר, גנרל בלו (מרטין בלזם), להשיב מלחמה שערה נגד כוחות קאסטרו. בתוך־כך, הוא נפגש עם אהו־בתו מלפני 15 שנה (ברוק אדאמס), שהפכה יורשת עשירה ומנהלת בית־חרושת לסיגרים, והוא מנסה לחדש את אהבתם.

קשה לבדוק אם העובדות אכן נאמנות למציאות, אבל סיפור דימיוני זה של צ'רלס וויד נראה כמתקרב למצי־אות. מה שהסרט מצליח לעשות, מעבר לכל ספק, הוא לשכנע את הצופה ששילטונו של באטיסטה היה רקוב לחלוטין וכי הריקבון פשט בכל השכבות השונות של קובה, החל בעניים ביותר, וכלה בעשירים מאד. כשעל פני־התהום בין מעמדות אלה, אי־אפשר לגשר, ההפיכה היתה בלתי־נמנעת.

הבמאי ריצ'רד לסטר מנסה להמחיש עובדה זו גם דרך דמותו של שון קונרי. משכיר חרב חסר עמדה ורצון פוליטי משלו, אשר כל רצונו לגמור את המהפיכה מהר יותר ואלגנטי יותר, הוא הופך לאדם שאחדתו פונה יותר ויותר אל קאסטרו, ונגד האנשים שאותם הוזמן לשרת.

מצד אחד, האווירה בסרט משכנעת. ההתרחשויות שוט־פות על המסך, והצילום המרשים של דויד ואטקין, עושים לבלתי נשכחים כמה מעמדים דוגמת הסעודה המפוארת של הגנרלים ההופכת לבית מטבחיים. מצד שני קיימים

אדמס וקונרי: טיול בין המעמדות

בסרט בילבול רב ואדישות. הוא נראה כסרט־פוליטי בלי פוליטיקה וסיפור־אהבה ללא אהבה. קשה להבין מאין יוצאות הדמויות ולאן הן מגיעות. מדוע פועלים האנשים כפי שהם פועלים, ומה ההיסטוריה של כל אחד מהם. לסטר השתמש בשחקנים כמו מרטין בלזם ודנהולם אליוט, אבל הם נראים המומים מן הנעשה ומתקשים להאמין במלים חיוצאות מפיהם. ברוק אדאמס מצטיינת ביופי בלתי־רגיל ויחד עם זאת, ביובש ושטחיות מדהימים. ובסך־הכל, מתקבלת הרגשה מוזרה של אוסף קטעים יפים בפני עצמם, שהתערבבו על שולחן־העריכה תוך כדי חיבורם יחד.

(המשך מעמוד 27)

תוך־כדי־כך התפתחו בקרב האמריקאים רגשות דו־ערכיים כלפי האוייב, שגם הוא נהג באכזריות נוראה, בייחוד כלפי בני־עמו ששיתפו פעולה עם הכובש ה־אמריקאי. דווקא אכזריות זו, עוררה התנ־פעלות בקרב הקצינים האמריקאיים, ש־נשפם התערערה ככל שנמשכה המילחמה.

זהו המסר הסופי של הקולונל קורץ: רק מי שאוהב את מולדתו, כמו אנשי הוייאט־קונג, מסוגלים לבצע מעשי־זוועה כל־כך נוראים. לכן צריכים אנחנו, מתוך אהבה, לעלות עליהם באכזריותנו.

והצופה הישראלי עלול להשלים את הפסוק, כימעט בעל־כורחו: „זוהי התשובה הציונית ההולמת."

■ ■ ■

לימיחמת ויאט־נאם היתה השלכה ישירה על המציאות הישראלית. מוטב להרהר על־כך, אחרי הצפייה בסרט.

את הקשר הזה מסמל משה דיין, שיצא בעיצומה של המילחמה אל ויאט־נאם, כאורח המטכ"ל האמ־ריקאי, ועל חשבונו, במיבצע של יחסי־ציבור למובת המילחמה.

הקשר הפוליטי בין המילחמות היה מת־מיד והדוק. האמריקאים הסיתו את השג־ריר יצחק רבין ואת ממשלת־ישראל להפ־ציץ את מצריים לעומק, כדי להצדיק בכך, בעיני היהודים בארצות־הברית, את הפ־צצות־הזוועה בעומק ויאט־נאם הצפונית.

משה דיין בוויאט־נאם
על חשבון הפנטגון

כתוצאה מכך חדרו טילי הנ"מ הסובייטיים למצריים, והוכשרה הקרקע למפלת צה"ל ביום־הכיפורים.

אך ההשפעה העיקרית של ויאט־נאם על ישראל היתה ישירה — באמצעות הדוק־טרינה הצבאית.

הגנרלים המטורפים־למחצה, הי־מזיעים על הבד של „אפוקליפסה עכשיו", הם אותם הגנרלים שחד־ריכו דור של קצינים"ך בשנות ה־'60 וה־'70.

הדוקטרינה של המילחמה הבארבארית נלמדה אז בקורסים ובבתי־ספר לפיקוד־ומטה. הרעיון של מעשה־הזוועה כטאק־טיקה צבאית הלך וגבר במהלך מילחמת ויאט־נאם בכוחות המזויינים של ארצות־הברית, ואין ספק שהוא הועבר — במודע או שלא־במודע — גם לתלמידים יש־ראליים.

הדבר מטיל אור חדש על הטאקטיקה של מוטה גור במילחמת הלישאני, על השימוש הסיטוני בכוח־אש נגד אוכ־לוסיה בלתי־לוחמת.

מיבצע־לימאני היה מעין מיני־אפוקליפסה.

מוטה גור יכול היה להופיע, כמו ש־הוא, באחת הסצנות של אפוקליפסה עכ־שיו, מבלי לעורר תשומת־לב יתרה. ה־מטות האמריקאיים בוויאט־נאם היו מלאים בטיפוסים שכמותו (אף כי איש מהם, עד כמה שידוע לי, לא הכריז עדיין שהוא מתכוון להיבחר כנשיא ארצות־הברית.)

בוויאט־נאם לא היה הסגן דניאל פינטו מהווה חריג. להיפך.

הקולונל קורץ הוא פילוסוף מטורף. יש לו תשובה לבעיות החיים. עי־קרה: יש לעשות מה שצריכים לעשות, בלי מישפט, בלי מוסר. מי שאין לו שום סייגים, מי שאינו מוגבל על־ידי שום ערכים, הוא המנצח.

התרבות האנושית כולה היא מיטען מיותר, המכביד על בעלינו. במילחמת־הקיום, רק הניצחון חשוב. כל השאר הוא שקר, צבי־עות מאוסה.

זוהי תורה ניאו־נאצית, המעורבת ב־מיסטיקה. בעלי הסרט ביקשו להוקיע או־תה, כטירוף הסופי המוביל לאבדון.

אך חוששני שלא כך הצופים הישראליים יסיקו מסקנה זאת.

יש אצלנו אנשים המסוגלים בהחלט לקבל את תורת הקולונל הקרה, לתרגמה ללשון של „ציונות אכזרית", לראות בה את התשובה הציונית ההולמת לבעייתנו.

ולא במיקרה. תורה זו נולדה בוויאט־נאם מתוך יאוש, כתגובת הקצונה האמרי־קאית על מילחמה שבה שום ניצחון לא היה אפשרי, לבעיית ויאט־נאם לא היתה אלא תשובה אחת: להסתלק משם.

בעלי הציונות האכזרית אצלנו, אותם שהגנו בלהט כה מפחיד על הסגן פינטו, שגיבורם הוא אדם כמו מאיר הר־ציון, והתולים עתה את תיקוותם בקולונל (סלי־חה, בגנרל) אריק שרון, נמצאים במצוקה דומה. אי־אפשר לפתור את בעיית יש־ראל—ערב מבלי להסתלק מן השטחים. אין תשובה צבאית לאתגר הפלסטיני.

מי שאינו מסוגל להשלים עם עוכדה זו, סופו להגיע אל תורת הקולונל קורץ.

■ ■ ■

אוים הקולונל קורץ נכשל.

המסר האמיתי של הסרט אפוקליפ־סה עכשיו הוא הסרט עצמו.

שהרי לא הקולונל קורץ ותל־מידיו עושים עתה את הסרטים על מילחמת ויאט־נאם, אלא אויבו בנפש, אותם שהפגינו בחיצות אמריקה נגד המילחמה, שפירדו ממנה, ששרפו את כרטיסי־הגיוס.

האומה האמריקאית היא, ביסודה, אומה הגונה, שתרבותה מבוססת על הערכים הפוריטאניים (למרות הפרק השחור של השמדת אדומי־העור). היא לא היתה מסו־גלת לקבל את תורת הקולונל קורץ.

מילחמת ויאט־נאם לא הוכרעה במעמקי הג'ונגל, אלא במעמקי הנפש האמריקאית. אמריקה הבי־נה אל תוך התהום, התחזחה ונסוגה.

על כן ניתן כיום להשקיע 35 מיליון דולר בסרט המתאר את מילחמת ויאט־נאם בצבעים כה נוראים, ואף לקוות להצלחה־קופה מסחררת.

הוויאי וגם בקרב עמנו יתגברו כוחות המוסר והסלידה בעוד מועד לפני שינצחו אצינו ארבעת הפרי־שים של האפוקליפסה שלנו — המילחמה, הכיבוש, ההתנחלות והדיכוי.

ישיבה סודית בכנסת

המאבק בין סמנכ"ל הרשות **שמחה עבאדי** לבין כתב הארץ **דן מרגלית**, על תפקיד מנהל־הטלוויזיה, החריף בש־בוע שעבר. בעוד **יוסף** („טומי") **לפיד** תומך בעבאדי — ועד־העובדים מצא את עצמו, לפתע, מנוגד לתמיכה בו — הח־ליט שר־החינוך **זבולון המר** לעשות את כל אשר ביכולתו כדי להביא לבחי־רתו של מרגלית לתפקיד.

בשבוע־שעבר נערכה בלישכת שר־האוצר בבניין־הכנסת בירושלים ישיבה

שר הורביץ
ישיבה סודית

סודית, אשר משתתפיה דנו בדרכים ש־יביאו לכך שמרגלית יהיה מנהל־הטלווי־זיה הבא. פרטי־הישיבה וההחלטות שנתקבלו בה נשמרו בסוד, אך ידוע מי היו מש־תתפיה: שר־האוצר **יגאל הורביץ**, שר־החינוך המר, דן מרגלית, מנכ"ל מישׂ־רד־האוצר **יעקב נאמן**, וח"כ **אהוד אולמרט**.

זינדר חוזר לפורמה

לאחר תקופה שבה שמר חבר הוועד־המנהל מסיעת ד"ש, **צבי** („הרי") **זינ־דר**, על פרופיל נמוך, הוא החליט, בש־בוע שעבר, לחזור ולשעשע את המוני קוראי־העיתונים, לשוב ולהתחרות עם חבר אחר של הוועד־המנהל, עורך־הדין **אהרון פאפו**, על תואר מוקיון רשות־השידור.

זינדר הבין בזמנו, כאשר בגד ב**ארנון צוקרמן** ולא הצביע בעדו, שהציבור מו־קיע אותו. הוא אף למד להבין, כי לאמי־תו של דבר, אינו מייצג כמעט אף אחד בוועד־המנהל והוא שליח של מיפלגה מת־פוררת ומגוחכת. לכן הוא שתק.

אך נראה שהייצר התגבר עליו בשבוע־שעבר. הוא הציע להעביר את ראש הדסק הכלכלי של מערכת־החדשות, **אלישע שפיגלמן**, לתפקיד של כתב־לענייני־מישטרה. הדבר בא אחרי שזינדר תקף את הראיון שערך שפיגלמן עם מנכ"ל מישׂ־רד־האוצר, הד"ר **יעקב נאמן**. לדעת זינדר היה שפילמן תקיף וחצוף בראיון זה. „השיטות שלו מזכירות את שיטות החקירה של המישטרה, אז שיהיה כתב לענייני מישטרה," הציע זינדר.

העתיד של יבין

מינויו של **חיים יבין** כמנהל מחלקת־החדשות עומד להסתיים בחודש נובמבר הקרוב, וכבר עתה החל הקרב על המינוי. יש להניח, כי מנכ"ל הרשות **יוסף** („טו־מי") **לפיד** לא ירצה בהמשך כהונתו של יבין, כפי שלא רצה בהמשך כהונתם של **ארנון צוקרמן, מוטי קירשנבאום** ו**ג'ודי רוץ**.

אולם בפני לפיד, שהביע בימים האח־רונים את פיקפוקיו לגבי חידוש המינוי של יבין, תעלה בעיה. המועמד הטבעי ביותר, אם יוחלט שלא לחדש את מי־נויו של יבין, הוא **יעקב אחימאיר**, סגן מנהל המחלקה ועורך מבט. אחימאיר פסול בעיני ראשי הליכוד, הרואים בו לא רק מתנגד חריף, אלא בוגד. כל מו־עמד אחר שיעלה, ייחקל בהתנגדותם של העובדים ובסערה־ציבורית, שבפניה אין לפיד מוכן לעמוד.

אפשרות נוספת היא שלפיד יוסיף על שלל התפקידים והתארים שלו את זה של מנהל מחלקת החדשות. בסיבוך הכללי של הטלוויזיה בעידן לפיד, נשקלת גם אפ־שרות זו ברצינות.

לא שבעים רצון

כבר עשר שנים ערוך האיש, שהיה מנהל־הטלוויזיה הראשון והעומד כיום ב־ראש מכון־המחקר של האוניברסיטה העב־רית, הפרופסור **אליהוא כץ**, מחקר שו־טף על החדשות בטלוויזיה, על שביעות־הרצון מהן ומהימנותן בעיני הציבור.

מחקרו של כץ סודי, ועדיין לא מושלם, אולם כבר עתה דלפו ממנו פרטים אח־דים הצריכים להדליק אור־אדום אצל ראשי מחלקת־החדשות.

מתברר, כי אחוז האנשים, החושבים ש־מהימנות החדשות בטלוויזיה טובה מאוד,

חוקר כץ
לא מאמינים לחדשות

ושהביעו מהן את שביעות רצונם, ירד בצורה תלולה.

הירידה בהתייחסות הצופים למהימנות הידיעות באה בעיקר בעת מילחמת־יום־הכיפורים ומאז נמצאת מחלקת־החדשות על כל שלוחותיה בירידה מתמדת.

איך להחלבש?

במערכת־החדשות ברדיו, בירושלים, קיימת תסיסה הגוברת והולכת נגד רכז־המערכת **יצחק אלון**. כמה מעובדי ה־חדשות התלוננו על אלון בפני מנהל ה־רדיו, **גדעון רב־ארי**. הם סיפרו שאלון ממתין להם בכניסה לבניין הרדיו, מעיר להם על שעת בואם לעבודה, על עבודתם ביום הקודם, ואפילו על סיגנון לבושם, וזאת בנוכחות עובדים אחרים.

יום רביעי

20. 2

● **עד אדנים ומשרתים (8.00).** ג'יימס בלאמי החל לגלות עניין בטיס, וקנה מטוס דו־מושבי קטן. וירג'יניה מלאת התלהבות. היא נענית להזמנת ג'יימס להצטרף אליו לטיסה, למרות התנגדות ריצ'רד.

● **ליזה על העיר (10.05).** סרט על עולמם של שוטרים ופושעים, על

ליזה על העיר: דנב
יום רביעי, שעה 10.05

הקשר ביניהם ועל אלה החוצים לעיתים את הגבול בין שני המחנות. אד קולמן הוא מפקח־משטרה צעיר וסימון ידידו הוא מנהל מועדון־לילה הנמצא בשולי הפשע, ולעיתים גם מתדרדר לפשעים קלים. המועדון משמש מסווה לכנופיית סוחרי סמים שבראשם עומד פול, בנו של קאי לשעבר. צעירה יפהפיה, את התפקיד מגלמת קתרין דנב, אוהבת את שני הידידים ומחלקת את אהבתה ביניהם. לגביה אין הבדל בין שוטר לפושע, שניהם גברים. קולמן עורך חקירה בעניין הסמים, אך עובר גבולות המותר על־פי החוקים. הוא מסתכן ואף צריך להקריב את ידידו הטוב על מזבח החקירה. בסרט משחקים גם אלן דילון וריצ'ארד קרנה. הבמאי הוא ז'אן פייר מלוויל.

יום חמישי

21. 2

● **מועדון החתול שמיץ (5.30, שידור ב־צבע).** אורחת המועדון היא הזמרת יפה ירקוני. יפה, שמן השבוע שעבר, היא כבר סבתא לשלושה נכדים, מספרת על הופעותיה בפני ילדים בכל רחבי העולם, ושרה מהשירים הישנים, שפירסמו אותה, על ילדים בני ארצות שונות. אל ירקוני מצטרפת להקת שלום 80 של גברי לוי, הרוקדת ריקודים מרוסיה, פרו, מקסיקו ודרום־אמריקה.

● **כאותו יום נאפה הלחם לאט (9.30).** סרט תיעודי על פגישתם של המוסיקאי שלמה בר מלהקת הברירה הטבעית והמשורר ארז ביטון, ופגישתם המשותפת של השניים עם עברם כיהודים יוצאי־מרוקו. השניים מודים כי בתקופה מסויימת בחייהם הם התכחשו למוצאם העדתי ולשורשיהם היהודים, אולם בשנים האחרונות חזרו בהם, והחלו לבטא אותו במוסיקה ובשירה אותה הם כותבים. כאשר כתב שלמה בר את המוסיקה להצגת התיאטרון־החי־פאי, קריזה, הוא נתקל בשיריו של ארז. כאשר נפגשו השניים, הוכה בר בתדהמה. ארז ביטון הוא עיוור, אמר אז בר: „מי שקורא את שירתו חושב שארז רואה במיליון עיניים." בעיקבות פגישה זו והקשר המיוחד בין השניים, נוצרה להקת הברירה הטבעית.

● **המזבחרים (10.10).** פרקי סידרה זו עומדים להסתיים. החל מה־8 במרץ תתחיל השלוויזיה בשידור סידרה חדשה שתחליף את המובחרים, גברת קולומבו. עלילת הסידרה היא על אשתו של קולומבו המפורסם: בעוד שבסידרת קולומבו היה פיטר פאלק, הבלש, מזכיר מדי פעם את אשתו — בסידרת גברת קולומבו, שבה מככבת השחקנית היפהפיה קתרין מוריגרו, לא נראה פאלק אפילו פעם אחת ורק בתם המשותפת, בעלילת הסרט כמובן, ילדה בת שבע, מופיעה בכמה מפרקי הסידרה.

● **כויות (11.00).** דני וברט ממתינים לחוטפים בנקודת המפגש כדי למסור להם את דמי־הכופר ובינתיים, מנצלת איליין מריבה בין החוטפים ונמלטת, למרות שאחד מהם הספיק לירות בה. ברט ומרי משוחחים סוף־סוף על חשדותיהם ההדדיים ווכים בשלום בית, עד להודעה חדשה. ג'סיקה מנסה לסלק את דונהיו, משום שריגשותיה כלפיו עלולים להביא אותה לבגידה בבעלה. אך נקלעת לבעיה, משום שאינה רוצה להיוותר בלעדיהם.

יום שישי

22. 2

● **מדינת הנמר מו (3.00).** ד"ר דוליטל יצא לחפש את הנמר מו, שהוא בעצם חצי נמר חצי פרה. דוליטל יודע כי רק חלבו של נמר זה יכול להציל קרוקודיל שנשרף. פושעים שמעו על כוונתו של דוליטל והם מתכוונים לתפוס את הנמר ולהחליפו בגילוי סודותיו של הרופא המדבר אל החיות.

● **מאורת הפישעים (6.02).** סיפורה של כנופיית פושעים הפועלת בלבנון ובמצריים. סכום של כסף רב מוער בר במכונית על אוניה למצריים, שם מחכה לו איש הקשר. המישטרה עולה על עקבות הפושעים ומצליחה לתפוס אותם ואת הכסף. השחקנים הם פריר שוקר, רושדי אבדה, הינדה רוסתם ותופיק אלדקן.

● **אנקת גבהים (10.20, שידור בצבע).** היתקלויות ממשיך לנקום. הוא נושא לאשה את אחותו של לינטון ומאמלל אותה בגסותו. לינטון דורש מקטי לנתק כל מגע עם היתקליף, ומכניסה לבעייה סבוכה ממנה קשה לה לצאת. המשך הסידרה הכושלת על־פי סיפורה של שרלוט ברונטה.

● **קווינסי (11.10).** אדם בשם האלאוואי טובע במעיינות־מרפא ומסקנות הניתוח־שלאחר־המוות של קווינסי יקבעו אם תקבל האלמנה, שאת תפקידה מגלמת השחקנית ברנדה סקוט, את דמי הביטוח או לא. עבודתו של קווינסי נתקלת בקשיים בגלל עורך־הדין רודף־הבצע של חברת־המעיינות פיטר מרק ריצ'מן, החרד לשמם הטוב של הלקוחות שלו. ובגלל הרופא, המנסה להסתיר את העובדה שתעודותיו מזוייפות.

שבת

23. 2

● **חידושים והמצאות (6.30).** התוכנית מספרת על מכשיר חדש היכול לפתור את הבעייה של מצוקת האחיות. המכשיר עוקב אחרי פעולותיו היום־יומיות של החולה, כדי לקבוע את כמות המאמץ שהוא משקיע בהן, ומתווה את דרכי הטיפול בו. הפרק הישראלי של התוכנית מספר על מזון מוכן מאבקות, שפותח בארץ, ופותר בעיקר בעיות של איחסון מצרכים.

● **ארון מתים יכדה (10.20).** גראנט הוא גבר מהסוג שנשים אוהבות. על נקלה הוא מצליח ללכוד נשים עשירות המשלמות גם בכספן וגם בחייהן. את קלייר הוא רוצח ומניח באמבטיה כדי שמותה ייראה מות טבעי. עורך־דינה של קלייר, משוכנע כי היא נרצחה, למרות שהמישטרה נוטה להאמין שהיתה זו תאונה. כעבור שנה הוא נתקל בידיעה בעתון, על אשה עשירה אחרת שמתה באותה צורה, ולא גראנט היה בעלה. הוא שינה את חזותו החיצונית לחלוטין. גראנט הוא מחופש ממשיך במאמציו למצוא אשה עשירה, אבל הפעם הוא מתאהב ומחליט לוותר על הכסף. כוכבי הסרט הם מייקל ג'סטין והלן מירן.

יום ראשון

24. 2

● **בית פתוח (8.00).** כמדי שבועיים ממשיכה התכנית לענות את הצופים בה, למרות כל הנסיונות של עורכיה לחדשה. נראה כי רבים ייהנו יותר אם יעבירו לשעה זו את התכנית למישפחה מתכניות הטלוויזיה בערבית.

● **הכל נשאר במישפחה (8.30).** שם הפרק הנוכחי של ארצ'י באנקר הוא שטרות מזוייפים.

● **נגד הרוח (10.00).**

מועדון החתול שמיץ: שמיץ וירקוני
יום חמישי, שעה 5.30

דו־קרב לאור השמש: קוטון ופק
יום שני, שעה 9.35

המלאכים: דאנקן
יום ראשון, שעה 10.50

משקה הרום הופך להיות המטבע של המושבה והכל מספסרים בו. כשהיבול של ג'ונתן מוכן לקציר, פונה אליו ג'ונאס פייק, העובד בשרותו של סגן גרוויל ומציע לו מיצרכים ותמורה בתמורת ליבול החיטה שלו. ג'ונתן ומרי דוחים את ההצעה. ג'ונתן זקוק לכוח־אדם לעבודות הקציר, פונה לביתהמושל לקבל אסירים, ונענה בשלילה. הוא פונה לווילטשר שיעזור לו, אך נדחה גם שם. בלב־כבד הוא מסכים להצעתו של פייק אולם מגלה שהמחיר שמוכנים לשלם לו ירד. לווייל פרייס יש רעיון כיצד להילחם ברום, וג'ונתן ומרי מצטרפים ליוזמתו.

● **המלאכים של צ'ארלי (10.50).** קבוצות כדורגל של נשים, מגלות את האפשרות לזכות במשחקים בצורות בלתי מקובלות ובלתי ספורטיביות והמלאכיות נקראות לחקור בפרשות ספורט אפלות. הן מצטרפות כשחקניות לקבוצת כדורגל וסברינה מתגלה ככוכבת של ממש.

יום שני

25. 2

● **מורשה (8.00).** מחלקתו של הרב בנימין צביאלי פועלת בשיטה של מן היד אל הפה, ולמרות שחרגה בצורה ניכרת מתקציבה, לא מצליח צביאלי להשליט בה סדר. כך גם נראים השידורים. יומיים לפני מועד ההקרנה לא יודעים עדיין צביאלי ואנשיו מה יוקרן באותו ערב במורשה.

● **דו קרב לאור השמש (9.35).** סרט־קולנוע שרק מעטים מן המבוגרים שבין צופי הטלוויזיה לא צפו בו על המסך הגדול. אביה של פרל שאוון, אותה מגלמת השחקנית ג'ניפר ג'ונס, מוצא להורג באשמת רצח, ובת־דודתו, לורה בל מק'קאנלס, בגילומה של השחקנית ליליאן גיש, מאמצת את בתו. בת־התערובת היפה וחמת המזג. לורה מתגוררת בחווה מבודדת עם בעלה, השחקן לינול בארימור ושני בניה: ג'סי, אותו מגלם השחקן ג'וזף קוטון ולויט, הוא השחקן גרגורי פק. לויט נמשך אל פרל ומנסה לכפות עצמו עליה. דוקא לאחר שנכשל הוא מתפאר שהיא פילגשו. פרל מוכה ומתביישת אך שומרת על מוצא פיה. ג'סי, שגם הוא מאוהב בפרל, מסייע לאביו למנוע את בניית מסילת־הברזל שתעבור באדמתם, וכשמגיעים עובדי המסילה, מאיים האב שיירה בראשון שיתחיל לעבוד. ג'סי מנסה להניא את אביו מכוונתו, אך משנכשל, הוא מצטרף לפורעים.

יום שלישי

26. 2

● **למישפחה (7.00).** סרט על ייצור דבש־ענבים בכפר דרוזי ברמת הגולן ומיד אחריו ראיון של סוניד קראמן עם ד"ר יצחק פרוסקין המפורסם על מצב חולי הנפש במישפחה. גילה גילאור, הישראלית שנבחרה באיטליה כ„דונה אידיאלה" מספרת על התחרות, ובפינת האופנה כתבה על בגדי־ספורט.

● **חטף פתח (9.35).** הבלשן ד"ר רפאל ניר מספר למאיר שלו על מחקר שנערך באוניברסיטה העברית על חירשי האקדמיה־ללשון־עברית, וכיצד הם נקלטים.

● **קונצרט (9.40).** שידור־חי של קונצרט התזמורת הסימפונית ירושלים בניצוחו של לוקאס פוס. התזמורת תנגן את הקונצ'רטו לצ'לו ולתזמורת בדו מז'ור עם הצ'לן מיכאל מווסקי.

● **שיחה בשניים (10.55).** הצגת־בכורה של התכנית החדשה שאותה יזם המנכ"ל הקודם של רשות־השידור יצחק ליבני ואשר את פירותיה קוטף טומי לפיד. הכוונה היא לערוך שיחות־אישיות, ולהחליף מדי שבוע את המראיינים וגם את המרואיינים. את התכנית חונכים אמנון אחי־נעמי כמראיין וירון לונדון, דווקא כמרואיין. בשבועות הקרובים יופיעו בתוכנית יצחק ליבני עצמו שיראיין את ידידו של לפיד, אפרייים קישון; מיכאל הנדלזלץ שיראיין את שמעון פינקל ועורכת דבר חנה זמר שתראיין את אליהו נאווי.

וידוי אישי של שלמה סימן־טוב, המאהב

החשוד ברצח אהובתו שזנחה אותו

הבל בגלל הבוס

הרצח של רחל ויינבוים, שאירע בשבוע שעבר בתחנה המרכזית בתל־אביב, היה המשכה של פרשת התקיפה בחדר האמבטיה, שהתרחשה לפני כחודשיים („העולם הזה" 2207). החשוד ברצח, שלמה סימן־טוב, שהיה ידידה של רחל במשך חמש שנים, הפתיע אז את רחל בנסיבות אינטימיות עם מעבידה, כפי שנקבע בבית־המשפט. בווידוי אישי חושפני מגדה סימן־טוב ל„העולם הזה" מדוע רצח את רחל, מה היתה מערכת היחסים שלו עמה, ואיך הוא שופט את מעשיו כיום. סיפר שלמה סימן־טוב:

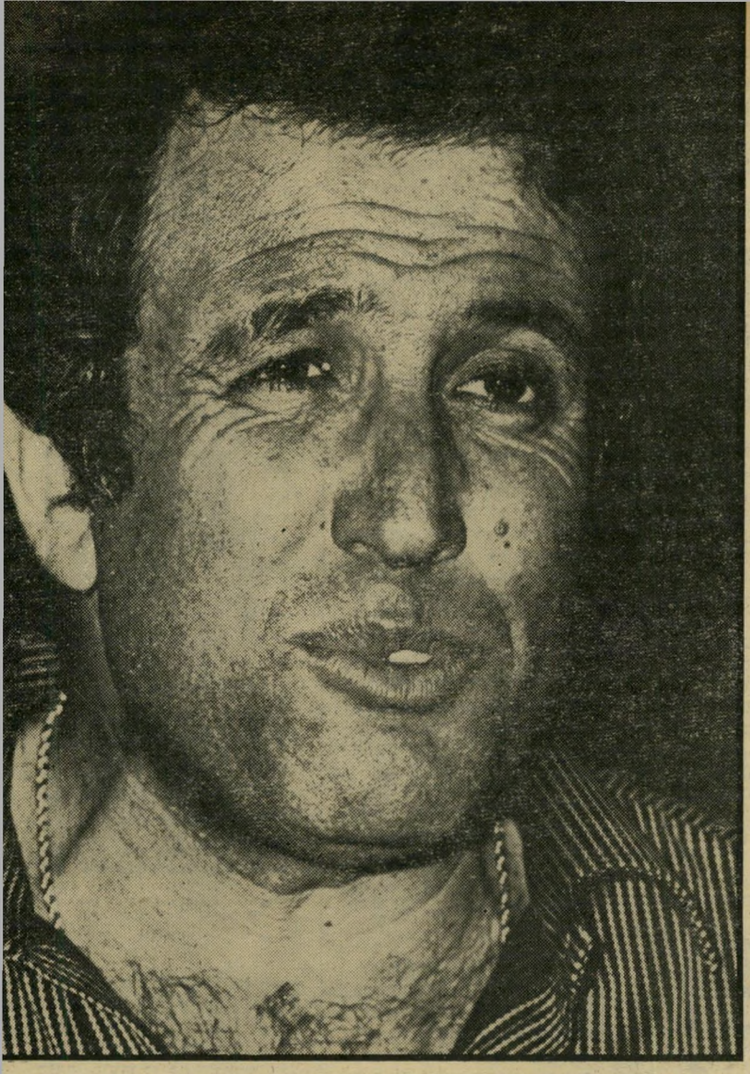

החשוד שלמה סימן־טוב ירה, לפי העדויות שבידי המישטרה, שתי יריות אקדח בראשה של רחל ויינבוים. אחרי שהתמוטטה, בפתח חנות־גרעינים ליד קו אוטובוס מיספר 60 בתחנה־המרכזית, הוסיף וירה בה עוד שלוש יריות.

ע ד עכשיו אני עדיין לא מסוגל לעכל את מה שקרה. אני מבולבל. בלילות אני לא מסוגל להרדם. אפילו כדורי שינה לא עוזרים לי.

זאת היתה טעות גורלית. לא התכוונתי לרצוח אותה. רק רציתי לדבר איתה. לשכנע אותה לחזור אלי. אבל רחל לא היתה מוכנה לשמוע לי. היא התייחסה אלי בזילזול. אמרה לי שתעשה לי סצנה ברחוב אם לא אניח לה. באותו רגע איבדתי את העשתונות ויריתי בה.

אני מתחרט על מה שעשיתי. לא תיכננתי את זה ולא חשבתי על זה לפני כן. זה בא בלי שתהיה לי שליטה על כך. אם האקדח שיריתי בו היה נשק־שלל שלקחתי במילחמה. שרתי ביחידות קרביות, בגולני ובשיריון. האקדח הזה היה בלי רישיון. היה לי עוד אקדח ברישיון, אבל אותו החרימה המישטרה לפני חודשיים, אחרי שתקפתי את רחל והבוס שלה באמבטיה.

אני לא יודע למה לקחתי איתי אקדח. הלכתי לפגוש את רחל כדי לדבר איתה. ידעתי שהיא מגיעה כל־יום, אחרי העבודה, לקו 60 בתחנה המרכזית, כדי לחזור הביתה. חיכיתי לה שם במטרה לשכנע אותה לחזור אלי. מאז שרחל עזבה אותי, אחרי שתקפתי אותה, אני אלם אחר. אני לא יודע מה קורה לי. עד עכשיו אני לא מבין איך הרגתי אותה.

בלי בעיות עם נשים

ה אהבה ביני לרחל היתה ממבט ראשון. הכרנו לפני חמש שנים בי־מועדון 77. אחרי שיצאנו במשך כחצי שנה, עברתי לגור בדירה שלה. היינו כמו בעל ואשה לכל דבר. היו בינינו סיכסוכים, כמו אצל כל זוג, אבל תמיד התפייסנו.

> **לא התכוונתי לרצוח אותה. רק רציתי לשכנע אותה לחזור אלי**

רחל היתה כבר גרושה פעמיים והיו לה שני ילדים, את הגדול, בן 13, היא שלחה לפנימיה. הקטן, בן 9, היה אצלה. הייתי קשור אליו מאוד והתייחסתי אליו כמו אל בן אמיתי. ממש אהבתי אותו. היחס של רחל לילד היה איום. היא היתה צועקת עליו, גם כשלא היה אשם. אני תמיד הערתי לה על כך והגנתי על הילד.

אחרי שחיינו תקופה ארוכה ביחד, הצעתי לה להתחתן. רציתי שתעשה לי ילד משלי. רחל טענה שהדירה לא מספיק גדולה בשביל להביא תינוק. לא היה לי כסף לקנות דירה יותר גדולה, אבל היא לא ויתרה. אמרה לי שקודם אראה לה חוזה של דירה חדשה, ואחרי כן היא תתחתן איתי ותעשה לי ילד.

זה קצת שבר אותי. זה היה תנאי שלא יכולתי לעמוד בו. אבל אמרתי לעצמי שאני אוהב אותה, וקיוויתי לטוב.

היה לי חשוב מאד להביא ילד לעולם. אני כבר בן 41 ועדיין רווק. כל החברים שלי כבר נשואים מזמן עם ילדים. זה היה חסר לי. הסברתי את זה לרחל ר־ביקשתי ממנה שתבין את מצבי. היא לא רצתה לשמוע. היום אני יודע מה היתה הסיבה.

היו לי הזדמנויות רבות עד היום להתחתן. אין לי בעייה עם נשים. תמיד היו לי בשפע. הסיבה היחידה שבגללה לא התחתנתי היו הורי. הייתי קשור מאד לאבי. כל זמן שהיה בחיים הייתי לידו. לא רציתי להתחתן ולעזוב אותו. כשאבא מת היתה לי מישהי שרציתי להתחתן איתה. אבל אמי ביקשה ממני להישאר על ידה. תמיד כשהעלתי את רעיון החתונה, היא ביקשה ממני לחכות עוד קצת. ככה עברו השנים. יש לי עוד אח שלא התחתן מאותה הסיבה. אחותי היא היחידה שהתחתנה.

רחל היתה בשבילי משהו מיוחד. על האחרות הייתי מוכן לוותר, אבל אותה אהבתי. רציתי לבנות איתה חיים משותפים. בגלל התנגדותה לחתונה, היו בינינו מריבות. היא הציעה שנלך לייעוץ לנישואין. הבטיחה לי שאחרי שנקבל את הייעוץ נתחתן. למרות שלא התלהבתי מהרעיון, הסכמתי. הייתי מוכן לעשות הכל בשבילה.

הלכנו לראיון ראשון באגודה לייעוץ נישואין. זאת היתה הפעם הראשונה וה־

> **רחל היתה בשבילי משהו מיוחד. אהבתי אותה ורציתי לבנות איתה את החיים**

אחרונה שהיינו שם. ליותר מזה לא זכיתי להגיע.

הייתי תמים והאמנתי לכל מה שרחל אמרה לי. אף פעם לא היו לי ספקות לגבי הנאמנות שלה אלי. התחלתי לחשוד דווקא כמה ימים אחרי שהיינו בראיון הייעוץ. היו כמה פעמים שבאתי לדירה והיה נדמה לי שהיה שם מישהו לפני. ביקשתי ממנה שתגלה לי את האמת. התחננתי בפניה. הזהרתי אותה שאם אני אתפוס אצלה מישהו, יהיו צרות. אבל היא הכחישה הכל. אמרה לי שלא אכניס לי שטויות לראש. הבטיחה לי שאני יכול לישון בשקט ולהיות בטוח שהיא רק שלי.

ואז קרה מה שפחדתי והזהרתי אותה ממנו. תפסתי אותה על־חם.

הגעתי לדירה, ושמעתי את רחל מדברת עם גבר וקול של מים זורמים. פרצתי פנימה, וראיתי את המחזה שעד עכשיו אני לא יכול לשכוח אותו. באמבטיה שכב גבר עירום, ורחל עמדה מעליו עירומה גם היא. לא יכולתי להשתלט על עצמי והתחלתי להשתולל. אני לא מבין למה היא עשתה לי את זה. עד עכשיו אני עוד שומע איך היא אמרה לי שאני יכול לישון בשקט, והנה מה שאני מוצא.

בהתחלה לא ידעתי מי הגבר. אבל כשהשתוללתי היא צעקה לו לעזרה: „דויד! דויד!" תיכף הבנתי מי זה. היא עבדה בסופל בונה ותמיד דיברה על הבוס שלה, דויד בלאו, וקראה לו בשמו הפרטי. אמרתי לו: „אה, אתה דויד שרחל תמיד מדברת עליו!" הוא כל הזמן מילמל ואמר לי: „מה אתה רוצה ממני? לא עשיתי לה כלום."

איך הוא לא התבייש. שניהם עירומים באמבטיה והוא אומר שלא עשה כלום. אחר כך התברר לי שהוא בן 55. רחל היתה בת 34. הוא יכול היה להיות אבא שלה. היא היתה המזכירה האישית שלו במשך שבע שנים. אחרי המיקרה סיפרו לי שבסופל בונה ריכלו על היחסים ביניהם כבר הרבה זמן. כל הזמן הזה היא אמרה לי שאני היחידי. ובינתיים הצמיחה לי קרניים עם הבוס.

עצרו אותי בחשד שתקפתי אותם. הם הכחישו שהיו להם יחסים, ושהיו עירומים באמבטיה. אבל השופט האמין לי. הוא קבע שתקפתי אותם, אחרי שתפסתי אותם בנסיבות אינטימיות. השופט גם אמר לי שהוא מציע לי לא לחזור אל אשה כזאת. הטעות שלי היתה שלא שמעתי בקולו.

כשהשתחררתי מהמעצר דווקא לא רציתי

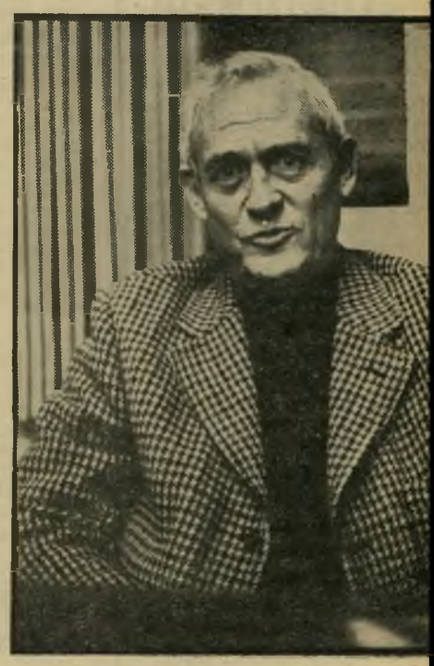

הבוס דויד בלאו, ראש אגף הארגון במרכז הקונצרן של סופל בונה. הנרצחת רחל ויינבוים היתה מזכירתו האישית במשך שבע שנים. בלאו, בן ה־55, נשוי ואב לבת ובן בוגרים.

היא לא היתה מקניטה אותי זה לא היה קורה. אבל חבל לי עליה. למרות מה שרחל היתה, ולמרות מה שהיא עשתה לי, אהבתי אותה. בלעדיה אין לי חיים.

במישטרה היחס אלי בסדר. הם מבינים באיזה מצב קשה אני נמצא ומתחשבים בי. אני משתף פעולה עם השוטרים. הודיתי ברצח וסיפרתי להם בדיוק איך זה קרה. לא הסתרתי שום דבר.

לחזור אליה. היא הפכה בשבילי לזונה. למופקרת. רק המחשבה על מה שראיתי עשתה לי גועל־נפש. אבל למרות זאת לא הצלחתי לשכוח אותה. ככל שעבר הזמן הבנתי יותר ויותר שאני עדיין אוהב אותה. הרגשתי שאני רוצה לחזור אליה. כאן לא עזרו כל השיכנועים של אחי ושל החברים שלי, שניסו להשפיע עלי לזרוק אותה לעזאזל.

הזהרתי אותה שאם אני אתפוס אצלה מישהו יהיו צרות, אבל היא לא שמעה

השופט אסר עלי לבוא איתה במגע. אבל לא יכולתי לעצור בעצמי. הייתי זקוק לה. ידעתי בדיוק מה היא שווה, אבל השלמתי עם זה. ניסיתי להתקשר איתה ולשכנע אותה להפגש איתי. היא סירבה אפילו לדבר איתי. שמעתי שאמרה שאני מטורף.

זוג יונים היו שלמה סימן־טוב ורחל ויינבוים, עד ששלמה תקף, לפני חודשיים, את רחל ואת מעבידה, ששהה יחד עימה בדירתה. לדברי שלמה היו השניים עירומים בחדר־האמבטיה. על־פי צו בית־המישפט נאסר על שלמה, מאז מיקרה התקיפה, לבוא במגע עם רחל. בשבוע שעבר הופר הצו באופן טרגי.

לא יכולתי לישון בלילות. כל הזמן חשבתי עליה. הרגשתי שבלעדיה אני לא יכול להמשיך לחיות.

אני חושב שרחל בכלל לא היתה אשמה במה שקרה. זה הכל בגלל הבוס שלה. אני בטוח שהוא הסית אותה כל הזמן שלא להתחתן איתי. עכשיו הכל ברור לי. הוא רצה שאני אחיה איתה ואממן אותה, כדי שלא תבוא אליו בדרישות. זה היה שונה. דווקא מכל הנשים נפלתי לאחת כזאת שהוליכה אותי באף. היום, כשאני מסתכל אחורה אני רואה איזו מין אשה היא היתה. אני בכלל לא מתפלא ששני הבעלים הקודמים שלה התגרשו ממנה.

אך גבר שיש לו כבוד עצמי לא יכול לעבוד בשתיקה על פגיעה כזאת

אני לא מכחיש שהיתה לי גם תקופה טובה איתה. לפני שגיליתי את הפרצוף האמיתי שלה, היא היתה מלאך בשבילי. ביליתי איתה ביחד כמו שלא ביליתי עם אף אשה. נהניתי מכל רגע. אהבתי אותה עם כל הלב.

אני מודה שבעניינים שבינו לבינה אני בכלל לא מודרני. לפי ההשקפות שלי היא פגעה בכבוד שלי. אף גבר, שיש לו כבוד־עצמי, לא יכול לעבור על זה בשתיקה.

למרות הכל אני מצטער ומתחרט ש־הרגתי אותה. לא היה מגיע לה למות. זה הבוס שלה שגרם לה לעשות את מה שעשתה. אם לא הוא היינו יכולים להיות היום נשואים, ואפילו היה יכול להיות לנו כבר ילד. מגיע לו גיהינום בגלל מה שהוא עשה. אם הייתי יכול לתפוס אותו...

מצב אידיאלי בשבילו.

אני הייתי הטמבל שנפל בפח. תיכננתי את העתיד שלי איתה, בשעה שהיא עשתה מה שעשתה עם הבוס. כשעצרו אותי, אחרי שתקפתי אותם באמבטיה, אמר לי החוקר בתחנת המישטרה שהוא מבין אותי, ושגם הוא היה מתנהג כמוני, אילו היה באותו מצב, אבל חוק זה חוק והוא צריך לעצור אותי.

אני שלם עם מה שעשיתי כשמצאתי אותם עירומים. אם הייתי שותק הייתי יוצא קרח משני הצדדים. באותו זמן הרגשתי שלא אוכל לחיות איתה יותר. כך הייתי גם מפסיד אותה, וגם נשאר עם ההרגשה שהיא בגדה בי ולא נקמתי בה. מה שהם עשו כאב לי מאוד. רציתי שגם להם יכאב. רציתי שיכתבו עליהם בעיתו־נים ושיהיו להם בושות. אם לא הייתי משתולל העניין היה נסגר בשקט ואף אחד לא היה יודע.

הם הרסו את חיי. מישהו אחר אולי לא היה לוקח את זה קשה כמוני. אני יודע שהיום יש זוגות שלכל אחד יש מהצד. יש כאלה שמוכנים לזה. אבל אני לא יכול בשום אופן לקבל את זה. אני טיפוס כזה, שאפילו אם יתנו לי עשרה מיליון לירות, אני לא אסכים שאשתי תשכב עם מישהו אחר. רחל לא היתה אשתי, אבל אני אהבתי אותה, ומה שהיא עשתה לי שבר אותי לגמרי.

זה היה המזל שלי בחיים, שהכרתי אותה. אם הייתי מכיר מישהי אחרת הכל היה

במדינה

הווי

אישפוז מבורך

הקשיש בעל ההופעה המוקוונית בירך את השופט ונשלח, לשימחתו ?להסתכזות בבית־חולים פסיכיאטרי

את מנת הבידור השבועית באולם ה־מעצרים של בית־המישפט דואג למלא יוסף סיטון הקשיש. על־פי החלטת השופט דוד שטיינמץ הוא שהה כשבועיים בבית־החולים לתעלי נפש בבתי־ים. עתה, הוא הובא שוב לפני השופט להארכת שהותו שם, עדיין לשם הסתכלות. הופעתו של סיטון באולם הדיונים מהווה תמיד אתגר־תא מבדרת. מיד עם כניסתו לאולם הוא מעורר גלי צחוק. בהתחשב במקום, זו תיפעה נדירה. סיטון, הנראה כקבצן לכל דבר, הגיע הפעם כשהוא נקי ומגולח למשעי. למרות זאת, הופעתו המוקיונית נשמרה בעזרת מלבושיו הבלויים והבדו־לים בהרבה מכפי מידתו, המהודקים לגופו הצנום בחבלים למיניהם.

סיטון פנה מיד לשופט ופתח בברכה שהפ־כה עד מהרה סיסמה: „שאלוהים יתן לך בריאות ואושר וחיים טובים." השופט שמע את בקשת התובע המישטרתי, ישון דורי, לשלוח את סיטון לתקופת הסתכלות נוספת, ופנה לשמוע את דעתו של סיטון בעניין. זה השיב לו: „בחוץ, אני עובד קצת, קצת מבקש עזרה מפה, כפה. אבל אם אתה עוזר לי, למה לא. שם, זה יופי, זה ניקיון, יש אוכל, יש מיטה, והכל יופי." טיעונו של סיטון היה הגיוני לגמרי. בית־החולים משמש עבורו מחסה חם ונוח, המספק לו את כל צרכיו. כאשר קיבל השופט את טענתו ההגיונית והנורמלית של סיטון ושלח אותו לעשרה ימי הסתכ־לות, בחשד של אי־שפיות דעתו, קיבל סיטון את ההחלטה בשימחה רבה, והמשיך לברך בקצב מוגבר את השופט ואת כל מי שניקרה בדרכו.

לקלל את אלוהים

אחרי שרק טעם את טעם החופש, כמעט נכשל החשוד בגישוני

עד עתה, אין במדינת־ישראל חוק האו־סר לקלל את אלוהים. בזכות העדר חוק זה ניצל יהודה אשכנזי משכונת־התיקווה ממעצר נוסף.

בשבוע שעבר נערך דיון בבקשת ה־מישטרה לעצור אותו ואת חבריו כחשו־דים בפריצה לרכב. לאחר שהובהר כי המתלוננת, המתגוררת בדימונה, לא זיהתה אף אחד מהם, קבע השופט שטיינמץ כי אינו רואה עילה מספקת למעצרים, והם שוחררו בערבות. כולם מלבד אחד. יהודה אשכנזי, המשוחרר מבית־הסוהר רק כש־בועיים. נגדו הוגשה תלונה חדשה. „נתפס במכונית גנובה מדגם מרצדס." אשכנזי התרעם וטען כי המישטרה מנסה „להו־שיב" אותו בכל מחיר. הפעם נעתר השופט לבקשת התובע והחליט לעצרו לארבעה ימים.

אשכנזי הנדהם, שכמה דקות קודם לכן ראה את עצמו כבר בחוץ, הפטיר בלחש רועם, שנשמע בכל האולם: „מאניאק." השופט שטיינמץ האדים מכעס, ובקול מאיים דרש מאשכנזי לחזור על דבריו. הפעם היה אשכנזי הממורמר כבר יותר זהיר, והתלונן: „מה יש, קיללתי את אלוהים. גם זה אסור?"

חוק

מי מודה ברצח?

אם הודאה אינה פוטרת מהאסר־עולם, מדוע יודו נאשמים ברצח?

אחד ממישפטי הרצח הקצרים ביותר בהיסטוריה התנהל השבוע בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. אפשר היה לראות על פני השופטים הוותיקים כי גם הם נדהמו מהתפתחות העניינים.

אחמד אלנקיטי, זיאד עבדו ועבדול רחים בגדאדי, שלושה צעירים ערבים מסביבות

(המשך בעמוד 56)

מה?
שם כ. רשום 5258
פינה קולדה
עוד לא טעמת
נסו את החוויה שתו פינה קולדה!
מבחר משקאות קוקטייל:

פינה קולדה
סומברו
בננה קולדה
בישראל - יד עסקים
ת"א, הקונגרס 44, טל 832236

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263
יום שלישי, 26.2.80
ערב עם המשורר
סמית אל־קאסם
חמועדון פתוח בימי ו'
תתוכניות מתחילות ב־9 בערב
חמועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

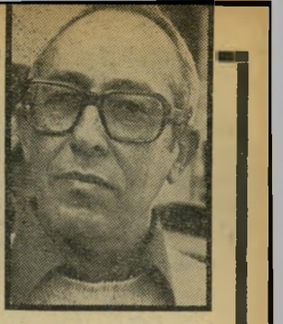

יעקב שרת / איש ממאדים
הלם ידלין

גירסה א'

מקורביו של יו"ר מיפלגת־העבודה, ח"כ שימעון פרס, שנת־בקשו להגיב על היזיעה ב„הארץ" (10.2.80), שלפיה „בהשפעת רעייתו טליה לבני־ידלין חזר בו ידלין מכוונתו לתקוף בספרו את יו"ר מפלגת־העבודה, ח"כ שימעון פרס," אמרו לי: אל"ף, לאשר ידלין לא היתה כל סיבה לתקוף את שימעון פרס יו"ר וכו'; בי"ת, העובדה היא שהוא לא תקף את שימעון פרס יו"ר וכו'; גימ"ל, ההדלפה לעיל, שכביכול משתמע מתוכה כי אילמלא השפיעה עליו רעייתו, היה ידלין תוקף בסיפרו את שימעון פרס יו"ר וכו', ועוד משתמע כביכול, כי ידלין הפיקח קטל שתי ציפורים ביריה אחת — גם נמנע מלתקוף את שימעון פרס יו"ר וכו' וגם הבהיר שבציקלונו חומר־התקפה על שימעון פרס, יו"ר וכו' — אין בה להטיל צל כלשהו על שימעון פרס יו"ר וכו'; דל"ת, אם חומר־ההתקפה של ידלין על שימעון פרס יו"ר וכו' יפורסם — דבר שכפי הנראה לא יתרחש, ובצדק, אין ספק שצוות־התגובות יצטוות ויגיב בהתאם.

גירסה ב'

מקורביו של המועמד ליו"ר מיפלגת־העבודה וראש תנועת־העבודה העולמית ח"כ יגאל אלון, שנתבקשו להגיב על היזיעה ב„הארץ" (ראה לעיל וכו'), אמרו לי: אל"ף, יגאל אלון המועמד ליו"ר וכו' לא נזכר כלל בידיעה שבה מדובר; בי"ת, עדיין לא ברור אם הוא נזכר בכלל בספרו של ידלין; גימ"ל, אם הוא לא נזכר, כפי שיתחוור בקרוב, יש להניח שכתם זה שבאי־איזכורו כאישיות ראויה לאיזכור יעורר תגובה חריפה; דל"ת, אם הוא נזכר, הרי במיקרה שהאיזכור חיובי, יתבקש ידלין למחוק במהדורות הבאות של סיפרו את החריג החיובי הזה, ויש להניח שייעתר, ובמיקרה שהאיזכור שלילי, אין ספק שצוות־התגובות יצטוות ויגיב.

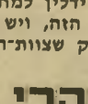

והרי החדשות

מינהג חדש בא למדינה, חדש בא למדינה, כל אימת שהמחוג הקטן עומד על מיספר, עומד על מיספר, וציפצוף של נקיפת שעה נשמע מקצה הארץ ועד קצה, הארץ ועד קצה, אם ברדיו ואם בטלוויזיה, ואם בטלוויזיה, והקריין האינטליגנטי קורא בקול את שכתב בשבילו עורך־החדשות, כתב בשבילו עורך־החדשות, והוא מושך והולך וקורא את החדשה וקורא את החדשה מתחילתה ועד סופה ועד סופה הוא קורא את החדשה, משהוא מגיע עד סופה של אותה חדשה מגיע עד סופה של אותה חדשה, הוא חוזר בעל־פה על ראשיתה פה על ראשיתה, ואם זה מזכיר לכם זה מזכיר לכם גן־ילדים זה מזכיר לכם, ואתם מחשבים כמה עולה לאזרח הקטן עולה לאזרח הקטן כפל לשון כפל של לשון זה בימי־עלות טרופים אלה טרופים ימי־עלות אלה, הריני בא להזהירכם בא להזהירכם בא אני, כי אם תאזינו כמוני כמוני תאזינו תאזינו כמוני כמוני כמוני תאזינו לשידורי ישראל תאזינו לשידורי ישראל הנכפלים ונכפלים ונכפללים ומתכפלים ומתפתלים ומתפללים ומתפללים ומתלפפים זה עלול להשפיע גם על נפשכם שפיע על נפשכם שפיע על נפשכם שפיע, שפיע, שפיע ולבלבלה בלה בלה בלה...

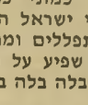

הנידון: תוהאמי שונא ישראל

בלמ"ס

א ל: ראש אמ"ן, האלוף יהושע שגיא.

מ את: יעקב שרת, סוכן אמריקאי ותועמלן ציוני, בעל עיטור „פרסונה נון גראטה" (יבול 1961).

זה עתה סיימתי לקרוא את הראיון שנתן ד"ר חסן אל־תוהאמי לעיתונאי מילטון ויורסט בקאהיר, כפי שהובא ב„מעריב" (8.2.80), ואני רואה צורך דחוף לדווח לך עליו שמא פסחת עליו, ושמא, אם לא פסחת, קיבלת פיתאום טלפון דחוף ממי שקיבלת ולא הספקת לגמור, ואולי התרגזת על שונא־יהודים ועוכר־ציון זה, וזרקת את העיתון לפח.

אני אומר „אולי התרגזת", אך בלבי אני יודע היטב שזה לא. אתה בוודאי לא הופתעת מגישתו המהותית הבלתי־אוהדת של תוהאמי כלפי התופעה ששמה ישראל. אתה יודע, שאפילו למצרים יש כמה סיבות טובות שלא לאהוד אותנו, ואם הם עושים שלום איתנו הרי זה לא מפני הכרה בתכונותינו התרומיות, אלא בשל שיקולים שבאיסטרטגיה לאומית, ולא אתה זקוק לפירוט.

בטוחני, כי מאמרים בעתוני ישראל, החושפים את שינאתו התהומית של תוהאמי אותנו, ומוכיחים שחור־על־גבי־לבן כי הנה, ראו, כזה וכזה הוא סגן־ראש־ממשלת־מצרים, ואם כך הוא מדבר עלינו אות וסימן הוא, כי באמת אין פני המצרים לשלום, הם לזרא לך לא פחות מהתוצרת של מה שקרוי בישר־אל „שופרות התעמולה הערבית"; שהרי הבעייה אינה אם המצרים אוהבים אותנו או שונאים אותנו. הבעיה היא איך על ישראל לנהוג בנסיבות הקיימות, נוכח האינטרס שיש למצ־רים לכרות שלום ונוכח הלחץ האמריקאי לכריתת שלום.

משום כך לא אתדרדר פה לשאלה המעניינת כשלעצמה, בפי מי האמת על שיחות מארוקו, מי באמת יזם את השיחות (כלומר את השלום הישראלי־מצרי), ההיתה הצדקה למסור למצרים שטחים שחוץ ממיספר מוגבל של ישראלים מכירים הכל ברחבי עולם (לרבות 40 מיליון מצרים) כי הם שייכים למצריים, והאם, כפי שאפשר להניח לפי כמה מאמרים בעיתונותינו, ישראל צריכה ויכולה לקום ולומר עכשיו: „חן חן לך הד"ר תוהאמי, שחשפת את האמת על יחסך למדינת־ישראל! אנחנו יודעים שאתה לא סתם בן־אדם. עכשיו אנחנו יודעים סוף־סוף מה כוונותיה האמיתיות של מצריים לגביה, ולפיכך אנחנו אומרים, פוס! לא שלום ולא חלום, ואם לא תפנו את סיני בתוך יממה, ותניחו את שדות־הנפט ומיתקניהם במצב המצויין שבו קיבלתם אותם מידינו — אז מילחמה!"

כל אלה הם פיתפותי־ביצים, כידוע לך. ישראל, בשלב הנוכחי — איך אומרים באמ"ן? „הנראה לעין" — לא תעצור בתהליך השלום, שלא לדבר על אסירת מילחמה על מצרים.

ובכן, מדוע אני רואה צורך דחוף לדווח לך על הראיון שבו מדובר? אנא, אם נשארת איתי עד כה, השאר נא עוד כמה שורות, שבהן רצוני לנתח את הפיסקה האחרונה באותו ראיון, שאולי בגלל אותה שיחת־טלפון דחופה לא הספ־קת לקראה.

מה אמר אותו תוהאמי שונא־ישראל בפיסקה האחרונה, אחרי שהמראיין מספר לנו: „לפתע חשתי, כי הוא פונה אלי לא כאל עתונאי, אלא כאילו חילקתי עמו איזו שליחות קדושה, שמטרתה השכנת־שלום בין המוסלמים והיהודים"?

הוא אומר:

„הענקנו לישראל הזדמנות לחיות בשלום. זה המיבחן האחרון שמעמיד האל, אשר יקבע אם היהודים יחיו שלא במפוזר על פני העולם. בני־אדם אינם יודעים מדוע הפצרתי בסאדאת לצאת לירושלים. למעשה זה לא היה מפני שחשבתי שיש לנו הסכם עם דיין, אלא בגלל מה שחשתי בלבי. בתנ"ך כתוב משהו על היהודים, המכתתים חרבותיהם לאתים. זה יעודם, ואני ביקשתי להצילם. אנו נותנים להם הזדמנות כזאת, ואם לא יהיו נבונים דיים לנצלה — יחמיצוה. זו פעם ראשונה שאני משמיע דברים כאלה באוזני מישהו. אולם כך אומרים לי חושי לגבי הטמון בחיק העתיד."

אני סבור שדברים אלה כה חשובים, עד שימח עשה „מעריב" בשימו את הראיון כולו בעמוד הפותח של גליון סוף־השבוע שלו.

מה אמר לנו תוהאמי בפיסקת הפרידה? מדוע זה חשוב? אעמוד להלן על ביטויי־מפתח בפיסקה זו, ואפרשם לך כמיטב הבנתי:

* „זה המיבחן האחרון". פירושו: אם הנסיון הנוכחי להשכין שלום ישראלי־מצרי ייכשל — תהיה מילחמה, וכפי שהוכיחה ההיסטוריה, גם מצריים יכולה להיות פותחת ראשונה. ולא רק לפתוחה ילחמה יכולה מצריים, אלא גם לקצור בה הישגים ממעלה ראשונה.

* „שלא במפוזר על פני העולם". פירושו: על עצם קיום מדינת־ישראל עדיין מרחפת סכנה. הכוונה, במיקרה זה, לסכנה מבחוץ. יחסי־הכוחות אינם מאירים פנים לישראל. היסטריית האבידות של מילחמת 1973 בישראל לא היתה סוד, ולא נשכחה. סידרה של שתים־שלוש מילחמות־התשה ומילחמות־ממש עשוייה להתיש את ישראל, שכן אצלנו מדובר בבני־אדם, כמובן, ואצלם — ב„נמלים של סאדאת", נוסח 1973. האינטרס שיש לישראל בשלום גדול, איפוא, מהאינטרס שיש לערבים — ולמצריים — בו, ואם ישראל לא מבינה זאת (דבר שלכאורה מובן מאליו, ולוא רק מתוך התבוננות במפה המדינית, הכלכלית והדמוגראפית), זה עלול לעלות לה ביוקר.

* „ביקשתי להצילם". הישראלים אינם רואים את הכתובת על הקיר. הם חיים בעולם־דימויים דמיוני, ורואים מהיר־הורי ליבם. עליהם להפיר תודה למי שנכונים לעשות עימם שלום, שכן, כאמור, לאורך ימים אין שום סיכוי, שיחסי־הכוחות יהוי לטובתם.

* „אנו נותנים להם הזדמנות כזאת". אם אנו, המצרים, יצאנו מדעתנו, ובניגוד לכל הגיון „ערבי" נכונים להשלים עם ישראל ולפתוח סדק לסיכוי של תקופת־שלום ביחסי שתי המדינות, איננו אלא מטורפים. אבל הישרא־לים, הדוחים סיכוי זה, אינם מטורפים. הם אידיוטים. האם הם אינם מבינים, שכישלון השלום פירושו חזרה למילחמות בסידרה?

* „אם לא יהיו נבונים דיים לנצלה, יחמיצוה". הדגש הוא על „יחמיצוה", שכן הנכונות המצרית לשלום היא בבחינת נס שאינו חוזר כל שבע־שמונה שנים, כפי שחזרו ובאו מילחמות מאז 1948, ומי שאינו מנצל נס אינו רק לא־נבון. הוא פושע.

* „כך אומרים לי חושי לגבי הטמון בחיק העתיד". נבואה ניתנה לשוטים, אבל אין צורך להיות נביא כדי לקבוע, שהסיכוי היהודי להתחזק יחסית לערבים קטן מהסיכוי הערבי להתחזק יחסית ליהודים. זה פועל יוצא של האוכלוסיות הנתונות ושיעורי התרבות הן, יחסי שטח, ויחסי משאבים. יהודי שאינו מבין, שהקמת מדינת ישראל היתה נס היסטורי, שאינו מבין שעל נס יחיד ומיוחד במינו זה צריך להגן כעל שלהבת־נר ברוח, שאינו מבין שעל ביצורו של נס זה צריך לשקוד באופן קונסטרוקטיבי — לא להמר בסידרה אינסופית של מילחמות ביוזמה מתחלפת, יהודית וערבית — לא יוכל אלא לשטום את הד"ר תוהאמי ודומיו, לפתור את הבעיה הדמוגראפית בהטלות עוצר, ולפתור א תכל יתרת הבעיות באמונה, שאלוהי צבאות היהודים תמיד חזק מאלוהי צבאות האויב.

העתק: המוסד, חקר.

במדינה

(המשך מעמוד 55)

ירושלים, נאשמו ברצח אכזרי שבוצע בשנת 1976. לפי כתב־האישום קשרו ה־שלושה קשר לרצוח את דויד („פרטושק") פינגר, שגר ברחוב פינסקר 23 בתל־אביב. המטרה המוצהרת של הרצח היתה שוד, אולם בעצם התכוונו להשתמש במעשה הרצח של ההיודי, ככרטיס־כניסה לאירגון־החזית־הדמטקרטית.

את המנוח הכירו קודם לכן, כנראה על רקע של יחסים הומוסכסואלים. וכך בערב חמים של יולי 1976, הוזמנו לבלות את הערב בדירת הקורבן. הם שהו במקום יחד בערך משעה שבע. אכלו ושתו וצפו בטלוויזיה. בעוד מארחם מכבד אותם ב־מאכל ובמשקה, תכננו השלושה בערבית, שהיתה בלתי־מובנת למנוח, כיצד ירצ־חוהו נפש.

עם סיום תוכנית הטלוויזיה, בשעה 23.00, התנפלו עליו השלושה. אלנקיטי עמד מאחוריו ולחץ על גרונו, זיאד תפס בידיו כדי למנוע את התנגדותו, והשלישי, בגדאדי, תפס, לפי כתב־האישום, ברגליו.

כדי להיות בטוחים שאכן מת, לחץ זיאד ברגלו על צווארו של פינגר במשך שתי דקות. אז, כשהיו בטוחים שהצליחו לממש את זממם, הכניסו את הגוויה למיטבח, וכיסוה בשמיכה. אחר־כך פנו ליטול את השלל. הם נטלו מהדירה את הטלוויזיה, את מכשיר הסטריאו המשוכ־לל, מצלמה, שעון־יד ואת ארנק־הכסף של המנוח.

בתאריך מסויים אחרי הרצח נסעו אלנ־קיטי וזיאד לדמשק דרך ירדן. הם נסעו כדי להתגייס לאירגון־החזית־הדמוקרטית. בגאווה הציגו את מעשה הגבורה שביצעו, והוכיחו כי הם מסוגלים וחפצים להרוג יהודים. בכך הראו כי הם בנים נאמנים לאירגון הטרור. לדברי כתב־האישום הצ־טרף כגדאדי, מאוחר יותר, גם הוא לאותו אירגון.

הדאה מפתיעה. השלושה נתפסו רק שנים אחדות אחרי הרצח, והועמדו לדין לפני בית־המישפט המחוזי בתל־אביב. התובעת דבורה ברלינר חששה מקרב ארוך ומייגע על ההודאות שמסרו הנאשמים במישטרה, ובית־המישפט הק־ציב לשמיעת המישפט שבוע ימים ברצי־פות.

כבר בתחילת היום הראשון למישפט הופתעו השופטים והתובעת. שני הנאש־מים הראשונים, אלנקיטי וזיאד, שהיו מיוצגים על־ידי סניגורים מטעמם, הודו באשמה. אירהים אבו־עטא, עורך־דין ירושלמי, קם והודה בשם שולחו אלנקיטי. אחריו קם גם אמנון שובל והצטרף להו־דאה בשם מרשו, זיאד.

עבירת רצח היא החמורה ביותר בחוק הפלילי. מי שמורשע ברצח אחת דינו — מאסר עולם. אין ויכוח או הקלה בעונש. זהו עונש המוטל אוטומטית מכוח החוק. לכן, לעולם אין נאשמים מודים באשמת רצח, שכן, אין מה להרוויח מהודאה כזו. יתרה מזאת, מאחר שהאלמנטים של עבי־רת הרצח הם מסובכים, קיימת תמיד תיקווה להוריד את העבירה מרצח להרי־גה, או לעשות עיסקה עם התביעה ולהו־ריד את האשמה החמורה, ואז יש מקום לוויכוח ולמיקוח על העונש. שכן, באשמת הריגה יכול השופט לפסוק אפילו מאסר על תנאי בלבד.

השלישי כפר באשמה. כאשר הס־תיעו השניים את השופטים הדסה בן־עי־תו, משה טלגם ויעקב קדמי, פנו השופטים לנאשמים ושאלו אותם אם הם מבינים את משמעות מעשיהם. גם הסניגורים ה־נבוכים קמעא פנו שוב ללקוחותיהם, וביקשו מהם לחשוב שנית, אולם שני הבחורים הצעירים שישבו חשוקי שפתיים על ספסל־הנאשמים לא הסכימו לזוז מעמ־דתם. לבסוף השתכנע בית־המישפט כי אכן זה רצונם של השניים, וכי הם מבי־נים את התוצאה שתצמח להם מהודאה כזו. אחרי שבית־המישפט ביקש בכל זאת מהתובעת ברלינר להביא ראיות לאשמתם של השניים, הרשיעום לפי הודאתם, וגזר עליהם את העונש הקבוע בחוק — מאסר עולם.

שני הצעירים שהגיעו בבוקר לבית־המישפט כחשודים ברצח, יצאו משם אחרי שעות מעטות בלבד כשהם אסירי עולם.

הסניגורים הסבירו לבית־המישפט שלא יכלו בשום אופן לשכנע את מרשיהם לכפור באשמה. גם הם הופתעו מגישה

(המשך בעמוד 58)

וידוי נוגע ללב של אירנה פורמן, אשתו של נרקומן, על המאמצים הכבירים שעשו היא ובעלה כדי להביס את הסם

אשת הנרקומן

"ר **ציתי יגרום לו** הלם. לכן אמרתי לו שאם לא יפסיק את השימוש בסמים אעזוב אותו ואתגרש ממנו". אירנה פורמן בת 24, קטנת קומה וצנומה סיפרה מעל דוכן העדים באולמו של השופט דוד ולך.

אירנה היא קטנטונת כנערה, אבל כאשר פתחה את פיה היה הקהל באולם מרותק. כל מילה אמרה סבל וייסורים. הצעירה

תחת השפעת סם אתה יכול לעשות הכל. המציאות נראית קלה, פשוטה ונסבלת

הנאה הפכה לעיני הצופים לאשה למודת־סבל שעברה גיהינום בחייה הקצרים.

סיפרה השבוע אירנה:

לפני שש שנים עליתי לישראל מרוסיה. אני בת למשפחה מכובדת, למדתי באוניברסיטה, כתבתי שירה, ציירתי וחייתי בעולם של תרבות ורוח. יום אחד הכרתי את ראובן ("רומה") פורמן, צעיר נאה, ספורטאי מחונן, גם הוא עולה מרוסיה. הוא היה מתאבק ברוסיה. ומשקלו היה כמעט 120 קילו כאשר הכרתי אותו. הוא היה הניגוד הגמור שלי, הנערה המשכילה והרוחנית, אך התארסנו. ידעתי שראובן מכור לסמים, אך חשבתי שהוא משתמש בסמים רכים בלבד. הוא גם סיפר לי על עברו הפלילי, גניבות ופריצות. אולי הייתי רומנטית. אבל חשבתי שאהבתי אליו תרפא אותו מכל זה.

למרות התנגדות הורי נישאנו. שנתיים בלבד אנחנו נשואים, ובמשך תקופה זו נולד בננו. מצבו של בעלי התדרדר והלך. הוא היה שוכב ימים שלמים במיטה ובוהה. הוא היה זקוק לסמים כדי לקום בבוקר, וסמים כדי ללכת לעבודה. הוא עבר לישראל והיה מזריק לעצמו ומריח יותר ויותר.

עשינו מאמצים נואשים כדי לגמול את ראובן. גם הוא, מרצונו, פנה אל בית־החולים לחולי־נפש בבת־ים, שהוא המקום היחיד בארץ לגמילה מיידית. אבל המקום כל־כך מדכא, ומי שמכור לסמים ומתחיל להגמל, מדוכא כבר בין־כה־וכה. נוצר

חשבתי שהוא ישתנה, שמעתי על פושעים שחזרו למוטב וחוטאים שחזרו בתשובה

מצב שלא איפשר החלמה. לכן הוא הפסיק את הניסיון הזה וחזר הביתה.

ניסיון נוסף עשינו כאשר אמרתי לו שאני בהריון. החלטנו ללכת לקיבוץ. חשבתי כי שם האווירה בריאה, נוכל לחיות בין אנשים שלא מכירים סמים, ורומה יוכל להיגמל שם, אבל בשום קיבוץ לא קיבלו אותנו.

נושא הסמים הוא מסובך. קיימות סיבות רבות לאנשים צעירים להתנסות חדשה כזו. נדמה להם שזהו עולם חדש ומרהיב. מספיק שפעם אחת תרגיש טוב אחרי העישון, ותרצה לנסות שנית. אחרי כמה פעמים כאלה אתה לכוד. הגוף וגם הנפש זקוקים לזה. הסמים נותנים לך את ההרגשה שאתה בטוח בעצמך, שאתה יכול להתמודד עם החיים ולעשות הכל. אתה הכי־גדול והכי־חזק, והמציאות נראית קלה, פשוטה ונסבלת. במשך הזמן אתה גם מאבד את כל הערכים. אתה מתרחק מחברה בריאה ומתקשר רק אל נרקומנים אחרים. עמוד השדרה של החיים הוא הסם, את כל היום אתה מעביר בדיבור עליו, ובנסיון להשיגו. החיים נהפכים למעגל קסמים של השגת הסם, הרדיפה אחריו, והרצון להשתמש בו. לאט־לאט מתבלבלים אצל המכור הטוב והרע.

במשך זמן־מה הצלחתי כמעט לגמול את רומה. חודש ימים לפני שנעצר, הפסיק לחלוטין את השימוש בסמים. זה היה אחרי האולטימטום שנתתי לו. הוא היפש תהליפים פסיכולוגיים לסם, לכן הלכנו לקורס למדיטציה טראנסצנדנטאלית. חשבנו לעבור לגור במצפה־רמון ולעבוד שם. הוא התחיל להנות מהתינוק, מצמיחתו ומרגש האבהות. הוא גילה את השמחה של היותו אב. עד אז מעולם לא ראיתיו מאושר. היא היה בדרך־כלל אפאטי, או סובל. כאשר הפסיק את השימוש בהרואין התחיל מחייך ומגלה עניין בדברים שונים שעד אז לא שם לב אליהם כלל.

עד כאן סיפורה של אירנה.

הסניגור צבי לידצקי, שהזמין אותה כעדת הגנה, סיים את חקירתה, והתובע, יעקב קמר, התחיל בחקירה הנגדית.

"ידעת שהוא נרקומן, גנב ופורץ כאשר התחתנת איתו, מדוע חשבת שהוא ישתנה?"

"חשבתי שהוא ישתנה כי שמעתי על אנשים שפשעו פשעים חמורים יותר ממנו והלכו לגור במנזרים, וחוטאים רבים הפכו לחוזרים בתשובה," ענתה אירנה.

"בעלך אחותו וגיסך, רימו בעלי חנויות בסכום העולה על 400 אלף לירות. הם היו קונים, סחורה ומשלמים בצ'קים מזויפים. אנשים חפים מפשע הפסידו את כספם בשל כך. כיצד יחזיר בעלך את הכספים הללו?"

אירנה לא נראתה נבוכה כלל. היא ענתה לתובע בקול תקיף: "בעלי התייצב במישטרה בעצמו. הוא ידע כי עליו לשלם. הוא אמר לי: 'אני יודע שאלוהים לא

לקחתי שני גרם הרואין ליום, וזה עולה יותר מעשרת אלפים לירות

סולח על שום דבר בחיים.' התשלומים החמריים זה הדבר הקל ביותר להתגבר עליו, פשוט עובדים ומשלמים."

כאשר חזרה אירנה למקומה בקהל, לחשה מורה שהיתה באולם לתלמידיה: "איזה מזל שנכנסנו לאולם הזה, שיעור יותר טוב מזה לא הייתי יכולה להקנות לכם."

להתרחק מפיתויים

כ**ל זמן עדותה** של אירנה ישב בעלה, רומה, גבוה, ממושקף ולבן־עור על ספסל־הנאשמים ליד אחותו ריגה וגיסו אלכס שאיתם ביצע את העבירות, והביט באירנה בעיניים מלאות הערצה ואהבה.

כאשר עלה על דוכן־העדים כדי לספר את סיפורו, הביט אל אשתו ואמר: "אני אוהב את אשתי, היא עזרה לי לצאת מכל זה, ובעזרתה אצליח גם בעתיד. אני יודע שעלי לשלם עבור מה שעשיתי, ואני מוכן לשאת בכך.

"בתקופה האחרונה הגעתי עד לכמות של שני גרם הרואין ביום. זה עולה יותר מעשרת אלפים לירות ליום, אי אפשר להרוויח את זה בעבודה רגילה. לכן הלכנו לרמות. אבל אחרי שאירנה נתנה לי את האולטימטום, שכרנו בית במכמורת והחלטנו להפסיק עם זה. היינו משתמשים באדולנים, (כדורי גמילה) כדי לעבור את המשבר הראשוני. היינו הולכים לים בבוקר, עושים התעמלות וחוזרים להיות ב־

החלטנו להפסיק עם זה. שכרנו בית במכמורת, רחוק מפיתויים ורחוק מחברה עבריינית

בית. רחוק מפיתויים ורחוק מחברה עבריינית. זה היה עדיין קיץ, מזג האוויר היה חם, ואנו ישבנו בבית עם תנור חשמל. היה לנו קר וחם חליפות. היינו, עורנו כאב, והיתה לנו גזלת תמידית. כיום נגמלתי לחלוטין. ואם אשתי תשיב אלי כאשר אשתחרר, אני בטוח שאצליח."

אירנה ישבה על הספסל בין התלמידי התיכון המאוזנים בדריכות ועיניה מלאות דמעות. נראה היה שהיא כבר שמעה את ההבטחות הללו פעמים רבות.

מצב־רוח מצויין עם

„וודקה קגלוביץ לימון"

אווירה עליזה ומיוחדת שררה בעת ההקרנה השנתית של סרטי פרסומת מובחרים, מטעמה של חברת הפרסום אריאלי.
חברת המשקאות שטוק תרמה לארוע כמות ניכרת של המשקה החדש „וודקה קגלביץ לימון" שהוגש ע"י מלצרים לבושים בסגנון המאה ה־18.

מלבד המלצרים שנשארו רציניים כל העת, ניכרה היטב השפעת המשקה החריף על המוזמנים עליהם נימנו צמרת המפרסמים והפרסומאים בישראל.
בתמונה משמאל לימין: גדעון קוטלר, מנכ"ל חברת שטוק, בנו, ומנהל המכירות של החברה, גד לוסטיג בחברת אחד המלצרים.

במדינה

(המשך מעמוד 56)

מורה זה. הנאשם השלישי, בגדאדי, כפר באשמה. סניגורו, אשר שהרבני, חלק על הודאתו במישטרה, ותקף אותה במישפט זוטא.

לנוכחים באולם נותר רק להרהר בהו־פעה המוזרה הזו ובסיבותיה. האם רצו השגיים להסגין את זילזולם במדינה וב־רשויותיה באמצעות ההודעה? האם הוס־עלו עליהם לחצים של אירגונם כדי להו־דות ולהמשיך לשבת בכלא? האם נשלחו לשבת בכלא ולארגן את האסירים שם למחתרת?

דרכי חיים

ברידג' עם כל דבר

מישחקם של בני האצולה הוליך וכובש את מקומו בכיר החברה הישראלית

ארבע נשים מבוגרות, כולן מטופחות, ובעלות שיער־שיבה, צוחקות ושמחות, ישבו ליד שולחן ואחזו בקלפים: „אנחנו כבר סבתות," אמרו. „רצינו להישאר צעירות לכן הגענו לכאן...", ועל זה כבר אמר אחד מאשפי הברידג', ויקטור מולו, „שחקני ברידג' לעולם נשארים צעירים."

אחת המשתתפות היא דוידה, ממושב הבונים, אשר עובדת במחסן הקיבוצים ב־תל־אביב, וכדי להעביר את הזמן, בימים שהיא נמצאת בתל־אביב, היא מגיעה ל־בית־הספר כדי לתפוס שתי צפורים בבת־אחת, גם ליהנות ממישחק הברידג', וגם למצוא חברה. אמרה דוידה: „רוב האנ־שים שבהם נתקלתי בבואי לכאן, היו אנ־שים אינטליגנטים ותרבותיים שבהחלט נעים להעביר ערב בחברתם."

„לא רק סבתות מגיעות לבית־הספר," אומרת מרים מוזס מנהלת בית־הספר, ומצ־ביעה על שולחן שמסביבו יושבים חייל במדים ושלושה צעירים נוספים. „לבית־הספר מגיעים מגיל 19 עד שמונים. אני משתדלת להרכיב את הקבוצות, לפי הגי־לים, מי יודע לפעמים יכול לצאת גם איזה שידוך," היא צוחקת. „מגיעים בעלי מיקצועות חופשיים, יש לנו גם כמה שח־קני־תיאטרון, פקידים, חיילים, וגם הרבה אנשים בודדים, שמוצאים בבית־הספר וב־מישחק מזור לבדידותם."

שולחן אחר של צעירים משך תשומת־לב, היה זה השולחן של עובדי בנק הפו־עלים. „נבחרת" בנק הפועלים משחקת זו השנה השנייה. מי יודע אולי בקרוב יח־יחליט בנק לאומי לשלוח את עובדיו לבית־הספר, ונוכל לצפות בתחרות, ולא על צמודים ושערים בין שני הבנקים.

ברידג' במחבוא. מרים הנמרצת נולדה בפולין. במילחמת־העולם השנייה הסתתרה במחבוא בצד הארי של וארשה. במחבוא הסתתרו יהודים נוספים. החיים במחבוא לא היו קלים. האנשים היו סגו־רים יחד במשך שנתיים, תלויים לגמרי בחסדיהם של הגויים, שהסתירו אותם. כדי להרוג את הזמן, לימד אחד המסתתרים את השאר כיצד לשחק ברידג'. זו היתה ההיכרות הראשונה של מרים עם הברידג'. במשך השהות במחבוא נרקמו גם יחסי אהבה בין בת המישפחה המסתירה, לאחד הבחורים היהודים, אהבה שהסתיימה ב־חתונה. אם המישפחה, היא מחסידות או־מות־העולם, והקשר עם מרים לא ניתק עד היום.

פנחס, בעלה של מרים, משמש עזר לאשתו כאשר היא נזקקת למורה נוסף. הוא הגיע ארצה ב־1933. נרשם כסטודנט בסכניון בחיפה, ובתקופת לימודיו התפרנס מעבודה בנמל חיפה. בסיום לימודיו קיבל הסמכה כמהנדס־מכונות. התגייס לצבא הבריטי ושימש קצין בחיל־ההנדסה. לקראת סיום שירותו, היה גם בבריגדה היהודית. הרומן של פנחס עם הברידג', החל בצורה מיקרית לגמרי. הוא נשלח לקורס מיקצועי במצריים על־ידי הצבא הבריטי. היה עליו למצוא את דרכו מאי־שליה למצריים בכוחות עצמו. הוא מצא אוניית־משא שעמדה להפליג מצריימה. כשהגיעה האוניה לחופי סיציליה לא הורשו להתקדם מחשש מוקשים בים. מחו־סר ברירה עגנה האוניה באחד מחופי סיציליה. נוסעי האוניה נשארו כלואים. באוניה היו שלושה קצינים בריטיים ש־השעמום „אכל" אותם. השלושה ידעו לשחק ברידג', אך היתה חסרה יד רבי־עית. הבריטים „אנסו" את פנחס ללמוד לשחק.

הזוג הצעיר נישא בבלגיה וב־1946 הגי־עו הביתה לחיפה. יעל נולדה בעיצומה של מילחמת־העצמאות ואחרי שנתיים נר־לד עודד. יעל ועודד למדו לשחק שחמט וברידג' בגיל צעיר. גם כיום, כשמזדמן, יושבת מישפחת מוזס ומשחקת הורים „נגד" הילדים.

יציבות פיכחית. מרים היא אחת מהנשים שלמדו במחזורים הראשונים של אוניברסיטת תל־אביב, שקיבלה הסמכה כמורה למתמטיקה בבתי־ספר תיכוניים. היא שימשה כמורה בקיבוצים, וסיימה בבית־הספר התיכון שליד סמינר הקיבו־צים. לאילת נדדה המישפחה בגלל עבודת־תו של פנחס, כמהנדס ראשי של מיפעלי תמנע. ההחלטה להקים בית־ספר לברידג', נבעה בעיקר מהפסקת עבודתה כמורה למתמטיקה, וחיפוש אלטרנטיבות הולמות. נסיונה הקצר, אך המצליח כמורה ל־ברידג', בקורס באוניברסיטה העממית, וב־נוסף, הנטיה הגוברת בארץ ללמוד את המישחק סייעו בידה. מרים ופנחס נסעו ללונדון ולפאריס, כדי ללמוד כיצד מת־נהלים בתי־הספר לברידג'. מרים נצלה את שהותה בלונדון, כדי לעבור בחינה ולקבל תעודת־הסמכה כמורה לברידג'. התעודה מאפשרת ללמד ברידג' בכל מקום בעולם. נתוניה האישיים, נסיונה הפדגוגי העשיר, והרצון להגשים דבר ראשון מסוגו בארץ, חיזקו את דעתה, ב־עידודו של פנחס, שיש מקום לפתוח בית־ספר. „הפכתי תחביב למיקצוע," אומרת מרים. „מילבד ההנאה הכרוכה בהדרכה עצמה, גם הבטחתי לעצמי יציבות כלכלית

מורה־ברידג' מוזס ותלמידה
התעמלות למוח

לגיל הפרישה." מרים נוכחה לדעת, שאין זה מספיק לעבור את הקורס עצמו, כדי להתחיל להשתלב בצורה מעשית במישחק. מסיימי הקורס עדיין אינם יכולים להשתתף במועדוני הברידג' הקיימים, מפני שרמתם במישחק נמוכה. הם אינם יכולים לשחק עם שחקנים ברמתם, מפני שאז לא תהיה להם אפשרות להתפתח. לכן מפתח בית־הספר אפשרויות להת־קדם. בית־הספר קיים כבר כשנתיים. הוא משמש אכסניה לכל המתחילים, הם מס־שיכים לבוא, גם אחרי שסיימו את ה־קורס, ומשחקים תחת הדרכה.

ההבדל בין מישחק הברידג' למישחקי קלפים מוכרים כמו פוקר, בלאק־ג'ק או רמי נעוץ בכך שבברידג' לא נהוג להמר על כסף. למרות זאת אחד ממישחקי ה־ברידג' המפורסמים בהיסטוריה, היה בין הדוכס מקיומברלונד ובנו של המלך ג'ורג' השלישי. במישחק זה הפסיד הדוכס כ־20 אלף לירות אנגליות, שהם כחצי מיליון דולר בשווי של היום.

דרך ארוכה עשה המישחק, שלידתו ב־אנגליה במאה ה־15, עד שהגיע אלינו. מישחק, שרק יחסנים ואנשי החברה ה־גבוהה שיחקו אותו, מצא את דרכו אל רבים משכבות שונות ומגוונות. בארץ עו־

לה מדי שנה אחוז האנשים המבקשים לל־מוד את המישחק, והיה מי שכינה אותו „התעמלות המוח". יותר ויותר זוגות ממירים את הישיבה הבטלה מול מקלט הטלוויזיה, או את שיחות הסלון התפלות, במישחק, שלדברי כל המשחקים, מי ש־מתחיל בו אינו יכול להפסיקו.

דרכי אדם

עוד כתב־יד

גם כתבי־ידו של השופט עשוי להכריע גורלו של נאשם

בשנת 1973 פסקה שופטת־השלום הרא־שית של חיפה, הגברת מרים וורלינסקי ז"ל, פסק־דין של יום־יום, אשר הרשיע את יצחק אטיאס בנהיגה במכונית ללא רשות הבעלים, וללא רשיון וביטוח. ה־מיקרה קרה ב־1972, הנאשם הורשע וני־

מורח־ברידג' מוזס ותלמידה
תחביב שהפך מיקצוע

דון לתקופת מאסר ולשלילת רשיון.

אטיאס סיים את תקופת המאסר, הש־תחרר, נשא אשה והוליד שני ילדים. הוא זכר כי רשיון־נהיגה נשלל ממנו ל־18 חודש. כאשר ניגש להוציא רשיון־נהיגה חדש באפריל 1978, קיבל רשיון זמני למשך שלושה חודשים. הוא נעצר כשהוא נוהג רכב בתקופה זו, רשיונו נבדק, והוב־רר כי במחשב רשום שהשלילה שלה נידון באותו תיק ישן היתה למשך 10 שנים.

התיק נגנז. אטיאס נחשד בהוצאת רשיון־נהיגה במירמה. התיק הובא בפני פרקליטות מחוז תל־אביב, אשר ביקשה וקיבלה את פסק־דינה של השופטת וור־לינסקי. כאשר ניסו לפענח את כתב ידה, התברר שהדבר פשוט אינו אפשרי. איש אינו יכול לקרוא את הכתוב שם, והשו־פטת כבר אינה בין החיים. הפרקליטות גנזה את האישום החדש, ומיכתב של פרקליט המחוז, אהרון שדר אומר: „התיק נגנז מחוסר ראיות נגד החשוד, ומאחר שכתב־ידו של השופט שפסל את החשוד מלהחזיק ברשיון אינו ברור, לא ניתן לקבוע את התקופה המדוייקת שלגביה נפסל."

כדי לקבל את רשיונו בחזרה, פנה אטי־אס בסוף שנת 1979 אל השופט הלמוט לבנברג, וביקש פסק־דין הצהרתי שיקבע, כי השופטת וורלינסקי פסלה אותו מלהח־זיק ברשיון נהיגה למשך 18 חודש בלבד, לא לעשר שנים.

השופט לובנברג, בכתב־יד קצת יותר קריא משל קודמתו, קבע שאין מקום לפסק־דין הצהרתי כזה. הוא החליט כי פסק־הדין הקודם מדבר בעד עצמו, וכי נראה כי הפסילה היתה ל־10 שנים ולא ל־18 חודשים, ואין בית־משפט זה מת־ערב בדבר.

„בכך," פסק השופט בהחלטיות, „יש סוף פסוק ואין לפנות בעניין זה שנית."

פעמים אחדות העירו בתי־המישפט ב־

(המשך בעמוד 64)

WELCOME
BUTCHER BOY

"בוטשר בוי" הינה חברה אמריקאית לשיווק בשר ומוצריו, הפועלת בשיטת שיווק ממשקי הבשר וממפעליה ישירות לצרכן.

בימים אלו פתחה "בוטשר בוי" את מרכז־השיווק הראשון שלה בישראל. במרכז שיווק זה תוכלי להשיג את כל סוגי הבשר ומוצריו טריים ישר מן המשק והמפעל. ארוזים ומוכנים - ובמחירים החוסכים ממך את פער התיווך.

בשר לבישול, סטקים, קציץ, "ספריבס". כבדים, פסטרמות, נקניקים, נקניקיות - מוצרים אלו ואחרים תוכלי להשיג ב"בוטשר בוי" בקניה ישירה או בהזמנה מרוכזת.

"בוטשר־בוי"
המרכז לשיווק בשר ומוצריו

רח' רבן גמליאל 26 תל־אביב
(מאחורי קולנוע אלנבי) טל. 650335

אר

איתן עמיחי
הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תוגעי עץ, חרקי ספרים וכנגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.

רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

איתן עמיחי - הדברת מזיקים

כל מה שתמיד רצית לדעת על כושר גופני!

שלח/י —.20 ל"י ל**צ'יקו רוז** וקבל/י לביתך תמונה אישית חתומה, קטלוג צבעוני וכן מידע מפורט כיצד הנך יכול/ה להצטרף כחבר/ה מן המנין ל**„מועדון שוחרי הכושר"**. זהו מועדון **אקסקלוסיבי ובלעדי** המוקדש לפעילות גופנית, שיפור הישגים ומיצוי הפוטנציאל האישי. **שלח היום — הצעה מיוחדת!**

צ'יקו רוז
מומחה לכושר גופני
ת. ד. 11117.
תל־אביב, מיקוד 61 110 ®

רחל מרחלת על כל העולם

האהבה

גרמה לגירושין

עד עכשיו לא הבנתי את זה, אבל עכשיו אני מבינה. ואם אני כבר חכמה, למה שגם אתם לא תהיו חכמים.

אני מתכוונת ל**חנה צח**, המוכרת ייתר בשם הבמה שלה, **אילנית**. חנה חיה בנפרד מבעלה השני, המהנדס **נחום גת**, אבי ילדה, **עמיחי**, כבר חודשים רבים.

מה שלא הבנתי זה למה השניים לא מתגרשים. שוחחתי עם שניהם, והיה לי ברור שלמרות שהם חברים טובים, אין שום סיכוי שהם יחזרו זה אל זה. זה היה מוסכם על שני הצדדים. אז אם כך, למה לא ללכת לרבנות? בעיקר כשאילנית יודעת את הדרך, מהגירושין הקודמים שלה מהאמרגן **שלמה צח**?

עכשיו אני יודעת. חנה פשוט המתינה עד שיהיה לה רומן חדש וסוער, כמו שהצעירה בעלת הדם הלאטינו־אמריקאי יודעת להיות סוערת. היא המתינה, והרומן הזה בא.

אילנית שוב מסוחררת. הפעם זה בגלל איש־העסקים הגבוה והנאה, **אלי תמיר**. אני לא מוכנה להישבע על העניין, אבל למרות כל ההצהרות החיפאיות שלה, לפיהן היא לא תתחתן עוד פעם — יש לי הרגשה שאם תמיר רק ירצה, תהיה שם חתונה.

וכשאל כל זה מצטרפת העובדה שבעלה של אילנית, נחום, כבר מתגורר עם צעירה נחמדה, הענוה לשם **דורית**, בדירה משותפת ושגם שני אלה נראים לי כאילו הקופידון ירה בהם אשפה שלמה, הרי שרק טבעי הוא שבשבוע שעבר לקחו אילנית ונחום את היוזמה, הלכו לרבנות ויצאו משם עם גט. אז שיהיה במזל־טוב כפול.

אילנית
בדרך לפעם השלישית

מילחמת הדוגמניות

אם חשבתם שהאירוע המרכזי של עולם הדוגמניות בשבוע־שעבר היה שבוע האופנה — טעיתם. מה שהעסיק את הדוגמניות בשבוע שעבר היה הראיון שנתנה **קארין דונסקי למני פאר** בתוכנית שעה־טובה בטלוויזיה.

אני לא רוצה להתייחס לטיב הראיון, שיעשה את זה מי שכותב מדור שידור, אבל אני יודעת שלפני הראיון ביקש מני פאר לערוך תצוגת אופנה, עם מיטב ה־דוגמניות בארץ, ככה, תוך כדי השיחה של קארין.

הוא פנה אל המנחה של תצוגות־האופנה

ליאורה לפידות
לא רוצה להציג

דליה שפרן וביקש שתארגן לו את דוג־מניות־הצמרת. דליה השיבה לו: „זה לא ילך: אף אחת לא אוהבת את קארין."

מני לא ויתר. אחרי שקיבל מדליה את מספרי הטלפון של מי שהכיר כדוגמניות־צמרת — פנה אליהן. **חניתה צנטנר** סירבה. גם **רותי ירון** היפהפיה סירבה, **וליאורה לפידות** המשגעת סירבה — בעדינות, אבל סירבה.

שלא לפני המצלמה, הן סיפרו למני עד כמה הן לא יכולות לסבול את קארין. באופן רישמי הן טענו שאין להן זמן.

מני הזמין דוגמניות חדשות ובלתי ידוע־עות, והתצוגה, כמו הראיון כולו, נכשלה למדי. כששמעה על כך קארין, היא לא יכלה להתאפק מלהשיב מילחמה שערה. על חניתה צנטנר היא סיפרה שאין לה כבר עבודה בדוגמנות ולכן היא עובדת במכס בלוד. את דעתה על רותי ירון אפילו הנייר הצהוב שלי לא יסבול, והאהבה ה־גדולה שלי לליאורה לא מאפשרת לי לספר לכן מה היא אמרה עליה.

אז כל־טוב — המשכנה במילחמה, בנות!

סוף־סוף חתונה

אני יכולה בשקט לטפוח לעצמי על השכם. כל מה שאני כותבת יוצא בול, ממש כמו נביאה או מכשפה, תלוי מה אני כותבת.

כשסיפרתי לכם בפעם הראשונה על ה־רומן בין עיתונאית ידיעות אחרונות **עמל־יה ארגמן** ובין כתב הרדיו הד"ר **אהרון ברנע**, אמרו עלי את הכל. בעלה לשעבר של עמליה, **יוסי ארגמן**, שהוא עובד בבמחנה גדנ"ע או נח"ל, אני אף פעם לא מבדילה ביניהם, הכחיש את הרומן של האקסית שלו מכל־וכל.

אחר־כך, כשכתבתי שאו־טו־טו הם מת־חתנים, כי יכול־להיות שברנע יהיה ה־נספח שלנו בקאהיר ולא ירצה לעזוב את הארגמן שלו כאן לבד, שוב התנפלו עלי כולם. אל"ף, הכחישו שהשניים בכלל אוה־בים וב"ת הכחישו שברנע נוסע לקאהיר.

באשר לקאהיר תמתינו עוד קצת ותראו שגם בזה צדקתי. ובאשר לחתונה, לזאת אתם כבר לא צריכים להמתין. ביום השני השבוע, נישאו במזל־טוב הד"ר הצעיר והמוכשר והעיתונאית שכבר היתה נשואה בעבר.

לרדוף

בכל מקום

למירה נוף אין מזל בחיים. לפני כמה שנים היא החליטה להתחתן עם חבר־כנסת, ולא ידעה מה מחכה לה. היום, אחרי שכבר התגרשה **מעקיבא נוף**, היא כבר יודעת בדיוק מה חיכה לה: משפטים, מכות, שערוריות, שקרים והרבה כסף שהיא היתה צריכה לתת לח"כ הנכבד כדי שתוכל להפטר ממנו.

אבל למירה הסתבר שלא כל־כך קל להפטר מעקיבא נוף. האיש הזה נדבק ולא עוזב. למרות העובדה שעקיבא נוף מצא לו אשה, **רותי הוצמן**, פקידה במלון דן, שאין לה שום קשר לזמרת **רותי הוצמן** — הוא לא רצה להפסיק את קש־רין עם מירה.

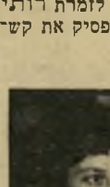

מירה נוף רותי הוצמן
בקשת ובעט

הוא החליט, לכן, להפוך את רותי מפקי־דה סתם — לרכילאית (כשאני חושבת מי נכנס למקצוע שלי, עוברת בי חלחלה).

מירה כותבת מדורי רכילות לשלושה עיתונים: מעריב, הארץ ומוניטין. בכל שלוש המערכות הופיעה לפתע הגברת הולצמן, והציעה את פרי יצירתה. היא כמובן לא סיפרה על הקשר העקיף שלה למירה נוף, אבל הציעה את שרותיה, בדיוק בתחום של מירה, שהיא בעלת מדור של רכילות בהארץ.

מעריב אמר לה „לא, תודה!" גם ב־מוניטין קיבלה תשובה דומה. רק הארץ קיבל אותה, מבלי שמירה ידעה על־כך כלל. ובשבוע שעבר יכולתם לראות ששתי הנשים של עקיבא נוף חתומות ביחד על מדור הרכילות של העתון.

אז מה יותר חזק, הקשת והחץ של קופידון או העט?

גואל השחקנית

אתם זוכרים את תת־אלוף (מיל') **דויד** („ג'וקי") **הגואל**? ודאי זוכרים. אז קודם־כל אל תבהלו, אין לי עליו שום סיפור. הוא חי לו בשלום, שלווה ואהבה עם אשת־חיקו הניצחית, **חווה**. אבל מסתבר שג'וקי, מי שהיה מושל הגדה המערבית עד לפני שנתיים, ועכשיו מנכ"ל מישרד־האנרגיה, מגדל בביתו, בשקט בשקט, בן ובת יפים, מוצלחים ומאוהבים.

אורלי, בתו, סטודנטית לפילוסופיה, מנהלת רומן ממושך עם בן־כיתתה.

אבל הסיפור שלי היום הוא על הבן, **עופר**. חתיך, שחרחר, שחברים אומרים עליו שהוא „נשמה טובה", ובנוסף לכל סטודנט מצליח למישפטים, המעיד על עצמו „אני כמעט עורך־דין."

אז קודם כל אתן הרווקות, והנשואות שמחפשות מהצד, זה אבוד לכן! הבחור

עופר הגואל ושולי טריגר
מזל של חברה

תפוס חזק, כבר כמה שנים טובות, עם **שולי טריגר**. מי זו שולי טריגר? את זאת אתם אולי לא כל־כך יודעים, אך בעוד חודש, כשהסרט החדש 5:5 יופיע על המסכים, תבינו כבר בדיוק מה הפסדתם. כי שולי, שפעם שיחקה את פיטר פן על הבמה, היא שחקנית מוכשרת עם עיניים כחולות, שיניים צחורות ושיער קצרצר.

אז כשיש חברה כזו ואבא כזה, מה עוד צריך הבן־אדם?

דירת השלישיות

יש לי כמה עשרות חברות שבזמן ה־אחרון מתחוללים אצלן שינויים משמעו־תיים בפנים. הן קיבלו מין מבט חולמני שכזה, כאילו תפסו את העולם בזנב. חקרתי ותחקרתי ולבסוף נפהרה התעלומה. אולי כדאי שגם אתן תנסינה מזלכן.

ברמת־השרון, ברחוב סוקולוב. ישנה דירת חלומות. מה זה חלומות, מן הפרועים והרומנטיים שידעתן מעודכן.

שלושה עלמי־חן מתבודדים בה. **ניר שי**, בנו של הבדרן שירד מהארץ **שמואל שי**, העובד במבצעים ושיבוץ צוותים בארקיע ולומד לתואר שני במינהל עסקים. **איתן בז**, בעל מפעל לשיווק תרופות, סטודנט לכלכלה וגסטרונום בתחביבו. ו־**עודד ישראלי**, סוכן של מפעל תרופות, משוגע לצמחים ולנשים.

בקיצור, לפני שבועיים אמרה לי חברה שלי, שאני מכירה אותה בתור חתיכה ברזנית מאד: „אני לא יודעת איך להסביר את זה, אבל יש משהו מרענן בשלושה הבחורים האלה. הטלפון אצלם מצלצל ללא הפסק, וארוחות־ערב בשישיה הולכות שם עם רומנטיקה ושיחות ארוכות עד שעות הבוקר המוקדמות." שלושת העלמים הח־ליטו על ערב רווקים חד־שבועי שמטרתו: החלפת חוויות, ולא רק חוויות, הסברים, שאלות וליבון בעיות השעה שבינו לבינה.

מה ששכחתי לספר, זה שכל בחורה המגיעה למקדש־האהבים הזה, ולא חשוב איזה מן החדרים הוא מטרתה הראשונית, מגיעה לה הזכות להציץ בחדר הצמחים של איתן; שמיעה חינם במערכת־הסטריאו המשוכללת, ותנומה חינם במיטת־ענק ש־עליה מזרון מים חביב.

אז למי שמעוניינת: מיספר הטלפון שם הוא 470737, איזור חיוג תל־אביב כמובן.

השלמות המקצועית של שנות ה-80 במערכת המשולבת של PIONEER®

עצוב מרהיב
25 וט הספק לכל ערוץ
פטיפון מקצועי עם סטרובוסקופ, מוחט מגנטית
טייפ דק דולבי נטען מלפנים בעל לחצנים הידראולים.
המערכת ניתנת לתכנות בהשמעה חוזרת ואיתור מיקום.
טיונר AM/FM בעל רגישות גבוהה מאד.
לבחירתך מספר דגמים.

יבוא ושרות **אמפא אלקטרוניקה** מופיצים **אמפא** וסוחרים מורשים

אולמי תצוגה: ת"א-פנקס 48 טל: 456294, חיפה: כנר אמפא, רח' שבתאי לוי 25 טל: 515281.

טל-אדיוו

525 ל"י
60cc

359 ל"י
42cc

250 ל"י
56cc

תצא האמת לעור!

חלון הראוה של התמרוקיות גדוש מוצרים. והאריזות – חגיגה לעיניים.

ומה עם העובדות?

אינך יכולה לנסות על עורך את כל סדרות הטיפוח המוצגות בתמרוקיה.

השווי בין התכשירים השונים. על הרבה מהם את משלמת בעבור "יבוא" השם (למרות שהמוצרים מיוצרים בארץ). בלון – את משלמת רק עבור מה שיש. ועוד מקבלת כמה דברים חשובים "אקסטרא":

מוצרי לון הם היחידים המכילים מינרלים והם מותאמים במיוחד לצרכי האשה הישראלית ולבעיות האקלים המיוחדות. כן! כמה שזה חשוב!

ומוצרי לון עולים לך פחות.

כך, שאת יכולה להוציא פחות, ולהיות יפה.

לון עולה לך פחות. אבל מתאים לך יותר.

להשיג בכל בו שלום, בשקם, במשביר לצרכן, בתמרוקיות המובחרות ובבתי המרקחת.

lon

לון-מעיין היופי

המוצרים המובאים בהשוואה נקנו ב"המשביר לצרכן" בדיזנגוף סנטר.
המחיר נכון ליום 20.1.80.

רחל מרחלת על כל העולם

השדר ויתר על הכושית

לא לכל אחד יש מזל כזה. אני מתכוונת שלא כל ישראלי יכול להתגאות, בפני עצמו, לא בפני החברה כמובן, שהוא עבר חוויה של רומן סוער עם צעירה כושית יפהפיה.

אבל **יגאל בוטון**, שדר הרדיו וה־מומחה למוסיקה מכל המקצבים, גם ה־מקצבים הנהדרים של הכושים, יכול גם יכול. כשהגיעה **האירויאט** לארץ, עם

יגאל בוטון
אייבי במקום האירייאט

להקת ריקוד כושית, המופיעה באחת מבתי המלון, רצה בוטון לראות, ולא רק לשמוע את המוסיקה. הלך לראות את הלהקה שלהם ושם היה קליק.

זה לא היה סתם קליק. האירייאט עברה לגור עם יגאל, והתנהגה כגברת בוטון לכל דבר. החברה המתינו לחתונה, ול־ילדים כחול־לבן־חום.

אבל לפתע, התחרט בוטון. לא שהוא לא אוהב את האירייאט, אולם אהבה לחוד וחתונה לחוד, ביניהם לפחות. האירייאט עם לב־שבור, בוטון עם לב שעדיין־לא־החליט, וחתונה — אין.

וכדי שיהיה לו זמן לחשוב מה הוא בדיוק רוצה מהחייאט ומהאירייאט, חתם בוטון על חוזה עם **אייבי נתן**, לפיו הוא יסתגר לו במשך שלושה חודשים על ספינת השלום, ישדר בבוקר ויחשוב על האירייאט בלילה או להיפך.

החושים הבריאים שלי, אומרים לי, ש־בכל זאת העניין עוד לא נגמר, וזאת, למרות שעוד לפני שבוטון עלה על הספי־נה, יכולתם לראות אותו עם יפהפיה לבנה, **נורית בר**, מתכננת אופנה צעירה וח־תיכה.

ראש־הממשלה הגרמני והדוגמנית הישראלית

יש כאלה שיש להם מזל בחיים. הפעם אני מתכוונת למזל של שניים: הדוגמנית הישראלית הבלונדית **עדנה רותם** ו־ראש ממשלת מחוז וסטפאליה במערב גר־מניה **יוהאנס ראו**.

ראו ביקר בשבוע שעבר בארץ, ונפגש עם כל הגדולים כמו **מנחם בגין**, **טדי קולק**. אבל הפגישה הגדולה ביותר ש־היתה לראו, שהוא אחד הרווקים המבו־קשים ביותר בכל גרמניה, לא רק בצפון וסטפאליה, היתה עם עדנה רותם.

עדנה היא דוגמנית די מצליחה, בתו של־מי־שכל־ירושלמי־בדם זוכר, **האנס ברייטנפלד** שהיה מפקד מישטרת ירו־שלים, ואשתו של טייס.

זה שיש לעדנה שני ילדים כלל לא רואים עליה. היא פשוט חתיכה וצעירה למרות שאת שנות־השלושים שלה כבר נטשה מאחוריה.

עדנה מסרבת לספר היכן הכירה את ראו. אני חושדת שזה היה באחד המסעות שלה לגרמניה, שם האירה את עיני הגר־מנים בכל הנוגע לאופנה הישראלית. אבל עובדה היא, שיש ביניהם קשר ועובדה נוספת, שאחד הדברים הראשונים שראו עשה, כשנחת בלוד, היה לשלוח לה הביתה זר־פרחים ענק ולומר לה: „אני כאן."

לשניהם היו קצת בעיות של פנאי. עדנה היתה עסוקה בשבוע האופנה עם עבודה מעל לראש ולראו היו מצד אחד

עדנה רותם
יחסים בין־עמים

כל אותם האנשים החשובים שרצו מאד בטובתו, ומאידך פיקוחו הנמרץ של ה־שגריר שלו, **קלאוס שיץ**, שלא סר ממנו כמעט כל העת.

אני לא יודעת מה הם עשו ביחד, אבל

עדנה נשבעה בפני שיוהאנס שלה הוא אחד האנשים הנחמדים ביותר שהיא פגשה ב־חיים שלה, ושארוחת הערב איתו היתה חוויה של ממש. כשראיתי את הדוק המיר־חד הזה בעיניים שלה, הבנתי, שאם עדנה לא היתה נשואה וחיה באושר רב עם בעלה, הייתי יכולה לבשר לכם על רומן של ראש ממשלה עם דוגמנית.

עדנה נשארה עם היצרנים הישראליים של בגדים וראו נסע לגרמניה. אבל הא־מינו לי שהם עוד יפגשו. עדנה וראו כבר קבעו מתי, ואני יודעת היכן: במחוז וסטפאליה כמובן.

חיפה מאחדת נישפחות

אל תראו את חיפה רק כעיר שבה מתרחשים אסונות. יפהפיות רוצחות יפה־פיות אחרות, ומתאבדות. גם לא רק כעיר

חסת. **מיכאל קיש**, אחד ממנהלי חברות הנפט בארץ הוא בעל ייחוס משפחתי. אביו היה **הבריגדיר קיש** המפורסם. ומי שלא מכיר, שיפנה להורים שלו שיספרו

הראלה קיש (עם ילדי ואריק שרון)
צהלה שכונת־דימה

שבה דוגמנית, אשתו של נהג אגד נתפסת על־חם עם החבר הכי־טוב של הבעל שלה. חיפה לפעמים גם מאחדת משפחות.

הסיפור הזה שלי הוא על משפחה מיו־לו מי היה הבריגדיר קיש. אשתו, **ארי־אלה קיש**, בעלת העיניים המשגעות והשיער הג'ינג'י, גם לה יש ייחוס. היא החברה הכי טובה של **הילי ואריק שרון**,

ואם זה לא ייחוס היום, אני לא יודעת מה הוא ייחוס.

בני־הזוג גרו להם בשלווה ובנחת במקום שבו גרים המיוחסים, שכונת הווילות צהלה, במרחק של חמישה בתים מ**משה דיין**. גרו בשקט ובשלווה עד שפתאום עברו שני חתולים שחורים ביניהם.

על החתול השחור הראשון אני יודעת יותר פרטים, זו היתה בעצם חתולה: צעי־רה שעבדה כ**עוזרת־בית** בבית הקישים, ומישפחתה התפרסמה לאחרונה במעשי הפשע שלה. חתולה זו היתה כה חתולית, עד שקיש פשוט היה הרבה יותר זמן איתה מאשר עם אשתו.

אריאלה לא סמנה ידה בצלחת ומצאה לה חתול שחור פרטי משלה: **רוקח** עשיר הלבוש בחלוקו הלבן, גם כאשר הוא לא בבית־המרקחת.

ככה התנהלו להם רומנים סוערים עד שישבו בני־הזוג קיש והחליטו — די. מישהו סיפר להם כי משנה־מקום־משנה־מזל, ובמקרה שלהם זה היה נכון, כי שני החתולים התגוררו לא הרחק מצהלה. קמו ועשו. השכירו את הווילה שלהם לשגרירות מסויימת תמורת הרבה־דרבה דולרים ועברו לחיפה הרחוקה והמרגי־עה. עכשיו שוב פורחת לה האהבה, וכא־שר זה בא ממרומי־הכרמל, זה רציני.

על נמרים וחת"כות

כש**שאול נמרי** הצייר, מצייר חתיכונת שנמצאת בחברתו ועושה אותה מודל לציוריו המרהיבים, כולכן יכולות להרגע ולנתק מגע מאחר והעניין ביניהם רציני.

תסמכו עלי שאני יודעת מה שאני מד־ברת. זה פשוט מאד, הנסיון מלמד שכ־ששאול מצייר אותן הוא מאוהב, נקודה.

הפעם המודל היא **אוריה בהריה**, סטודנטית חמודה לשפות באוניברסיטת תל־אביב, בת 20. היא זו המונצחת ברבים מציורי ההיפריאליזם המשגעים של שאול. אבל אם בכל זאת אתן חמצות בנמרי, אז ישנו **יוני נמרי** הזמר שמסתובב לו בודד ועצוב בתל־אביב, ויש האומרות שהוא לא־פחות יפה ומוכשר מאחיו הגדול.

(המשך מעמוד 59)

שבועות האחרונים על כתב־ידם של שופטי־שלום, ועל העוול הנגרם לנאשמים בגלל כתב־יד כזה. הדבר מצריך מחשבה נוספת בעניין. שמא יהיה אחד הקריטריונים למינוי שופטי שלום כתב־ידם הקריא?

מישפט

שחור בעיניים כפול 3

מדוע המציא האנס אליבי כה תמוה, אחרי שהוכחה אשמתו?

שלוש פעמים באותו יום, בהפרש של שלוש שעות, ניסה סלים אל־עביד לאנוס בחורות צעירות ליד גדרה.

סלים הוא בדואי כהה־עור, בעל קומה בינונית, שגופו שרירי וחסון להפליא. מאחוריו אומנם עבר פלילי, הכולל גניבה ושוד, אך עבירות־מין לא ביצע עד אותו יום חם של סוף ספטמבר שנה שעברה.

במהלך מישפטו אומנם לא התברר מה הריץ את הבחור הצעיר במירדף חסר־מעצורים אחר נערות, אך העדויות הוכיחו ללא ספק, כי בשעה עשר ושלושים בבוקר עמד ליד אחד הבתים שבשולי כפר־מרדכי. בעלת־הבית שחזרה מקניות, שאלה אותו מה חפצו, והוא ענה, כי היא מחפש עבודה. היא שילחה אותו לדרכו, ואמרה, כי אין עבודה עבורו. כמה דקות אחרי שנכנסה למיטבח והתחילה להניח את מיצרכי־המזון שקנתה במקום, צלצל הפעמון. בפתח הבית עמד סלים. הפעם לא בזבז מילים, הוא תפס אותה בידה, לא עברו אלא שעות אחדות מנסיון האנוס הראשון של אותו יום, וכבר ארב סלים לנערה אחרת שירדה מכונית בכניסה למושב בית־אלעזר. הפעם עלה זממו בידו. איש לא היה בסביבה ולא שמע את זעקות הנערה. הוא הוריד את כל בגדיה, כאשר בעטה בו הזהיר אותה, כי אם תתנגד „יהיה יותר גרוע". הוא הניח את מיכנסיה על הארץ, השכיב אותה עליהם ובעל אותה.

הצעירה הגיעה לביתה כשהיא בוכיה ופרועה, ונכנסה מייד למיקלחת. מששאלו אותה הוריה לפשר הדבר, היא פרצה בבכי מר וסיפרה להם את קורותיה. היא התעקשה בתוקף שלא לפנות למישטרה, שכן חששה מאד מהחקירות שיאלצו אותה לחזור ולספר על האירוע הנורא.

מירדף בשדות. למרות שרק שעתיים קודם לכן הצליח לאנוס נערה אחת, לא שבע ייצרו של סלים. הוא המשיך להמתין באותו מקום שבו ביצע את האונס. חיילת צעירה התקרבה בשביל. סלים שאל אותה מה השעה, והנערה הראתה לו, כי אין לה שעון. היא תפסה בידה ומשך אותה בכוח לפרדס הקרוב. הוא הסיר את חולצתה ונגע בחזה. הוא איים עליה והורה לה להסיר את בגדיה. החיילת, קפואה מפחד, עשתה כדבריו. כשהתחיל לפתוח את מיכנסיו נשמעו קולות אנשים מתקרבים. החיילת החלה צועקת. האנשים שקרבו הספיקו לראות כושי גוהר על החיילת הערומה, מתרומם וברוח מפניהם בריצה מהירה. מייד התארגן מירדף גדול בכפר. כמה מהאנשים ליוו את החיילת לביתה והרגיעוה, והשאר התפרשו על פני הפרדסים והמטעים וחיפשו את האנס.

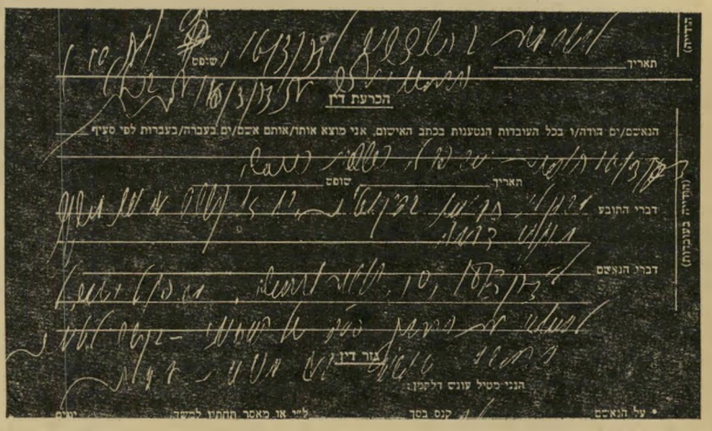

פסק־דינה של השופטת ורדינסקי
10 שנים

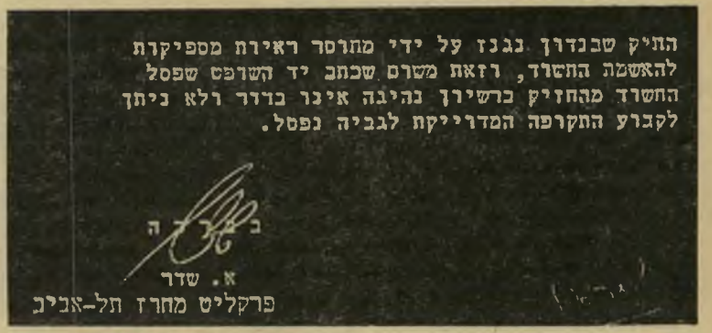

מיכתבו של פרקליט המחוז שדר
— או 18 חודשים?

נישק אותה בחוזקה, והרימה על זרועותיו כהרם נוצה. הוא נשא אותה נאבקת וצועקת אל עבר המטע. המושבניקית (שמה נאסר לפירסום) נדהמה נוכח הכוחות העל־אנושיים שהתגלו בצעיר שחום־העור.

היא השכיב אותה על הארץ, קרע את תחתוניה וכאשר המשיכה לצעוק לחש לה באוזנה: „את מתה" ולחץ בכוח על צווארה. הצעירה המשיכה בצעקותיה, עד שאחד השכנים שמע את קולה והתקרב למקום. כאשר ראה הצעיר את השכן המגיע למקום, ברח ונעלם.

בעד השכנים עורכים מירדף, נכנסה אל בית החיילת שכנתה הצעירה ושאלה אותה: „האם הגבר שתקף אותך היה כושי לבוש חולצה לבנה?" החיילת הבינה, כי גם שכנתה היתה קורבן לתקיפת הכושי. היא ניסתה לדבר על ליבה שתעיד נגדו ותיגש גם היא למישטרה. אולם השכנה לא השתכנעה.

בני הכפר חיפשו בשדות, וחייל צעיר, יובל דגן, שהצטרף למירדף, גילה את הכושי יושב על אמירו של עץ. הוא הפחיד אותו וזה קפץ מהעץ והתחבא בשדה

(המשך בעמוד 66)

פריצה חמושה

ההחלטה לשתף פעולה עם המישטרה גמלה בליבו של משראווי בגיל 15, אחרי שהוכה בידי עבריין בשעת מישחק עם חבריו. לדבריו, העריכו השוטרים את עבודתו ושיתפו אותו גם בפעולות מיבצעיות, כאילו היה שוטר לכל דבר. בתמונה: משראווי משחזר פריצה לבית.

מי בגד בנחי?

אנשי מישטרה הפיצו לפני שבועיים שמועה. מפה לאוזן נלחש, כי המודיע המישטרתי הידוע מיפו, סלומון („סולי") משראווי, בגד במישטרה. לפי השמועה היתה עדותו הסנסציונית של משראווי, במישפט הרצח של ראש הכנופיה הערבית ביפו, מוחמד חאג' כחיל, עדות שקר. לפי השמועה קיבל משראווי סכום של 50 אלף לירות, תמורת עדות זו.

העדות שמסר משראווי עוררה זעם רב במישטרה. חוקרי המישטרה נדהמו, כאשר עלה משראווי לדוכן־העדים וטען, כי שני אחיו של הנרצח שיקרו כשאמרו, שראו את הרוצחים בעת המעשה. עדות זו עירערה את ראיות התביעה, וקיצני המישטרה מיהרו לטכס עצה כדי להפריכה.

בזה אחר זה, עלו לדוכן־העדים אנשי יחידות המודיעין של המישטרה, ותיארו את משראווי כ„מחזר על הפתחים", „סכנה למודיעים ולמישטרה" ו„לא מהימן". הגדיל לעשות ראש מדור המודיעין במחוז תל־אביב, רב־פקד יגאל אנקורי, שסיפר, כי נתן כבר בעבר הוראה, לנתק כל קשר עם משראווי ולא לקבל ממנו ידיעות. בהסבירו את יחסו ל„תופעה הקרוייה משראווי" עשה אנקורי תנועות ידיים סיבוביות ליד ראשו, כדי לרמוז בעזרתן על אי־שפיותו של משראווי.

למרות שניסו להציגו כמשוגע, התקשו אנשי המישטרה להסתיר את העובדה כי בעבר הסתייעו פעמים רבות בידיעותיו של משראווי. אחרי שאלות נוקבות של סניגורי הנאשמים הודו השוטרים, כי „משראווי מסר גם ידיעות שנבדקו ונמצאו מהימנות."

השאלה העומדת עתה בפני בית־המישפט היא, עד כמה מהימנה עדותו הנוכחית של משראווי. אם יאמצו השופטים את העדות, רבים סיכוייהם של חמשת הנאשמים ברצח חאג' כחיל לצאת זכאים ולהינצל מהעונש היחיד הנגזר על עבירת רצח — מאסר־עולם.

חרם על משראווי

ד מישטרה עשתה מאמצים רבים כדי להביא את הנאשמים לדין. עדותו של משראווי עלולה לחבל במאמצים אלה, מכאן הכעס הרב נגד משראווי.

בעבר העיד משראווי במישפטים שונים, ותמיד סייע בידי התביעה להביא להרשעתם של הנאשמים. זו לו הפעם הראשונה שהוא מעיד נגד התביעה ובעד הנאשמים. תגובת המישטרה היתה נחרצת. נוסף למילים החריפות שהוטחו נגדו בבית־המישפט, הוטל על משראווי גם חרם. מלבד כמה ידידים נאמנים, מתעלמים ממנו אנשי המישטרה ומתייחסים אליו, לפי הוראה מגבוה, כאל בוגד.

לפני שעלה לאחרונה על דוכן־העדים,

המישטרה מאשימה את המודיע המפורסם שלה בבגידה

ואילו הוא טוען כי המישטרה ניסתה להדיחו לעדות שקר

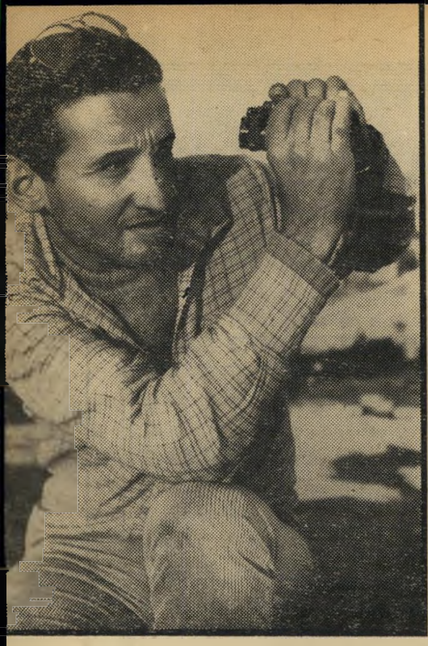

תשלום למודיע

דובר־המישטרה הכחיש כי משראווי מקבל תשלום עבור פעילותו המודיעינית. אולם בבית־המישפט הציג משראווי תלושי־המאות, המאשרים כי קיבל כספים. גם אנשי מישטרה, שהעידו בבית־המישפט, אישרו שמשראווי מקבל שכר מהמישטרה. בתמונה: אחד מתלושיו של משראווי, שעליו מוטבע סמל המישטרה ובמרכזו מופיעה המילה „מודיעין".

נחשב משראווי לבן־ברית בעיני השוטרים והיחס אליו היה ידידותי. גם כותרות העיתונים הירבו להחמיא לו, כאשר דיווחו על מיבצעיו, שסייעו למישטרה ללכוד עברריינים. יחס אנשי המישטרה כלפיו נעשה חם במייוחד אחרי שהעולם־התחתון ניסה כמה פעמים להתנקש בחייו. משלא הצליח — התנקם בו על־ידי הצתת אחיו בן ה־12, שניכווה קשות. לאחרונה הוצתה גם מכוניתו של משראווי ונשרפה כליל.

למרות שהפך מוקד לשינאת העברריינים, לא הפסיק משראווי את פעילותו, והמשיך לספק מידע למישטרה. עובדה זו, ואהבתו הרבה לפירסום, הפכו אותו לדמות השנויה במחלוקת. היו שראו בו גיבור, המקדיש את חייו למילחמה בפשע, והיו שראו בו מטורף, המבקש למשוך אליו תשומת־לב, תוך סיכון עצמו ובני מישפחתו.

כאשר העידו אנשי המישטרה בבית־המישפט וכפרו בהימנותו, האזין משראווי בפנים קפואים. הוא הקשיב בדריכות לדברים הנוקבים שהוטחו נגדו, אך מבטו לא הסגיר את ריגשותיו.

סיפר כיומן משראווי:

ראיתי קצינים שרק אתמול עוד היו חברים שלי עולים לדוכן ומשמיצים אותי. זאת היתה ההרגשה הגרועה ביותר שהיתה לי בחיים. ידעתי שהם משקרים. הייתי בטוח שהצדק איתי. אבל לא הייתי יכול לעשות דבר נגדם. שתקתי.

שינאה וצדק

אחרי שמסרתי את העדות בבית־המישפט בא אלי קצין מישטרה והציע לי לשנות את העדות, תמורת ביטול החרם שהטילה עלי המישטרה. אמרתי לו שבשום מחיר לא אשנה, כי מה שאמרתי היה האמת. כשהוא ראה שלא יצליח להשפיע עלי, הוא אמר לי: „טוב, שלא תחשוב שניסיתי להדיח אותך. רציתי רק לעזור לך, אם לא אמרת את האמת. תעשה מה שאתה רוצה, אבל רק אל תגלה לאף אחד מה שדיברנו." זה הפרצוף האמיתי של המישטרה, היא בגדה בצדק.

כל מילה שאמרתי בבית־המישפט היתה נכונה. הגעתי למקום הרצח של האג' כחיל חצי שעה אחרי הרצח. אני קרוב של מישפחת כחיל, וכבר הייתי צמוד אליהם כל הזמן ושמעתי מה שהם מדברים. אף אחד מהם לא ראה את הרוצחים.

הנאשמים ברצח — האחים עמרם ויקר־לוס עדרי, אלברט („בבר") עמר, יוסף („יוסה") מסיקה והחייל שלמה מורלי — הם כנופיה יריבה של מישפחת כחיל. יש ביניהם מילחמה על השליטה בסחר הסמים בגן־תמר ביפו. זאת היתה הסיבה שכחיל נרצח וזאת היתה הסיבה שמישפחת כחיל החליטה לשקר ולהגיד שראו אותם בזמן הרצח.

אני הייתי יחד עם האחים כחיל בזמן שתיאמו ביניהם והמציאו דברים. ראיתי איך הם משלמים כסף לעדים, כדי שיגידו דברים שלא ראו, וראיתי איך הם בונים את כל העדויות המשמשות היום ההוכחות במישפט הרצח. כל זה שקר. דמיון. אף אחד לא ראה באמת את הרוצחים. לכן הלכתי מיוזמתי והעדתי בבית־המישפט. זאת האמת, וצריך שיידעו אותה.

בזמן העדות התובע ניסה כל הזמן להוכיח שאני משקר. השאלה הקשה ביותר שהוא שאל אותי היתה, למה שתקתי כל החודשים שהנאשמים היו במעצר, ונזכרתי להגיד את האמת רק עכשיו, כשהמישפט כבר עומד להסתיים. עניתי לו שזה לא נכון ששתקתי. אמרתי את האמת לכמה קציני מודיעין, אבל המידע הזה לא מצא חן בעיניהם, מפני שהיה נגד כיוון החקירה. לכן לא בדקו אותו ולא העבירו אותו הלאה.

נכון שהייתי יכול כבר לפני כמה חודשים לבוא ולהעיד מיוזמתי, אבל אני הסברתי בבית־המישפט שהייתי בין ה־פטיש והסדן. מצד אחד אני קרוב של מישפחת כחיל, שמעוניינת לנקום בנאשמים, ומצד שני אני עובד עם המישטרה, שרוצה לסגור את התיק על־ידי הרשעה של הנאשמים. זה גרם לי לחשוב מאה פעמים לפני שהחלטתי להעיד.

למען האמת יש עוד סיבה חשובה אחת לכך ששתקתי כל כך הרבה זמן. אני רוצה לשכנע שאמרתי את האמת, ואת זה אני אשיג רק אם אדבר בכנות. ובכנות אני יכול להגיד שדי שמחתי לראות את הנאשמים נופלים בפח שטמנה להם מישפחת כחיל.

הנאשמים הם עברריינים ואני נלחם נגד העברריינות. אני מכיר אישית את כל הנאשמים והם מכירים אותי. הם תמיד התייחסו אלי בזילזול, בגלל שאני עובד עם המישטרה. אני שנאתי אותם ולכן שמחתי שהם עומדים לדין. הייתי גם משוכנע אז ואני משוכנע גם היום שלפחות חלק מהם באמת רצחו את האג' כחיל.

החלטתי להעיד לבסוף לטובתם, כי הגעתי למסקנה שהצדק צריך לנצח. אפילו שאני שונא אותם, ואפילו שאני משוכנע שחלק מהם רוצחים, אי אפשר להרשיע אותם על סמך הוכחות מפוברקות. אם אין הוכחות אמיתיות — צריך לזכות. מי שלא מבין את זה, לא יודע מה זה צדק. לקח לי הרבה זמן להגיע לזה. לא ישנתי בלילות. אבל כשהגעתי — עשיתי את מה שהייתי צריך לעשות.

מה שהכי מרגיז אותי, זה שהמישטרה אומרת שקיבלתי כסף בשביל העדות. מכל ההשמצות זה פגע בי הכי הרבה. אני, שכל החיים שלי הייתי בסכנה בגלל שהסגרתי עברריינים למישטרה, אלך למכור את עצמי בשביל 50 אלף לירות? בעד שום הון שבעולם לא הייתי עושה את זה. אי אפשר לרקוד על שתי חתונות. אני בחרתי לי את הדרך שלי ובה אני אמשיך. לא בגדתי ולא אבגוד אף פעם במישטרה. אבל אני מתכוון להפסיק את הפעילות שלי, עד שאקבל התנצלות רישמית על כל השקרים שהמישטרה אמרה עלי.

נאמן למדינה

התחלתי לעזור למישטרה בגלל מיקרה שקרה לי כשהייתי בן 15. שיחקתי עם חברים שלי בחוף יפו וזרקנו חול האחד על השני. לידנו ישבו עברריינים ועישנו חשיש. אני העפתי עליהם חול בטעות, ואחד מהם קם ונתן לי מכות־רצח. מאז החלטתי להילחם בעברריינים ובפשע.

גם בבית קיבלתי תמיד חינוך להיות נאמן למדינה ולשילטון. אבי, עבד משראווי, הוא אדם מכובד מאד ביפו. בצעירותו הוא היה אלוף פלסטין באיגרוף. אחרי קום המדינה הוא נעשה פעיל של מפא"י. היום הוא רכז של מיפלגת העבודה ביפו. בכל מקום נותנים לו כבוד גם מזמינים אותו לפשר בסיכסוכים.

מגיל קטן אבי הסביר לי, שאם אני רוצה, בתור ערבי, לחיות בשקט ולהצליח, קודם כל אני צריך להיות נאמן למדינת ישראל, ולא להיגרר אחרי הקיצוניים. הוא גם אמר לי, שאם אני שומע שמדברים משהו נגד המדינה, תיכף אבוא וספר לו.

כשהחלטתי להילחם בפשע, היה ברור לי שפירוש הדבר הוא לעזור למישטרה. וההזדמנות לא אחרה לבוא. זמן קצר אחרי המיקרה בחוף הים ראיתי שוטר שמנסה לעצור לבדו סוחר סמים. השוטר נאבק עם העבריין והרבה אנשים הצטופפו מסביב, מבלי שמישהו יושיט יד לשוטר. להיפך, אפילו הזהירו שלא להתערב.

יצאתי מבין הקהל והצעתי את עזרתי לשוטר. הוא נתן לי אזיקים וביקש שאכבול את ידיו של העבריין, בשעה שהוא מחזיק אותו. העבריין הכיר אותי ואני הכרתי אותו. הוא אמר לי „סלומון, מה אתה עושה? אנחנו שנינו מאותה שכונה!" אבל לא התייחסתי לזה ועזרתי לשוטר.

אחרי זה הזמינו את אבי ואותי למישטרה ונתנו לי ציון־לשבח וספר של המישטרה. הייתי גאה מאד והחלטתי להמשיך בדרך הזאת. הייתי מסתובב ביפו ורואה היכן סוחרי הסמים מחביאים את

(המשך בעמוד 66)

חצביה על תחנת־סמים

במיסגרת פעילותו ערך משראווי תצפיות ומעקבים. לדבריו, הביאה פעילותו להרשעתם של עברריינים רבים. לטענת משראווי מרצים בגללו אסירים תקופת מאסר כוללת של כ־1000 שנים. בתמונה: משראווי צופה מעל גג לעבר תחנת־סמים ביפו.

מם לגבר
לגילוח נעים ומושלם

קצף עשיר וריחני
המרכך את עור הפנים
ותורם לגילוח מהיר ומושלם
ממ מחטא את תאי העור
ומותיר הרגשה רעננה.
להשיג גם בריח מנטול.

זה נהדר-זה יצהר

מי בגד במי?

(המשך מעמוד 65)

הסם ואיפה הסורצים מסתירים את הרכוש הגנוב. מייד הייתי מתקשר ומזמין את המישטרה.

במשך הזמן נעשו היחסים שלי עם המישטרה יותר ויותר הדוקים. גם המיבצעים שלי נעשו יותר משוכללים. הייתי עורך חצפיות ומגלה תחנות סמים חדשות ופעילויות עברייניות שונות. אפילו קניתי מישקפת לצורך העבודה שלי והקדשתי את כל זמני למען המטרה שהצבתי לעצמי. בתקופה הזאת התחלתי להזרים גם מידע שסייע בהרשעתם של עבריינים.

המישטרה, שהעריכה את העבודה שלי, התחילה לשלם לי עבור המידע. חלק מהכסף היה על בסיס של פרסים וחלק בעבור מידע שוטף. רכשתי לי גם הרבה חברים בקרב בלשי היחידה המרכזית.

ככה עברו השנים. מאוחר יותר הייתי מצטרף לבלשים עצמם, לתצפיות ולמארבים. כשהבלשים היו קופצים מהמארב ומבצעים מעצרים, הייתי יחד איתם. סייעתי להם לעצור עבריינים ולערוך עליהם חיפושים. במשך הזמן הצטרפתי לבלשים, גם בסיורים ברכב, ושיתי עבודה מלאה של איש היחידה המרכזית. כל זאת בידיעת המפקדים ובאישורם.

אלף שנות מאסר

הפעילות הזאת חשפה אותי. עבריינים ראו אותי יחד עם הבלשים והבינו שאני עובד עם המישטרה. כאן הסתיים פרק אחד בפעילות שלי. נשרפתי. מודיעים אחרים פורשים בשלב זה. אבל לא אני. אני למדתי את העבודה המודיעינית של המישטרה ויצרתי לעצמי רשת מודיעין פרטית. רציתי להתגייס למישטרה, אבל לא קיבלו אותי בגלל פרופיל נמוך. לכן המשכתי לבד.

כל מידע שמגיע אלי, אני בודק אישית. רק אחרי שאני משתכנע שיש יסוד רציני לחשד, אני מעביר למישטרה. אבל גם אז אני לא יכול להיות בטוח במאה אחוז. יש גם טעויות. אבל ההוכחה המוחצת ביותר למהימנות המידע שלי הם העבריינים הרבים שנתפסו כתוצאה ממנו. אם לעשות חשבון, הרי יושבים בגללי בבית־הסוהר אסירים, שמרצים ביחד תקופה של אלף שנים בערך. אלה הם הפירות של הפעילות שלי.

שילמתי בשביל זה מחיר כבד. כמה פעמים ניסו להתנקש בחיי. ירו עלי ברחוב וניסו לחטוף אותי. שרפו את המכונית שלי. שרפו את אחי הקטן, והוא נשאר נכה לכל חייו. יש לי בגלל זה יסורי מצפון. הוא סובל בגללי. כל המישפחה שלי סובלת בגללי. היום אני בן 26, נשוי ואב לארבעה ואחד בדרך. קיימת סכנה מתמדת שמישהו ינסה לפגוע באשתי ובילדים. יש הרבה שמעוניינים להתנקם בי. אף פעם אי אפשר לדעת מאיזה כיוון זה יגיע.

אבל מעולם לא הסכמתי להפסיק את המילחמה שלי. אני אוהב את העבודה הזאת. יש לי סיפוק ממנה. אני חושב גם שהיא מועילה למדינה. נדרתי נדר, שמי שינסה לפגוע בי או במישפחתי ישלם על כך ביוקר. אני לא אתלונן נגדו במישטרה. את החשבון אני אסגור בעצמי. אני יודע להתגונן ויש לי גם את הכלים לכך.

עד היום הקשר ההדוק שלי אם אנשי היחידה המרכזית היוה גורם מרתיע. היום המישטרה מפנה לי ערוץ והסכנה לחיי ולחיי מישפחתי גדלה. עד לפני זמן קצר עוד עבדתי למענם כמו חמור — בבוקר עם מישמרת אחת ובערב עם מישמרת שנייה. את כל זה המישטרה שכחה פיתאום.

יש לי מידע רב על קציני מישטרה, שהם בעצמם עבריינים. אני יודע שקציינים מסויימים משתפים פעולה עם פושעים ומקבלים מהם טובות הנאה. יש לי רשימה של אנשים שיושבים בבית־הסוהר חפים מפשע, בגלל שהמישטרה סיברקה עדויות נגדם. אני יודע דברים שיכולים להפוך את כל המישטרה על־פיה; כתבתי מיכתב למפכ"ל החדש, רב־ניצב הרצל שפיר, והבעתי נכונות לספר הכל, אם אקבל חסינות. הגיע הזמן שכולם יראו מי פה באמת עבריין.

היום אני חושב לעסוק בבילוש פרטי. יש לי את הכישורים לכך. קיבלתי גם הצעת עבודה מבלש פרטי, ששירת בעבר ביחידה המרכזית. אהיה מוכן לעזור למישטרה גם בעתיד, אבל קודם אני רוצה שהצדק ייצא לאור.

במדינה

(המשך מעמוד 64)

תירס. שם מצאוהו השוטרים שהוזעקו למקום בניידת, אספו אותו והביאוהו לתחנת־המישטרה. הוא הגיע למישטרת רחובות כאשר הוא ממלמל: „זה לא אני, זה לא אני."

המישטרה מצאה בפרדס זוג מישקפיים שבורים, והחיילת זיהתה אותם כמישקפיה של שכנתה, וכך היתה גם השכנה מוכרחה להעיד, וסיפרה על האונס שקרה לה בצהריים.

בידי המישטרה היו חשוד, שזוהה על־ידי שלוש נשים, ועדותם של אנשים שראו את הכושי גוהר על החיילת ומנסה לאנסה. בכל זאת גייסה המישטרה שישה בחורים שחורי־עור הדומים בקומתם לחשוד, כדי לקיים מיסדר־זיהוי, אבל סלים לא הסכים, וברגע האחרון הכשיל את מיסדר־הזיהוי.

האיבי חמדחים. ההגנה שנקטה סלים בבית־המישפט הפתיעה אפילו את השופטים הוותיקים. האיש הכחיש כל קשר למיקרה, וטען אליבי. לדבריו בילה את כל אותו יום בתחנת־המישטרה. לכן, לדבריו, לא יכול היה להימצא במקום האונס ולעשות את הדברים שיוחסו לו. הוא סיפר, בשיכנוע עצמי רב, כי באותו בוקר ישב בבית־קפה בגדרה, כאשר ניגשו אליו שלושה שוטרים, גררו אותו לפרדס, היכו אותו ודרשו ממנו להודות ברצח ובהחזקת סמים. הוא היה בתחנת־המישטרה כל אותו יום, עד שהסכים לחתום על מיסמך שהוגש לו, כדי שיעזבוהו לנפשו. מאחר שלא היה כל ספק, כי סלים הוא הגבר שנתפס על־ידי השכנים, ושזוהה על־ידי שלוש הנשים, ואשר גם לבושו תאם את התיאור שמסרו הנערות במישטרה, לא הבינו השופטים כיצד נקט טענת אליבי מופרכת זו.

„גירסתו כה מרחיקת־לכת עוררה את פליאתי. הייתכן כי אדם כה ירחיק עדותו?" אמר השופט ישראל גלעדי בפסק דינו, אבל קבע, כי ההוכחות היו רבות ומספיקות, וגם סיוע רב מצא בית־המישפט במישקפיים הרמוסים, בחולצתו הלבנה ובשקריו של הנאשם. לכן הרשיעו אותו גם השופטים דב לוין ונחמיה בר.

אחרי הרשעתו התברר, כי לצעיר יש שתי הרשעות קודמות, ודו"ח שאמר, כי למרות אישיותו הבלתי־יציבה, ולמרות מוגבלותו השיכלית יש סיכויים טובים לשיקומו. לכן גילו בתי־המישפט הקודמים יחס רחמני כלפיו, ועונשו האחרון היה ברובו מאסר על תנאי. בית־המישפט הפעיל הפעם את שלוש שנות המאסר מהשוד הקודם של סלים, וגזרו לו עוד שמונה שנים על האונס הנוכחי.

בית־המישפט קבע, כי הצעיר איכזב את התיקווה שתלו בו בתי־המישפט בעבר, וכי סף־הגירוי הנמוך שלו אינו מצדיק עונש קל.

השופטים אומנם לא מצאו הסבר באשר לקו־ההגנה שנקט סלים אולם התובעת נורית שניט העלתה את ההשערה כי האיש התבייש כל כך בעבירות שביצע, התחשבות כעבירות בזויות בעיני בני שיבטו, עד ששכנע את עצמו, כי בעצם לא ביצע אותן כלל, ובאופן סכיזופרני מוסלא המציא סיפור שיתן לו אליבי לשעות הללו, אליבי שנראה לו הטוב מכולם. וכי מה בטוח יותר מתחנת־המישטרה?

המסאג'ים של אשתקד

עזרה תמימה לידיד־בצרה או שותפות בניהול מכון מסאג'ים?

המודעה בעיתונים אמרה: „בלונדיות יפהפיות מחכות לכם ברחוב כצנלסון ב־גבעתיים." המישטרה הלכה בעיקבות המודעה ומצאה את הבלונדיות, השחרחרות וכל האחרות, אשר במסווה של מכון מסאג'ים, ניהלו במקום בית־בושת. אולם המישטרה היתה מעוניינת בעיקר בבעלי־המכון. לכן, חקרה לדעת מי היה השוכר, החתום על חוזה־השכירות לדירה, ועצרה את ישראל בויר, מרחוב דיזנגוף בתל־אביב.

ישראל הודה כי היה זה הוא שחתם על החוזה, אך עשה זאת, לדבריו, למען שני ידידיו, רזיאל כוכבי ורפי אלקיצר. הם שכנעוהו לפתוח מכון לספורט, והבטיחו לו חלק מהרווחים. הוא, כחבר תמים, נשמע להם ועשה עבורם את החוזה.

כאשר נעצרו השניים, הודו כי עזרו

ד"ילת TWA בישראל החליטה שהיא מקופחת, הלשינה על מעבידיה בפני שילטונות המכס וזכתה בפיצויים

ניקמת הדיילת

דיילת נצרך
להיזהר מג'ינג'יות

דורית נצר היא ג'ינג'ית גיזעית. לכן, כאשר פוטרה מעבודתה כדיילת־קרקע בחברת T.W.A (טרנס וורלד־איירליינס) אמרה „תמות נפשי עם פלישתים", ופנתה להנהלת המכס.

שבע שנים עבדה דורית באותה חברה והיתה ידועה שם כבעלת מיקצוע מעולה. אולם שלא מרצונה נכנסה לסבך יחסי־עובדים. היא גילתה כי חלק מהעובדים עימה מקבלים כסף תמורת שעות נוספות שלא עבדו. הדבר הרתיח את דורית האדרות־התעופה, על שמה, ומסרה אותו לשי־מושה של יעל, אחותה.

דורית זומנה אל מר יהודה פוגל, מנהל תחנת T.W.A בנמל־התעופה בן־גוריון, והוא הסביר לה כי מוטב שתתפטר מעבו־דתה, בגלל המעשה שעשתה.

מעילה באמון

לתכן כי נערה אחרת, אמיצה פחות, היתה מקבלת את עצת המנהל ומתפטרת. אבל דורית לא נב־הלה. היא ידעה כי במיקרים רבים היו עובדים מקבלים אישורים על נסיעה למט־רות עבודה, וכך זוכים בפטור מלא ממס־נסיעות, בעוד שהכל ידעו כי הנסיעה היתה פרטית. היא גם ידעה כי מר פוגל עצמו חתם על אישורים רבים מסוג זה. לכן פנתה לעורך־הדין הצעיר יורם שפטל וביקשה את עזרתו.

אז החלה המערכה האמיתית. עורך־הדין פנה אל נציגי החברה וביקש מהם לחזור בהם, ולא לפטר את דורית. הוא סיפר את מה שגילתה לו הדיילת. אולם למרות זאת הושעתה דורית מעבודתה בחודש ספטמבר 1977 ופוטרה על־ידי החברה חודש אחד אחרי כן.

הדיילת פנתה להנהלת המכס, וגילתה להם את כל הידוע לה על דרכי המירמה של חברות־התעופה. היא מסרה פירוט מלא של מיקרים, שמות ותאריכים שבהם בוצ־עו תרמיות כאלה.

הסתבר כי שילטונות המס חיכו להזד־מנות לתפוס את חברות־התעופה בקל־קלתן. השילטונות ידעו זה מכבר כי חב־רות־התעופה מנצלות פרצות בחוק, ומצ־אירות על נסיעות פרטיות שהן עסקיות. כאשר נפלה לידיהם עדותה של דורית קפצו עליה כמוצאי שלל רב ויצאו מייד לפשי־טה במישרדי T.W.A. הם החרימו מיס־מכים, וחקרו עשרות עדים. לדברי עורך־הדין יורם שפטל הודו 14 עובדים בחברה בכך שהשיגו פטור ממס־נסיעות בטענות שווא.

העילה לפיטוריה של דורית מחברת־התעופה, היתה „מעילה באמון". אחרי מה שנתגלה בחברה, לא ראה שפטל מקום לטענה כזו נגד לקוחתו. לכן הגיש תבי־עה לבית־הדין לעבודה, וביקש פסק־דין הצהרתי כי הפיטורין אינם תופסים. הוא טען שמעשיה של לקוחתו, לא היה משום מעילה־באמון.

„ההר הוליד עכבר"

לאחר משנתיים נמשך מישפטה של הדיילת דורית נצלר. השופטים ב־בית־הדין לעבודה, ובראשם שמעון הבר, חקרו עדים ואספו תקדימים רבים. לפני שבוע ניתן פסק־הדין. בית־הדין לא ראה במעשיה של דורית עילה לפיטורין. אומ־נם, היא הודתה בפה־מלא בכל מעשיה, והתחרטה עליהם. אולם באוירת המתי־רנות הגמורה שהיתה בחברה, כאשר ה־מנהלים בעצמם חתמו על אישורים כאלה, לא היה במעשיה משום מעילה באמון. אחותה של דורית, יעל, שילמה כבר לפני זמן את הפרש המס שנדרש ממנה, בערך של 700 לירות.

מס־הנסיעות בוטל, אולם המלצתו של ה־יועץ־המישפטי הקודם, הפרופסור ברק, אשר טיפל בגילוייהם של שילטונות המס, היתה להעמיד לדין את האשמים. יותר מ־שנתיים עברו מאז, ואיש לא הועמד לדין על עבירות אלה. יהודה פוגל, מנהל תחנת T.W.A בנמל־התעופה, סיפר בבית־המיש־פט, כי בגלל הפרשה הוא נגוף על־ידי הממונים עליו בחברה.

„ההר הוליד עכבר," קבע בית־הדין. בכל אותו עניין אשר בגללו פוטרה ה־דיילת, לא היה שום־דבר שחרג מהנוהלים הרגילים בחברה. ודאי שלא היה בכך הצדקה לפיטוריה ללא פיצויים. מה גם שבאותו הזמן עובדים אחרים בחברה, ש־פעלו כמוה לא פוטרו, ואפילו הועלו ב־בחלקה הראשון של המערכה, ניצחה הדיילת את החברה. כעת היא מבקשת לח־זור לעבודתה בלוד. היא מבקשת גם פי־צויים בסך של שניים ורבע מיליון לי־רות. סכום זה מורכב ממשכורתה במשך השנים שבהן לא עבדה, פיצוי על כך ששמה הובאש, ואף חברת־התעופה לא היתה מו־כנה לקבלה לעבודה במשך השנים הללו. ואם אין החברה מוכנה להחזירה לעבודה, מבקשת הדיילת פיצוי בסך של שני מיל־יון ושמונה מאות אלף לירות.

מסתבר שלא תמיד יכולה חברה, ואפילו חברת ענק כמו T.W.A לעשות כעולה על רוחה. ולאזרח הקטן יש אוזן קשבת בבית־הדין־לעבודה.

דורית נצלר (משמאל) בעבודה
השעייה והלשנה

עורך־דין שפטל
14 נסיעות לא־חוקיות

מונית, והיא ביקשה לדעת מפי הממונים עליה מדוע היא מקופחת. אחרי משא־ומתן, החליטו לפצות אותה ועוד שניים אחרים שידעו על פרשת השעות הנוספות. החברה שלחה אותם לטיול בג'מייקה על חשבונה, והצהירה כי זוהי נסיעת עבודה. כך היו דורית וחבריה לנסיעה, פטורים כליל ממס־נסיעות, שקיים היה עדיין בשנת 1977.

בגלל תלונותיה וביקורתה, הצליחה ה־ג'ינג'ית לקנות לה אויבים בחברה. כאשר שבה מג'מייקה, היה מי שטרח להזכיר לה כי גם חצי שנה קודם לכן, קיבלה כרטיס־טיסה ללונדון וחזרה, מידיד בחברת התעופה בריטיש איירוויס. בחלק מהכר־טיס השתמשה בעצמה, אך את החלק שנו־תר ממנו מסרה לאחותה יעל. הדבר נת־אפשר בזכות העובדה שהכרטיס היה רשום על־שם „העלמה נצלר", וכך יכולה גם אחותה להשתמש בו. אבל דורית עשתה מעשה נוסף: היא מילאה טופס של פטור חלקי ממס־נסיעות, שניתן לעובדים בחב־כיסוי שמסר לאנשים, ולכן הוא מפחד להתקרב לביתו וגם לדירה בגבעתיים. הוא ביקש מרפי שייגש לגבעתיים ויקבל מבחורה מעטפה ובה כסף עבורו. רפי עשה כמבוקש. לשאלת השופט, דוד וולך, אם לא חבל היה לו על הדלק, ענה: „זה היה בשנת 1976, אז הדלק היה זול, לא עלה 25 לירות לליטר."

חבר תמים שהתפכח. זמן קצר אחרי־כן שוב פגש רפי את בויר ברחוב וגם הפעם ביקש ממנו לנסוע לגבעתיים ולהביא לו מעטפה. הוא עשה כמבוקש. אך כאשר מסר את המעטפה לידיד, ניסח זה מודעה לעיתון, וביקש מרפי למסור אותה למישרד־מודעות. רק כאשר קרא את המודעה המזמינה גברים לבלונדיות, הבין רפי במה מדובר וניתק מגע עם בויר.

כדי לקשר את הנאשמים עם הבחורות שעבדו במכון, הזמינה התובעת שרה ספיר־חן את שושנה דהאן להעיד. אולם תשועה גדולה לא נושעה התביעה ממנה. הסתבר כי שושנה חסרת־המזל עבדה במכון יום אחד בלבד, ואז נתפסה על־ידי המישטרה בפשיטה שנערכה במקום. היא אפילו לא הכירה את בעלי־המקום ולא מסרה כסף לאיש.

הנאשמים התקוטטו ביניהם, והקלו בכך על תפקידה של התביעה. כל אחד מה־סניגורים חקר את הנאשם האחר במטרה להפלילו ולזכות בכך את לקוחו מכל אשמה. הם ניסו להוכיח כמה תמים וישר היה שולחם במיקרה זה, וכיצד שילמו לו רעה תחת טובה. בעוד שבועות אחדים יינתן פסק־הדין, והשופט יחליט מי מהראי למכון המסאג'ים של 1976.

כלבוטק שיבח והילל... המועצה לצרכנות בדקה ואישרה!

מיטת ילדים של "כל-גיל" היא הטובה ביותר!

„כל גיל":
טובה מאוד - מחירה נמוך יחסית.
- נוחיות המיטה לטיפול - טובה.
- נוחיות הפעלת המעקה - טובה מאוד.
- מראה כללי - טוב.

ה כדאי
ו לצרכנות ומדריך קניות
של המועצה הישראלית לצרכנות

דירוג
המיטות

I
„כל גיל", דגם 59
„פרימה", מס' 16

II
„אמי", דגם עממי,
מס' 15
„אמי", דגם „קשת",
מס' 6
„עונג", דגם 0-61

III
„רוואליה", דגם
„ [illegible] איטליה

רהיטי כל-גיל המודולריים הם עולם שלם של דגמים, צבעים ואפשרויות אינסופיות לריהוט חדר ילדים פונקציונאלי ומרהיב עין.
רהיטי כל-גיל יתחבבו על ילדיך כפי שהתחבבו על בני גילם האחרים בארה"ב ובאירופה.

מה שגילה כלבוטק ביום שלישי 22.8.78 ומה שאושר ע"י בטאון המועצה הישראלית לצרכנות "מה כדאי" (אוגוסט 78') רק חיזקו את אשר היה ידוע לנו זה זמן רב –
רהיטי "כל-גיל" – משובחים מהם קשה למצוא.

רהיטי כל-גיל מיוצרים ע"י נגריית קיבוץ גבעת ברנר

כל גיל

רהיטי כל-גיל להשיג: תל-אביב: רח' דיזנגוף 201. חיפה: רח' הרצל 32, בית הזורע-שמרת, רח' אלנבי 110. גבעתיים: רח' ויצמן 10
ובחנויות כל-גיל המיוחדות ברחבי הארץ.

נמר של עיר

דן בן־אמוץ והעקרות ✶ שני אחים המתחזים

כ„משיחי־שקר" חדשניים בסיפרות ✶ הקיבוץ כ„תת־תרבות" ✶

הסיפרות כמדע ✶ הרוקחות כסיפרות

דואר חוזר

הרגרסיה

תגובה נוספת לרשימתו של דן בן־אמוץ זומבים המצפים שמישהו יחזיט למענם... (העולם הזה 2205), היא תגובתה של ר. שבא מקיבוץ עין־שמר, הכותבת:

לדן עומר

א. אני אשה חושבת... ב. אוהבת לקרוא את המדור שלך! ג. גם ספרים של דן (בן־אמוץ). **מתעוררת להגיב: המדור שלך חוויה (לדעתי), קוראת אותו בשקיקה. להתווכח על ביקורת בראשית 1980, זה מצחיק... ירצו יאכלו, לא ירצו — לא יאכלו...**

יפה שנתת מקום לדן (בן־אמוץ) **במדורך, (אפולוגטיקה?!) אין תפקידו של מבקר להיות „מחנך", ובוודאי לא ללמד סופרים „לשפר את כתיבתם"... א־כ בתפיסת יחסי מבקר־מבוקר.**

תודתי האישית, שכן מגעת ממני, הריון אינטלקטואלי, אין לי צורך בזיווי מוח כדי להיות פוריה... (עקרותו הפיזית של גבר מתסכלת — לכן עליו ללדת ספרים).

אגב: מצחיק לקרוא על מבוכתו של דן (בן־אמוץ)... **הנ"ל ככר שכח מזמן מהי מבוכה... הערותיו מצביעות על רגרסיה ברורה, אמוציונאלית, אינטלקטואלית ולפי עדותו — גם פיזית. (אוח, יה, דן, יה דן...)**

אם ביקורת, זן התעסקות־עקרה — לא מבקרים... נא לקרוא ב„שבחי הסיכלות" לאראסמוס.

שאלת תם לסיום: „אינני מייחס ערך לשבחים... כפי שאינני מייחס ערך של ממש

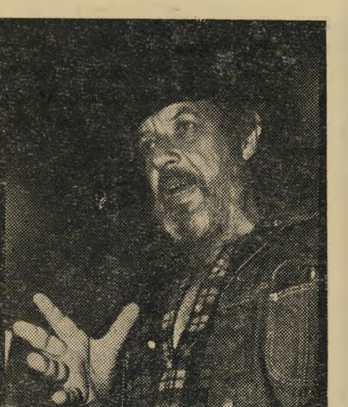

דן בן־אמוץ
לכן עליו ללדת ספרים

ללטיפות... הן גורמות להנאה, אבל לא מכניסות להריון..." **לא ברור לי מהו ערך?! של ממש! (על רקע חוק ההפלות). ר. שבא,** עין־שמר

תולעי תרבות

„שבתאות"

מזה כמה שנים מייגעים שני אחים את התרבות והסיפרות הישראליות, יגיעה שלא לצורך תרבותי כלשהו. האחים הם מחבר הפרוזה יעקב שבתאי, ומחברן השירה אהרון שבתאי (אבי הקובץ „חרא, מוות").

הראשון בין האחים, הגיע לפיסגת פירסומו לפני כשלוש שנים, כאשר פירסם קובץ תמוה, שעליו נכתב במדור זה ברשימה שקיעה עירונית: „סיפורו של יעקב שבתאי*, מחזאי ומחבר בגיל־הביניים, המתעלם מכך שהסיפרות העברית לא היתה מפסידה יצירת־מופת, אם גולדמן הבן היה מתאבד כיום מותו של אביו וחוסך על־ידי כך לקורא את קריאת 111,672 המילים ה־מקומצות ברצף אחד ללא פרקים, פתיחות, וסיפור־עלילה ראוי לשמו. ניתן לכנות ספר זה „ראריאציות גולדמן וחברו". הנ"ל וחבריו מתאמצים לייצג גלריה בלתי־חדלה של דמויות מזוייפות, נטולות שיור כלשהו של אמונות, המהלכות לריב ב„אויר מלא פירחי איזדרכת ופירחי הרדופים..." תוך שהם פולטים דיברי הבל ותיפלות בסיגנון

יעקב שבתאי
התנגנות מתחנחנת של מילים

של „שמע, הייתי טורף את העולם" או „איני סובל משיממון סכסואלי", ואבילו „היא קומפקטית עם קרייב עצום שמרחיבה לי את כלי־הדם." מעבר להרחבת כלי־הדם של שבתאי, מהווה סיפורו מטחנם כלתי־נדלים של רעב להתבטאות בפורמאט של רומן עמום גלריה של עשרות דמויות חד־ממדיות, נטולות עומק כלשהו, המעוכות בפולקלור מייגע. זהו ספר משעמם מעבר לנחירה, שכן משעמים בכבוד דיוקן־סולת סיפרותית שמרכיביה הם כין־השאר תוכ־נית־הרדיו מיובהנות ארץ־ישראל, עם הגילגול ה־80 של ספריו הישראליים של יורם קניוק ונוסטאלגיה סברינית עד ל־חנק. זהו סיפור האוגר יותר אלמנות מ־מלחמה ממוצעת במרחב, עד שהוא יוצר את הרושם שאם פעם חיברו רומן־נהר של דמויות, הרי יעקב שבתאי מעניק לקורא הישראלי, רומן בית־קברות' שה־עומק היחיד של נפשותיו־הפועלות הוא העומק שמתחת למצבות־הקבר שלהן..." (העולם הזה, 2082).

ספר אחר של שבתאי הנ"ל, הוא הדוד פרץ ממריא*, קובץ סיפורים שראה אור ב־1972, ובצדק לא עורר במחברו תיקוות כלשהן, מטעמה של הביקורת. זה קובץ של סיפורים, שהמכנה המשותף שלהם הוא השיעמום, וסיפוריו כמו מהווים רישום פתיחה, למה שמאוחר יותר נקרא זכרון־דברים.

שבתאי הצליח, בשלב מסויים, לשלהב את דמיונה של הביקורת. הוא חזר על תרגיל מוכר, של סופרים רבים בתרבויות רבות: אבקת נוסטאלגיה + פטנט של מיסגרת + התנגנות מתחנחנת של מילים ברצף = שיר הלל. הביקורת של הסיפרות העברית כבר מיצתה את כל שמיצתה **מעמוס עוז וא.ב. יהושוע, עמליה כהנא־כרמון ופינחס שדה.** סופרים אלה חלפו את מימד החצר האחורית של הסיפרות, וייצרו את המגע־המפרה עם ה־קוראים. מהלך זה, הותיר כמה מרצים בכמה קתדרות באוניברסיטות כמחוסרי־עבודה. התוצאה: המצאתו של יעקב שב־תאי, כמבחנה למחקרים אקדמאים.

מזלו הרע של שבתאי, מקורו בהיותו כוכב־שביט, או כמאמר סופר חשוב „כוכב שבתאי בספרות העברית" והוא דרך ונמוג. ספרים של **יצחק כן־נר, יותם ראו־בני,** הוליכו את שבתאי אל בית־הקברות לכישרונות חולפים של הסיפרות הישרא־לית. סיפרו כמו התאחה עם הנוסטאלגיה המתקתקה של תהילת הרגע, שהועגנה לו.

אחיו של יעקב שבתאי, אהרון שבתאי, להל"ן שבתאי המשורר, הוא חזרה על תרגיל הפרוזה של שבתאי יעקוב. שבתאי המשורר, נימנה על משוררי דור המשוררים, פוסט **זך־עמיחי,** והדבר ניכר בצורה תוקפנית בביקורי שירתו. בהיותו מרצה באוניברסיטה הפך שבתאי המשורר מודע למיגרעת שירתו ודימוייה, וחיפש אחר נוסחה שתגאל את שירתו. הנוסחה נמצאה עד מהרה (לקראת סוף שנות ה־60') בדמות שירתו המיוחדת של המשורר **הרוזד שימר** (העולם הזה, 2209), שירה שמחברה מצוי במסע אל מעמקי הלשון העברית.

שבתאי המשורר, למד עד מהרה את ה־פטנט, והתחיל לשרבט צירופי מילים, ב־נוסח: „**שני תאי / בית שימרש / כחוין מכיוון / הדוד / ביציאה / מהחצר / לאיחסון / סכון נזול...**" פואמה רבת שורות בנות מילה או שתיים, שבה איחד שבתאי המשורר את קוצר ראייתו, טכניקת שירין של הרולד שימל, ושירין של **יורם טהר־לב** על הקיבוץ שהשפיעו מן הסתם השפעה מכרעת על שירתו של שבתאי.

וכך, משנה לשנה, מאי־הבנה לאי־הבנה, הפך אהרון שבתאי, מעין מיפלצת שירית, ואף משוררים כ**דויד אבידן,** האמונים על אמצעים המרכיבים שירה, נפלו במל־כודת זו, כפי שיעקב שבתאי הפיל בפח מבקרים כ**גרשון שקד** ו**דן מירון.** אמר אבידן לכותב שורות אלה: „**שבתאי הינו משורר חשוב...**" סתם ולא פירש.

בשנה האחרונה פירסם אהרון שבתאי, את הקובץ חרא, מוות*, שבמהלך שורו־תיו זיבל שורות של פרופסור משועמם באוניברסיטה, העושה כל שביכולתו להיות משורר חדשן. בקובץ שורות כמו: „**כדי לאהוב את עצמו היפולישטום נהפך ל־ציאה...**" או: „**החיסרון של / הפרחים / הוא / שאינם מפליצים... על חרא מחר־בנים... הכל תמיד / מצחין // ופחות מכל / התחת...**" ושאר נפיחות שיריות

* אהרון שבתאי — חרא, מוות; הוצאת עכשיו; 183 עמודים (כריכה רכה).

סיקורת

עולם במילחמה

אברהם שטאל, נימנה על דור חדש של חוקרים, המתמחה בבעיות של פולקלור, ויחסים בין־עדתיים בארץ. בסיפרון מחקים בינעדתיים בעם ישראל חושף שטאל מעט מעולם זה. בחינת הצד הסיפרותי של מתחים בינעדתיים אלה, לוקה בחסר. הספר ראה אור בהוצאת עם עובד ●● הסיפרות הענפה שנכתבה, מרביתה בידי גברים, על גידולם של ילדים וטיפוחם, הקדישה מידה מוגזמת לטיפוח מיתוס האימהות. **אנג'לה בארון מק־בריר,** פרופסורית להדרכה פסיכיאטרית, חיברה ספר מרתק בשם התפתחותן של אמהות, שבו היא חושפת, היבטים שונים של האימהות, ומעלה את השאלה, למה ללדת ילדים? היא נותנת ביטוי לתחושות הכעס, הדיכאון והאשמה של נשים וחודרת אל מעבר למיסתורין האמהות. הספר ראה אור בהוצאת רשפים ●● מעטים מאד הם הספרים בעברית העוסקים בניפוח של שאלות שיווק ויחסי־ציבור. בנושא זה יצא לאור סיפרו של **ג'וליאן סיימון,** ניהול השיווק, ניהול הפירסום. סיימון, פרופסור לכלכלה ולמינהל־עסקים, שימש גם כפרופסור אורח בארץ, מביע את עיקרי מדע השיווק ויחסי־הציבור, תוך ניתוח של מסע פירסום שערכה חברת אל־על בארצות־הברית. הספר ראה אור בהוצאת דקל — פירסומים אקדמאים ●● דומה שהנוסחה, שלפיה כל דבר שהוקרן בטלוויזיה, הוא בעל יכולת מכירה בשוק הספרים, עודנה פועלת בישראל. מי אינו זוכר את הסידרה המהיבה עולם במילחמה שתיארה את מילחמת־העולם השנייה? **מארק ארנולד־פורסטר** אחד מתחקירני חברת הסרטים הבריטית תמז שהפיקה סידרה נהדרת זו, קיבץ את המידע שנאסף בתחקירים ששימשו להכנת הסידרה, וערכם לקובץ תמציתי ופופולרי, המתאר את מהלכי המילחמה השונים, כששם הספר הוא שם הסידרה עולם במילחמה. הספר ראה אור בהוצאת זמורה ביתן מודן ●● אחד הקרבות המד־הימים והמרתקים של מילחמת 1948, הוא הקרב על טן־סימון, מיגזר השוכן בדרומה של ירושלים. **אריה חשבי** מפרט ומנתח קרב זה בסיפרו הקרב על טן סימון ומעלה שמות הלוחמים שהשתתפו בו, ביניהם הרמטכ"ל הנוכחי, **רפאל איתן, אורי בן־ארי** (אח"כ תת־אלוף), **בני מרש"ק, יצחק רבין** (אח"כ רב־אלוף), **עוזי נרקיס** (אח"כ אלוף), **יוסף"ה טבנקין** (אח"כ סגן־אלוף), **דויד** („דדו") **אלעזר** (אח"כ רב־אלוף), **יורם קניוק** (אח"כ עיתונאי), ועוד לוחמים נודעים של אותם ימים. הספר מביא גם פרטי רקע על, מיבצע יבוס' ועל, תוכנית ד' ' שנועדה לטהר את מרכז המדינה מערבים. הספר ראה אור בהוצאת מלוא ●● תשובת השנה — ישן וחדש במועדי ישראל מאת **יעקב רבי,** הינו ספר של חילוני העוסק בחגי־ישראל, וזו מעלתו הגדולה. יעקב רבי, קיבץ מידע נרחב, אודות חגי ישראל, והביאו בספר זה שראה אור בהוצאת סיפרית פועלים ●● **ד"ר פיניו דודסון,** מחבר רב־המכר להיות הורים, פירסם מדריך לאב „שגם כל אמא חייבת לקרוא," תחת הכותרת להיות אב. מדריך זה מביא מידע רב ומתומצת, שבעזרתו יכול האב לתרום לחינוך ולגידול בנו. הספר ראה אור בהוצאת זמורה ביתן מודן ●●

* יעקב שבתאי — זיכרונדברים; ספרי סימן קריאה; 282 עמודים (כריכה רכה).

** יעקב שבתאי — הדוד פרץ ממריא; הוצאת סיפרית פועלים; 194 עמודים (כריכה רכה).

נמר של נייר

(המשך מעמוד 69)

שמקורן בפי־הטבעת של כישרון שירה מפוקפק זה.

אלא, שיומרותיו של **אהרון** שבתאי המשורר, אינן רק בגבול השירה הנפיחתית, אלא שביחד עם התנפחותו הדוקטורית, הוא מפרסם מזה חדשים אחדים, במוסף הספרות של דבר סידרה יומרנית תחת הכותרת היומרנית: קורס מזורז בשירה חדשה ובו דוגמות מתורגמות בקלישות של כל מיני משוררים צרפתיים, המזכירים, מזוז או חרא, או תחת או שאר אזורים המשלהבים את דמיונו היוצר של שבתאי.

משורר, המלווה את נסיונות שירתו של שבתאי, מזה כמעט־דור, הגיב לסידרה זו של קורס מזורז בשירה חדישה, ואמר: **„השירה העברית בלעה מאות משוררים מסוגו של שבתאי, שלא נודעו כי כאו לקיברה...".**

ייתכן שהמשורר־דוקטור יפרסם את הסידרה על־מנת לתת יתר־תוקף למגמת משיחיות השקר של השבתאות בספרות והשירה הישראליות. אבל איך אמר הי משורר: ולשבתאים לא תהא תיקווה.

פולקלור

שחור בעיניים

אם חשבתי אי פעם, שעלה בחלקי לחשוף ולגלות את כל הסיוטים האפשריים בלשון העברית, הרי שבאו שני ספרים, שיד אחת מעורבת בהכנתן, והוכיחו לי, שעוד לא גיליתי את האיום והנורא ביותר. שני הספרים, האחד במתכונת אלבומית מהודרת, בשם ירוק בעיניים — הקיבוץ בעיני ההומור אסף וערך: **רוביק רוזנטל*** והשני הקיבוץ בעידן הספק מאת **ראובן רוזנטל****.

מאחר שהספר בעל היומרות ה„עיוניות„

ראובן רוזנטל
„נפיחות נבובה„

הקיבוץ בעידן הספק נשאר כולו בסימן היומרות, הרי דווקא הקובץ ירוק בעיניים עוסק בלי־כוונה בקיבוץ בעידן הספק תוך שהוא עושה: שחור בעיניים.

רוביק/ראובן רוזנטל כותב בהקדמה לירוק בעיניים: **„למעלה מי כספר זה ביטוי להישגי התנועה הקיבוצית בבניין הארץ, בפיתוח חקלאות בקנה־מידה בינלאומי ו־תעשייה מכנולוגית מתוחכמת...".** נזכרתי בתערוכת תעשיית הקיבוץ שנערכה ב־דיזנגוף־סנטר, בחג החנוכה, תערוכה ש־הציגה והזימה את אגדת הטכנולוגיה וקנה־המידה הבינלאומי של התעשייה הקיבוצית.

מדורי גיהינום רבים לו להומור הקיבוצי, שאותו קיבץ רוזנטל באלבום המהודר הזה. אחת ההברקות באלבום הוא שירו של **עמיצור**, מקיבוץ להב, תחת הכותרת סטלין מת הנפתח במילים: **„רק אתמול עוד הדיקטטור התהלך ביניגו / עוד אתמול פסקיו דיקלמנו, היום אינגו /**

---

* רוביק רוזנטל — ירוק בעיניים; הוצאת סיפריית פועלים והוצאת הקיבוץ המאוחד; 311 עמודים (כריכה אלבום).

** ראובן (ו/או רוביק) רוזנטל — הקיבוץ בעידן הספק; הוצאת סיפריית פועלים; 143 עמודים (כריכה רכה).

בחטף

מס־ההכנסה ו„קרן קמבודיה" * יגאל תומרקין נגד

אדם ברוך * נשות האקדמיה * זוחלי ירושלים

● ● את כותרת השנה הביא בדבר העיתונאי **אהוד** (אודי') **בן־עזיזר**, ברשימתו על טיול הנערות המתות מאת **נטי רייני לינג**, המוכרת לקורא העברי יותר כ**אנה זאגרס**, שראה אור בסידרת תרמיל. הכותרת של בן־עזיזר היתה: איפה הנערות כולן. הגיב על כותרת זו, עורך־ספרותי תל־אביבי: „בן־עזיזר מוכן, למען השקט הנפשי, (שם ספר שלו) להקריב את טיול הנערות המתות..." ● ● התמדמרות חסרת־תקדים שורתת בין אמנים ישראליים רבים, כלפי אמרכלי מס־ההכנסה. העילה: תמונות שהאמנים תרמו למען קרן למען רעבי קמבודיה הביאו את גובי המס, לתבוע מהאמנים לשלם מס־הכנסה על תרומותיהם. אין ספק, שבעתיד, יימנעו אמני־צמרת ישראליים רבים מלתרום את עבודותיהם למטרות אנושיות ● ● כוכבת הקולנוע **סופיה לורן** זכתה בפאריס בפרס הצרפתי פרס מונמרטר המוענק על יצירה אוטוביוגרפית. לורן זכתה בפרס על ספרה כוכב המזל המתאר את חייה מרובע־עוני בעיר הנמל האיטלקית נאפולי ועד למרומי התהילה ● ● מאבק **יגאל תומרקין** נגד **אדם ברוך**, מת־חדש. העילה: שידור טלוויזיה שייערך בחודש הבא, שבמהלכו יראיין ברוך את תומרקין. בתגובת־מנע, פירסם תומרקין רשימה בשם ביקורת על שידור שעדיין לא שודר. בין השאר כתב תומרקין: „...הפכו האהבות להערצה **לאורי ליפשיץ**, אשר שימש לאדם ברוך כלי־רכב אל תוך עולם האמנות... אדם ברוך ייצר שפת ביקורת משלו, המתורגמת די בהצלחה מן הז'רגון הניו־יורקי העכשווי..." וכו'. אין ספק שתגובתו של אדם ברוך, למיתקפתו של תומרקין לא תאחר לבוא ● ● רשימה שפירסם המורה **שימעון זנדבנק** (אגוזי) תחת הכותרת מה צלול העולם במשחק החדש לזיכרה של המשוררת **לאה גולדברג**, עורך ייצר שפת ביקורת משלו, המתורגמת די בהצלחה מן הז'ר־ג

להגיע
רענן
גם ברכב
קטן

איך יכולה חברת "אלכס", שמייצרת מזגני אויר לרכב, לפתור לך בעיות קוסמטיות?

הנה דוגמא: את מתקלחת מתאפרת, מתלבשת ויוצאת רעננה לדרך.
ואז – פקקים. חום, זיעה ...
וכשאת יוצאת מהמכונית בבגדים ספוגי זיעה – את נראית סחוטה ועייפה וזה גורם לך להרגשה גרועה עוד יותר...
קוסמטיקה רגילה לא תעזור כאן.

עובדה. מה שכן יעזור – זה רק מזגן "אלכס אוריגינל"; מזגן שיעניק לך מזג־אויר מרענן לאורך כל הדרך...
ועכשיו, שימי לב. גם אם את חוסכת, או שהרכב המשפחתי אצל הבעל, או שאת מסמפטת דווקא רכב קטן – עכשיו יש מזגן גם בשבילך. כי

ל"אלכס" יש מזגן גם לרכב קטן.
לכן, זיכרי. מה שקוסמטיקה רגילה לא תעשה בשבילך, יעשה בשבילך "אלכס אוריגינל", כי רק עם "אלכס אוריגינל" תגיעי רעננה גם במכונית קטנה.

אלכס
Alex
Auto Air Conditioning

מזגנים לרכב "אלכס אוריגינל"

רח' עשר תחנות 12,
רמת־החייל, ת"א, טל. 482216.
פיתוח, ייצור, התקנה ושרות – הכל תחת גג אחד!

מזגני "אלכס-אוריגינל" – היחידים שמתוכננים, מעוצבים, ומיוצרים בהתאמה מלאה לכל סוג מכונית בנפרד

הקניה הטובה ביותר 1980

1980

ב' אדר תש"ם, 20.2.1980 מיספר 2216 שנה 44 המחיר: 40.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

האשה שא"מה באקדח על התינוקת:

מלכה חגג

„הרב גורן אשם!"